Reuerẽdiſſimi in chꝛiſto patris ⁊ dñi: dñi Hugonis ⁊c. Cardinalis / in poſtillã ſuper librũ Sapientie:

Pꝛologus

Fili concupiſcens ſapientiã ꝯſerua iuſticiã: et deus pꝛebebit illam tibi. Eccĩ. j. d. Iuſticia ſiqdem pꝛeparat locũ ſapientie: ſibi qđ ſuũ eſt: id eſt ſuſtẽtationẽ / coꝛrectionẽ ⁊ operationẽ reddendo: et deo qđ ſuũ eſt: id eſt timoꝛem / amoꝛẽ / et honoꝛem: et pꝛoximo qđ ſuũ eſt: id ẽ maioꝛi obedientiam / pari concoꝛdiã / minoꝛi diſciplinã: et ſic pacem habet cũ omnibus. Pax autem locus eſt ſapientie: Unde Ps. In pace factus eſt locus eius. Qđ attendens philo tractare volens de ſapientia: pꝛimo exhoꝛtatur ad amoꝛem ⁊ ſapientie / dicẽs: **Diligite iuſticiam ⁊c.** Fuit autem iſte philo iudeus quidam hebꝛeoꝝ doctiſſimus: lingua greca diſertiſſimus: qui tempoꝛe apoſtoloꝝ floꝛuit / ⁊ impatoꝛis Gaij / cognomento caligula: vt dicit Hiero⁹: qui librum iſtũ compoſuit: qui ſapientia ſalomonis inſcribitur: et pſeudographus appellat: id eſt falſo inſcript⁹: quia non a ſalomone / ſed a philone ſcriptus eſt. Dicunt tñ quidam ꝙ ipſe ſalomon cõpoſuit ⁊ ſcripſit librum iſtum: pꝛopter hoc ꝙ. ĩ. ix. b. dicitur: Tu autem elegiſti me regem populo tuo ⁊ iudicem filioꝝ et filiarũ tuarũ: ⁊ dixiſti me edificare templũ in mõte ſancto tuo. Sed Aug⁹ dicit hoc erroꝛe ſe diu deceptum. Et Hiero⁹ expꝛeſſe dicit hunc librum non eſſe ſalomonis / ſed philonis: nec haberi apud hebꝛeos: nec recipi ĩ canone ſacre ſcripture / ſed inter apocrypha computari: nõ quia de veritate ei⁹ dubitetur: ſed quia auctoꝛ eius non eſt certus. Recipitur tñ ab eccleſia: ſicut Tobias et Iudith: non ad dogmatũ eccleſiaſticoꝝ aſſertionem / ſed ad moꝛum inſtructionem. Uerũtñ nec oĩno falſa eſt huius libꝛi inſcriptio: quia ſententie eius a ſalomone ſunt edite ſiue dicte: ſed a philone in vnũ librum coadunate. Et ideo poteſt dici ꝙ et ſalomonis eſt liber iſte ⁊ philonis: ſicut liber Pꝛoſperi ſententias continet Auguſtini / a Pꝛoſpero collectas in vnũ. Uñ ſicut ſepe dicit: Hoc dicit Aug⁹ in libꝛo ſententiarũ Pꝛoſperi: ita dicitur: Hoc dicit ſalomon ĩ libꝛo Sapiẽtie. Ideo patet auctoꝛ hui⁹ libꝛi. Nũc videndũ ẽ que ſit libꝛi materia: que auctoꝛis intentio: quis finis: qs modus agendi. Materia libꝛi ẽ ipſa ſapientia: a qua ⁊ nomen accepit / liber ſapiẽtie dictus: quia in eo chꝛiſti aduẽtus ⁊ chꝛiſti paſſio: qui eſt ſapientia patris liquidiſſime expꝛimitur. De aduẽtu quidem dicit. ĩ. xviij. c. Dũ quietũ ſilentiũ ꝯtineret oĩa: ⁊ nox ĩ ſuo curſu mediũ iter pageret: oĩpotẽs ſermo tu⁹ dñe exiliẽs de celo a regalib⁹ ſedib⁹ venit. De paſſione xp̃o dicit. ĩ. ij. c. Circũueniam⁹ iuſtum / qm̃ inutilis eſt nobis ⁊c. Intentio auctoꝛis eſt nos ad amoꝛẽ ſapiẽtie ꝓuocare. Finis autẽ eſt cognitio veritatis. Modus agendi talis eſt: Paucus ⁊ facilis ẽ in ſermõe: ſed mult⁹ ⁊ ꝓfundus ĩ myſterioꝝ ſubtilitate. Fidem eñi roboꝛat: ſpem erigit: charitatem infoꝛmat. Diuidit autem liber iſte in q̃nqꝫ partes. Pꝛimo cõmendat iuſticia per quã venitur ad ſapientiã. Secũdo partes bonoꝝ ⁊ maloꝝ exequit philo: aſſignans q̃ bona bonis ⁊ que mala malis parant a deo. Tertio introducit ſapiẽtiam multis modis cõmendabilẽ. Quarto aſſignat beneficia que deus populo contulit iſraelitico. Quinto ⁊ vltimo oſtendit q̃liter dñs in hoſtes iſraelitici populi vindicauerit: terminãs op⁹ ſuũ in populi iſraelitici magnificatiõe / dicẽs: In oĩbus eñi magnificaſti populũ tuũ dñe ⁊ honoꝛaſti ⁊ non deſpexiſti in oĩ tẽpe ⁊ in omni loco aſſiſtẽs ei. Libꝛi hui⁹ expoſitionẽ Bellatoꝛ pꝛ̃ſbyter octo voluminib⁹ compꝛ̃hendit: q̃ huius libꝛi pꝛincipalis expoſitoꝛ fuit. Titulus huius libꝛi ẽ: Incipit liber Sapientie. In quo autem eloquio editus ⁊ expoſitus fuerit liber iſte / nõ legitur / niſi ꝙ dicit Hiero⁹: qꝛ grecã redolet eloquentiam. Uolens ergo philo nos ad amoꝛem et ſtudium ſapientie inflammare / dirigens ſermonem pꝛimo ad eos qui pꝛeſunt: quoꝝ officiũ eſt iudicare dicit: **Diligite ⁊c.**

Margin: ⁊ operã — Ps. 75. — ⁊ iuſticie

Explicit ꝓlogus auctoꝛis.

Eiuſdẽ reuerẽdiſſimi patris / dñi Hugonis ⁊c. poſtilla ſup librũ Sapie icipit. **Expoſitio Ca. I**

a Diligite iuſticiam: non ſolum facite: b Qui iudicatis terram: id eſt quibus data eſt vel cõmiſſa poteſtas iudicandi terrã: id eſt terrenos / terrena nimis diligentes: non celeſtes / in quib⁹ nihil damnationis inuenitur: ⁊ ideo non ſunt iudicãdi: vbi enim non delinq̃m⁹ pares ſum⁹ / dicit Greg⁹. j. Coꝛ. ij. d. Spiritualis homo iudicat oĩa / et ipſe a nemine iudicat. Ideo dictũ eſt p̃mis parẽtib⁹ noſtris: Dñamini piſcib⁹ maris ⁊ volatilib⁹ celi ⁊ vniuerſis aĩantib⁹ q̃ mouent ſup terrã: Geñ. j. c. Idem dictũ eſt noe ⁊ filijs eius: q̃ figuram pꝛelatoꝝ gerunt: Creſcite inq̃t et multiplicamini ⁊ replete terram: Terroꝛ ac tremoꝛ veſter ſit ſuper oĩa animãtia terre: nõ ſup hoĩes. Eſt igit ſenſus. a Diligite iuſticiã q̃ iudicatĩ terrã. i. iuſte iudicate terrenos q̃ habetĩ officiũ iudicãdi: ⁊ h̃ amoꝛe iuſticie / nõ libidine vindicte. Uel ſic: a Diligite iuſticiã / in vob pꝛimo: b Qui iudicatis terrã. i. q̃ habetĩ officium ⁊ poteſtatem iudicandi eccleſiaꝫ. Uñ Ps. Et nũc reges intelligite: id eſt intus in ꝯſcia legite: erudimi ĩ vobiſipĩs p̃us q̃ iudicatĩ trã. Qui eñi nõ diſcet iuſticiã / nõ faciet veritatem: Eſa. xxvj. b. ſm̃ aliam editionẽ. Item ibidẽ. Cũ feceris iudicia tua in terra: iuſticiã diſcẽt oẽs habitatores oꝛbis. Uel ſic: a Diligite iuſticiã q̃ iudicatĩ terrã: id ẽ q̃ carnẽ vr̃o ſubditĩ iudicio / vt obediat ſpũi / diſcrete et cũ amoꝛe hoc facite: ⁊ qđ iuſtũ eſt iumẽto / reddite. ſ. onus / virgã et pabulũ: Eccĩ. xxxiij. d. Uñ apl's Roma. xij. a. Rõnabile obſequiũ vr̃m. Nemo eñi vnqꝫ carnẽ ſuaꝫ odio habuit / ſ fouet ⁊ nutrit eã: Eph. v. f. Uel ſic: a Diligite iuſticiã / ſobꝛie q̃ ad vos: iuſte q̃ ad ꝓximũ: pie quo ad deũ viuẽdo. b Qui iudicatĩ terrã. i. hoĩes q̃ ĩ trã habitãt. Metonymia eſt. Trib⁹ modis ꝑuertit iuſtũ iudiciũ. Ex igñrãtia. Uñ Ps. Erudimi q̃ iudicatĩ terrã. Et Exo. xxiij. a. In iudicio plurimoꝝ nõ acq̃eſcas ſnie / vt a v̾itate devies. Itẽ ex negligẽtia. De q̃ dꝛ Hiere. xlviij. b. ſm̃ aliã editionẽ. Maledict⁹ q̃ facit op⁹ dei negligent. Op⁹ dei iudiciũ ẽ. Uñ dꝛ Deut. j. c. Nõ accipietĩ ꝑſonã cuiuſqꝫ: qꝛ iudiciũ dei ẽ. ij. Paral. xix. b. dixit ioſaphat rex iude iudicib⁹ quos ꝯſtituerat ſup ꝑplin: Uidete qđ faciatĩ: nõ eñi hoĩs exercetĩ iudiciũ ſ dñi: ⁊ qđcũqꝫ iudicaueritĩ in vos redũdabit. Itẽ ex auaricia. Uñ Exo. xxiij. a. Ne accipias munera q̃ excecãt prudẽtes: ⁊ ſubuertũt v̾ba iuſtoꝝ. Et Eccĩ. xx. d. Exenia ⁊ dona excecãt oculos iudicũ: et q̃ſi mut⁹ ĩ oꝛe auertit coꝛrectiões eoꝝ. Cõtra h̃ tria dic dñs Ioh. viij. a. Quis ſine pctõ eſt vr̃m / p̃m⁹ ĩ illã lapidẽ mittat. Et Deut. xvj. d. Iuſte qđ iuſtũ ẽ exeq̃rĩ. Quia v̾o amoꝛ iuſticie ex ſtudio ſcp̃turarũ acq̃rit: Iđ poſt monitionẽ đ dilectione iuſticie / hoꝛtat philo vacare ſcp̃turĩ dicens: c Sentite đ dño ĩ bonitate. i. ſacrã ſcripturã ꝑ quã cognoſcit dñs pie legite ⁊ ꝑfecte intelligite. Pie legit: q̃ cũ deuotiõe legit q̃ ĩtelligit: ⁊ q̃ nõ intelligit nõ repꝛ̃hẽdit / ſ ſtudioſe inq̃rit. Secreta eñi dei difficile cõpꝛehẽdi pñt. Uñ apl's Ro. xj. d. O altitudo diuitiaꝝ ſapie ⁊ ſcie dei / qꝫ incõpꝛehẽſibilia ſũt iudicia ei⁹ / ⁊ inueſtigabiles vie

Margin: Greg⁹ li. 21. moꝛal. ca. 11. — † Geñ. 9. a. — Al. ⁊ titulus — A — † Ps. 2. — Iuſtũ iudiciũ tribus modis ꝑuertit

Incipit ꝓlog⁹ ĩ libꝝ ſapie

Liber ſapie apud hebꝛeos nuſqꝫ eſt. Uñ et ipſe ſtil⁹ grecã magis eloq̃ntiã redolet. Hũc iudei philonis eſſe affirmãt: Qui ꝑinde ſapie noiat: qꝛ in eo chꝛiſti aduẽt⁹ q̃ eſt ſapientia pr̃is ⁊ paſſio ei⁹ euidenter expꝛimitur.

Explicit pꝛologus.

Incipit liber Sapie. Ca. I

a Diligite iuſticiã: b qui iudicatis terram. c Sen

a
b tite de dño in bonitate:ẽt in
c ſimplicitate cordiſ q̄rite illũ:
d qm̄ inuenitur ab his q̄ non
e temptãt illũ:ãpparet aũt eis
f q̄ fidē habēt in illũ. Peruer
g h ſe ēni cõgitatiões ſeparãt a
i k deo:pbãta aũt virt⁹ cõrripit
l inſipiẽtes. Qm̄ in maliuolã
animam non introibit ſapi/
m entia: nẽc habitabit in cor/
pore ſubdito peccatis. Spi/
n ritũs enim ſanctus diſcipli/
o nę effugiet fictum:et ãuferet
ſe a cogitationibuſ quę ſunt
p ſine intellectu:et cõrripietur
q ã ſuperueniente iniquitate.

et īueſtigabiles vię ei⁹. b Et i ſimplicitate cordis q̄/
rite illũ.i.ī humilitate. Humilib⁹ enī ſe reuelat ſapīa. Vñ
Luc.x.d. Cõfiteor tibi pr̄ dñe celi ⁊ terrę/q̄ abſcondiſti hęc
a ſapiẽtib⁹ ⁊ prudẽtib⁹ ⁊ reuelaſti ea puul'. Et hęc ſimplicitaſ
ſiue humilitas ī h̄ ꝯſiſtit:vt voluntati dei p oīa nos ſubijcia/
mus:⁊ qđ ſup intelle/
ctũ nr̄m ē/temere non
diſcutiam⁹. Vñ Ecc̄
iij.c. Altiora te ne q̄/
ſieris. Vel ſic: a
Sentite de dño in
Hiere.4.d. bonitate.i.qđ nō in
telligit̄ de deo/nec p
bari pōt/pie credite.
Niſi enī credideritis
nō intelliget̄:Eſa.vij
b. ẜm aliam editionē.
b Et i ſimplicita/
tē cordis.i.ſimplici corde/nō duplici: c Quęrite illũ.
Simplicitas cordis in h̄ eſt:vt qđ intellect⁹ ītelligit:hoc affe
ctus diligit vl' odit.i.qđ ore pmittit/ope oſtēdit. Duplicitas
aũt cordis in hoc ē:ꝙ intellect⁹ ⁊ affect⁹ ad diuerſa ferunt':et
ꝙ bonũ qđ dr̄ vel docet'/ope nō implet'. De tali corde dīc au
ctoritas: Cor diuiſum nō impetrat. Et Ecc̄.ij.c. Vę dupli/
ci corde. Et Oſee.x.a. Diuiſum ē cor eoꝝ/nũc interibũt. Vñ
dico: In ſimplicitate cordis q̄rite illũ: alioqn nō inue/
nietis. Sic aũt īuenietis: d Qm̄ īuenit' ab his q̄ nō tē/
ptãt illũ.i.q̄ non pſumũt de ingenio ſuo: vel q̄ nō dubitant
de ei⁹ potentia:vel q̄ ſine duplicitate ⁊ dolo q̄rũt eũ/idē ha/
bentes in corde ⁊ in ore ⁊ in ope. Nam vt dicit Glo.ſup Pš.
lxxvij. Temptare eſt/cum ī verbis eſt ſimplicitas ⁊ in cordę
ē malicia. Hęc tēptatio phibet' Deut.vj.c. Et Mat.iiij.b.
Nō tēptabis dñm deũ tuũ. e Apparet aũt eis q̄ fidē
habēt in illũ.i.iuſtis:q2 iuſt⁹ ex fide ſua viuit:Abacuk.ij.a
Fidē aũt habet ad deũ:qui credit eũ remuneratorē eē bono/
rũ ⁊ punitorē maloꝝ. Vñ Heb.xj.b. Credere oportet acce/
dentē ad deũ q2 eſt:⁊ inq̄rentib⁹ ſe remunerator ſit. Notãdũ
Tripliciter dñs debet queri aũt ꝙ dñs tripliciť debet q̄ri ſiue ſapīa: veraciť/ferueñť/pſe/
uerant'. Veraciť.i.vera fide. Vñ Jaco.j.a. Qui īdiget ſapīa
poſtulet a deo:q̄ dat oīb⁹ affluent' et nō improperat ⁊ dabit' ei:
Poſtulet aũt ī fide nihil heſitãs. Feruēť.i.feruēti aīo. Vñ.j.
vj.b. Clara ē ⁊ q̄ nũq̄ marceſcit ſapīa:⁊ facile videt' ab hiſ q̄
diligũt eã ⁊ īuenit' ab hiſ q̄ q̄rũt illã. Perſeuerãť.i.firma ſpe.
Pš.104. Vñ Pš. Quęrite dñm ⁊ ꝯfirmami:q̄rite faciē ei⁹ ſp. De his
trib⁹ dicit' Matth.vij.a. Petite ⁊ dabit' vobis:q̄rite ⁊ inue/
nietis:pulſate ⁊ apietur vob. Propť hęc tria dr̄ Soph.ij.a.
Quęrite dñm oēs mãſueti terrę:q̄rite iuſtũ:q̄rite manſuetũ.
Fides q̄rit dñm/ſpes iuſtũ/charitas mãſuetũ. f Peruer
ſę enī cogitatiões.q.d.apparet dñs his q̄ fidem habēt in
illum. g Enim/pſed. f Peruerſę.i. penitus auerſę:
h Cogitatiões ſepant a deo.q.d.non ſolũ impediunt
ad habendũ:ſed auferũt habitũ. Nam q̄ ſocietas luci ad te/
nebras:aut q̄ ꝯuētio chriſti ad belial.ij.Cor.vj.c. Peruerſę
enī cogitatiões dicunt' cogitatiões infideliũ/heſitãtiũ/ſimu/
lantiũ/ꝯtentioſoꝝ/ſupboꝝ/īuidoꝝ/auaroꝝ/luxurioſoꝝ. De
pueriſis cogitatiōib⁹ īfideliũ ⁊ heſitãtiũ circa fidē/dicit beat⁹
Berñ.in.v.li.de cõſideratiõe. In his aũt q̄ fidei ſũt oīno ca/
uēda ē ꝯfuſio:ne aut īcertũ opiniõis fideſ figat:aut qđ firmũ
fixũq̄ fidei eſt/opinio reuocet in q̄ſtionē. Fides ſi habet heſi
tationē infirma ē:opinio ſi h3 aſſertionē temeraria ē. De alijſ
pueriſis cogitatiõib⁹ q̄ a deo ſepant:dicit' Eſa.lix.a. Iniq̄ta
tes vr̄ę diuiſerũt inter vos ⁊ deũ vr̄m:et peccata vr̄a abſcõ/
derũt faciē eius a vobis. i Probata autem virtus:
id eſt vera fides operans per dilectionē: k Corripit in/
ſipientes:id eſt expellit omnē inſipientiã. Fide enim pur/
gat' ſiue purificat' cor:vt dicit' Act.xv.b. Cor autē vere pu/
rificatũ ſapit res ẜm ſaporem proprium: et ideo veram ha/
bet ſapientiam ⁊ nullã inſipientiã. Et ideo Greg⁹ in moral'.
primo dicit/ꝙ fides eſt ſapientia. l Quoniam in mali/
uolam animam non introibit ſapientia.q.d. vere p/
uerſę cogitatiões ſepant a deo:Qm̄ in maliuolã aīam
nō introibit ſapīa/a ſapore dicta/q̄ eſt virtus. De q̄ dicit'
Jaco.iij.d. Sapīa q̄ deſurſũ ē:primũ q̄dē pudica ē:deinde
pacifica/modeſta/ſuadibilis/bonis ꝯſentiēs/plena miſcdia ⁊
fructib⁹ bonis:iudicãs ſine ſimulatiõe: Nõ a ſapore/q̄ ē ſci/
entia. Maliuola aīa
dr̄ aīa cõtradicēs vitati:
quę ſemp parata ē cõ/
tradicere vitati. Cui
dicit' Ecc̄.iiij.d. Nõ
ꝯtradicas verbo veri/ B 1.q.1.c.p eiſ
tatis vllo modo: ⁊ de et.q.3.c. ſaluator.
mendacio ineruditio/ 24.q.3.c. de illis
nis tuę ꝯfundere. Vel De pe.diſ.3.c. int' hec breũ
aīa maliuola dicit' aīa De cõſe.diſ. 4.c.oſtendit et.c.quõ
inuida:quã refugit ſa/
pientia ⁊ omne bonũ.
Vnde.j.vi.d. Ponã
in lucem ſcientiã tuam ⁊ non p̄teribo veritatē:neq̄ cum inui/
dia tabeſcente iter habebo:quoniã talis homo non erit par/
ticeps ſapientię. Et Jaco.iij.d. Vbi zelus ⁊ contētio: ibi in/
cõſtantia ⁊ omne opus prauũ. Et de pallade legitur: quãdo
venit ad domũ inuidię/conſtitit ante fores:nec enī ſuccedere
tectis fas habet. m Nec habitabit in corpore ſub/
dito peccatis:id eſt in hoīe qui ſubiacet peccatis carnali/
bus:qui corpus dicit'/ nō ſpirit⁹:vt dīc Glo. Vnde.j.Cor.
ij.d. Aīalis homo nō pcipit ea quę ſpirit⁹ dei ſũt:id eſt nō p/
fecte capit:quia nec affectu tenet/nec opere implet. Vnde ſe/
quitur ibi. Stulticia enī eſt illi/⁊ nō poteſt intelligere/q2 ſpi/
ritualiter examinat'. Sciendũ aũt ꝙ non ſolum anima dicit'
habitaculũ ſpũſſancti ſiue dei:ſ3 etiã corp⁹. Vñ.j.Cor.vj.
d. An neſcitis qm̄ mēbra veſtra templũ ſũt ſpũſſacti q̄ ī vob
ē: Primo dixit: In maliuolã aīaz nō ītroibit ſapīa.
Poſt addidit: Nec habitabit ī corpe ſubdito pctis:
ſuggillans duo genera peccatorũ.ſ.ſpiritualia ⁊ corporalia.
Corporalia duo.ſ.gulã et luxuriã. Spiritualia q̄nq̄. Inanē
gloriam/inuidiam/iram/accidiam/auariciam. Hęc duo ge/
nera pctõꝝ:tã ſapientiã creatã virtutũ:q̄ ſapiētiã increatã:
id eſt chriſtũ:qui habitat ī nobis p grãm/nō ſinũt habitare ī
nobis. Etiã ſapientiã ſcientiã expellũt a nobis/et ſi nō oīno:
q2 vt dicit Rab. Soli mũdi corde ſapientiã dei poſſũt acci/
pere. Et vere in maliuolam animã non introibit ſapientia:
n Spũs enī ſanct⁹ diſciplinę effugiet fictũ:Qđ
duob⁹ modis exponi poteſt. Primo ſic: n Spũſſctũs
dator diſciplinę/ effugiet fictum/ hominem.i. illũ qui
aliud dicit ⁊ aliud facit. Vel ſic: n Spũſſctũs effugiet
diſciplinę fictum.i.illum qui fingit ſe habere diſciplinam
cum nō habeat. Diſciplina autem eſt ordinata moꝝ correc/
tio:quę fit duob⁹ modis/verbis ⁊ vberib⁹. o Et auferet
ſe/ſpũſſanct⁹/a cogitatiõib⁹ q̄ ſũt ſine intellectu.i.a
cordib⁹ q̄ volũtarie mala cogitãt:q̄ ſunt ſine intellectu:q2 in/
tus nō legũt vel ſupficialiť mala q̄ cogitãt ꝯſiderãt. Si enim
attēderēt qualia intus ſũt/ nō ea cogitarēt. De hiſ cogitatio
nib⁹ dicit Pš. Dñs ſcit cogitatiões hoīm qm̄ vanę ſũt. Et Pš.93.
Eſa.lv.c. Sīc exaltant' cęli a terra:ſic exaltatę ſunt vię meę a
vijs vr̄is:⁊ cogitatiões meę a cogitationib⁹ vr̄is dicit dñs.
Nõ ſolũ fictos effugiet ſpũſſctũs:ſed etiã illos heſitãtes ī fi/
de: Illoꝝ etenī cogitatiões ſt' ſine ītellectu. Etenī fides nihil
habet dubiũ/ſīc nec ītellect⁹:habet tñ aliq̄d ī volũtate qđ nõ
habet intellect⁹:vt dīc btũs Berñ.in li.de ꝯſidera.v. vbi ſic
deſcribit. Fides ē volũtaria q̄dã ⁊ certa p̄libatio/nōdũ pa/
latę veritatis: Intellect⁹ xo ē rei cuiuſlibet inuiſibilis certa et
manifeſta noticia. Sequit': p Et corripietur/hō fict⁹/a
ſupueniēte iniq̄tate.i.cũ dies retributiõiſ venerit/a ſupmo
iudice puniet' pť iniq̄tatē ſuã. Vel p Corripiet'.i.arguet'
a dño dicēte:Eſuriui ⁊ nō dediſtis mihi mãducare ⁊c. Mat.
xxv.d. Et a pria ꝯſcia. Vñ.j.iiij.d. Venient in cogitatiõe
pctõꝝ ſuoꝝ timidi ⁊ traducēt illoſ ex aduerſo iniq̄tates ipoꝝ.
Vel ſic: p Et corripiet'/ſpũſſctũs.ſ.expellet': q A ſup/
ueniēte iniq̄tate.i.ſup ipſũ veniēte. Nũq̄ enī recedit ab
anima fideli ſpũſſanctus

aĩa fideli spũſſctũs niſi expulſus. a Benign⁹ ē enĩ spũs ſapiẽtie: et ideo nõ recedit ab aĩa: niſi expulſus. Et licet benign⁹ ſit: tñ b Nõ liberabit maledictũ .i. maledicẽtẽ/ detractorẽ/ vl' adulatorẽ/ d A labijs ſuis .i. a pena labiorũ ſuorꝝ .i. quã meruit labijs ſuis. Uel ſic ꝯtinua: Uere ĩ aĩaꝫ maliuolã nõ introibit ſapiẽtia: a Benignus ē enĩ spũs ſapiẽtie: et vt dic̃ beat⁹ Bern. benignis non eſt pars cũ malignis: quib⁹ dicet: Ite maledicti in ignẽ eternũ: Matth. xxv. d. Et .ij. Cor. vj. c. Que ſocietas lucis ad tenebras ⁊c. Eccl. xxvij. b. Uolatilia ad ſibi ſimilia ꝯgregant: ⁊ veritas ad eos q̃ opant illã reuertet.

a Benign⁹ ē enĩ spũs ſapiẽ: ⁊
b nõ liberabit maledictũ a la
c bijs ſuis: qm̃ rẽnũ illi⁹ teſtĩ ē
d e
f de⁹/ ⁊ cordis illi⁹ ſcrutator ē
g h
h ver⁹/ et lingue eius auditor.
i Qm̃ spiritus dñi repleuit or
k l
m bem terrarũ: et h̃ qd ꝯtinet
n oĩa ſciẽntiam habet vocis.
o p Propt̃ h̃ q̃ loquit iniqua
q r nõn põt latere: nec p̃teriet il
s t lũ corripiẽs iudiciũ. In cogitatiõib⁹ enĩ impij interroga
v tio erit: ſermonũ aũt illi⁹ auditio ad deũ veniet: ⁊ ad correptionem iniquitatum illi
x y us: Quoniam auris zeli audit omnia/ et tumultus mur
z a murationũ nõn abſcondet.

Et qꝛ benign⁹ ē: ideo/ b Nõ liberabit/ in die iudicij: c Maledictũ .i. detrahentẽ proximo ſuo/ ⁊ murmurantẽ ꝯ deũ: d A labijs ſuis .i. a pena
Ps. 139. ꝓ pctis labiorꝫ ſuorꝫ. Uñ Ps. Labor labiorꝫ ipſorũ operiet eos. Et Matth. xij. c. Ex v̄bis tuis ꝯdemnaberis. Prouerb. xviij. b. Os ſtulti ꝯtritio ei⁹: ⁊ labia ipſi⁹ ruina aĩe eius. Uel ſic: a Spũs ſapie benign⁹ ē: et tñ b Nõ liberabit maledictũ a labijs ſuis .i. ꝓpter labia ſua. Licet enĩ bñ p̃dicet ⁊ pſallat ⁊ doceat ⁊ pulchre loquat hõ: non iõ liberabitur ſi eſt iniq̃tas in manu vel in corde eius. De q̃bus dicitur Eſa. xxix. d. Populus h̃ labijs me honorat: cor autẽ eorũ longe ē a me: ſm̃ Septuaginta. Noſtra lr̃a habet: Populus iſte ore ſuo et labijs ſuis glorificat me: cor autẽ eius longe eſt a me. Et poſſet quis dicere: Quõ puniet hõ ꝓ iniquitate cordis que nulli apparet? Rñdit Philo. Iuſte quidem. e Qm̃ renũ illi⁹ .i. occultarũ cogitationũ ⁊ affectionum: f Teſtis ē de⁹. Hõ enĩ videt ea q̃ parẽt: de⁹ aũt intuet cor: j. Reg. xvj. b. Et Malach. iij. b. Accedã ad vos ĩ iudicio et ero teſtis velox maleficis et adulteris ⁊ piuris. Hiere. xxix. f. Ego ſũ iudex ⁊ teſtis dicit dñs. g Et cordis illi⁹ ſcru
Ps. 7. tator ē ver⁹. Ps. Scrutãs corda ⁊ renes de⁹. Hiere. xvij. b. Ego dñs ſcrutãs corda ⁊ ꝓbãs renes: q̃ do vnicuiqꝫ iuxta viã ſuã ⁊ iuxta fructũ adinuentionũ ſuarũ. Nec ſolũ cordis ⁊ renũ ſcrutator ē de⁹: imo h Et lingue ei⁹ auditor/ eſt.
Ps. 93. Uñ Ps. Qui plantauit aurẽ non audiet ⁊c. Ecce tria ponit Philo. Renes/ cor ⁊ linguã. In renib⁹ affectio: in corde cogitatio: in lingua locutio intelligit: q̃ oĩa licet occulta ſint hominib⁹/ manifeſta ſũt deo. Itẽ Heb. iiij. d. Oĩa nuda ⁊ aperta ſt ocl'is ei⁹/ ad quẽ nob̃ ē ſmo. Eccl. xxiij. a. Quis ſupponit ĩ cogitatu meo flagella: ⁊ ĩ corde meo doctrinã ſapie: q. d. ſol⁹ de⁹. Origeñ. Aduocat⁹ tu⁹ veritas ē ꝓ te: mẽtiri nõ põt. In h̃ ꝓdeſt tibi aduerſari⁹ tu⁹: vt nulli⁹ aduerſarij calũnijs ĩmolaris. Itẽ poſſet aliq̃s dubitare: quõ de⁹ teſtis eſt renũ ⁊ ſcrutator cordiũ ⁊ auditor linguarꝫ. Et rñdit. Bñ ē h̃: i Qm̃ spũs dñi .i. spũs q̃ eſt dñs: vt ſit intrãſitiua cõſtructio. Uel trãſitiua: i Spũs dñi .i. spũſſctũs q̃ eſt a dño .i. a pr̃e ⁊ filio: De q̃ dr̃ Geñ. j. a. Spũs dñi ferebat ſup aq̃s. Et Eſa. lxj. a. Spũs dñi ſup me: k Repleuit/ maieſtate ſua. l Orbem terrarũ .i. oẽm creaturã in toto orbe terrarꝫ diffuſam. Hiere. xxiij. e. Celũ ⁊ terraꝫ ego implebo dicit dñs: Aug⁹. Ubiqꝫ ē de⁹/ intra oĩa nõ incluſus: extra oĩa/ nõ excluſus: ſup oĩa/ nõ elat⁹: infra oĩa/ nõ depſſus. Uel/ l Orbẽ terrarũ/ vocat eccleſiã in toto orbe terrarũ diffuſam ⁊ dilatatã: qꝛ in
Ps. 18. oẽm terrã exiuit ſon⁹ eorꝫ: ⁊ in fines orbis terre v̄ba eorum. Hãc repleuit spũſſctũs die pentecoſte chariſmatib⁹ grãrũ. Act. ij. a. Fact⁹ ē repẽte de celo ſon⁹ tanq̃ aduenientis spũs vehementis: ⁊ repleuit totã domũ vbi erãt ſedẽtes. Eſt aũt triplex plenitudo. Apta/ eq̃/ cumulata. Apta plenitudo ē/ ſm̃ q̃ dicit dom⁹ plena hoib⁹: qñ area ei⁹ plena ē. Talis fuit plenitudo ſctõꝝ: De q̃ dr̃ Act. ij. a. Repleti ſũt oẽs spũſctõ. Et iterũ. vj. c. Stephan⁹ plen⁹ grã et fortitudie ⁊c. Equa plenitudo ē/ ſm̃ q̃ dr̃ vas plenũ aq̃: Et talis plenitudo fuit in maria v̄gine glorioſa: De qua dr̃ Luc. ij. c. Aue grã plena. Cumulata plenitudo eſt ſupfluẽs plenitudo: Et talis ē in chriſto dño. De q̃ dr̃ Ioh. j. b. Plenũ grẽ ⁊ veritat'. Et iterꝫ ibidem: De plenitudie ei⁹ nos oẽs accepim⁹. m Et hoc qd cõtinet oĩa .i. spũſſctũs q̃ gubnat ⁊ ſuat oĩa: q̃ attingit a fine vſqꝫ ad fineꝫ fortit. ſ. viij. a. n Sciaꝫ hꝫ voc .i. itelligẽtiã ſcpturarũ fac̃ hr̃e hoies. Uel Sciẽtiã hꝫ vocis .i. itelligit q̃cq̃d loquimur: ipſe enĩ ſcit oĩa. Et iterꝫ: Scire dr̃: qꝛ fac̃ nos ſcire: ſic fili⁹ dr̃ neſcire de fine mũdi: Matth. xxiiij. c. Et Roma. viij. e. Spũs poſtulat ꝓ nobis .i. fac̃ nos poſtulare. Ul' ſic: n Sciẽtiã hꝫ voc .i. v̄bi .i. filij: q̃ ē vox ⁊ v̄bũ pr̃is. q. d. Spũſſctũs eiuſdẽ ſcie ē cũ chriſto. Ul' ſic. m Hoc qd ꝯtinet oĩa .i. hõ q̃ habet vel ꝯtinet oĩa in ſe ꝑ ꝯueniẽtiã oĩm: vñ et oĩs creatura dr̃: Marci. vlt. d. n Sciam hꝫ voc .i. itelligẽtiã diuerſaꝝ linguaꝝ/ vel ſacre ſcpture/ vel ipſius v̄bi pr̃is. o Propt hoc .i. qꝛ spũſſctũs ſciam hꝫ vocis: p Qui loquit iniq̃/ corde vel ore: q Non põt latere/ deo q̃ oĩa videt. Prouerb. xvj. a. Oẽs vie hoim patent ocul' ei⁹ ad quẽ nob̃ ſmo. r Nec p̃teriet illũ .i. spm̃/ Heb. 4. d.
ſctm̃: s Corripiẽs iudiciũ .i. correctio iudicij. q. d. etſi is q̃ loquit iniq̃ nõ corripiat h̃ iudicio dei vel hoim: tñ in futuro corripiet in diſtricto iudicio: qꝛ nullũ malũ impunitũ: aut enĩ homo punit/ aut deus puniet: dicit Aug⁹. Uel ſic. r Nec p̃teriet illũ .i. spm̃ſctm̃: s Corripiẽs iudicium .i. magn⁹ iudex corrũpẽs ⁊ ꝑuertẽs iudiciũ. Uel ſic. r Nec p̃teriet illũ/ q̃ loquit iniq̃. s Corripiẽs iudiciũ .i. ſnĩa iudic' puniẽtis: q̃ dicet mal': Ite maledicti ĩ ignẽ eternũ: Matth. xxv. d. Ul'/ s Corripiẽs iudiciũ .i. ꝯſcia remordẽs: q̃ mirabilit cruciabit ĩ fine ⁊ ſine fine. De q̃ dr̃ Eſa. vlt. g Uermis eorꝫ nõ morietur. Et ve q̃ loq̃t iniq̃ puniet a dño. Nec ſolũ qui loquit: ſed etiã qui cogitat: t In cogitatiõib⁹ enĩ impij erit interrogatio .i. dñs interrogabit .i. examiabit cogitatiões impiorꝫ ⁊ etiã iuſtorꝫ. Ps. Dñs interrogat impiũ Ps. 10.
⁊ iuſtũ. Et alibi. Cogitatio hoĩs ꝯfitebit tibi .i. nõ latebit te. Ps. 75.
Ro. ij. c. Teſtimoniũ illis reddẽte ꝯſcia ipoꝝ ⁊ int ſe iuicẽ cogitationũ accuſãtiũ ⁊ defẽdẽtiũ ĩ die cũ iudicabit dñs occulta hoim. Iob. xxxj. b. Quid faciã cũ ſurrexerit ad iudicandũ de⁹: ⁊ cũ q̃ſierit q̃d rñdebo illi: Ul'/ t In cogitatiõib⁹ ipij interrogatio erit/ ipſi⁹: qꝛ ipſimet interrogabũt ſeipſos dicẽtes: Quid ꝓfuit nob̃ ſupbia: aut diuitiarũ iactãtia q̃d cõtulit nob: ſ. v. b. v Sermonũ aũt illi⁹ auditio ad deũ veniet: ⁊ ad correptionẽ iniq̃tatũ illi⁹. q. d. ſmões ipi⁹ audiet ⁊ puniet dñs: q̃ ⁊ alias puniet iniq̃tates cordis ⁊ opis. Clamorẽ ſodomoꝝ ⁊ gomorreoꝝ audiuit dñs/ ⁊ iuſta vltiõe puniuit: vt legit Geñ. xviij. c. Murmuratiões q̃ꝫ filioꝝ iſrl' iuſto iudicio ꝑcuſſit: Nume. xxj. b. Et vere ſmonũ illi⁹ auditio ad deũ veniet: x Qm̃ auris zeli .i. dei zelãtis aĩas ex nimio amore quã hꝫ ad ipas: vt dic̃ Exo. xx. a. Ego ſũ dñs de⁹ tu⁹ fortis zelotes. y Audit omia/ v̄ba/ cordis/ oris/ ⁊ operis. Zel⁹ enĩ aures spõſi exacuit ad audiẽdũ: ⁊ oculos ad videndũ/ ſi adult ſponſe loq̃t. Uñ Cant. ij. c. En ipe ſtat poſt parietẽ nr̃m reſpiciẽs ꝑ feneſtras ꝓſpiciẽs ꝑ cãcellos. Iõ dic̃
Boeti⁹: Magna nob̃ indicta ē bene agẽdi neceſſitas: cũ oĩa Boeti⁹ de ꝯſol.
agam⁹ añ oculos iudic' cũcta cernẽtis. z Et tumult⁹ mur li. 5. ꝓſa. 6.
murationũ: ſiue cordis/ ſiue oris. a Nõ abſcõdet/ deo: ſiue ſit murmur ꝯ flagella dei: ſiue ꝯ ꝓcepta: ſiue ꝯ flagella p̃lati. Oẽ enĩ murmur valde diſplicet deo. Uñ dic̃ Aug⁹. Qui murmurat/ ⁊ inchoatũ ꝑdit/ ⁊ ſe ab inobediẽtia non abſoluit. Et Rab. Pernicioſe ſũt detractiões ⁊ murmuratiões. Suſurrones enim ⁊ detractores deo ſunt odibiles: Roma. j. d. Unde Prouerb. xiij. b. Qui detrahit alicui rei: in futurũ ſe obligat. Eccl. v. d. Suſurratori odiũ ⁊ inimicitia ⁊ ꝯtumelia.

Legit etiā Numeri.xij. qualiter maria punita fuerit/ q2 contra moysen murmurauit. Itē.xvj.c. dathan ⁊ abirō viuos absorbuit terra: q2 contra moysen ⁊ aaron murmurauerūt. Itē.xxj.b. Filij isrl' a serpētibꝰ ꝑcussi sūt: q2 murmurauerūt. Un̄ dicit apl's.j. Cor.x.b. Neq3 murmuraueritis sicut quidā murmurauerūt ⁊ perierūt ab exterminatore. Cū igitur ita puniatur murmuratio: a Custodite ergo vos a murmuratiōe q̄ nihil ꝓdest: imo multū obest: vt patet ꝑ exempla ꝓposita. b Et a detractiōe ꝑcite lingue: q2 iniuria ⁊ violētia fit ei/ cuius ꝟba detractiōis cogitet formare: Facta est enī ad laudādū deū et ꝓximū ꝯsolādū. Un̄ Iaco.iij.c. In lingua bn̄dicimꝰ deū patrē/ ⁊ in ipsa maledicimꝰ hoīes q̄ ad similitudinē dei facti sūt: ex ipso ore ꝓcedit bn̄dictio ⁊ maledictio: Nō oportet frēs mei hec ita fieri: nūquid fons de eodē foramine emanat dulcē ⁊ amarā aquā? q.d.nō. Ita nō lingua q̄ facta ē ad bn̄dicēdū deū/ debet vnq3 detrahere ꝓximo. Et ideo bn̄ dicit Philo: A detractiōe ꝑcite lingue/ vel/ parcite/ vobis: a detractione lingue: q2 puniemini ꝓpter detractionē lingue. Un̄ Iaco.iij.b. Lingua ꝯstituitur in mēbris nr̄is q̄ maculat totū corpus ⁊ inflāmat rotā natiuitatis nr̄e inflāmata a gehēna. Et debetis ꝑcere: c Quoniam sermo obscurꝰ.i. palliatꝰ: q̄ in superficie videtur bonꝰ/ sed aliter intelligitur: ⁊ mala intētiōe ꝓlatꝰ mordet ꝓximū. Uel/ Sermo obscurꝰ.i. dubiꝰ vl' equiuocꝰ: q̄ sepe vtuntur detractores: d In vacuū nō ibit.i. nō erit sine digna vltiōe: Qui sophistice loquitur odibilis ē: Eccl'i.xxxvij.c. Et de huiusmōi dr̄ Eccl'i.xxvij.d. Qui in altū mittit lapidē sup caput eiꝰ cadet. Et Eccl's.x.c. Si mordeat serpēs in silētio/ nihil eo minꝰ habet q̄ occulte detrahit. Isido. dicit/ q̄ detractor vno ictu tres interficit: Se primo/ ⁊ illū apō quē detrahit: ⁊ illū de q̄ detrahit cū ad eiꝰ noticiā venerit. Et ideo lingua detractoris vocatur lingua tertia. Eccl'i.xxviij.b. Lingua tertia multos cōmouit. c Sermo obscurꝰ etiā dr̄ sermo ociosus. Et ipse/ d In vacuum nō ibit: q2 de oī verbo ocioso qd̄ locuti fuerint homines reddēt de eo rōnē in die iudicij: Matth.xij.c. Ociosū autem verbū ē/ vt dicit Gregꝰ: qd̄ aut caret intētiōe pie vtilitatis/ aut rōne iuste necessitatis. Et Glo. sup Matth. dicit: Ociosū autē ꝟbū est: qd̄ sine vtilitate loquētis aut audientis dr̄. Et iterū sup Leuit. dicit alia Glo. Quicqd̄ nō ē ad edificationē audiētiū/ verbū ē ociosū: supple si sine cā dicatur. e Os autē qd̄ mētitur occidit aīam/ mētiētis/ mucrone pcti/ dicit Glo. Et loquitur Philo de mēdacio mortali. Augꝰ enī in li. de mēdacio/ distinguit octo genera mēdaciorū: q̄ nō oīa mortalia sunt: sed quedā venialia: nullū tn̄ sine pctō ē/ vt ipse dicit. Et Rab. dicit. Est mēdaciū leuioris culpe: cū quis mētitur ꝑstās bn̄ficiū: supple ⁊ nulli nocet. Qd̄ autē scriptū ē Exo.j.d. deū bn̄ fecisse obstetricibꝰ hebreorū: et raab meretrici: Iosue.vj.d. nō ideo factū ē q̄ mētite sūt: sed q2 misericordes fuerūt: nec remunerata ē fallacia/ sed beniuolētia. Sicut enī absurdū nō eēt si deꝰ alio tpe cōmissa mala ꝓpter posteriora bona vellet ignoscere: ita ꝯueniēs ē q̄ deꝰ vnū idemq3 factū ꝓpter bonū/ malū ꝯdonet/ et ipm bonū remuneret. Ex hoc videtur velle Rab. q̄ eadē actio sit bona ⁊ mala. Sed dicimꝰ q̄ vnū factū dicit totalē illā actionē/ q̄ benignitate mote sūt ad ꝑcēdū ꝑuulis/ et q̄ mētite sūt pharaoni timore mortis. Un̄ exponēdū est: vnū idemq3 factū.i. vniꝰ eiusdemq3 hoīs factum. f Nolite zelare mortē ⁊c. Sup enumerauit philo q̄ sūt hoī noxia.s. murmuratiōes/ detractiōes ⁊ mēdaciū: nūc autē alijs ꝟbis eadē replicat/ vt dicit Glo. Uerūtn̄ vt patet in serie lr̄e: sup egit de pctō cogitatiōis ⁊ locutiōis: nūc vero agit de pctō opis. Qd̄ enī pctm̄ docet fugere. Un̄ dicit: f Nolite zelare mortē.i. nolite diligere cām mortis.i. pctm̄. g In errore vite vr̄e.i. ne erretis a vita vr̄a/ q̄ est deꝰ. Prouerb.xiiij.c. Errāt q̄ operantur malū. Itē Prouerb.xxj.b. Peruersa

22.q.2.c.nec artificioso: et c.siquis ad te confugerit: et q.5.c.iuramenti

a Custodite ergo vos a murmu-
b ratiōe q̄ nihil ꝓdest: et a de-
tractiōe parcite lingue: quoniam
c d sermo obscurꝰ in vacuū nō ibit.
e Os autē qd̄ mētitur occidit aīam.
f g Nolite zelare mortē in erro-
h re vite vr̄e: neq3 acquiratis ꝑdi-
i tionē in opibꝰ manuū vr̄arū.
k l Quoniam deꝰ mortē nō fecit: nec le-
m tatur in ꝑditiōe viuorū. Creauit
n enim vt eēnt oīa: et sanabi-
o p les fecit natiōes orbis terrarū.
q r Nō est in illis medicamētū
s exterminij: nec inferorū regnū
t in terra. Iusticia ꝑpetua est
v ⁊ imortalis: iniusticia autē mor-
x tis ē acquisitio. Impij autē ma-
nibꝰ ⁊ verbis accersierūt illā: et

via viri aliena ē a deo. Sed/ h Neq3 acquiratis ꝑditionē.i. eternā dānationē: i In opibꝰ manuū vr̄arū.q.d. nō faciatis pctā vn̄ ē ꝑditio. Ro.vj.d. Stipendia pcti mors. Eccl'i.xx.d. Potior ē fur q̄ assiduitas viri mēdacis: ꝑditionē ambo hereditabūt. Et bn̄ dicit: In opibꝰ manuū vr̄arū.q.d. ex vobis ē ꝑditio vr̄a/ nō ex deo. Un̄ Osee.xiij.c. Perditio tua isrl'/ supple ex te est: tm̄modo auxiliū tuū in me. Uerū est/ q̄ deꝰ penā.i. ignē gehēne vbi puniātur pctōres fecit: sic legitur Esa.xxx.g. Preparata ē ab heri tophet: a rege ꝑparata ē. Sed q̄ homines ibi puniantur/ hoc ē ex eis: q2 si vellēt abstinere a pctō nō punirētur ibi: k Quoniam deꝰ mortē nō fecit. Cōtra Eccl'i.xj.b. Bona ⁊ mala/ vita ⁊ mors/ paupertas ⁊ honestas a deo sunt. Sol. Mors quādoq3 dr̄ ꝑuatio vite: sic mors a nullo ē. Quādoq3 dr̄ mors separatio aīe a corpe vl' āgustia sepatiōis: sic ē pena ⁊ a deo: sic accipitur Eccl'i.xj. Quādoq3 dr̄ mors cā mortis.i. pcti: sic accipitur hic. Un̄ sensus ē. k Deꝰ mortē nō fecit.i. causam mortis.s. pctm̄. l Nec letatur in ꝑditiōe viuorū.i. in dānatiōe hoīm: q̄ viuūt vita nature saltem. Un̄ Ezech.xxxiij.c. Uiuo ego dicit dn̄s deꝰ: nolo mortē pctōris/ sed vt reuertatur impiꝰ a via sua et viuat. Itē ꝓtelat dn̄s pctōribꝰ vitā vt peniteāt. Esa.xxx.d. Propterea expectat dn̄s vt misereatur vr̄i: q2 deꝰ iudicij dn̄s. Cōtra. Letabitur iustꝰ cū viderit vīdictā ⁊c. iustꝰ autē nō letatur de aliq̄ nisi de q̄ deꝰ letatur. Sol. Letatur iustꝰ/ letatur ⁊ deꝰ de pena malorū/ inquātū effectꝰ ē iusticie: nō inquātū ē a se. Un̄ signāter dicit Ps. Letabitur iustꝰ cū viderit vīdictā: nō dicit/ cū viderit penā. Ps.57. Uere deꝰ nō fecit mortē. m Creauit enim deꝰ vt eēnt oīa/ nō vt perirēt. Ul'/ Creauit deꝰ vt eēnt oīa.i. hoīes ꝓpter quē oīa fecit: ⁊ q̄ cōicat cū oībꝰ. Hūc creauit vt eēt.i. verū eē ꝑticiparet/ in ꝑsenti eē gr̄e: ⁊ postea eē glie: sed vtrūq3 eē amisit hō ꝑ pctm̄. n Et sanabiles.i. sanos sine morbo corpali vl' spūali: o Fecit/ vl' eē voluit: alia lr̄a: p Natiōes orbis terrarū: vel generatiōes orbis terrarū.i. primos parētes/ ex qbꝰ nascituri erāt quotquot futuri erāt in orbe terrarū. Uel sic: n Sanabiles fecit natiōes orbis terrarū.i. oēs hoīes q̄ sūt in orbe terrarū/ aptos fecit ad recupādū sanitatē amissā: quales nō fecit angelos q̄ peccauerūt. Uel/ Sanabiles/ nō egrotantes: hoc ē oēs hoīes fecit ad ꝑticipādū sanitatē vite eterne/ nō ad ꝑticipandū egritudinē culpe. Et q̄ deꝰ sanabiles fecerit natiōes/ ꝓbat. q Nō enim ē in illis.i. in natura eorū: r Medicamētū exterminij.i. pctm̄ qd̄ exterminat vitā gr̄e: qd̄ dr̄ medicamētū ꝑ antiphrasim: q2 minime medetur. Ul' ideo dr̄ pctm̄ medicamētū: q2 medicamēto indiget: vl' q2 ꝓpositū in medicamētū primis parētibꝰ: cū dictū ē eis: Nequaq3 morte moriemini: scit enī deꝰ: q2 in quocūq3 die comederitis ex eo/ aperientur oculi vr̄i: ⁊ eritis sicut dij: Gen.iij.a. Sed hoc medicamētū fuit eis medicamētū exterminij: q2 ꝓpter illud exterminati sūt a paradiso: vl' a gr̄a qd̄ maiꝰ ē. Uel sic: q Nō est in illis.i. in natura illorū: r Medicamētū exterminij.i. gr̄a q̄ est medicamētū pcti exterminantis. s Nec inferorū regnū in terra.i. pctm̄/ ꝑ qd̄ in nobis regnāt inferi.i. demones/ in natura hoīs de terra facti.q.d. Philo: In natura hoīs nō est gr̄a: nec pctm̄: sed gr̄a a deo ē/ pctm̄ a libero arbitrio. Un̄ Rab. Deus ē auctor bonorū/ nō malorū: ⁊ ideo iustꝰ iudex: nō enī necitate peccamꝰ sed ꝑuersa volūtate: q̄ ex liberi arbitrij qualitate ꝓcedit. Nihil enī hoī nocuisset diabolꝰ nisi hō acquieuisset. t Iusticia ꝑpetua ē ⁊ imortalis.i. ꝑpetuos ⁊ imortales facit ꝑticipes sui: ⁊ a morte ꝑpetua liberat. v Iniusticia autē mortis ē acquisitio.i. morte punitur eterna. Prouer.xj.a. Iusticia simplicis diriget viā eiꝰ: ⁊ in impietate sua corruet impiꝰ. Ro.vj.d. Stipēdia pcti mors: gr̄a autē dei vita eterna. Dico q̄ iniusticia ē acquisitio mortis.i. ꝑ iniusticiā hoīes acquirūt mortē: q̄ facti erāt imortales.i. potētes nō mori. Sed vn̄ fuit iniusticia: nūquid a deo? Nō. x Impij autē.i. primi parētes deo inobediētes. y Manibꝰ et verbis accersierūt illā

ꝛ vbiſ accerſiert illā/iiuſticiā/vł illā morte͂:qꝛ ibi fuit pri/
mo colloquiū int̄ hoieſ ꝛ diabolū:ꝛ p⁹ extēſio manuū ad po/
mū vetitū. a Et eſtimātes illā/iniuſticiā: b Amicā
.i.nō puniēdā. Uel/amicā.i.vtile͂/ ſic diabolus ꝓmittebat.
c Defluxerūt/i morte͂ ęt͂nā/vel i neceſſitate͂ moriēdi:vel
ꝑ in culpā/poſtea i pę
nā tꝑale͂/tādē in pęnā
ęt͂nā. Primo fluit hō
i culpā:ſecūdo effluit
J.15.b. in penā tꝑale͂:tertio ꝑ/
effluit in gehēnā. Uñ
apl's Heb.ij.a.Opoꝛ
A tet obſeruare nos ea
q̄ audiuim⁹ ne forte ꝑ/
effluam⁹ d Et ſpō/
ſiōeſ poſuert ad il
lā/morte͂ ne ſepēt ab
ea.i.inſepabilit̃ ſe ꝛ to
tā poſteritate͂ ſuā obli
gauert morti. Uñ dic̄
Ar. ſn Eſa.xxviij.d. Percuſ
ſafflatus ſim⁹ fęd⁹ cū morte ꝛ cū
inferno fecim⁹ pactū.
Hui⁹ aūt ꝯct⁹ obſes ē
caro/et fomes teſtis.

a eſtimātes illā amicā/deflux/
b erūt: ꝛ ſpōnſiones poſuerūt
c d ad illā:qm̄ morte digni ſūt q̄
e f ſūnt ex ꝑte illi⁹. Capi. II
g h Ixerūt eni impij cō
i D gitantes apud ſe nō
k recte:Exiguū ꝛ cū tę
l dio ē tꝑs vitę nr̄ę:ꝛ nō ēſt re
m frigeriū in fine hois:ꝛ nō ēſt
q̄ agnit⁹ ſit reuerſus ab iferl.
n Quia ex nihilo nati ſum⁹/et
o p poſt h̄ erim⁹ tanq̄ꝫ nō fueri/
q mus. Qm̄ fūm⁹ ꝛ flat⁹ eſt in
r narib⁹ nr̄is:ꝛ ſmō ſcitillę ad

Uñ Gal.v.c. Caro ꝯcupiſcit aduerſ⁹ ſpiritū: volēs cōplere
ſpōſione͂ adā. Uł/ d Spōſione͂ poſuert/ ꝓmi parētes:
e Ad illā.i.ad iiuſticiā.ſ.fomite͂/vel ꝓmos mot⁹ q̄ mouent
ad iiuſticiā. f Qm̄ morte digni ſūt/q̄ de mortalib⁹ na
ſcunt̃. Uel/digni ſūt morte/ętern͂a: g Qui ſūt ex ꝑte
illi⁹/iiuſticię.i.q̄ faciūt ꝛ fouēt iiuſticiā. Expoſi. Ca. II
D Ixerūt eni impij ⁊c̄. Supra egit philo de pctō
i deū ſm oēꝫ ſpēꝫ ei⁹.i.cogitatione͂/locutione͂/opati
one͂:nūc agit ð pctō hois i ſe ꝛ i ꝓximū. In ſe enim
peccat hō ꝑ delitias:i ꝓximū ꝑ iiurias. Et ꝓmo agit ð pctō
hois i ſe/dicēs: h Dixerūt ipij ⁊c̄. Et ē vox ꝑditoꝝ:q̄
q̄ſi bruta aīalia amāt ꝑ̄ſentia ꝛ deſpiciūt futura:nec poſt hāc
Ps.48. vitā ęt͂nā ſperāt reqem. De qb⁹ dicit Ps. Hō cū in honore
eēt nō intellexit:cōꝑat⁹ ē iumētl in ſipiētib⁹ ꝛ ſimilis fact⁹ eſt
illis. Et Amos.vj.b. Uę q̄ dormitl i lectl eburneis ꝛ laſciui
tis i ſtrat̃ vr̄is ꝛ comeditl agnū de grege. Iſtos vocat Phi/
lo impios.i.pctōres. Dicit ḡ: h Dixerūt enim impij.
Eni ſuperfluit. i Cogitātes apud ſe nō recte:qꝛ apte
nō audēt dicere cogitatū:h.ſ. k Exiguū ꝛ cū tędio eſt
tꝑs vitę nr̄ę.i.vitę ꝑ̄ſentl. Iſtud verū eſt. Uñ iacob dixit
pharaōi: Dies ꝑegrinatiōis meę pauci ꝛ mali:Geñ.xlvij.b.
Et Iob.xiiij.a. Hō nat⁹ de muliere breui viuens tꝑe replet̃
multl miſerijs. Nota ꝙ ē tędiū infirmitatl:qd̄ eſt cōmune bo
nis ꝛ malis. De q̄ dꝛ.ij.Corl.j.b. Grauati ſum⁹ ſup̄ ꝟtutem
ita vt tęderet nos viuere. Itē eſt tędiū accidię:qd̄ eſt ꝓprium
Ps.118. maloꝝ. De quo dicit̃ i Ps. Dormitauit aīa mea prę tędio.
Itē eſt tędiū gr̄ę:q̄ mūdus ꝟtit̃ i tędiū ꝛ ꝯtēptū:qd̄ eſt ꝓpri
um bonoꝝ. De q̄ Iob.x.a. Tędet aīaꝫ meā vitę meę. Et ite
rū dixerūt apud ſe: l Nō eſt refrigeriū in fine hois.i.
q̄es poſt morte͂. In h̄ mētiunt̃:qꝛ dꝛ Hiere.vj.d. Interroga/
te de ſemitl antiq̄s q̄ ſit via bona ꝛ āmbulate i ea ꝛ iuenietl re/
frigeriū aīab⁹ vr̄is. Itē Daniel.xij.a. Multi de his q̄ dor/
miūt i puluere terrę euigilabūt:alij i vitā ęt͂nā: alij in oꝑꝓro/
briū ſempit͂nū. Et iterū ad ꝯfirmatione͂ ſui erroris dixerunt
impij apd̄ ſe: m Et nō eſt q̄ agnit⁹ ſit reuerſus ab in
ferl/poſt morte͂. Et i h̄ etiā mētiunt̃: qꝛ chriſt⁹ ꝛ laçar⁹ poſt
morte͂ reuerſi ab inferl viſi fuerūt a multl. De chriſto habet̃
Ioh.xx.e.de laçaro.xj.f. Qꝛ aūt null⁹ poſt morte͂ poſſit re/
uerti ab inferis ꝓbāt: n Quia ex nihilo nati ſum⁹/q̄
ad aīaꝫ:q̄ nō ē ex traduce ꝑ generatione͂:ſꝫ ex traduce ꝑ crea/
tione͂: vł ex nihilo q̄ ad corp⁹.i.ex viliſſima materia:q̄ nō ē di
gna reuerti a morte. Et iō/ o Poſt hec.i. poſt hāc vitā:
p Erim⁹ tanq̄ꝫ nō fuerim⁹.i.nihil erim⁹/ſic añ nihil fui/
mus. Naturale ē eni ei qd̄ ex nihilo ē/ i nihilū poſſe reuerti:
dic̄ Aug⁹. Uerū eſt:ſed iſta potētia volūtate artificl ſupat̃ ꝛ
aię ꝛ ſpūs quę natura ſūt corruptibiles/ex volūtate artificis
ſiue creatoris ſūt ſtabiles i ęt͂nū: vt dic̄ plato et aug⁹.et dio/

nyſi⁹. Et vere erim⁹ nihil: q Qm̄ fum⁹ ꝛ flat⁹ ē i nari/
b⁹ nr̄is.q.d.nō ē mirū ſi i nihilū ſum⁹ redigēdi:qꝛ vita nr̄a
ñ ē niſi parū fumi ꝛ vēti:ſic dic̄ Iaco.iiij.d. Quę ē vita nr̄a:
vapoꝛ ad modicū parēs ꝛ deīceps exterminabit̃. Et Iob.vij.b
Memēto qꝛ vent⁹ ē vita mea:ꝛ nō reuertet̃ ocul⁹ me⁹ vt vi/
deat bona. Ergo iſti
verū dicunt:Uñ pōt
eē/ſꝫ nō vere:qꝛ nec in
tēdūt dicere illud:nec
itelligūt. Ipi eni intē/
dūt dicere/ꝙ aīa nr̄a
nihil aliud eſt q̄ꝫ illud
qd̄ ð aere reſpiram⁹ ꝛ
expiram⁹: qd̄ deficit
cū corꝑe: Iacob⁹ ve/
ro et Iob loquūt̃ de
vita corꝑali:q̄ cito de/
ficit: vt dic̄ Ps. Dieſ Ps.101.
mei ſic̄ vmbra declina B
uerūt. Et alibi. Defe/
cerūt ſicut fum⁹ dies
mei. Et Ecc⁹.xviij.a De pe. diſ. 5. c.
Numer⁹ dierū hoim in tantū
vt multū cētū āni:q̄ſi
guttę aq̄ maris depu

s t cōmōuēdū coꝛ nr̄m. Quia
v extict⁹ cinis erit corp⁹ nr̄m:ēt
x ſpūſ diffūdet̃ tāq̄ꝫ moll' aer.
y z Et trāſiet vitā nr̄a tānq̄ꝫ ve/
a ſtigiū nub̄ : ēt ſic̄ nebula diſ/
ſoluet̃ q̄ fugata ē a radijs ſo
liſ:ꝛ a calore illi⁹ aggrauata.
b Et nōme͂ nr̄m obliuione͂ ac/
cipiet ꝑ tꝑs/ꝛ nemo memori
am hēbit operū nr̄oꝝ. Um/
c d bre ēni trāſit⁹ ē tꝑs nr̄m:ēt ñ
e ē reuerſio finis nr̄i:qm̄ cōnſi
f g gnata ē ꝛ nēmo reuertit̃. Uē
h nite ḡ ꝛ fruamur bonis quę

tati ſūt. r Et ſmo ſcitillę/ē i narib⁹ nr̄is.i.in corꝑe nr̄o:
ꝑs ꝑ toto. s Ad cōmouedū coꝛ nr̄ꝫ.q.d.aīa q̄ vegetat
corp⁹ ꝛ fac̄ fumū exire ē q̄ſi ſcitilla fragil' ꝛ cito deficiēſ:quā di
cūt tm̄ eē ad timore͂:ſic̄ dꝛ i itinerario petri: Sol⁹ i orbe deoſ
fec̄ timoꝛ. Et qꝛ ð illa loq̄ ꝑ̄ſūt/ſꝫ nō itelligere:iō dixert:ñ ſcin/
tilla:ſꝫ ſermo ſcitillę:ac ſi diceret:ſmo tm̄ ē q̄cq̄d de aīa fant̃.
Et vere patet:ꝙ aīa p⁹ morte͂ nihil aliō ē q̄ꝫ ſmo. t Quia
extict⁹ cinis erit corp⁹ nr̄m : qd̄ ꝓus erat viuū: anteq̄ꝫ
ſcintilla.i.aīa defeciſſet.q.d.ſic̄ ſcintilla lignū aliqd̄ iflāmat ꝛ
cū lignū in cinere͂ vertit ꝛ reſoluit/ſcitilla ſimul defic̄:nec vl/
tra cinis ille accēdit̃ a ſcitilla:ſic cū corpus nr̄m incinerat̃ in
morte/deficit anima:nec vlterius ab ea viuificatur. v Et
ſpiritus:id eſt anima: x Diffundetur tanq̄ꝫ mollis
aer.i.facile in tīmū reſoluet̃ vt aer. y Et tranſiet vita Ar. tvnū
noſtra/ tota:id eſt corpus ꝛ anima. z Tanq̄ꝫ veſtigiū
nubis:nō dicit/tanq̄ꝫ nubes/cuius veſtigium remanet poſt
tranſitū eius:ſed quaſi veſtigiū nubis/ cuius nullū veſtigiū
remanet aliq̄d. Ita ipſi ſētiebāt ð aīa. a Et ſic̄ nebula diſ
ſoluet̃ q̄ fugata ē a radijs ſol' ꝛ a calore illi⁹ aggra
uata.i.ſic̄ nebula calore ſol' deorſū cadit i terrā ꝛ oīno ānihi
lat̃:ſic ſpūs hoīs penit⁹ perit. Et videt̃ Iob.vij.b. ꝯſonare
iſtl. Sic̄ inq̄t ꝯſumit̃ nubeſ ꝛ ꝑtrāſit:ſic q̄ deſcēdit ad inferos
nō aſcendet nec reuertet̃ vltra in domū ſuā:nec cognoſcet eū
ampli⁹ loc⁹ ei⁹. Sꝫ iob loquit̃ ð reditu ad ſtatū vitę ꝑ̄ſentl:
ad quē ſine dubio nō reuertent̃ aię poſt morte͂:niſi forte aliq̄ſ
ꝑ miraculū. Sꝫ miracl'a nō faciūt lege͂. Similit̃ loquit̃ Ps.
vbi dic̄: Remitte mihi vt refrigerer ꝓuſq̄ꝫ abeā/ab hac vita:ꝛ Ps.38.
āpli⁹ nō ero/i h̄ ſtatu. b Et nome͂ nr̄m obliuione͂ acci
piet ꝑ tꝑs.i.cito. Callide accedūt ad ꝓpoſitū ſuū. Sup eni
oñderūt ꝙ timore pęnę vel amore ꝓmij nō eſt abſtinēdum a
voluptatib⁹:qꝛ aīa nihil ē poſt morte͂:ꝛ iō nec bonū nec ma/
lū habet q̄cq̄d fecerit h̄: Modo oñdere volunt ꝙ nec etiā ti/
more infamię ceſſandū eſt a voluptate:qꝛ cito perijt memo/
ria nr̄a ab hoīb⁹ poſt mortem. Et h̄ ē. b Et nome͂ nr̄m
obliuione͂ accipiet ꝑ tꝑs:ꝛ nemo memoriaꝫ hēbit
operū nr̄oꝝ/q̄liacūq̄ꝫ fuerit. c Umbrę eni trāſit⁹ eſt
tꝑs nr̄m.i.ſic̄ vmbra cito trāſit:ita tꝑs nr̄m. d Et non
ē reuerſio finis nr̄i.i.poſt fine͂ hui⁹ vitę nemo reuertit̃ ad
vitā. Et reuera nō ē reuerſio: e Qm̄ cōſignata ē/reuer
ſio.i.impedita per ſepulchri ꝯſignatione͂:in quo ꝯſignat̃ q̄c/
q̄d p⁹ morte͂ remanet ð hoīe/ſm eoſ. Ac ſi apte diceret illud
Ps. Sepulchra eoꝝ dom⁹ illoꝝ i ęt͂nū. Et iō/ f Nemo Ps.48.
reuertit̃/poſt morte͂. Uel vita hoīſ cuiuſq̄ꝫ ꝯſignata ē.i.ſub
certo termio ſignata quātū duret ꝛ nō pl⁹.ſ.vſq̄ꝫ ad morteꝫ.
g Uenite ḡ:q̄ſi ex q̄ nullū bonū vł malū eſt hoī poſt mor
te͂:ꝛ tꝑs hoīs breue ē. Uenite ḡ/cito/dic̄ philo in ꝑ̄ſona eo
rū ſe adiuice͂ inuitātiū. h Et fruamur bōis q̄ ſūt.i.bo/

nis tp̄alib⁹: q̄ ꝟa nō ſūt: ſ ipſi ſi credūt alia bona eē: ꝛ iō dicūt: fruamur/ ibi finē ſue dilectiōis ponētes. a Et vtamur creatura .i. bonis tp̄alib⁹ ad h̄ tm̄ creat̄. b Tanq̄ i iuuētute celerit̄ .i. tanq̄ iuuenes: q̄ i talib⁹ maxie delectanť. Malicia eni vel neq̄tia nō ſinit eē ſenē. Uel/ b Tanq̄ in iuuētute .i. ſic iuuē/

Esa.56.d. tus exigit: c Celerit̄: q2 tp̄s breue ē: et nos vl̄ illa trāſeam⁹. Eſa.xxij.d. Comedamus ꝛ bibamus: cras eni moꝛiemur. i. cito. d Uino p̄cioſo .i. vino bono/ magno p̄/ cio cōparato. e Et

Al. noſtrū vnguēt̄ .i. electuarijs ad meli⁹ bibēdū. Uel/ Unguētis/ ad coꝛp⁹ vngēdū .ꝑ calorē/ ſm ꝯſuetudinem

a b c d ſit/ ꝛ vtāmur creatura tanq̄ i iuuētute celerit̄. Uinō p̄cio/
e f ſo ꝛ vnguēt̄ nōs ipleam⁹: et
g h nō p̄tereat nos flos tp̄iſ. Cō ronem⁹ noſ roſis anteq̄ mar
i ceſcāt: Nullū ptū ſit qđ nō
k ptrāſeat luxuria nr̄a. Nemo ꝟrm̄ exoꝛs ſit luxurie nr̄e.
l Ubiq̄ relinq̄mus ſigna leti/
m cie: q2ñ hec ē̄ſt ps noſtra et

paleſtinoꝝ. f Nos ipleam⁹ .i. abūdāť ſumam⁹: vt vinū i/ teri⁹ caloꝛē faciat ad luxuriā: ꝛ vnguētū exteri⁹ caloꝛē extenuet ad refrigeriū. g Et nō p̄tereat nos flos tp̄is .i. iuuēt⁹ in q̄ floꝛet hō. Uel floꝛē tp̄is/ dicūt cōmunē voluptatē cuiuſ/ libet tp̄is. Uerbi grā. In hyeme focos ꝛ ignes: i vere floꝛes: in eſtate prata virētia: in autūno fructuū varietates. Uel ad lr̄az de ipſis floꝛib⁹ colligēdis i ſuo tp̄e intelligiť: ſub h̄ ſenſu: g Et nō p̄tereat nos flos tp̄iſ/ apti āni .ſ. colligam⁹ ipſū i tp̄e ſuo ad delectādū. Habēt eni viole tp̄s ſuū/ habēt ꝛ lilia/ habēt ꝛ roſe: ꝛ ſ alijs ſilit̄. Et hāc expoſitionē videť innuere lr̄a q̄ ſequiť. h Coronem⁹ nos roſis anteq̄ marceſcāt: vt ruboꝛ earū ſplēdoꝛē faciei ꝯferat: ꝛ odoꝛ olfactū de/ mulceat: ꝛ fetoꝛē alienū expellat. i Nullū pratū ſit qđ nō ptrāſeat luxuria nr̄a .i. p qđ nō trāſeat luxuria nr̄a. q. d. null⁹ loc⁹ amen⁹ ſit vbi nō luxuriem̄: ipſa eni locoꝝ diuer/ ſitas amenitatē iuuat ꝛ voluptatē augmētat. k Nemo veſtrū exoꝛs ſit luxurie nr̄e .i. luxuria nr̄a cōis ſit oīb⁹: nemo excludať in q̄ libtas peccādi dn̄ať: q̄ nō nihil fac̄ ad augmētū voluptat̄. l Ubiq̄ relinq̄m⁹ ſigna letici e noſtre .ſ. coronas roſeas/ pr̄a calcata et vineas diſſipatas/ oſtia fracta/ arboꝛes deramatas/ et hmōi. m Qm̄ hec eſt ps nr̄a/ ꝛ hec ē ſoꝛs. q. d. nō pl⁹ habebim⁹ ſ hac vita. Ecce illi monēt ad voluptateſ ꝛ delitias/ ſacerdotes baal/ p̄dicatoꝛeſ diaboli. Econtrario dn̄s ꝛ p̄dicatoꝛes ei⁹ monēt ad luctū ꝛ ad pn̄iam. Matth.iij.a. Agite pn̄iam. Eſa.xxij.d. Uocabit dominꝰ de⁹ exercituū in die illa ad fletū ꝛ ad plāctū ꝛ ad caluicium ꝛ ad cingulū ſacci: qđ valde aſpeꝝ ē ꝯ ꝯcupiſcētiā carniſ. Itē Iohel.ij.c. Nūc q̄ dic dn̄s: ꝯuertimini ad me i toto coꝛ/ de v̄ro/ i ieiunio ꝛ fletu ꝛ plāctu. Prouerb.xxiij.c. Noli eſſe i ꝯuiuijs potatoꝝ: nec i comeſatiōib⁹ eoꝝ q̄ carnes ꝯferunt ad veſcēdū: q2 vacātes potib⁹ ꝛ dātes ſymbola ꝯſumeť. Eccs. vij.a. Meli⁹ ē ire ad domū luctus q̄ ad domū ꝯuiuij. Eſa. xxiiij.b. Ceſſauit gaudiū tympanoꝝ: q̄euit ſonit⁹ letātiū: ꝯticuit dulcedo cithare cū cātic̄: ñ bibēt vinū/ amara erit potio bibētib⁹ illā. Amos.vj.a. Ue q̄ opulēti eſtis in ſion. Et.j.b. Ue q̄ doꝛmit̄ i lect̄ eburneis ꝛ laſciuit̄ i ſtrat̄ v̄ris: q̄ comedit̄ agnū ſ grege ꝛ vitulū ſ medio armēti: q̄ canit̄ ad vocē pſalterij: bibētes i phialis vinū/ ꝛ optio vnguēto delibuti: et nihil patiebanť ſup cōtritione ioſeph. Sequiť: n Opp̄mam⁹ paupē iuſtū. Uox ē p̄ditoꝝ/ ſic ꝛ ꝓus: Et ptinet generalit̄ ad eos q̄ deū ꝯtēnētes/ nlli ſexui vel etati parcūt: ſ i/ iuſte oēs opp̄imūt. Specialit̄ aūt ptinet ad hereticos: q̄ pauperē xp̄m eccl̄ie modis oīb⁹ pſequūť. Et viduā etiā .i. eccl̄iā:

Ps.131. De q̄ dr̄ in Ps. Uiduā ei⁹ bn̄dicēs bn̄dicā: paupes ei⁹ ſaturabo panibus. Ueteranos .i. ꝓphas et ap̄los reph̄ēdūt: Nec ipi epo .i. chriſto parcūt: ſ blaſphemāt ꝛ arguūt: nō diuine legis decreta ſ ſui erroꝛ deuia ſectātes. Dicūt q̄ facto ipſo vel aio: n Opp̄mam⁹ paupē/ ſpū: vel ad lr̄az iuſtū nulli in/ iuriātē/ de ſeipo iuſticiā facietē: o Et ñ parcam⁹ vidue: ad lr̄az: cui p̄cēdū eēt eoipo q̄ vidua ē. Uel/ Uidue .i. eccle/ ſie: q̄ ſpōſi ſui caret p̄ſentia coꝛpali. De q̄ dicit Iob.xxiiij.a.

Aſinū pupilloꝝ abegeřt/ ꝛ abſtuleřt ꝓ pignoꝛe bouē vidue. p Nec veterano/ p̄cam⁹: cui ꝓ reuerētia etat̄ p̄cēdū eēt. Uel/ veterano .i. ꝓph̄t̄ ꝛ ap̄lis: qb⁹ nō parcūt heretici/ eoꝝ dicta vl̄ penit⁹ reſpuētes vl̄ male expōnētes. q Nec reuereamur canos multi tp̄is: ad lr̄az: vl̄ ad ſapiaz ſenū. Cani

n hec ē ſoꝛs. Opp̄mām⁹ pau/
o perē iuſtū: ē̄t ñ p̄cam⁹ vidue
p q nēc ꝟveterano nec reuerea/ mur canos multi tēpis. Sit
r aūtē foꝛtitudo nr̄a lex ꝟiuſti/
s t cie. Qđ ēni infirmū eſt iūti/
v le iueniť. Circūueniam⁹ ēg iu
x y ſtū: qm̄ inūtil̄ ē nob̄: ēt ꝯrī⁹ ē
z opib⁹ nr̄is: ēt iꝓꝛopat nobis
a b pctā lēg̃: ꝛ diffāmat in nos

eni ſūt ſenſus hoīs .j. iiij.b. Et Iob.xij.b. In antiq̄s eſt ſapiētia et in multo tp̄e prudētia. Et talib⁹/ tū ꝓpter ſapiētiā: tū ꝓpter etatem debeť reuerētia: Al. ꝛ veteran reuereamur ſm legē Leuit̄.xix.f. Al. iuſticie Coꝛā cano capite conſurge ꝛ honoꝛa pſonā ſenis. Hos quos dn̄s ſibi ſpecialit̄ ſegregauit: q̄ſi nō habēteſ aliū defenſoꝛē pſequū/ tur iſti .ſ. paupes ꝛ pupillos ꝛ viduaſ ꝛ ſenes. Un̄ Eſa.j.e. Subuenite opp̄ſſo/ iudicate pupillo: defendite viduā. Et Eccl̄i.xxxv.c. Nō deſpiciet p̄ces pupilli: nec viduā ſi effundat loquelā gemit⁹: Nōne lachryme vidue ad maxillā deſcendūt: ꝛ exclamatio ei⁹ ſup deducentē eas ē: A maxilla eni aſcendūt vſq̄ ad celū: ꝛ dn̄s exauditoꝛ nō delectabitur in illis. Sic non reuereamur queq̄. r Sit aūt foꝛtitudo nr̄a lex iuſticie. q. d. foꝛtitudinez p̄o lege iuſticie habeam⁹. Alia lr̄a h3: Sit foꝛtitudo nr̄a lex iuſticie .i. quicq̄d poſſum⁹ q̄ſi licite faciam⁹/ licz iuſtū ſit. s Qđ eni infirmū eſt inutile inueniť. Hec clauſula in q̄buſdā codicib⁹ eſt interlinearis: in q̄buſdā textus: qđ magis placet. Et eſt ſenſus: Iō foꝛtitudo noſtra ſit lex iuſticie: quia qđ infirmū eſt: vt paup/ pupillus/ vidua/ ſenex: t Inutile inueniť/ quo ad nos: ꝛ ideo opp̄imamus eos. Nō ita Iob.xxxj.c. Si leuaui manū meā ſup pupillū etiam cū viderē me in poꝛta ſuperioꝛē: humer⁹ meus a iunctura ſua cadat. v Circūueniam⁹ ergo iuſtū. Uox eſt maloꝝ generalit̄: vt. ſ. vel ſpecialit̄ iudeoꝝ contra chriſtū dicentiū: Circūueniam⁹ iuſtū .i. chriſtū: qui peccatū non fecit 1.Pet.2. nec inuēt⁹ ē dol⁹ in oꝛe ei⁹: Eſa.liij.b. Ioh.xj.f. hoc impletū: Collegerūt pontifices ꝛ phariſei conſiliū aduerſus ieſū. Et Mat.xxij.b. Abeūtes phariſei ꝯſiliū inierūt vt caperēt ieſū in ſermone. Circūueniam⁹/ inq̄/ x Qm̄ inutil̄ ē nob. Et q̄d mirū: Ipi eū ſibi iutilē fecerūt: ſicut ifirm⁹ inobediēs medico/ reddit ſibi medicinā inutilē: quātū autē ad ſe ꝓutilis erat: ſicut patet Ioh.viij.b. Ego ſum lux mūdi: q̄ ſequiť me nō ambulat in tenebꝛis: ſed habebit lumē vite. Et Act̄.x.f. dixit petr⁹: Uos ſcit̄ quō vnxit eū de⁹ ſpūſctō ꝛ ꝟtute: q̄ ꝑtrāſijt bn̄faciēdo ꝛ ſanādo omēs opp̄ſſos a diabolo. y Et cōtrari⁹ ē opib⁹ nr̄is. Uerū eſt h̄ ſimpliciť. Nā op̄a eius ſimpliciť erāt bona: eoꝝ ꝟo op̄a mala: Sic ď: Eſa.lv.c. Nō ſūt cogitatiōes mee cogitatiōes v̄re: neq̄ vie mee/ vie v̄re: dicit dn̄s: q2 ſicut exaltanť celi a terra: ſic exaltate ſūt vie mee a vijs v̄ris: ꝛ cogitatiōes mee a cogitationib⁹ v̄ris. z Et impꝛopat nob .i. trāſgreſſoꝛib⁹: a Pctā legis .i. pctā ꝓhibita i lege. Un̄ Ioh.vij.c. Nōne moyſes dedit vob legē/ ꝛ nemo ex vob facit legē: q̄d me q̄rit̄ interficere: Et Mat.xv.a. Irritū feciſtis mādatū dei ꝓpť traditionē v̄ram: Hypocrite: bn̄ ꝓphauit de vob ꝓpha dicēs: Pp̄ls h̄ labijs me honoꝛat: coꝛ aūt eoꝝ longe ē a me: Eſa.xxix.d. ſm Septuaginta. Et h̄ eſt qđ ſeq̄ť h̄: b Et diffamat i nob pctā diſcipline nr̄e .i. traditiōis nr̄e ſiue ꝯſtitutiōis. Cōſtituerāt eni de ꝯſilio ſacerdotū: vt oīa ſua deuouerēt deo: ꝛ poſtea qñ parētes eoꝝ idigētes q̄rerēt aliq̄d ab eiſ/ rn̄derēt: Munꝰ qđcūq̄ ex me ē tibi ꝓderit. Et hoc impꝛopauit eis dn̄s Matth.xv.a. et Marc̄.vij.b. dicēs: Bn̄ irritū feciſt̄ p̄ceptū dei ꝓpter traditiōes v̄ras: vt traditionē v̄ram ſeruetis: Moyſes eni dixit: Honoꝛa p̄rem tuū ꝛ mr̄em tuā: Exo.xx.b. Et qui maledixerit p̄ri vl̄ mr̄i/ moꝛte moꝛiať: Leuit̄.xx.b. Uos aūt dicit̄: Si dixerit hō p̄ri vel mr̄i coꝛbā: qđ ē donū qđcūq̄ ex me eſt/ tibi ꝓderit: ꝛ vltra nō dimittit̄ eū q̄cq̄ facere p̄ri ſuo vel mr̄i/ reſcindētes verbū

a pctā diſciplinę nr̄ę. Prō/
b mittit ſe ſciāꝫ dei hr̄e: ēt filiū
c dei ſe noīat. Fāctꝰ ē nob̄ in
traductionē cogitationū no
d ſtrarū. Grāuis ē nob̄ etiam
e ad vidēdū: qm̄ diſſimilis ēſt
f alijs vita illiꝰ: ⁊ in vitāte ſūt
g vię eiꝰ. Tāq̄ꝫ nugaces ęſti/
h i mātī ſumꝰ ab illo: ⁊ ābſtinet
k ſe a vijs nr̄is tāq̄ꝫ ab imun
l dicijs: ⁊ p̄fērt nouiſſima iu/
m ſtorū et glōriaꝛ deū ſe prēm
n hr̄e. Videāmꝰ ǧ ſi ſmōes il/
o lius veri ſint: ⁊ tēmptemꝰ q̄
vētura ſīt illi/ et ſciemꝰ q̄ erūt
p nouiſſima illiꝰ. Si ēni eſt ve
q rus filiꝰ dei/ ſūſcipiet illū: ⁊ li
r bērabit illū de manibꝰ cōtra
s riorꝝ. Cōntumelia ⁊ tormēto
t interrogemꝰ eū: vt ſciāmꝰ re/
v uerentiā eiꝰ: ⁊ ꝓbēmꝰ patiē/
x tiam illiꝰ. Mōrte turpiſſima
y cōdemnemꝰ eū. Erit ēnī re/
z ſpectus ex ſermōnibꝰ illius.
a b Hęc cōgitauerīt ⁊ ērrauerīt:
c ēxcęcauit enim illos malicia
d eorum. Et nēſcierunt ſacra/
e menta dei: nēq̄ꝫ mercedem
f ſperauerunt iuſticię: nec iū/
g dicauerūt honōrem anima/
h rum ſanctarum. Quoniam
i deus creauit hoīem inēxter/
k minabilem: ⁊ ād imaginem
ſimilitudinis ſuę fecit illuꝫ.

vel matri/ reſcindētes verbū dei ꝓpter traditionem veſtram. a Promittit ſe ſcientiā dei habere. i. dicit ſe deū ſci/re. Joh. vij. d. A meipſo non veni: ſed eſt verus qui miſit me quē vos neſcitis: ego autēꝫ ſcio eum: quia ab ipſo ſum. Vel/ Promittit ſe ſcientiā dei habere. i. dicit ſe oīa ſcire ſi/cut deus. b Et filium dei ſe noīat/ et coęq̄ū ei. Joh. v. c. Propterea magis q̄/rebant eum interfice/re iudęi: quia nō ſolū ſoluebat ſabbatū/ ſed etiam patrē ſuū dice/bat deum/ ęqualem ſe

I. ſimutate faciens deo. c Factus eſt nobis in traductionē cogitationū noſtrarū: id ē nr̄as cogitatiōes traducit in lucem/ ⁊ re/uelat aliīſ. Matth. ix.

B a. Cū vidiſſet ieſꝰ co/gitatiōes eorꝝ/ dixit: Ut quid cogitatꝭ ma/la in cordibꝰ veſtris: Traducere ergo acci/

…th. 17. c. pitur h̄ ꝓ manifeſta/re. Similiꝭ accipitur Matth. j. c. Joſeph vir eiꝰ cū eſſet vir iuſtꝰ ⁊ nollet eā traducere: id ē manifeſtare/ voluit eā occulte dimittere. d Grauis eſt nobis etiā ad

…uidiꝰ. 1. videndū/ ex inuidia. De q̄ dicit poeta: Nuſq̄ꝫ recta acies:

…eramorph. liuēt rubigine dētes: Pectora felle virēt: lingua ē ſuffuſa ve/neno. e Qm̄ diſſimilis ē alijs vita illiꝰ: Nā ſine libidine natꝰ eſt ⁊ ſine pctō ꝯuerſatꝰ: qd̄ in nullo alio potuit inueniri. f In veritate ſūt vię eiꝰ. i. opa eiꝰ vera ſūt/ nō vana aut falſa: ſic hypocritarū. Et qd̄ mirū: Ipſe ē via ⁊ vitas. Joh. xiiij. a. Ego ſū via/ veritas ⁊ vita. g Tanq̄ꝫ nugaces: id eſt inania faciētes et docētes: h Eſtimati ſumus ab illo: quia cognoſcebat illos intꝰ et extra. i Et abſtinet ſe a vijs noſtris. i. a traditiōibꝰ ⁊ opibꝰ nr̄is. k Tanq̄ꝫ ab imūdicijs: quia in veritate imūda erant. l Et pręfert nouiſſima iuſtorū: id ē ea q̄ iuſti poſt mortē ſūt ha/bituri/ p̄fert voluptatibꝰ nr̄is: Vel nouiſſimos iuſtos p̄fert nobis. Matth. xx. b. Erunt nouiſſimi p̄mi: ⁊ primi nouiſſi/mi. Vel/ l Prefert nouiſſima iuſtorū. i. finē iuſtorū laudat ⁊ magnificat: ⁊ pręfert vitę nr̄ę: Sic ⁊ balaā: Nume. xxiij. b. Moriaꝛ anima mea morte iuſtorū: ⁊ fiant nouiſſima mea horū ſimilia. m Et gloriaꝛ deū ſe patrē habere Joh. viij. g. Pater meus q̄ glorificat me quē vos dicitꝭ q̄ de/us veſter eſt/ ⁊ non cognouiſtꝭ eū: ego aūt noui eū. n Vi/deamus ergo ſi ſermones illiꝰ veri ſint: quibꝰ ſe dic̄ filium dei. o Et temptemꝰ quę ventura ſūt illi: et ſciemus quę erūt nouiſſima illius. q. d. temptemꝰ in/terficiēdo ipſum/ ſi ſunt vera quę dicit. ſ. q̄ iuſtis poſt mortēꝫ bona retribuenꝛ: ⁊ q̄ filius dei eſt. p Si eni eſt verꝰ fili/us dei: per naturā ei ęqualem: q Suſcipiet illum/ in gloriā. r Et liberabit illū de manibꝰ contrariorū: id eſt iudęorꝝ vel crucifixorꝝ. Simile Matth. xxvij. e. Si rex iſrael eſt: deſcēdat nunc de cruce ⁊ credimꝰ ei: Confidit ī deo liberet eū nūc ſi vult: dicit enī: quoniā filꝰ dei ſū. s Cō/tumelia ⁊ tormento interrogemꝰ eum: id eſt contume/lias verborū et tormenta verberū irrogemꝰ ei. t Ut ſci/amus reuerentiā eius: id eſt humilitatē ⁊ patientiā. De qua Heb. v. b. Exauditus eſt pro ſua reuerētia. v Et ꝓ/bemus patientiā illius. Ipſe ꝟo quaſi ſapiēs diſputa/tor/ reſpōdit ad primā obiectionē: id ē ad ꝯtumelias/ humili/tatem. Ad ſecundā obiectionē: id eſt ad tormēta: rn̄dit/ pati/entiam: et ita ꝯcluſit eis. Unde beatꝰ Bern̄. Ad vulnera pa/tiens fuit: ad opprobria humilis. x Morte turpiſſima condēnemus eum: id eſt morte crucis: quę vſq̄ꝫ ad paſſi/onem chriſti pęna mortis fuit: nunc trophęū eſt victorię ⁊ ec/cleſię gloria. Unde dicit Augꝰ. Crux finita eſt in pęna: nunc manet in gloria: De loco enī ſuppliciorū trāſijt ad frōtes im/peratorꝝ. Ecce in cōtumelijs ⁊ tormentis vitam finiuit dn̄s: alteram per humilita/tem/ alteram ſuperās per patiētiā: dans no/bis exemplū vt ſimili/ter faciamus/ ſi volu/mus ire poſt ipſum. Hęc ſt̄ duo latera ſca/lę/ per quam aſcendiꝛ

in cęlum: cętere virtu/tes ſunt gradus. Al. tei

y Erit enim reſpec/tus ex ſermonibꝰ illius: id eſt per hoc ſciemus veritatem ſer/monū illius: quibꝰ di/xit Joh. ij. d. Solui/te templū hoc ⁊ in tri/bus diebꝰ excitabo il/lud. q. d. per hoc vide/bimus ſi poſſit ſuſcita/re carnem ſuam poſt

mortē ſicut dixit. Vl Geñ. 1. d. et. 5. a

aliter: x Morte Eccl. 17. a.

turpiſſima/ ⁊ duriſſi/ma/ condemnemꝰ eum: affigētes cruci cum latronibus: nec poterimus argui ſuper hoc. y Erit enim reſpectꝰ noſter: id eſt defenſio ⁊ excuſatio noſtra. z Ex ſermoni/bus illius. Si enī q̄ꝛeriꝛ: quare interfecerimꝰ eum: dicemꝰ quia filium dei ſe faciebat. a Hęc cogitauerūt/ impij: b Et errauerunt/ cogitatiōes implendo. Ecce ſupra po/ſuit philo cogitationes ⁊ maledictiōes impiorꝝ in morte iuſti generaliꝭ: et ſpecialiꝭ in mortē chriſti: nūc oñdit ipſos ex ſua cogitatiōe factos deteriores ⁊ in voluptates ⁊ iniuſticiā de/lapſos. c Excęcauit eni illos malicia eorꝝ/ qua co/gitauerūt interficere chriſtum: qui tot beneficia eis p̄ſtitit. d Et neſcierūt ſacramenta dei: id eſt ſacramentū ſan/ctę incarnationis ⁊ paſſionis chriſti: vel ſecreta conſilia dei: qm̄ in maliuolā aīam nō introibit ſapientia. ſ. j. a. e Neq̄ꝫ mercedēꝫ ſperauerūt iuſticię: id eſt nō putauerūt mor/tem chriſti eſſe mercedem iuſticię. i. iuſtificatiōis noſtrę. Vel nō crediderūt ſibi reddi mercedem: id eſt remunerationē de malis ſuis: qd̄ eſt iuſticię. Vel non putauerūt mercedē labo/rum ſuorum eſſe reddendā iuſtis. Unde. j. v. a. Nos inſenſati vitam illorū eſtimabamus inſaniā ⁊ finem ſine honore. Vel ſic: e Neq̄ꝫ mercedē ſperauerūt iuſticię. i. nō ſpera/uerūt vitam ęternam: quę debeꝛ operibꝰ iuſticię. f Nec iudicauerūt honorē ſanctarū animarū. i. non diſcre/uerūt ſiue cognouerūt chriſtū: qui ē honor ſanctorꝝ. Vel nō iudicauerūt ſanctis animabꝰ honorē eſſe reddendū: queꝫ hic ꝓpter chriſtū deſpexerūt. De quo dicit Joh. xij. d. Si quis mihi miniſtrauerit/ honorificabit eum pater meꝰ. Et Heſter vj. c. Hoc honore dignus eſt quēcūq̄ꝫ rex voluerit honora/re. Vel ſic: f Nec iudicauerūt honorē aīarū ſan/ctarū. i. non intellexerūt mortē chriſti honorē eſſe ſanctꝭ ani/mabꝰ. Vel/ f Non iudicauerunt. i. non cognouerūt: g Honorē ſctārū aīarū/ q̄ honorauit eas deꝰ ī creatio/ne ⁊ recreatiōe. h Qm̄ deꝰ creauit hoīeꝫ/ q̄ntū ad aīaꝫ: i Inexterminabilē. i. imortalē. i. potentē non mori ſi vellet. k Et ad imaginē ſimilitudis ſuę fec illū. i. creauit ad imaginē ⁊ ſimilitudinē ſuā. Ad imaginē q̄ ad naturalia: et ad ſilitudinē q̄ ad gratuita. Vel ad imaginē/ q̄ntū ad innocētiā: et ſilitudinē/ q̄ntū ad iuſticiā. Vel ad imaginē/ quo ad poten/tiam diligēdi: et ad ſimilitudinē/ q̄ ad potentiā cogſcēdi. Vel k Ad imaginē ſimilitudinis ſuę. i. ad imaginē filij ſui: q̄ eſt figura ſubſtātię eius: Heb. j. a. Poſſet aliquis quęrere

 ſi homo factꝰ eſt

Si hō factꝰ eſt inexterminabilꝭ: vñ ģ mors ī hominē venit: Et rñdet philo: b Aūt.i.qꝛ/ a Inuidia diaboli/ q̄ inuidet hoī beatitudinē quā ꝑdidit: c Mors introiuit in orbē terraꝝ/ i oēs hoies diffuſos ꝑ oēs ꝑtes orbis t̄rarū. Nec ſo/ la inuidia diaboli itroduxit mortē: ſ; coadiuuit cōſenſus hois: quia niſi homo volun tarie cōſenſiſſet ſugge ſtioni diaboli/ nō ha/ beret mors poteſtatē in eo. Unde apoſtolus Roma. v.b. non di/ cit per diabolū itraſ/ ſe peccatū/ ſed ꝑ ho/ minem/ dicēs: Sicut per vnū hominē pec/ catum in huncmūdū intrauit ⁊ per peccatū mors: ita ⁊ in omnes homines mors ptrāſ/ ijt. d Imitant̄ autē illū: id eſt diabolū: e Qui ſūt ex parte illiꝰ: id ē filij ꝑditiōis. De quibꝰ Joh. viij.f. Uos ex patre diabolo eſtis: ⁊ deſideria patris veſtri vultis facere.

A

a Inuidia aūt diaboli mōꝛſ i/
b troiuit i orbē t̄raꝝ: Imitant̄
c aūt illū/ qui ſūt ex parte illiꝰ.
d
e Capi. III
f Juſtoꝝ
g aūt anime in manu
h dei ſūt: et nō tanget
i illos tormentū mortis. Uiſi
k ſūt oculis iſipiētū mori: et
l eſtimāta eſt afflictio exitꝰ illo
m rū. Et āb itinere iuſto ābieꝛt
n i exterminiū: et qđ a nob ē iter
o exterminij: illi aūt ſūt i pace.
p Et ſi corā hoibꝰ tormēta paſ
q ſi ſunt: ſpēs illoꝝ imortali/
r tate plena eſt. In paucis ve
s xati/ in multis bene diſpo/
t nentur: quoniam deus tem/
v ptauit eos: et inuenit illos

I Uſtorum autem anime (Expoſi. Capi. III in manu dei ſunt. Sicut dicit Rab. in priori capi tulo expreſſa eſt ſentētia iniquoꝝ/ quā contra chriſtū ꝓtulerūt: nūc cōdemnant̄ de ſtulticia: qꝛ ſctōs penitꝰ iterire putant: quos ipſi pro cōfeſſione chriſti trucidāt. Quaſi ergo diceret auctor: ita intrauit mors ī orbem terraꝝ/ tū timendū eſt malis qui diabolum imitant̄: iuſtis autem non eſt timen/ dū/ licet corꝑalit̄ interficiāt̄. g Autem/ pro quia: f Iu/ ſtorum: id eſt martyrū pro iuſticia fidei moriētiū: h Ani me in manu dei ſunt: id eſt in ꝓtectiōe: q̄uis corpora eo rum in manu impioꝝ ſint. Unde Job. ix.c. Terra data ē in manus impij. i Et non tanget illos tormētū mor/ tis/ eterne: vel tormentū conſecutiuū mortis: id eſt pena et/ na. Uel ſic: f Juſtorum aīe in manu dei ſūt/ ſicut ob/ latio in manu ſacerdotis. Nūc eni iuſti in manibꝰ ſuiſ portāt animas ſuas/ quaſi offerēdas deo. Unde Job. xiij.c. Qua/ re lacero carnem meā dentibus meis ⁊ animā meam porto in manibꝰ meis: In morte ꝟo accipit eas dñs ſic oblatiōes in manu ſua: i Et/ iō/ nō tāget illos tormētū mortꝭ: qđ eſt triplex: vt dicit beatꝰ Bern. Dolor i exitu/ horror in trāſitu/ pudor i cōſpectu glorie dñi. Mors oēs tangit: ſed h triplex tormentū malos tm̄. k Uiſi ſūt oculis inſipiē/ ium mori: qui palmā martyrij tm̄ afflictionē putāt: mori in corpore ſimul ⁊ anima. Qđ falſū eſt: nam obitus iuſtoꝝ nō ē mors ꝓprie/ ſed dormitio. Unde Eſa. xiiij.e. Oēs reges gē/ tium/ vniuerſi dormierunt in gloria ſua: celeſti/ dicit Glo. Et Joh. xj.b. Lazarus amicus noſter dormit. l Et eſtima ta eſt afflictio exitus illorum. i. diſſolutio corꝑis ⁊ ani/ me/ quā dicunt afflictionē: eſtimata eſt/ ab inſipiētibꝰ: exi/ tus: id eſt finis iuſtoꝝ: quia ipſi putabāt ſanctos finem oīno habere in afflictiōe: id eſt oīno finiri. Uel ſic: l Eſtimata eſt afflictio exitus illoꝝ: id eſt exitus illoꝝ a corpore eſti matus eſt afflictio tm̄: id eſt mali putabāt ꝙ ſancti non habe/ rent in exitu niſi afflictionē. Sed h ē falſū: qꝛ habebāt conſo/ lationem multo maiorem afflictione. Unde Zach. j.b. Ecce vir aſcendēs ſuper equum rufum: et ipſe ſtabat inter myrte/ ta que erāt in ꝓfundo. Myrtus arbor eſt aromatica/ mēbra feſſa conſolidans: ⁊ ſignificat ꝯſolationē quā chriſtus facit iu ſtis poſitis in preſſuris. Et recte dixit/ in profundo: quia cō/ ſolatio illa eſt in abſcondito: ſicut dicit beatus Bern. Mul/ ti vident cruces noſtras/ qui non vident noſtras vnctiones. m Et ab itinere iuſto. i. a via iuſticie: n Abieꝛt/ ipſi iuſti/ o In exterminiū/ mortis eterne/ ſm̄ opinionē ma/ lorum. Uel/ in exterminiū: id ē in nihilū: qꝛ ipſi dicūt aīaſ ſimul perire cū corꝑe: p Et qđ a nobis ē iter extermi/ nij. Conſtrue ſic: n Et abierunt iter exterminij: qđ a nobis/ iflictū ē eis/ nō a deo. Uel/ p Qđ ē a nobis: id eſt a noſtris ꝑmis parentibꝰ: Nā per hoiem mors intra/ uit in mundū: Ro. v.b. Uel ſic: n Et abierūt iter ex/

Triplex tormētū

minij: qđ eſt a nobis. i. qđ reddit̄ a nobis: id eſt a vita ꝓ ſenti. q.d. philo: iuſti ſm̄ maloꝝ opinionē in morte ſua oīno exterminati ſunt. q Illi aūt ſūt i pace/ qetis eterne: vl̄ i ipſo martyrio ſūt i pace pectoris/ ⁊ i pace eternitatꝭ ſpe ⁊ tan/ dem re. Eſa. lvij.a. Trāſibit i pace ⁊ ſemita i pedibꝰ eiꝰ nō apparebit. r Et ſi corā hoibꝰ tormē/ ta paſſi ſūt: q̄ tm̄ vi dent ea q̄ patent exte/ rius: s Spes illo rum immortalita te/ vera/ plena eſt. Immortalitatis vere dico/ ad differentiam immortalitatis inno/ centie: in qua creatus eſt homo: que non fu/ it vera: quia potuit deficere: ſed hec ve/ ra: quia nō poterit deficere. Et de hac ſpe di Ro. v.a. Tri/ bulatio patiētiā operat̄: patiētia ꝓbationē: ꝓbatio ſpē: ſpes aūt nō ꝯfundit. Ecōtrario ſpes maloꝝ mortalitate plena ē: et eſt in tꝑalibꝰ que deficiūt. Uñ Job. xj.d. Oculi impioꝝ deficiēt ⁊ refugiū peribit ab eis: ⁊ ſpes illoꝝ abomiatio aīe. t In paucis/ tribulatiōibꝰ: v Uexati/ corꝑalit̄: x In multis bene diſponent̄. i. in ſeptē dotibꝰ: q̄ttuor corꝑis et tribꝰ anime. Sed videtur ꝙ in multis vexati ſunt ſancti: vt patet in beato laurētio ⁊ in beato vincentio et alijs ſctis. Uñ paulus Heb. xj.g. Alij ludibria et verbera experti ſūt: inſu/ per ⁊ vincula ⁊ carceres: lapidati ſūt/ ſecti ſūt/ temptati ſunt/ in occiſione gladij mortui ſunt. Sol. In paucis ſunt vexa/ ti ſua reputatione. Parum enim reputabant ſancti q̄cquid ꝓ chriſto patebant̄ ꝑ amoris magnitudine: Sic legit̄ de Ia/ cob/ Gen. xxix.e. ꝙ dies laboris ſui videbant̄ pauci ꝑ amoris magnitudine. Uel in paucis compatione ꝑmij. Uñ Roma. viij.d. Eſtimo ꝙ nō ſint condigne paſſiones huiꝰ tꝑis ad fu/ turā gloriā que reuelabit̄ in nobis. ij. Corꝭ. iiij.d. Id eni qđ in ꝑſenti eſt momētaneū ⁊ leue tribulatiōis nr̄e: ſupra modū in ſublimitate eternū glorie pondus operat̄ in nobis. Uel in paucis dicit: qꝛ tribulatiōes q̄s ſcti ꝓ chriſto patiunt̄ tꝑales ſunt: oīa aūt tꝑalia pauca ſūt ⁊ parua reſpectu eternoꝝ. Unde Matth. xxv.b. Euge ſerue bone ⁊ fidelꝭ: qꝛ ſup pauca fuiſti fidelis: ſupra multa te conſtituā. Uel in paucis vexati ſūt ſcti reſpectu doloꝝ chriſti. Uñ Thren. j.d. O vos oēs q̄ trāſitꝭ ꝑ viā attēdite ⁊ videte ſi ē dolor ſic dolor meꝰ. Et Pſ. Ab/ Pſ. 14
ſorpti ſūt iūcti petre iudices eoꝝ. i. paſſiōes ſctōꝝ: q̄ mundū iudicabūt/ compate paſſionibꝰ chriſti nulle ſūt. Bñ ergo dic t In paucꝭ vexati/ breuibꝰ ⁊ leuibꝰ tribulatiōibꝰ/ x In multꝭ. i. in multitudie gaudioꝝ: q̄ nec oculꝰ vidit nec auris 1. Corꝭ. 2.
audiuit nec i cor hoīs aſcendit/ q̄ ꝑparauit deus diligentibꝰ ſe: Eſa. lxiiij.b. y Bñ diſponent̄. i. iux̄ q̄litatē ſui meriti glia ponet̄. In domo eni pris mei māſiōes mlte ſt/ dic dñs: Joh. xiiij.a. Merito em̄ bñ diſponēdi ſūt ſcti i futuro: qꝛ in pñti vilit̄ diſpoſiti fueꝛt a tyrānis. Laurētꝰ eni nō mltū de/ licate diſpoſitꝰ fuit ſup craticulā/ neq; vicētꝰ ſub cultro: ſ mō ſuauit̄ diſponent̄ ab ipo dño: ſic di Lucꝭ. xxij.c. Uos eſtꝭ q̄ ꝑmāſiſtꝭ mecū in tēptatiōibꝰ meis: ⁊ ego diſpono vob ſic diſ/ poſuit mihi pater meꝰ regnū: vt edatꝭ ⁊ bibatꝭ ſup mēſā me/ am in regno meo. Ecōtrario mali: q̄ mō ſuauiter diſponūt ⁊ delicate: in futuro durit̄ diſponent̄: ſicut dixit abraam diuiti/ Lucꝭ. xvj.f. Fili recordare: qꝛ recepiſti bona i vita tua: ⁊ la/ zarꝰ ſimilit̄ mala: nūc aūt h ꝯſolat̄: tu ꝟo cruciarꝭ. Uel iō ſcti bene diſponent̄ in futuro in domo dñi: qꝛ in ꝑſenti diſpoſue/ rūt domui. i. ꝯſcie ſue/ cogētes carnē ſeruire ſpūi: mali ꝟo qꝛ male ⁊ iordinate diſponūt h domū ſuā/ carnē ſpūi ꝑponētes: male ⁊ inordinate diſponent̄. Ponent̄ eni in locū vbi nullus ordo ſed ſempit̄nꝰ horror inhabitat: Job. x.d. Iō Eſaias di xit ezechie cū egrotaret: Diſpone domui tue: morierꝭ eni tu et nō viues: Eſa. xxxviij.a. q.d. ſi vis i futuro bene diſponi: diſpone h bñ domū tuā. Et merito bñ diſponet̄ ſcti: z Qm̄ deꝰ tēptauit illos. i. tribulatiōibꝰ ꝓbauit. a Et inuenit illos ſic probatos

illos/ſic ꝓbatos/ a Dignos ſe.i.ſocietate ac dilectiõe ac viſiõe ſua/ſiue ꝑticipatiõe btitudinis ſue. Sȝ qꝛ multi ſūt modi ꝓbatiõis: Alit̃ eni ꝓbat̃ equ⁹ dextrari⁹/alit̃ equ⁹ veredari⁹/alit̃ gladi⁹/alit̃ auꝝ: qḋ tripliciť ꝓbat̃/p tactū lapidis/p repoſitionẽ i luto/p fornacẽ: Illū modū ꝓbatiõis q̄ dñs ꝓbauit ſctõs ſuos/ſubdit auctoꝛ dicens: b

B Tanq̄ auꝝ in fornace/qḋ nõ vrit̃/ſed depurat̃: c Probauit illos/in fornace tribulatiõis. Eccl.ij.a.
holocauſtũ/hoſtie
Matth.13.f. In igne ꝓbat̃ argentū ⁊ aurū: hoĩes ꝟo receptibiles in camino humiliationis. Prouerb.xxvij.c. Quõ ꝓbat̃ in ꝯflatorio argentū ⁊ i fornace aurum: ſic ꝓbatur

a b dignos ſe. Tanq̄ auꝝ i forc d nace ꝓbauit illos: et q̄ſi holocauſti hoſtiã accepit eos: e f et i tẽpoꝛe erit reſpectus eog h rum. Fulgebũt iuſti ⁊ tanq̄ ſcintille in arundineto diſi current. Judicabunt natiok nes et dominabuntur popul lis: et regnabit dominus ilm lorum in perpetuum. Qui confidunt in illū/intelligent n veritatem: ⁊ fideles in dilec- o p tione acquieſcent illi: quoniq r am donum et par eſt electis s t eius. Impij autem ſm que cogitauerunt correptionem v habebunt: qui neglexerunt x iuſtum et a domino receſſey rūt. Sapientiam enim et diſciplinã qui abijcit infelix ẽ:

homo in oꝛe laudantium. Eccl.xxvij.a. Vaſa figuli probat fornax: et hoĩes iuſtos tẽptatio tribulatiõis. Notandum ꝟo q̄ tẽptat de⁹/tẽptat hõ/tẽptat mūd⁹ et caro/tẽptat diabol⁹: ſȝ alit̃ ⁊ alit̃. Tẽptat de⁹/vt ꝓbet ⁊ ꝓmoueat. Vñ Geñ.xxij.
Ps.25. a. Tẽptauit de⁹ abꝛaã. Et Ps. Proba me de⁹ ⁊ tẽpta me. Tẽptat hõ vt ſciat. iij. Reg.x.a. Regina ſaba audita fama ſalomonis: in noĩe dñi venit tẽptare eū in enigmatib⁹. Tẽptat mūd⁹ vt alliciat. Exo.xvij.b. Vocauit moyſes nomẽ loci illi⁹ tẽptatio ꝓpť iurgiū filioꝝ iſrl': qꝛ ibi tẽptauerūt dñm. Et de hac tẽptatiõe dꝛ Eccl.ij.a. Fili accedens ad ſuitutẽ dei: ſta i iuſticia ⁊ timoꝛe: ⁊ ꝑpara aĩam tuã ad tẽptationẽ. Temptat caro vt illiciat. Jaco.j.b. Vnuſq̄ſq̄ tẽptat̃ a ꝓpꝛia ꝯcupiſcẽtia/abſtract⁹ ⁊ illectus. Temptat diabol⁹/vt decipiat. Mat.iiij.a. Duct⁹ ẽ ieſus in deſertū vt tẽptaret̃ a diabolo. De q̄libet iſtarū tẽptationū dicit Jaco.j.b. Btũs vir q̄ ſuffert tẽptationẽ: qm̄ cū ꝓbat⁹ fuerit accipiet coronã vite: quã repꝛomiſit de⁹ diligẽtib⁹ ſe. Hec q̄nq̄ tẽptatiões ſūt q̄nq̄ talẽta: q̄ dñs dat ſuis ſuis ad negociãdū i eis: Matth.xxv.b. Duo ꝟo talẽta ſūt duo genera tẽptationū: qb⁹ mūd⁹ tẽptat: et malos deijcit.ſ. ꝓſpitas ⁊ aduerſitas: q̄ valde ſunt graues tẽptatiões. Vñ ſalomon timens rogat: Diuitias ⁊ paupꝑtatẽ ne dederis mihi: tribue mihi tm̄ neceſſaria: Prouerb.xxx.b. Cauſã aūt q̄re ſalomon has tẽptatiões timuit: ſubdit ibidẽ: Ne foꝛte ſatiat⁹ diuitijs/illiciar ad negandū deū: ⁊ dicã q̄s ẽ dñs: vel egeſtate cõpulſus furer: ⁊ ꝑiurẽ nomẽ dei mei. Vnū ꝟo talẽtū oĩm tẽptationū ꝗuiſſima/vt dic̃ Aug⁹.ſ.nõ tẽptari. Hec eni grauiſſima ẽ tẽptatio: qꝛ q̄nq̄ vulnera fac̃ grauiſſima. Primū eſt ſtulta ſecuritas: ſecūdū eſt toꝛpoꝛ animi: terciū eſt ꝯtẽpt⁹ fratrū: quartū eſt elatio mẽtis: q̄ntū negligentia ſui. Propť h̄ dic̃ Ecc⁹.xxxiiij.b. Qui non eſt tẽptat⁹ q̄d ſcit: q.d. vel etiã ſeipm̄ non cognoſcit. Vnde dñs poſtq̄ tẽptauit abꝛaã dixit: Nūc cognoui q̄ timeas dñm: Geñ.xxij.c.i. cognoſcere te feci. d Et q̄ſi holocauſti hoſtiã accepit eos.i. ſic holocauſtū qḋ totū deo incẽdit̃/deo acceptū ẽ: ita paſſio martyrū igne tribulationū exteri⁹ cõbuſtoꝝ/⁊ igne charitatis
Ps.115. ⁊ fidei iteri⁹ accẽſa/accepta ẽ ⁊ i ꝯſpectu dñi ꝑcioſa. Vñ Precioſa ẽ in ꝯſpectu dñi moꝛs ſctõꝝ ei⁹. e Et i tpe erit reſpect⁹ eoꝝ.i.i die iudicij reſpicient̃ a dño: q̄ mõ deſpiciunt̃ a mūdo. q.d. nõ ẽ ꝑpetua moꝛs ſctõꝝ: ſ; i die iudicij copioſa remuneratio. Vñ ⁊ d martyꝛib⁹ cãtat eccl'ia i feſto oĩm ſctõꝝ: Cõſtãtia martyrū laudabil̃: o charitas iextiguibil̃: o patiẽtia iuincibil̃: q̄ licȝ int̃ preſſuras ꝑſeq̄ntiū viſa ẽ execrabil̃: iuenietur i laudẽ et gloꝛiã ⁊ honoꝛẽ in tpe retributiõis. Vel ſic: e Et in tpe.i.q̄n oppoꝛtunū erit tps: f Erit reſpect⁹ eorū.i. liberatio. Eſa.liiij.b. Ad pūctū i modico dereliq̄ te: ⁊ in miſeratiõib⁹ magnis ꝯgregabo te. g Fulgebũt iuſti ⁊ tanq̄ ſcītille i arūdineto diſcurrẽt. Hoc totum dꝛ ad ſctõꝝ cõmẽdationẽ. Et exponit̃ dupliciť: d p̄nti.ſ.⁊ d futuro. De p̄ſenti ſic: g Fulgebũt iuſti/i p̄ſenti/vita ⁊ doctrina. Vñ dictū ẽ eis: Vos eſtis lux mūdi: Mat.v.b. h Et tanq̄ ſcītille i arūdineto diſcurrẽt.i. ſic ſcītilla cõburẽdo arūdinetū a fine vſq̄ ad finẽ diſcurrit: ita ſcti increpãdo vitia i cõgregatiõe maloꝝ diſcurrūt. Vñ Abacuk.iij.d. Viã feciſti in mari eq̄s tuis: i luto aq̄ꝝ multaꝝ. Per ſcītillã ſignificant̃ ſcti ꝓpť q̄nq̄. Scītille eni ſbtiles ſūt: modice ſūt: leues ſūt: d igne magno ꝓcedūt/⁊ magna icẽdūt: vt dꝛ Eccl.xj.d. A ſcintilla vna auget̃ ignis: Sic ſcti ſubtiles ſūt in dei agnitiõe.
Modici ſūt et mūdi reputatione. Vñ apl's.j.Cor.iiij. c. Tanq̄ purgamẽta hui⁹ mūdi facti ſum⁹ oĩũ ꝑipſima. Leues ſine pctõꝝ ac tẽpoꝛaliū onere. De igne magno ꝓcedūt.i. ex deo ꝑ creationẽ ⁊ recreationẽ orti ſūt: q̄ ẽ magn⁹ ignis oĩa pctã ꝯſumẽs. Deut.iiij.d. Deus nr̃ ignis ꝯſumẽs ẽ. Magna ſuccẽdūt: qꝛ potẽtes ſeculi ꝗuit̃ reꝑhẽdūt. Per arūdinetū ſignificat̃ maloꝝ ꝯgregatio. Arūdo eni in luto creſcit: oĩ vẽto cedit: vacua ẽ ⁊ ſonoꝛa: Sic mali in luto vitioꝝ ſūt fixi. Vñ Johel.j.d. Cõputruer̃t iumẽta i ſtercoꝛe ſuo. Oĩ tẽptatiõi cedūt. Luc.viij.b. Ad tps credūt ⁊ in tpe tẽptatiõis recedūt. Vacui ſt̃ a grã dei. Hiere.iiij.f. Aſpexi terrã: ⁊ ecce vacua erat. Sonoꝛi ſt̃/ꝯ bonos murmurãtes. Propť h̄ dꝛ de behemoth Job.xl.c. Sub vmbꝛa doꝛmit in ſecreto calami i locis humentibus. De futuro exponit̃ ſic: g Fulgebūt iuſti/i iudicio: vtraq̄ ſtola induti. h Tanq̄ ſcītille i arūdineto diſcurrẽt.i. malos iudicãdo eťno incendio tradẽt ſine oĩ ꝯdictione. Sequit̃. i Judicabūt natiões: vt aſſeſſoꝛes. Mat.xix.d. Vos q̄ ſecuti eſtis me in regeneratiõe cū ſederit fili⁹ hoĩs i ſede maieſtatis ſue/ſedebitis ⁊ vos ſup ſedes duodecim/iudicãtes duodecim trib⁹ iſrl'. Prouerb.vlť.c. Nobil' in poꝛtis vir ei⁹/q̄n ſederit cū ſenatoꝛib⁹ terre. Eccl.xliij.b. In ꝟbis ſcti ſtabūt ad iudiciū: ⁊ non deficient i vigilijs ſuis. k Et dñabūt̃ ppl'is: qꝛ null⁹ reſiſtet eis: Et tyrãni q̄ crudeliť h̄ ſubiecer̃t eos ſibi: ibi erūt ſubiecti pedib⁹ eoꝝ. Vñ Malach.vlť.a. Salietis ſic vituli d armẽto ⁊ calcabitis impios cū fuerit cinis ſb plãta pedū vꝛoꝝ. l Et regnabit dñs illoꝝ i ꝑpetuū: Nec ꝑ h̄ excludit̃ regnū a mẽbꝛis chꝛiſti: q̄ cū eo regnabūt i eťnū. Vñ Daniel.vij.g. Regnū ⁊ ptãs ⁊ magnitudo regni q̄ ẽ ſubť oĩ celū dabit̃ ꝑplo ſctõꝝ altiſſimi. m Qui cõfidūt i illū itelligẽt ꝟitatẽ: qꝛ ſm verã ꝯfidẽtiã dat̃ itellect⁹ ꝟitatis: dic̃ Glo. Vñ Eſa.vij. b. ſm aliã editionẽ: Niſi credideritis nõ itelligetis. n Et fideles i dilectiõe.i. q̄ hñt fidẽ opantẽ ꝑ dilectionẽ: o Acq̄eſcẽt illi.i. volūtati ei⁹ ſe penit⁹ ꝯfoꝛmabūt. Vel/ n Fideles in dilectiõe/ſūt q̄ nec ꝓſperis nec aduerſis ab eius amoꝛe retrahūt̃. Et tales/ o Acq̄eſcẽt illi.i.ꝑ oĩa acq̄eſcẽtes ꝯſentient. p Qm̄ donū.i. grã que gratis dat̃: vel vita eťna: que ſimiliť gratis dat̃. Vel/ Donū/eťne ſocietatis: q Et par/eťnitatis: r Eſt electis ei⁹.i. ſctis: q̄s elegit de mūdo: Sic dꝛ Job.xv.c. Nõ vos me elegiſtis ſ; ego elegi vos. s Impij aūt.i. oẽs mali generalit̃: vel iudei ſpecialit̃: q̄ in deū peccauerūt ipm̄ crucifigentes: t Scd̃m q̄ cogitauer̃t correptionẽ.i. penã: habebūt. v Qui neglexerūt iuſtū.i. iuſticiã/vel ipm̄ chꝛiſtū. Amos.v.c. Odio habuerūt i poꝛta corripiẽtẽ ⁊ loquẽtem ꝑfecte abominati ſunt. x Et a dño receſſerūt/ſapiam ⁊ diſciplinã dñi abijcientes a ſe. y Sapiam eni ⁊ diſciplinã q̄ abijcit/male opando vel murmurãdo: infelix eſt. Sapia ſm quoſdã dꝛ h̄ cognitio dei: diſciplina cognitio ſui. Vtraq̄ neceſſaria eſt: Nã pꝛima deſperationẽ eliminat: ſcd̃a ꝑſūptionẽ. Vñ Aug⁹ Breuis ⁊ vtilis oꝛo: nouerim me/nouerim te: vtraq̄ vltro ſe offert: ⁊ q̄ abijcit illã/infelix ẽ ⁊ abiect⁹ a deo. Vñ Oſee.iiij.b Quia tu ſciam repuliſti: repellã te ⁊ ego/ne ſacerdotio fūgaris mihi. Aliť ⁊ meli⁹. Sapia dꝛ ſapida ſcia: q̄ oĩa ſm ſuū valoꝛẽ cognoſcunt̃ et ſm ſapoꝛem ꝓpꝛiū ſapoꝛant̃. Et ſic accipitur Prouer.iij.b. Btũs hõ q̄ inuenit ſapiam. Diſciplina ꝟo duplex eſt. Verboꝝ q̄

Ar. tillo

C

plex ē. Verboꝝ q̄ dr̄ doctrina: et verbeꝝ q̄ dicit̄ grece pedia. De vtraq̄ dicit̄ Prouerb. iij. b. Diſciplinā dn̄i fili mi ne abijcias: neq̄ deficias cū ab eo arguerī. Heb. xij. b. Fili mi noli negligere diſciplinā: neq̄ fatigeris cū ab eo argueris: quē em̄ diligit dn̄s caſtigat. Et. ij. c. Si extra diſciplinā eſtis: cui' participes facti ſūt oēs: ergo adulteri ⁊ nō filij eſtis. Sequit̄: a Et vacua ē ſpes illoꝝ. i. maloꝝ. De qb' actū eſt. ſ. qui putāt tp̄alia fore eterna: ⁊ pctā impunita / ⁊ abijciūt ſapientiā ⁊ diſciplinā / ⁊ replent ſe tp̄alib' / que nihil replere pn̄t: qr̄ vacua ſūt ⁊ inania. Gen̄. j. a. Terra erat inanis et vacua. b Et labores / eorum quos laborant ſub ſole: ſūt /

Eſa. 54. a.
Luc. 23. c.
Sal. 4. d.

a et vacua ē ſpes illoꝝ: ⁊ labo
b res ſine fructu: et inhabitabi
c lia opa coꝝ. Mulieres coꝝ
insenſate ſūt / ⁊ neq̄ſſimi filij
f illoꝝ. Maledicta creatura
g coꝝ: qm̄ felix ē ſterilis ⁊ in
h coīnq̄nata: q̄ neſciuit thoꝝ
i delicto. Habebit fructū in
k reſpectione aiarū ſctārū. Et
p ſpado q̄ nō opat' eſt p man'

c Sine fructu / eterne mercedis: q̄ eſt fructus pmanēs. De quo Joh. xv. c. Elegi vos vt eatis ⁊ fructum afferatis: ⁊ fructus veſter maneat. d Et inhabitabilia opa coꝝ. i. non faciētia habitare in celis. Sic legit̄ inhabitabilia actiue. Et paſſiue / Inhabitabilia opa coꝝ. i. indigna habitari: Domus eni illorum quas edificauerūt / corruent: et cetera opa coꝝ deſtruent̄. Eſa. j. b. Terra vr̄a deſerta eſt: ciuitates vr̄e ſuccenſe ſunt igni. e Mulieres coꝝ insenſate / et nequiſſimi filij illoꝝ. Ad lr̄am: quia qualis rector ciuitatis: tales inhabitātes in ea: Eccj. x. a. Et ideo quales viri: tales mulieres ⁊ filij. Vel / myſtice: Mulieres ſunt carnis voluptates: que vigorem aīe emolliunt ⁊ eneruāt. Iſte ſunt insenſate ab effectu: qr̄ insenſatos faciūt acq̄eſcētes eis. Et de tali muliere dicit Ecc'. ix. a. Non des mulieri poteſtatē aīe tue: ne ingrediat̄ in v̄tute tua ⁊ cōfundaris. Filij coꝝ / ſūt mala opa. Et hi filij ſunt nequiſſimi: qr̄ tria mala faciūt. Gratiā auferūt: pene eterne obligāt: aīas maculant. Propt̄ primū ſunt nequā: ꝓpt̄ ſecūdū nequiores: ꝓpt̄ tertiū neq̄ſſimi. Vel mulieres / praue interp̄tatiōes ſacre ſcp̄ture: q̄ totū vigorē emolliūt. Et dicūt̄ insenſate: qr̄ a v̄o ſenſu auertūt. Filij neq̄ſſimi ſūt p̄ua dogmata hereticoꝝ. Que dicunt̄ neq̄ſſima ꝓpt̄ tria dāna q̄ faciūt. Primo ſeipſos damnant: ſcd̄o alios decipiūt: tertio deū p impietatē offendūt: qr̄ ei' ſcp̄turā corrūpūt. Propt̄ p̄mū ſūt neq̄: ꝓpt̄ ſecūdū neq̄ora: ꝓpt̄ tertiū neq̄ſſima. f Maledicta. i. maledictione digna: g Creatura coꝝ: id eſt factura ſiue opatio eorum. h Quoniā felix eſt ſterilis / caſta mēte et corpe. i Et incoinquinata: que nec hereſi nec idolatria polluta eſt. k Que neſciuit / per experiētiā: l Thorū in delicto / adulterij corpalis vel ſpiritualis: qd̄ dico: qr̄ ꝯiugata cū viro ꝓprio poteſt cōmittere adulterij crimen per vehementiam voluptatis. Vehemens eni amator vxoris adulter ē: dicit Aug'. Talis aīa: m Habebit fructū / eterne beatitudinis centeſimū ſiue triceſimū: o In reſpectiōe animarū ſanctarū: id eſt i die iudicij ⁊ deinceps quādo dn̄s reſpicit animas ſanctas liberando a miſeria / ⁊ remunerando in gloria: et ſeipſū eis viſibilē oſtēdet: non iam fide: ſ ſpecie. Poteſt etiam exponi de beata virgine. h Felix eſt ſterilis: id eſt virgo beata: que nec conſenſum malum / aut op' malum peperit. De qua dicit̄ Eſa. liiij. a. Lauda ſterilis que non paris: decanta laudē ⁊ hymnū que nō pariebas. i Et icoinq̄nata / mēte ⁊ corpore. Qd̄ dicit̄ Cant. iiij. b. Tota pulchra es amica mea ⁊ macula nō eſt in te. k Que neſciuit thorū in delicto. i. m̄rimoniū ſuū cuſtodiuit impollutum ⁊ ſanctū. m Habebit: id ē habuit. n Fructum vteri ſui dei filiū. o In reſpectiōe aiarū ſctārū. i. ad reſpectionē: In hoc eni miſericordit̄ reſpexit dn̄s aīas ſctās: qr̄ dignat' eſt fieri filius v̄ginis. p Et iterū: felix eſt / ſpado q̄ nō opat' eſt p man' ſuas iniquitatē: id eſt qui ope peccatū incōtinētie nō ppetrauit. q Nec cogitauit

Myſtice

Aliter de beata v̄gine

aduerſus deū nequiſſima. i. nec ꝯſenſu nec cogitatione ſuā pudiciciā violauit. Hoc ē: Felix ē ille qui ⁊ mentis ⁊ corporis pudicitiā cuſtodiuit. Spado h̄ accipit̄ improprie pro eunucho: q̄ ſe caſtrat ꝓpt̄ regnū celoꝝ: De q̄ dicit̄ Eſa. lvj. b. Nō dicat eunuch': ecce ego lignū aridū: qr̄ hec dic̄ dn̄s eunuchis: q̄ cuſtodierit ſabbata mea: et elegerint q̄ ego volui: ⁊ tenuerit fed' meū: dabo eis i domo mea ⁊ i muris meis locū ⁊ nomē melius a filijs / ⁊ filiabus. Et h̄ eſt qd̄ ſequitur: r Dabit̄ eni illi fidei donū electū. i. gaudiū eternū: qd̄ ſolis fidelib' q̄s elegit dn̄s eſt ꝓmiſſum. s Et ſors in templo dei accepti-

Eſa. 56. b.
Al. v̄ſu

B

56. diſ. c. ſi.
32. q. 4. c. ole

q ſuas iniq̄tatē / nec cogitauit
aduerſus deū nequiſſima.
r Dabit̄ eni illi fidei donum
s electū et ſors in tēplo dei ac
t ceptiſſima. Bonoꝝ enim laborum glorioſus eſt fruct':
v et que non cōcidat radix ſa
x pientie. Filij autem adulte
y rorum in cōſūmatiōe erūt:
z a b et ab iniq̄ thoro ſemē ext̄mi-

ma. i. glīa ſctōꝝ. Sors naturaliū accepta ē: ſors gratuitoꝝ acceptior: ſors eternoꝝ acceptiſſima. Et h̄ dabit̄ in futuro: due p̄me in p̄ſenti. Et de hac triplici ſorte dicit̄ Hiere. v. f. Metuam' dn̄m deū nr̄m: q̄ dat nob̄ pluuiā tēporaneā ⁊ ſerotinā et plenitudinē ān̄ue meſſis. t Bonoꝝ eni laboꝝ glorioſus ē fruct'. ſ. gaudiū eternū: qd̄ orit̄ ex ſemine bonorū laboꝝ. Vn̄ Ps̄. Qui ſeminat i lachrymis / in exultatiōe metet. Et Oſee. x. d. Semiate vobis in veritate iuſticiā: ⁊ metite i ore miſericordie. Hic fruct' cōmunis ē oīm bonoꝝ laborū. Sed p̄ter hūc / in p̄ſenti habet q̄libet bon' labor fruct' ſuos ſpeciales. Verbi grā. Labor vigiliarū fruct' habet valde bonos ⁊ m̄ltos: q̄ꝝ vnus eſt caſtigatio carnalis laſciuie. Vn̄ Eccj. xxxj. a. Vigilie honeſtatis tabefaciēt carnes. Habet et labor orōnis fruct' multiplices ⁊ glorioſos. Similit̄ ⁊ labor pegrinatiōis: ⁊ ſic de alijs: que cauſa breuitatis tranſimus. v Et que non concidat radix ſapiētie. q. d. et laborū bonorū radix eſt ſapiētia: que non concidat / ſed ſemp fructificat. q. d. ille fructus glorioſus bonorū laborū ꝓcedit ex radice ſapiētie: que pmanet in eternū: hoc eſt ex timore filiali: De quo Ps̄. Timor dn̄i ſanct' pmanēs i ſeculū ſeculi: Hic eſt initiū ſapiētie. Siue radix dicit̄ inquātū eſt initialis: ſicut dr̄ Eccj. j. a. Radix ſapie eſt timor dn̄i: ⁊ rami eius longeui. x Filij aūt adulteroꝝ. i. diſcipuli hereticoꝝ: q̄ verbum dei adulterāt / falſo int̄p̄retādo. y In cōſūmatiōe erunt. i. in ꝯſūptiōe et̄na: in q̄ ſine defectu deficiēt: vt dicit Greg'. Scd̄m hāc expoſitionē: vxor dr̄ ſacre ſcp̄ture verus ſenſus: falſus adult̄. Alit̄ de malis opib' exponit̄ generalit̄: que naſcunt̄ de adulterio: Nā aīa q̄libet / ſpōſa ē: ⁊ chriſt' ſpōſus verus: diabolus adult̄: caro ancilla p quā diabol' aīam ſollicitat vt ei ꝯſentiat: que qn̄ ꝯſentit / tūc dormit cū adultera ⁊ inde generant̄ mala: q̄ dicunt̄ filij adulteroꝝ. i. diaboli ⁊ anime peccatricis. Vn̄ ꝯquerit̄ dn̄s Eſa. lvij. b. Juxta me diſcoperuiſti ⁊ ſuſcepiſti adulterū: dilataſti cubile tuū ⁊ pepegiſti cū eo fed'. Et bn̄ dicit: dilataſti cubile tuū: ipſū eni ita anguſtū eſt vt duos capere non poſſit: ſponſū. ſ. ⁊ adulterū. Vn̄ Eſa. xxviij. e. Coāguſtatū ē ſtratū ita vt alt̄ decidat: ⁊ palliū breue vtrunq̄ operire non poteſt. Eſt ergo ſenſus: x Filij adulteroꝝ. i. mala opa de adulterino ꝯſenſu nata: y In conſūmatione erunt. i. in ꝯſūmatione parentum ſiue auctorum ſuoꝝ / cum quibus ſine fine cōburent̄ i gehenna. Vn̄ Eccj. xxvij. a. Contereretur cum delinquēte delictū. Et. j. xiiij b. Similiter odio ſunt deo impius ⁊ impietas eius: etení qd̄ factum eſt / cum illo qui fecit / tormenta patietur. Vel x Filij adulteroꝝ: id eſt quilibet imitatores malorū. y In conſūmatione erunt: id eſt in ꝯſūptione eterna. z Et ab iniquo thoro / pollute ꝯſcie. a Semē. i. opus vel cogitatio: b Ext̄miabit̄ / i futuro. Ps̄. In illa die pibūt oēs cogitatiōes coꝝ. Vel / z Ab iniq̄ thoro ſemē ext̄minabit̄. i. ext̄ termios ſctōꝝ ponet̄. Scti eni q̄ſi grana recōdent̄ in horreū dn̄i: ⁊ mali q̄ſi palee tradent̄ et̄no igni. Unde

Ps̄. 125.

Ps̄. 18.

Ps̄. 145.

Matth. iij. c. Ipſe baptizabit

Mat.iij.c. Ipſe baptiçabit voſ ĩ ſpũſctõ ⁊ igni:cui⁹ vẽtilabꝛ ĩ manu ſua:⁊ pmũdabit areã ſuã/⁊ ɔgregabit triticũ ĩ horreũ ſuũ:paleaſ aũt cõburet igni ĩextĩguibili. a Et ſi q̃dẽ lõge
Ps.89. vite erũt/ĩ nihilũ cõputabunt/ab eo apõ quẽ mille ãnĩ ſt q̃ſi dies heſterna q̃ ꝑteriit.q.d.Quiſ diu viuãt ĩ h̃ ſeclo:ĩ fu

turo ꝓ nihilo cõputabitur vita eoꝝ:qꝛ memoria eoꝝ ĩ ẽtnũ benedictione carebit.
b Et ſine honore erit nouiſſima ſenect⁹ illoꝝ:quia in morte non veniẽt eis obuiã ſcti ãgeli:ſic faciũt boniſ hoib⁹. Vñ
Nationis i. cõſumationes A Ioh. xij. d. Si quis mihi miſtrauerit:honorificabit eũ pr̃ me⁹ q̃ in cęlis ẽ:mittẽdo ei obuiã angelos:ꝓpter

a nabitur. Et ſi q̃uidem longe vitę erunt / in nihilum com/
b putabunt ẽt ſine honore erit nouiſſima ſenectus illorum.
c Et ſi cẽlerius defuncti fue/
d rint/non hãbebũt ſpem: nẽc
f in die agnitionis ãllocutio/
g nẽ. †Nãtiões eni iniq̃ dirę ſt †ɔſũmatiõis. Ca. IIII
h O Quã pulchra eſt caſta

qõ ⁊ trãſit⁹ iuſtoꝝ dr̃ obit⁹. c Et ſi celeri⁹ defũcti fuerint.i.ſi morte ꝓoccupati fuerint: d Nõ hebũt ſpẽ/ſalutis. Vel/nõ hẽbũt ſpẽ.i.nec ſꝑabũt. e Nec ĩ die agnitiõis.i.ĩ die iudicij q̃n dñſ cognoſcet ſuos ⁊ ſui cognoſcẽt eũ/ſic ⁊ cogniti ſũt:habebũt/ f Allocutionẽ/excuſationis vl̃ defẽſiõis vel appellatiõis vl̃ ɔſolatiõiſ:quã hẽbũt ſcti: quib⁹ dicet:Venite bñdicti pr̃is mei poſſidete ꝑpatũ vobis regnũ a ɔſtitutiõe mũdi:Eſuriui eni ⁊ dediſtꝭ mihi mãducare ⁊c. Mat.xxv.c. Qꝛ aũt noĩe allocutiõis intelligat ɔſolatio:habet Oſee.ij.c.vbi dr̃:Ducã eã ĩ ſolitudinẽ ⁊ loq̃r ad coꝛ ei⁹. Glo. Hiero. Verba mollia ⁊ ɔſolatoria ad coꝛ q̃dẽ loq̃t/q̃ cordi cõtriſtato ex ãnũciato gaudio ſatiſfac. Et Eſa.xl. a. Loq̃mĩ ad coꝛ hieruſalẽ. Glo.blande ɔſolãdo. Dies iudicij dr̃ dies agnitiõis triplici de cã:qꝛ.ſ. tũc agnoſcẽt abſcõdita cordiũ aptis libꝛis ɔſciarũ. Daniel.vij.c. Iudiciũ ſedit et libꝛi apti ſũt. Et qꝛ tũc ag̃ſcem⁹ ſic ⁊ cogniti ſum⁹.j.Cor.xiij d. Et qꝛ tũc dñs cog̃ſcet ſuoſ q̃ſ mõ videt ĩgrare. Geñ.xlv.a. Nõ ſe vltra poterat cohibere ioſeph:mult͛ corã aſtãtib⁹:vñ ꝓ cepit vt cũcti egrederẽt foras ⁊ nullus ĩteſſet alien⁹ agnitiõi mutuę. g Natiões eni iniq̃ dirę ſũt cõſũmationis.i.ɔdẽnatiõis. Malos oẽſ vocat natiões iniq̃ſ:qꝛ ſic nati ſt filij irę:ita viuũt ⁊ moriũt filij irę ĩiq̃tate actuali ſuꝑdicta.

h O Quã pulchra ẽ caſta gene Expoſi. Ca. IIII
ratio cũ claritate. Sic dixim⁹ ĩ introitu libꝛi/philo interſcalarit agit d̃ bonis ⁊ mal͛. Suꝑ actũ ẽ de generatiõe mala ab illo loco: Impij aũt ſcḋm q̃ cogitauert coꝛreptionẽ hẽbũt: Hic agit d̃ bona generatiõe. Mala generatio ẽ ex adulterio aĩę cũ diabolo. Vñ dictũ ẽ: Filij adulteroꝝ ĩ ɔſũmatiõe erũt. Bona generatio ẽ ex aq̃ ⁊ ſpũſctõ. De q̃ dicit: h O q̃ pulchra ẽ caſta generatio cũ claritate. In duob⁹ cõmẽdat pulchritudinẽ ei⁹: ĩ caſtitate/⁊ claritate. Per caſtitatẽ accipit ĩnocẽtiã:ꝑ claritatẽ bonã opationẽ: q̃ duo tãgit/Luc.xij.e. Sint lũbi vr̃i ꝑcicti ⁊ lucernę ardẽtes ĩ manib⁹ vr̃iſ. Propt͛ h̃ duo dat puero ĩ baptiſmo camiſia alba:ꝑ quã deſignat mũdicia ſiue ĩnocẽtia:⁊ cãdela accenſa:ꝑ quã intelligit lux boni opiſ:ſcḋm qõ dr̃ Mat.v.b. Luceãt opa vr̃a ⁊c. Vl̃ caſtitaſ refert ad nitorẽ ɔſcię q̃ ad deũ:⁊ claritaſ ad odorẽ bonę famę/q̃ ad ꝓximũ. Quę duo ſilit͛ necc̃ria ſt cuilibꝫ chꝛiſtião. Vñ puul⁹ ĩ baptiſmo chꝛiſmate vngit:qõ ɔficit ex oleo ⁊ balſamo. Oleũ nitorẽ ɔſcię ſignificat: balſamũ odorẽ bonę famę. In his duob⁹ cõmẽdat ſpõſus ſpõſã ſuã: Cantꝭ. j.d. Ecce tu pulchꝛa eſ amica mea:ecce tu pulchꝛa. Et q̃ pulchꝛa ſit caſta generatio/ꝓbat. i Immortal͛ eſt eni memoria illi⁹/apõ deũ:qõ nõ eẽt niſi eẽt pulchꝛa valde. Amicuſ eni nõ libẽt memorat amicę ſuę niſi valde pulchꝛa fuerit ĩ oclis ei⁹. Memoria maloꝝ mortal͛ ẽ:qꝛ cito finit p⁹ mortẽ. Vñ Iob.xiij.b. Memoria vr̃a cõpabit cineri:⁊ redigẽt ĩ lutũ ceruices vr̃ę. Memoria ꝟo bonoꝝ ẽtna ẽ. Vñ. In memo
Ps.111. ria ẽtna erũt iuſti. Prouer.x.b. Memoria iuſti cũ laudib⁹:⁊ nomẽ impioꝝ putreſcet. Et vere memoria illi⁹ ẽ imortalis: k Qm̃ ⁊ apõ deũ/q̃ ẽ imortal͛ ⁊ nihil obliuiſcit: l No

ta ẽ/noticia approbatiõis. De q̃ dic Ps. Nouit dñs viã iu/ Ps.1.
ſtoꝝ. Et Prouer.iiij.d. Vias q̃ a dextris ſũt nouit dñs. m Et apõ hoĩes/ſilit͛ nota ẽ mẽoria illi⁹ pulchꝛę generatiõiſ ſctoꝝ: n Cũ p̃ns ẽ.i.ĩ p̃ſenti vita. o Imitãt illã/hoĩes ꝓuocati ei⁹ exẽplo. p Et dſiderãt eã/ſeq̃ ĩ glĩa. q Cũ ſe eduxerit/de ergaſtulo corꝑis:vl̃ d̃ carcere hui⁹ mũdi. Et cũ de⁹ educat eũ:dic tñ/cũ ſe eduxerit:ad notãdũ q̃ tales diſſolui cupiũt ⁊ eẽ cũ chꝛiſto:et q̃ volũtarie ſe offert mori ꝓ chꝛiſto/hñtes aĩas ſuas in mãib⁹ ſuis:ſic dicit Ps. Aĩa mea in manib⁹ meis. r Et ĩ ꝑpetuũ coronata triũphat/icoinq̃natorũ certami/ †Ps.118.

generatio cũ claritate: Im/
i mõrtal͛ eſt eni memoria illi⁹:
k qm̃ et ãpõ deũ nõta ẽ ⁊ ãpõ
l m hoĩes. Cũm p̃ſens ẽ imitãn
n o tur illã: ⁊ dẽſiderãt eã cũ ſẽ
p q eduxerit: ẽt ĩ perpetuum co/
s ronata triũmphat/ incoinq̃/
t natorum certaminũ p̃emiũ
v vincẽs. Mũltigena aũt im/
x pioꝝ multitudo ñ ẽrit vtilis:

nũ p̃miũ vicẽſ. Sic ɔſtrue. Et ipſa generatio caſta ĩ ꝑpetuũ coronata ẽ corona glĩę/vicẽſ oẽs hoſtes ſuos:mũdũ/carnẽ/diabolũ: s Triũphat.i. triũphãdo acq̃rit: t P̃remiũ ĩcoinq̃natoꝝ certaminũ.i.p̃miũ qõ debet certaminib⁹ ĩcoinq̃natꝭ:q̃lia ſt certamia ſctoꝝ martyrũ ⁊ etiã ɔfeſſorũ.ſ.vigilię/diſciplię/abſtinẽtię:⁊ cetera hmõi/q̃ nihil aliõ ſt q̃ martyriũ ꝓlõgatũ:vt dic Hiero⁹. v Multigena aũt impiorũ multitudo ñ erit vtil͛. Ecce q̃lit alt͛natim agit philo d̃ bonis ⁊ de mal͛:vt hos laudabileſ ⁊ illoſ vituꝑabiles oñdat. Exponit h̃ ſpãlit d̃ hereticiſ:generalit ꝟo de oib⁹ mal͛. Hereticoꝝ multigena multitudo dr̃:qꝛ multiplici errore generata ẽ. Alij eni generati ſt ab arrio:alij a ſabellio:alij a donato:alij ab alijs.ſ.q̃ diuerſitas ĩ h̃ ɔſiſtit:q̃ eccliã ꝑſequũt: qõ ſignificãt vulpes ſanſonis:q̃ facieſ diuerſas hñt:ſ caudaſ colligatas ſimul: Iudicꝭ.xv.a. De hereticis igit ſic exponit: Talis ẽ caſta generatio:vt dixi: Sed v Multigena impiorũ multitudo.i.mlt̃iplex hereticoꝝ doctrĩa:vel cõgregatio: x Nõ erit vtil͛/ſed nociua. Min⁹ dicit/et pl⁹ ſig̃t. Subtili⁹ tñ dic: Nõ erit vtil͛:q̃ ſi dixiſſet:erit nociua:qꝛ nõ ſꝑ nocet:ſ nũq̃ ẽ vtil͛. Itẽ generalit d̃ mal͛ cõuenĩẽti⁹ exponit:q̃ꝝ infinitas exꝑmit ꝑ h̃ q̃ dr̃ multitudo. Vñ Eccs.j.d. Stultoꝝ ĩfinit⁹ ẽ numer⁹. Et varietas vitioꝝ/ꝑ h̃ qõ dr̃/multigena:alij eni generãt ĩ auaricia/alij ĩ luxuria/alij ĩ ſupbia:⁊ ſic d̃ alijſ. Dic q̃:Tal͛ ẽ caſta generatio: v Mlt̃igena aũt ĩpioꝝ.i.malorũ mlt̃itudo ñ erit vtil͛/ĩ futuro:niſi forte ad ignẽ ẽtnũ nutriẽdũ. Vñ Ezech.xv.a. Fili hoĩſ q̃d fiet d̃ ligno vitiſ? Nũq̃d erit vtile ad op⁹? Et cũ eẽt itegꝝ ñ erat aptũ ad op⁹:q̃nto magꝭ cũ ignis illõ deuorauerit vl̃ cõbuſſerit nihil ex eo opis fiet. Nõ ꝟo vtil͛ ẽ:qꝛ bonos exercet ⁊ cuſtodit a latrõib⁹ ſpũalib⁹:ſic ſpinę cuſtodiũt vineã a latronib⁹ mate
rialib⁹. Nota q̃ ẽ mlt̃iplex generatio ſiue natiuitaſ.ſ.genera/ Multiplex generatio ſiue natiuitas
tio culpę:generatio natę:generatio doctrinę/generatio grẽ: generatio glĩę. Prima ẽ in vtero:ſcḋa ẽ ex vtero:tertia ĩ euãgelio:q̃rta ĩ baptiſmo:q̃nta erit in iudicio. De p̃ma dr̃ Eph. ij.a. Oẽs naſcim̃ filij irę. Et Mat.iij.b. Genimina vipaꝝ q̃ſ
demõſtrauit vob̃ fugere a vẽtura ira? De ſcḋa dr̃ ĩ Ps. Qui Ps.77.
naſcẽt enarrabũt filijs ſuiſ/vt cog̃ſcat generatio altera/a p̃ma
.ſ. De tertia dr̃ in Ps. Generatio ⁊ generatio laudabũt opa Ps.144.
tua. Et itez: In generatiõe ⁊ generatiõẽ ꝟitaſ ei⁹. De q̃rta dr̃ Ps.99.
Ioh.iij.a. Niſi q̃ſ renat⁹ fuerit ex aq̃ ⁊ ſpũſctõ/nõ põt ĩtrare ĩ regnũ dei. De q̃nta dr̃ Mat.xix.d. Amẽ dico vob̃ q̃ vos q̃ ſecuti eſtiſ me/ ĩ regeneratiõe cũ ſederit fili⁹ hoĩs ĩ ſede maieſtatꝭ ſuę:ſedebitiſ ⁊ voſ ⁊c. In p̃ma naſcim̃ pctõ:ĩ ſcḋa naſcim̃ mũdo:ĩ tertia naſcim̃ euãgelio: in q̃rta naſcim̃ deo: in q̃nta naſcim̃ cęlo. In p̃ma ẽ hõ ſperma putridũ:in ſcḋa vas ſtercorũ:in tertia vas doctrinę/⁊ potius diſciplinę:in quarta vas grẽ:in quinta vas glorię. Prima eſt tm̃ maloꝝ:ſcḋa et tertia bonoꝝ pariter et maloꝝ:quarta tm̃ bonorũ:quinta beatorũ. Quãlibet iſtaꝝ generationũ trãſcendit generatio chꝛiſti. De q̃ dr̃ Eſa.liij.c. Generationẽ ei⁹ q̃s enarrabit? Primã trãſcẽ/
dit:qꝛ ſine pctõ ɔcept⁹. Vnde Ps. Qui ĩgredit ſine macula Ps.14.
et opatur iuſticiã

et opat iuſticiā. Scḋa3 trāſcēdit: q2 clauſo mr̄is vtero exiuit. Vn̄ Ezech. xliiij. a. Porta h̄ clauſa erit pncipi ⁊ n̄ apiet. Tertiā trāſcēdit: q2 euāgeliū nō ſolū ore docuit/ ſ ope adipleuit: ⁊ legē ſil' cū euāgelio obſuauit. Vn̄ Mat. v. b. Nō veni legē ſoluere ſ adiplere: Vn̄ ⁊ baptiſat⁹ fuit ſil' ⁊ circūciſ⁹. Quartā trāſcēdit: q2 n̄ tm̄ baptiſmū accepit: ſ etiā baptiſmo efficaciā cōtulit. Vn̄ iohānes baptiſta dixit ei: Ego a te debeo baptiçari: ⁊ tu venis ad me: Mat. iij. d. Quintā trāſcendit: q2 nō expectauit generalē reſurrectionē: ſ p⁹ diem tertiū reſurrexit cū glia. Vn̄. j. Cor. xv. c. Nūc aūt chriſt⁹ reſurrexit a mortuis primitie dormientiū.

Al. ſpuria vitulamina

Al. ꝑpoſita

C

a Et adulterine plātatiōes nō b c dabūt radices altas: nec ſtābile firmamētū collocabūt. d Et ſi i rāmis i tpe germiauerint/ e f infirmiꝰ pōſite ā vento g h cōmōuebunt: ⁊ ā nimietate i k vētoꝝ eradicabūt. Cōnfringēt enim rami incōſūmati: et l m fruct⁹ illoꝝ iūtiles ⁊ acerbi n o ād māducādū: et ād nihilū p apti. Ex iniqs ēni oēs filij q̄ q naſcent: teſtes ſūt neqtię ad r uerſus parētes i interrōgatio s t ne ſua. Iuſt⁹ aūt ſi mōrte p̄ v occupat⁹ fuerit/ in rēfrigerio x erit. Sēnect⁹ eni venerabil' y ē: nō diuturna neq3 numero z annoꝝ cōputata. Cāni ſūt a aūt ſenſus hoiſ: ⁊ ętās ſenec b tutl' vita imaculata. Plācēſ c deo fact⁹ dilect⁹ ēt viuēs int d e pctōrēſ trāſlāt⁹ ē. Rāpt⁹ ē ne f g malicia mutaret itellectū ei⁹ h i āut ne fictio dcipēt aiā3 illi⁹.

a Et adulterine plātatiōes. i. adulteri q̄ malo exēplo plātāt alios i pctō: vl' filij. i. imitatores eoꝝ q̄ plātant ab illis. b Nō dabūt radices altas. i. nō figēt cogitatiōes ſuas ac deſideria ſurſū i cęlo/ ſ deorſū i ꝑra: ſic faciūt boni/ de qb⁹ dr Hiere. xvij. b. Erit q̄ſi lignū qḋ trāſplātatū ē ſup aqs: qḋ ad humorē mittit radices ſuas. c Nec ſtabile firmamētū collocabūt: q2 i chriſto q̄ ſtat imobil' in ętnū nō ſūt fūdati p fidē/ ſpem ⁊ charitatē: ſ i mūdo q̄ trāſit ⁊ ꝯcupiſcētia ei⁹. j. Ioh. ij. c. Vel ſic: a Adulterine plātatiōes. i. heretieoꝝ diſcipuli/ i errore plātati: b Nō dabūt radices altas. i. firmas: ſ facile eradicabiles. Vnde exponēdo ſubdit: c Nec ſtabile firmamētū collocabūt: q2 facile a vēto vnī⁹ pſecutiōis decidēt: vel examie extremi iudicij cito deficiēt. Et h̄ ē qḋ dr Matth. xv. b. Ois plātatio quā nō plātauit pr̄ me⁹ eradicabit. d Et ſi i ramis i tpe germiauerint/ ipſi heretici vl' eoꝝ diſcipuli: q̄ſi p plātatiōes accępim⁹: .i. ſi ad horā in ſuis doctrinis vel opib⁹ florere ⁊ fructificare viſi fuerint: aut a diuitijs vel honorib⁹. e Infirmiꝰ poſite/ ſine firmitate fidei/ ſpei ⁊ charitatl'. f A vēto/ ſugbię: g Cōmouebunt/ ad ſui oſtēſionē ⁊ honoꝝ ꝯculcationez. h Et a nimietate vētoꝝ. i. multiplici icurſu ſiue ipetu tēptationū vel pſecutionū: i Eradicabunt. i. penit⁹ a ſuo ſtatu euellent. Eſa. lxiiij. c. in pſona iſtoꝝ. Cecidim⁹ q̄ſi foliū vniuerſi: iniqtates nrę q̄ſi vēt⁹ abſtulerūt nos. k Cōfringent eni rami incōſūmati. i. doctrina eoꝝ i pfecta charitate/ vel opib⁹ bonis nō ꝯſūmata/ cito deſtruet. Vnde Eſa. xviij. c. Immatura pfectio germiauit: ⁊ pcidēt ramuſculi ei⁹ falcib⁹: ⁊ q̄ derelicta fuerit abſcindēt. l Et fruct⁹ illoꝝ. i. expoſitiōes ſiue ſenſus hereticoꝝ: m Inutiles erūt/ et acerbi. i. pui et venenoſi: n Ad māducādū. i. ad credēdū vl' itelligēdū. Ezech. xviij. a. Pres comedert vuā acerbā ⁊ dētes filioꝝ obſtupeſcūt. Deut. xxxij. e. Vua eoꝝ vua fell' ⁊ botr⁹ amariſſim⁹. o Et ad nihilū apti/ niſi ad ſubuerſionē audiētiū. Vl' ſic: l Fruct⁹ illoꝝ iutiles ⁊ acerbi ad manducādū ⁊ ad nihilū apti. i. opa maloꝝ iutilia ſūt ⁊ amara ad imitādū: imo mortifera. Vn̄ Eſa. lix. a. Oua aſpidū rupert ⁊ telaſ araneę texuert: q̄ comederit d ouis eoꝝ moriet. Aliq codices hn̄t: Adulterina vl' ſpuria vitulamia n̄ dabūt radices altaſ. S3 male hn̄t: decepti eni fuerūt q̄ ſic trāſtulerūt p ęquocationē. Moſchos eni grecū equocū ē ad plantā et ad vitulū: vt dicit Aug⁹. in lib. d doc. chri. et iō ꝓmoſcheumata qḋ interptat plātatiōes: ipſi trāſtulerūt vitulamia: q̄ error multos codices poccupauit: vt dic Aug⁹. Sequit: p Ex iniqs eni oēs filij q̄ naſcent: id ē hereticoꝝ diſcipuli/ ab eis i errore generati: q Teſteſ ſūt neqtię aduerſus parētes. i. ſūt ꝓbatio vel argumētū/ q2 illi heretici q̄ decepert eos merito ſūt dānādi. r In interrogatiōe ſua. i. ſi interroges eos: vel i die iudicij/ qn̄ iudex interrogabit ⁊ examiabit dicta ⁊ facta ſingloꝝ. De h̄ videt dicere Ecc⁹. xlj. b. De pr̄e iniq̄ ꝯqrūt filij: qm̄ ꝓpt illū ſūt in opprobrio. Vel ſic itelligit de oib⁹ mal'. p Ex iniqs oēs filij q̄ naſcēt teſtes ſūt neqtię aduerſus parētes in interrogatiōe ſua. i. opa iiqꝝ teſtificabūt ꝯ auctores ſuoſ in die iudicij ipa euidētia facti: qlibet eni portabit opa ſua ſecū ad iudicium: vt ſm ea iudicetur: nō in ſacco/ ſ i libro ꝯſcię ſuę ſcripta: ſic dr Apoc. xx. d. Libri apti ſūt: et alius liber apt⁹ ē q̄ eſt liber vitę/ ⁊ iudicati ſūt mortui ex his q̄ ſcpta erāt in libris ſm opa eorū. De iſtl' filijs dr Eccj. xlj. b. Filiorum pctōꝝ piet hereditaſ: et cū ſemine illoꝝ aſſiduitaſ opprobrij. Ita eſt de mal'. s Iuſt⁹ aūt. i. q̄ de ſeipo iuſticiā fac deo/ ſibi ⁊ primo: t Si morte p̄ occupat⁹ fuerit. i. ſi anq̄3 etas exigat moriat: vel ſi anteq̄3 pfecerit qḋ bn̄ icępit: v In refrigerio erit. i. in qete. Vn̄ Apoc. vij. d. Hi ſūt q̄ venert ex magna tribulatiōe ⁊ lauert ſtolas ſuas i ſāguie agni ⁊ dealbauert eaſ: iō ſūt ante thronū dei ⁊ ſuiūt ei die ac nocte i tēplo ei⁹: ⁊ q̄ ſedet ſup thronū habitat ſup illos: nō eſuriēt neq3 ſitiēt āpli⁹: neq3 cadit ſup illos ſol neq3 vll⁹ ęſtus. Et h̄ ē qḋ dicit Ps. Trāſiuim⁹ p ignem ⁊ aquā ⁊ eduxiſti nos i refrigeriū. Si qd aūt pficiēdū ē i eis pficietur ab inhabitatore ſuo ſpūſctō: dicit Aug⁹. Sed poſſet quis querere: quō erit iuſt⁹ i refrigerio ſi non cōpleuerit dies ſuos: Rn̄dit auctor q̄ nō ętas tpis ſ maturitaſ mēt' laudabilis ē apḋ deū. Sic eni mēt' iuſticia/ tpis ſupplet defectū: ita maturitas moꝝ redimit ānoſitatē tēpoꝝ. Nō ē igit mirādū ſi iuſt⁹ i refrigerio erit qn̄cunq3 moriat ſiue cito ſiue ſero: x Senect⁹ eni venerabil' eſt/ apud deū ⁊ angelos ei⁹: et q̄ y Nō diuturna neq3 numero ānoꝝ cōputata: q. d. ſenect⁹ iuſti venerabil' ē: n̄ q2 diuturna: ſ q2 morib⁹ cōprobata. Vn̄ Sen. dic: Vita hoīs ſe h3 vt fabula: q2 nūq̄3 lōga ſ qlis ſit attēdit. Et eſt mirabil' antitheſiſ. De mal' eni. ſ. iij. d. dictū ē: q̄ ſi lōgę vitę fuerint i nihilū cōputabūt: et ſine honore erit nouiſſima ſenectus illorū: et ſi celeri⁹ defūcti fuerint/ nō hēbūt ſpē: ⁊ ita i neutro ſtatu bn̄ ꝯtiget eiſ/ ſiue diu viuāt ſiue cito moriāt. Hic totū ꝯtrīū dicit iuſto: q2 ſi poccupat⁹ fuerit morte/ i refrigerio erit: ſi diu vixerit/ venerabil' eſt ſenect⁹ ei⁹: nō tn̄ q2 diuturna/ ſ q2 vtutib⁹ plena. z Cani ſūt aūt ſenſ⁹ hoīs. i. loco canoꝝ ſūt ei. Ille eni bn̄ can⁹ ē: q̄ bn̄ ſenſat⁹ eſt. Sēſus q̄ ſūt cani hoīs iterior': q2 ſic cani corpis naſcūt calore naturali frigeſcēte: ita cani ſpūales qui ornant caput hoīs iterior'. i. mētē/ oriūt incētiuo vitioꝝ ceſſāte. a Et ętas ſenectutl' ē vita imaculata. i. ſine macula pcti alicui⁹. q. d. ille bn̄ ē ſenex q̄ eſt mūd⁹ ⁊ ſimplex. Senect⁹ q̄ iſta venerabil' i duob⁹ ꝯſiſtit: in ſenſu ſapię/ ⁊ mūdicia vitę. Vn̄ Eccj. xxv. a. Q̄ ſpecioſa veteranis ſapīa/ ⁊ glioſus itellect⁹ ⁊ ꝯſiliū: corona ſenū peritia multa: ⁊ glia illoꝝ timor dn̄i. b Placēs deo/ eſt/ fact⁹ dilect⁹. i. amic⁹. q. d. ille placet deo q̄ fact⁹ ē amic⁹ ei⁹. Et bn̄ dic/ fact⁹ dilect⁹: q2 a ſe nō h3 hō vt ſit amic⁹ vel dilect⁹ deo ſ a grā. c Et viuēs/ vita grę: d Inter pctōres. i. i medio praue ⁊ puerſę natiōis: e Trāſlat⁹ ē: ad vitā glię. q. d. q2 bn̄ vixit int pctōres: trāſlat⁹ ē int ciues cęleſtes/ ſpe vel re: ſic dicit. j. Ioh. iij. c. Nos ſcim⁹ q2 trāſlati ſum⁹ d morte ad vitā: qm̄ diligim⁹ frēs. f Rapt⁹ ē/ de mūdo ad cęlū: g Ne malicia mutaret itellectū ei⁹. Mala eni affectio nimis iclinat ad ſe itellectū: ⁊ ab eo qḋ ſcit bonū/ declinare eū fac ad id qḋ malū ē. h Aut ne fictio diſciplinę: De qua dictū eſt. ſ. j. b. Spirituſſanctus diſciplinę effugiet fictum. Vel/ Fictio: id eſt heretcorū ſiue hypocritarum ſimulatio. i Deciperet animā illius: De qua dicit dn̄s Mat. vij. c. Attēdite a falſis ꝓphetis q̄ veniunt ad vos in veſtimētis

84. diſt. c. po

B

Heb. 11 a. De pe. diſ. 4. ſi ex bono. c. ſequenti

Ps. 65.

Al. ſmalicia

vos i veſtimētꝭ ouiū: intrinſecus aūt ſūt lupi rapaces. Sed nūqd poſſet dn̄s iuſtū illeſū ꝯſeruare int̄ pctōres: q̄ loth ſuauit in ſodomis ſaluū: Geñ. xix. d. Et ſuſannā int̄ nequā pſbyteros: Daniel. xiij. g. Et diſcipulos ſuos miſit q̄ſi oues i medio lupoꝝ: Matth. x. b. Pro qbꝰ etiā rogauit prēz / nō vt tolleret eos de mūdo: ſꝫ vt ſuaret eoſ a malo: Joh. xvij. c. Non eſt ꝗ ſufficiens cā q̄ h dr: Raptus ē ne malicia mutaret itellectū eiꝰ. Sol. Hec dictio ne / ñ ponit̄ cālit̄ ſꝫ ꝯſecutiue. Et ē ſenſus. Raptus ē iuſtꝰ d hac vita: et h ꝯſecutū eſt / ꝙ malicia nō mutauit intellectū eiꝰ. Vel pōt teneri cālit̄. Et ē ſenſus: Raptꝰ eſt ne malicia mutaret intellectū eiꝰ .i. mutare poſſet. Unde .ij. Pet. ij. b. Nouit deus pios de temptatiōe eripere: iniquos aūt in die iudicij cruciādos reſuare. Triplici aūt cauſa tollunt̄ iuſti d h mūdo. Propt̄ ſuā dignitatē: qꝛ meruerūt. Un̄ Apoc. iij. a. Ambulabūt mecū i albis qm̄ digni ſūt. Itē ꝓpt̄ mūdi idignitatē: qꝛ mūdꝰ nō ē dignꝰ talibꝰ habitatoribꝰ ꝓpt̄ ſuā maliciā. Eſa. lvij. a. Colligūt̄ viri miſcdie: qꝛ nō eſt q̄ itelligat: a facie eni malicie collectꝰ ē iuſtꝰ. Et Heb. xj. g. Quibꝰ dignꝰ ñ erat mūdꝰ. Itē ꝓpt̄ ſecuritatē. Un̄ h: Raptꝰ ē ne malicia mutaret itellectū eiꝰ. Et poſſet aliqs q̄rere: quō malicia poſſet mutare itellectū iuſti: aut fictio decipe aīam eiꝰ? Et ipſe r̄ndet. a Faſcinatio eni nugacitatꝭ .i. ſectātiū nugas .i. q̄ nō ſolū nugaces: ſꝫ nugacitas emphatice: b Obſcurat bona / naturalia ⁊ gratuita i ſimplicibꝰ: qs adulādo vel decipiēdo corrūpit .j. Cor. xv. d. Corrūpūt mores bonos colloquia praua. Faſcinatio dr̄ qōlibet p̄ſtigiū: q̄ p̄ſtringunt̄ oculi videntiū vt nihil videāt / vl̄ talē nō videāt q̄lis eſt res. Cantor Pariſiēſis bone memorie / dicebat: ꝙ faſcinatio eſt ꝓprie q̄dā viſio radij viſibilis ꝓcedētꝭ ex corde inuidētis / in faciē quē reſpicit ad nauſeā cogentis / vt cibū retinere non poſſit. Un̄ dicit Glo. ꝙ inuidus grece dicit̄ faſcinator. Faſcinare igit̄ ē iuidēdo corrūpe. Et ſic accipit̄ Gal. iij. a. vbi dr̄: O inſenſati galate: qs vos faſcinauit nō obedire veritati? Et Eccl. xviij. c. Datꝰ indiſciplinati tabeſcere facit oculos. Rabanꝰ dicit / ꝙ hac ſentētia notat̄ generalis laſciuia reproboꝝ: ſed manifeſtius aſtutia hereticoꝝ: qui prauis doctrinis ⁊ cupiditate nociua auertūt ſenſum hoīs a tramite veritatis: faſcinat eni ⁊ grauat q̄ adulādo impedit vel laudando decipit. c Et incōſtantia cōcupiſcētie .i. inconſtās ꝯcupiſcentia: d Trāſuertit ſenſū ſine malicia .i. q̄ eſt ſine malicia ⁊ ſine plica: qō fit qn̄ inualeſcēte ꝯcupiſcētia caro ſpiritui dn̄at̄. Juxta illud Pſ. Uniuerſū ſtratū eius verſaſti i infirmitate eiꝰ. Signant̄ aūt dicit: incōſtantia ꝯcupiſcētie: qꝛ huiuſmodi hoīes dū in tpalibꝰ †venant̄ felicitatē: quā nō inueniūt in vno / querūt i alio. Unde dicunt̄ naues tharſis .i. exploratores gaudij tpalis: qꝛ modo huc / modo illuc explorādo diſcurrūt: qō eſt †pctm̄ peccati. Threñ. j. c. Pctm̄ peccauit hieruſalē ꝓpterea inſtabilis facta eſt. e Cōſūmatꝰ in breui ⁊c. Hoc reſpicit qō .ſ. dixerat de iuſto: Juſtus autē ſi morte ꝑoccupatꝰ fuerit: i refrigerio erit: quia / cōſūmatꝰ charitate: in breui tpe expleuit multa tpa: quia maturitas morū ſuppleuit diuturnitatē tempoꝝ. Vel / f Expleuit tempora multa: id ē tātū meruit illo breui tempe quo vixit: quātū alius multis tempibꝰ viuens. Unde apl̄s monet Eph. v. d. Videte fratres quō caute ambuletꝭ: non quaſi inſipientes ſed vt ſapientes: redimētes tempus: qm̄ dies mali ſunt. Vel ſic dicit Rabanꝰ: in priore comate p̄ſidiam hereticoꝝ expreſſit: hic ꝟo exprimit gloriā martyrū: qui i breui tormento laudabilem expenderunt vitam: ſed ipſa mors fuit eis etas annoſa / que eis peperit vitā eternā. Et ē ſenſus ſm eū. e Conſūmatꝰ in breui / tormēto. f Expleuit multa tempa: quo ad ꝑfectionē ⁊ meriti p̄mij: Sicut de chriſto legit̄ Heb. v. c. Et quidē cū eſſet filꝰ dei / didicit ex his q̄ paſſus eſt obedientiā: ⁊ ꝯſūmatꝰ factus eſt oībus obtēperātibꝰ ſibi cauſa ſalutis eterne. Sed q̄re h? g Placita eni erat deo aīa eiꝰ .i. martyris vel cuiuſlibet iuſti. De q̄ .ſ. actū eſt. h Propt̄ hoc ꝓperauit / deꝰ / educere illū / iuſtum. i De medio iniq̄tatū .i. de medio praue ⁊ ꝑuerſe natiōiſ huiꝰ: qō oēs ſancti deſiderāt. Un̄ Pſ. Educ d carcere aīaꝫ meā. †Pſ.141. Ro. vij. d. Infelix ego hō quis me liberabit de corpe mortꝭ huiꝰ? Supra dixit Philo d viro iuſto quō ſe eduxerit: modo dicit ꝙ dn̄s eum educit: Utrunqꝫ verū eſt / ꝙ dn̄s educit interfici ꝑmittendo / grām merēdi ꝯferendo / a miſerijs liberādo: ⁊ ipſemet educit ſe volūtarie ꝯſētiēdo ⁊ grē coopādo educit deſiderādo. Unde Cantꝭ. iiij. b. dicit ſponſus: Veni de libano .i. de mūdo ſpōſa mea: veni de libano / veni coronaberis. Et Hiere. j. b. Recedite de medio babylonis: ⁊ de terra chaldeoꝝ egredimini. k Populi aūt .i. ꝑſecutores: qui ſunt de ciuitate diaboli. l Videntes / penam iuſtoꝝ hic: m Et non intelligētes / futurā gloriā eorū que ꝑ illa pena preparata eſt eis a dn̄o. n Nec ponētes in ꝑcordijs .i. in corde ſuo: o Talia: ſcilicet: p Qm̄ .i. ꝙ: q Grā dei / ſubueniēs: peccata dimittēs. r Et miſericordia .i. gratia ꝯcomitans ſiue ſubſequens a penis ⁊ miſerijs eripiēs: eſt. s In ſctōs eiꝰ / i p̄ſenti. t Et reſpectꝰ / eterne retributiōiſ: erit i futuro: v In electos illiꝰ: qn̄ ꝯſūmet illos in gloria. x Condemnat autem iuſtꝰ mortuꝰ viuos impios. Dupliciter legit̄ h: de p̄ſenti et de futuro. De p̄ſenti ſic. y Juſtus mortuus .i. q̄libet martyr interfectus: qui antonomaſice dicit̄ iuſtꝰ: qꝛ totū impendit ſe deo: x Condēnat impios viuos. Et ē occaſio materialis dānatiōis eoꝝ: nam ꝓpt̄ qō occiderūt eū h ꝯdēnabunt̄. Vel d futuro: x Cōdēnat aūt .i. iudicabit. Unde Apoc. xviij. b. Reddite illi ſicꝰ ⁊ ipa reddidit: ⁊ duplicate duplicia ſm opa eiꝰ. Vel / x Cōdēnat iuſtꝰ mortuꝰ viuoſ ipios / ſola recordatiōe: q̄ recogitāt ꝙ illū iniuſte occiderūt. Un̄ Eſa. xix. c. Erit t̄ra iuda egypto i pauorē. z Et iuuētus celeriꝰ ꝯſūmata lōgā vitā iniuſti / ꝯdēnat ſuppl̄. Inde eni cumulat̄ pena iniuſtoꝝ: ex eo ꝙ diutiꝰ viuūt / nec tn̄ ꝯuertūt̄ ad exēpla iuſtoꝝ. Un̄ Gregꝰ. Lōge meliꝰ eēt vt flagitijs qbꝰ terminū volūtas nō ponit / vel neceſſitas finē ponat: vidēt eni exēpla ſctōꝝ / nec ꝯuertūt̄: ideo grauiꝰ punient̄. a Videbūt eni / ipſi perſecutores: b Finem .ſ. mortē: c Sapiētꝭ .i. martyris ſiue iuſti cuiuſlibet. d Et ñ intelligēt / ꝓpria malicia excecati vel felicitate t̄rena: e Quid cogitauerit de illo deus .ſ. ꝙ ei daturus ſit vitā eternā / quem ita cruciari ꝑmiſit. f Et q̄re munierit illū dn̄s / armis ꝟtutū. De qua munitione dicit apoſtolꝰ Eph. vj. c. State ſuccincti lūbos vr̄os in veritate: īduti lorica iuſticie et calciati pedes i ꝑparatiōnē euāgelij pacꝭ: i oībꝰ ſumētes ſcutū fidei: in q̄ poſſitis oīa tela neq̄ſſimi ignea extinguere: ⁊ galeā ſalutꝭ aſſumite: ⁊ gladiū ſpūs qō ē ꝟbū dei. g Videbūt / ꝑſecutores iuſtū mori: h Et ꝯtēnēt illū / q̄ſi cadauer mortuū: i Illos aūt dn̄s irridebit .i. dignos irriſiōe mōſtrabit i iudicio: qn̄ qō ſibi ſperabāt ꝓdeſſe iueniēt nocuiſſe. Un̄ Pſ. Qui habitat i celꝭ irridebit eoſ. Et alibi: Dn̄s aūt irridebit eū: qm̄ ꝓſpicꝭ ꝙ venit dies eiꝰ. Et Prouer. j. c. Uocaui ⁊ renuiſtꝭ: extēdi manū meā ⁊ nō fuit q̄ aſpiceret: deſpexiſtꝭ oē ꝯſiliū meū ⁊ increpatiōes meas neglexiſtꝭ: ego q̄ꝫ in interitu vr̄o ridebo: ⁊ ſubſānabo cū vobis id qō timebatis aduenerit. Pſ.2. Pſ.36.

De hoc dicit̄ Eſa. xxxiij.

a Fāſcinatio eni nugacitatis
b c ōbſcurat bona: ēt incōſtātia
d ꝯcupiſcētie trāſuertit ſenſuz
e ſine malicia. Cōſūmāt̄ꝰ i breui
f g ēxpleuit tp̄a multa. Plācita eni erat deo aīa eius: ꝓpter h ꝓperauit educere illū
i k d mēdio iniq̄tatū. Pōpuli
l m aūt vidētēs ⁊ nō intēlligētes
n o nēc ponētes i p̄cordijs tālia: q̄uoniā grā dei ēt miſeri-
p q r s t cordia i ſānctoſ eiꝰ: ēt reſpe-
v x ctus in ēlectos illius. Cōn-
y demnat autē iūſtꝰ mortuus
z viuos īpios: et iūuētꝰ celeriꝰ ꝯſūmata longā vitā inuiſti.
a b Vidēbūt eni finēm ſāpiētis
c d ēt nō intelligēt q̄d cōgitauerit
e f d illo deꝰ: et q̄rē munierit
g illum dominus. Vidēbunt
h enim et cōntemnent illū: illōs aūt dominus irridebit.

Triplex cauſa q̄ iuſti tollūt̄ ẜ hoc mūdo

Pſ.40.

Al. ꝯuenerant

Al. ꝑpena

B

De h dr: Eſa.xxxiij.a. Ve q̄ p̄daris: nōne et ipſe p̄daberis: et q̄
ſpnis: nōne et ipſe ſpneris: cū ꝯſūmaueris depdationē/ depdabe
ris: cū fatigat⁹ deſieris ꝯtēnere/ ꝯtēneris. Vñ et h ſeqᵗ: a Et
erūt p⁹ hec.i. poſtq̄ alios ꝯtēpſerit: vl' p⁹ hāc vitā. b De
cidētes ſine honore.i. ſine obſeq̄o angeloꝝ/ qđ hñt iuſti:
Ps.36. imo ſic olera herbarū
cito decidēt. c Et
in cōtumelia.i. i cō
fuſiōe erūt/ d Int
mortuos.i. damna
tos. e In perpe
tuū.i. ſine fine. Qđ
eſt ꝯ origenē: q̄ pro
mittit poſt mille ānos
ꝓpitiationē damnatis.
Al. peribit Sed quō fiet iſtud vt
tam potētes ita deci
dāt/ hñ dicit Philo:
f Qm̄/ dñs/ dirum
pet illos.i. a vita iſta
euellet: g Infla
A tos/ vēto ſugbie: h
Sine voce/ excuſa
tiōis aut defēſiōis: q̄
nō erit tūc loc⁹ excuſa
tioni vel defendēdi ſe.
Matth.xxij.b. Amice quō huc itraſti ñ hñs veſtē nuptialē:
At ille obmutuit. i Et cōmouebit illos a fūdamētis.i.
a t'renis diuitijs/ i qb⁹ fundati erāt: et q̄s ſtabiles putabāt. Vñ
Job.xxij.c. Sublati ſūt añ tp̄s ſuū et fluui⁹ ſubuertit funda
mentū eorū/ q̄ dicebāt: recede a nob. Vel/ i Cōmouebit
illos a fūdamētis.i. a cogitatiōib⁹. k Et vſq̄ ad ſup
mū/ operū/ deſolabunt.i. a minimo peccato qđ cōmiſſū
eſt in cogitatione/ vſq̄ ad vltimū quod cōmiſſū eſt in opere
Eſa.i.b. examinabunt et punientur. Sicut enim a plāta pedis vſq̄ ad
v'ticē nō fuit i eis ſanitas: vt dic Eſaias: ita a mīmo pctō vſq̄
ad maximū/ nullū relinquet impunitū. Vñ Ezech.xxvj.a.
Diſſipabūt muros tyri et deſtruēt turres ei⁹: et radā puluerē
ex ea.i. mīma pctā etiā cogitationū puniā. Adhuc tolerabi
le eēt h ſi hrent aliquā ꝯſolationē aliqñ: ſ nullā habebūt: Vñ
ſubdit: l Et erūt gemētes/ in penis: q̄ nulla ꝯſolatiōe
releuabunt. m Et memoria eoꝝ pibit/ vel/ periet/ i et'
nū apud deū q̄ ad miſerēdū: et apud hoīes q̄ ad cōpatiendū
vel p eis itcedendū: q̄ nec de⁹ decetero miſerebit eoꝝ: nec
ſcti cōpatient aut orabūt pro eis n Veniēt i cogitatio
ne pctōꝝ ſuoꝝ timidi.i. agſcent q̄d fecerint/ vel q̄d facere
noluerint ꝯſcia ſua accuſante eos. Sic pueri vocati a mgr̄o
ad emēdationē icipiēt cogitare de v'ſib⁹ ſuis q̄s nō fecerūt vl'
q̄s male fecerīt: ita impij q̄ mō diſſimulāt pctā ſua et nolūt co
gitare de eis ad dolēdū/ ad ꝯfitēdū/ ad ſatiſfaciēdū: tūc velint
nolint memores erūt oīm ad eoꝝ cōfuſionē. Tunc dicet eis:
Quē fructū habuiſtis tūc i illis i qb⁹ nūc erubeſcitis: Ro.vj.d.
o Et traducēt illos ex aduerſo iniq̄tates ipſoꝝ.i.
ꝓpter iniq̄tates ſuas traducēt in ignē eternū. Vel/ Tradu
cēt illos iniq̄tates ipſoꝝ/ ſtātes q̄ſi aduerſarij ex aduer
ſo accuſantes eos: Opa eni illoꝝ ſequūt illos: Apoc.xiiij.c.
Vl'/ Traducēt illos iniq̄tatēs ipſoꝝ.i. ꝓpalabūt: ſicut
.s.ij.c. dictū ē: Fact⁹ ē nob i traductionē cogitationū nr̄aꝝ.
.i. manifeſtationē. Et h merito: q̄ nō traduxerūt h eas p ꝯfeſ
ſionē: p Ex aduerſo.i. ꝯtra ſe: ſed poti⁹ gloriātes de ip
Ps.51. ſis. De qb⁹ Ps. Quid gl'iaris i malicia: q̄ potēs es i iniq̄tate.
T Unc ſtabūt iuſti et c. Sicut Expo. Capi. V.
dixim⁹/ interſcalarit agit Philo: nūc d malis/ nūc de
bonis. Et h facit/ vt dic Rab. vt hoꝝ laudabilē ſapi
entiā: illoꝝ vitupabilē demōſtret īſipientiā. In fine p̄cedētis
quō ſe habebūt impij i die iudicij: nūc oñdit q̄lit ſe habebūt
iuſti/ dicēs: q Tūc.i. in illa die terribili qñ ita triſtabunt et
tractabunt iniq̄/ vt dictū eſt: r Stabūt iuſti in magna
cōſtantia: q̄ modo viles et abiecti iacent in magna miſeria.
s Aduerſus eos q̄ ſe anguſtiauerīt/ ꝯtumelijs/ iiurijs/
flagellis varijs/ mortib⁹ diuerſis: ſic dr Heb.xj.g. t Et q̄ ab

a Et erūt poſt hec decidētes
b c ſine honore: et i cōtumelia
d e inter mortuos in ppetuum.
f g Qm̄ dirūpēt illos inflātos
h i ſinē voce: et cōmouebit illos
k a fundamētis et vſq̄ ād ſup
l mū deſolabunt. Et ērūt ge
m mentes: et mēmoria eoꝝ pe
n riet. Veniēt i cogitatiōe pec
o catoꝝ ſuoꝝ timidi: et trādu
p cent illos ēx aduerſo iniq̄ta
tes ipſorum. Capi. V.
q r s T Unc ſtabūt iuſti in
magna ꝯſtantia ād
uerſus eos q̄ ſe an

t guſtiauerūt: et q̄ ābſtulerunt
v x laboreſ illoꝝ. Vidētēs tūrba
bunt timore horribili: et mi
y rābunt in ſubitatiōe inſpate
z ſalutis/ gēmētes pre anguſtia
a b ſpūs dicēnt intrā ſe/ pniam
c agētes et p̄ ānguſtia ſpūs ge
d mentes: Hi ſūnt quos ha
e buimus aliquando in dēri
f ſum ēt i ſimilitudinē impro
g h perij. Nōs iſenſati vitām eo
i k rū eſtimābam⁹ iſaniā: ēt finē
l illoꝝ ſine honore. Ecce quō
cōputati ſūt inter filios dei/
m ēt inter ſctōs ſors illorū eſt.

ſtulerūt labores illoꝝ.i. ſtultos et vanos iudicauerīt. Vñ
dic apl's.j.Cor.j.c. Verbū crucis peūtib⁹ ſtlticia ē. Et itex.
Predicam⁹ chriſtū crucifixū: iudeis q̄dē ſcādalū: gētib⁹ aūt
ſtulticiā. Et d chriſto etiā legit Marci.iij.c. Cū audiſſet ſui
exierūt tenere eū: dicebāt eni qm̄ i furorē v'ſus ē. Vel Qui
abſtulerīt labores
illoꝝ.i. auferre volu
erūt/ cogētes eos idolis
immolare. Vel Ab
ſtulerunt labores
illoꝝ.i. p mortē mar
tyrij quā itulerūt eis/
eos a penis et vniuerſis Al. tolerunt
miſerijs liberauerīt: licz Al. timor
ñ intēderēt. Et ipſi q̄d
faciunt: Ecce/ v Vi
dētes ſe de glia mū Al. deriſum
di ad penā inferni de in ſimilitudinem
ductos: et ꝯ̄rio ſctōs
d pena tpli ad coronā
ppetuā ſblimatos: x
Turbabūt timore Al. Quos
horribili. Horrēdū
eni ē incidere in man⁹
dei viuētis: Heb.x.f.
y Et mirabunt in
ſubitatiōe inſperate ſalutis.i. q̄ tā ſubito ſit ſal⁹ iſperate
ſāctis. Dies eni dñi ſic fur i nocte ita veniet.j.Theſſal.v.a.
z Gemētes p̄ āguſtia ſpūs: q̄ noluerīt h anguſtiā ali
quā p chriſto pati: tūc maximā patient ꝓpt p̄ſentiā ois mali
et abſentiā ois boni. Vñ Eſa.lxv.b. Ecce ſerui mei comedēt et
vos eſurietis: ecce ſui mei bibēt et vos ſitietis: ecce ſui mei leta
bunt et vos ꝯfundemi: ecce ſerui mei laudabūt p̄ exultatione
cordis et vos clamabitis p̄ dolore cordis et p̄ ꝯtritiōe ſpiritus
vlulabitis: a Dicent/ illud qđ ſequit: Hi ſunt q̄s ali
qñ habuim⁹ in deriſū et c. b Intra ſe pniam agē
tes.i. penā tenacē habētes. Ibi eni poterit penitētia haberi
ſed nō agi: dicit btūs Bern. Sera nimis erit illa pnia: Erūt
eni illi q̄ſi arbores autūnales q̄ florere icipiūt qñ fruct⁹ aliaꝝ
arboꝝ comedūt. De qb⁹ dicit Judas i Canonica ſua.d. Hi
ſūt arbores autūnales infructuoſe/ bis mortue.i. i corpe et aīa
eradicate. c Et p̄ anguſtia ſpūs gemētes. Hoc repe
tit: q̄ de duob⁹ erit anguſtia ſpūs/ et de omiſſiōe bonoꝝ/ et cō
miſſiōe maloꝝ. Et h ē qđ dicēt: d Hi ſūt q̄s aliqñ ha
buim⁹/ i tpe trāſitorio: e In deriſū: ſm illđ Job.xij.a.
Deridet iuſti ſimplicitas: lampas ꝯtēpta apud cogitationes
diuitū parata ad tp̄s ſtatutū. f Et in ſimilitudinē im
properij.i. improperiū ſimilitudinariū et nō verū. Impro
perabāt eni eis q̄ credebāt in hoīez paupem et abiectū cruci
fixū: qđ reuera nō erat improperiū/ ſed laus et gloria magna.
Unde.ij.Cor.vj.b. Per iſamiā et bonā famā: vt ſeductores
et veraces et c. Vl'/ In ſilitudinē improperij.i. in exem
plū maledictiōis: vt ſi diceret vulgarit: ſic ꝯtingat tibi ſicut
ꝯtigit bartholomeo excoriato: vel laurentio craticulato: vel
ſtephano lapidato. Qđ p̄uidēs Ps. in pſona martyrū ait: Ps.43.
Poſuiſti nos opprobriū vicinis nr̄is: ſubſannationē et deri
ſū his qui in circūitu nr̄o ſūt. Et chriſt⁹ de ſeipſo dicit: Fa Ps.68.
ctus ſum illis in parabolā. g Nos inſenſati.i. ſtulti ſine
ſenſu ſapie. h Vitā eoꝝ.i. ꝯuerſationē. i Eſtimaba
mus inſaniā: q̄ diuitias et delitias mūdi q̄ſi ſtercora repu
tabāt/ et ꝯtumelias et moleſtias et pauptatē et hmōi/ q̄ſi theſau
rū precioſū amplectabant. De his gaudiū ipſoꝝ erat. Act.
v.g. Ibāt apl'i gaudētes et c. k Et finē illoꝝ ſine hono
re/ eſtimabam⁹. Putabāt eni impij ſctōs poſt mortē corpis
vel oīno nō eſſe/ vel ita viles et abiectos eſſe ſicut fuerūt in p̄
ſenti. l Quō ergo cōputati ſūt int' filios dei.q.d.
cū ita viles et abiecti fuerūt i mūdo: quō g̃ et c. Tñ in origi
nali nō habetur ergo/ ſed ecce/ pro ſubita admiratiōe de glo
rificatione ſanctorum: quos tales fore nullo modo crede
rent. m Et inter ſanctos ſors illorum eſt: id eſt he
reditas eterna: in q̄ nō attēdit pſonaꝝ acceptio/ ſic nec i ſorte.
Ergo errauim⁹ nos

a Ergō errauim⁹ ā via verita/
b c d tis: et iuſticie lumē nō̊n luxit
e nobis: ēt ſol intelligētię non
f eſt ort⁹ nobis. Laſſati ſum⁹ i
g via iniq̄tatꝭ ⁊ ꝑditiōis: et ām
bulauim⁹ vias difficiles: vi/
h i ām autem dñi ignōrauim⁹.
k Qūid nobis ꝓfuit ſuꝑbia:
l āut diuitiarū iactātia q̄d cō/
m tulit nobis: Trāſiērūt oīa il/
n o la tāncꝫ vmbra: ⁊ tancꝫ nūn
p cius ꝓcurrēs: Et tancꝫ nā/
uiſ q̄ ꝑtrāſit fluctuātē aquā:
cui⁹ cū pręterierit nō eſt ve/
ſtigiū inuenire/ necꝫ ſemitā

q carinę illi⁹ in fluctibus: Aūt
r auis q̄ tranſuōlat in aere: et
nullū inuenit argumētū iti/
s nerꝭ illi⁹: ſēd tm̄ ſonit⁹ alarū
t v̊berās leuē vētū: ēt ſcindēs
v x ꝑ vim itinērꝭ aera/ cōmōtis
alis trāſuolauit: ⁊ poſt h̄ nul
lū ſignū inuenit itinerꝭ illi⁹:
y Aut tācꝫ ſagitta emiſſa i lo/
z cū deſtinatū: diuiſus aer cō/
tinuo in ſe recluſus eſt/ vt ig
noretur tranſitus illius: ſic
a ēt nos nati continuo deſini/
b mus eē: ⁊ virtūtꝭ quidē nul/
lū ſignū valuim⁹ oſtendere:

a Ergo errauim⁹/ nos q̄ ad mortē venim⁹: b A via
veritatis/ quę ducit ad vitam. c Et iuſticię lumen:
id eſt fides ſiue noticia chriſti: d Nō luxit nobis: quia
vos clauſiſtis oculos: Sic dr̄ Joh. xij. f. Propterea nō po/
terāt q̄cꝫ credere: q2 dixit Eſaias. vj. c. Excecauit dñs oc'los
eoꝝ ⁊ idurauit cor eo/
rū vt nō videāt oculiſ
nec itelligāt corde. e
Et ſol intelligētię
nō eſt ort⁹ nobis.
B Quare: Quia nō ti/
muiſtꝭ deū. Solū eni
timētib⁹ deū orit ſol
iuſticię. Vñ Malach
vltꝭ. a. Orietur vobis ti
mentib⁹ nomē meum
ſol iuſticię/ ⁊ ſanitas in
pennis eius. Et recte
dicit/ ſol orit. Ortus
eni ſolꝭ notat initiū vi/
tę ſpūalis: et initiū ſa/
pientię eſt timor dñi:
Eccj. j. b. Dicit autē
chriſt⁹ ſol: quia ſic ſol
iſte materialꝭ fōs ē to/
ti⁹ caloris ⁊ lumiſ ma
terialis: ita chriſtus fons ē totius caloris ⁊ luminis ſpūalis.
Unde Jaco. j. c. Omē datū optimū ⁊ omē donū ꝑfectū de
ſurſum eſt deſcendēs a patre luminū. Jtem ſol radios ſuos
oib⁹ cōmunicat bonis ⁊ malis: ⁊ chriſt⁹ oib⁹ ſua bñficia lar/
Ps. 18. git. Vñ Ps. Nec ē q̄ ſe abſcōdat a calore ei⁹. Mat. v. g. Sitiſ
filij pr̄is vr̄i q̄ i cęlis ē: q̄ ſolē ſuū fac oriri ſuꝑ bonos ⁊ malos
et pluit ſuꝑ iuſtos ⁊ iniuſtos. Dicit aūt chriſt⁹ ſol iuſticię: et
ſol intelligētię. Sol iuſticię: q2 iuſtificat/ virtutes ꝯferēdo ad
bñ oꝑandū. Sol intelligētię: q2 illuminat ſcientias: ⁊ noticiā
fidei largiendo ad recte credendū ⁊ oīa cognoſcēdū. Jn quo
tangit vtracꝫ ꝑfectio aīę: Affect⁹ quę fit ꝑ ꝟtutes: ⁊ intellec/
tus quę fit ꝑ ſciētias ⁊ fidē. f Laſſati ſum⁹ in via ini/
q̄tatis ⁊ ꝑditiōis. i. in via iniqua/ quę ducit ad ꝑditionē.
Via iniqua ſiue ꝑditiōis dicit q̄libet peccatū. De q̄ Mat.
vij. b. Lata porta ⁊ ſpacioſa eſt via quę ducit ad ꝑditionē: et
multi ſunt qui intrant per eam. g Et ambulauim⁹ vi/
as difficiles. i. vias peccatoꝝ/ quę ducunt ad infernum.
h Viam autem dñi. i. viam mandatoꝝ ſiue charitatis:
De qua dicit. j. Corꝭ. xij. d. Adhuc excellentiorē viam vob
demōſtro: vel pęnitentię: i Jgnorauim⁹. i. reprobaui/
Ps. 13. mus. Unde Ps. Et viā pacis nō cognouerūt. Et iō dñs nō
Matth. 7. d. cognoſcet eos in die iudicij/ dicens: Nuncꝫ noui vos: diſce/
dite a me qui oꝑamini iniquitatem. Sed quō dicunt hic vię
Virgilius. 6. Enei. peccatoꝝ difficiles: cū dicat poeta: Facilis deſcēſus auerni.
Et dñs Matth. vij. b. Lata porta ⁊ ſpacioſa eſt via q̄ ducit
ad perditionē. Solꝭ. Via inferni facilis eſt i ſuꝑficie: q2 flori/
bus diuitiarū eſt cooperta: ⁊ h̄ tm̄ in ꝑncipio: ſed poſtea vlte
rius ꝓcedentib⁹ eſt magis difficilis: i fine difficillima ⁊ ama
riſſima: quia tunc deficiunt flores quibus tecta erat in ꝑnci/
pio: Qđ ſatis euidenter oſtēdit mulier vaga/ Prouerb. vij.
c. dicēs iuueni vęcordi: Jntexui funibus lectulū meū: ſtraui
tapetib⁹ pictis ex ęgypto: aſperſi cubile meū mirrha et aloe
⁊ cinnamomo. Dicit etiam via iferni difficilis: q2 tenebroſa.
Unde Prouerb. iiij. c. Via impioꝝ tenebroſa: neſciunt vbi
corruāt. Jtem lapidoſa eſt. Vñ Eccj. xxj. b. Via peccantiū
complantata lapidib⁹: ⁊ in fine illoꝝ inferi ⁊ tenebrę ⁊ pęnę.
Ps. 54. Jtem lubrica ē. Vñ Ps. Fiāt vię illoꝝ tenebrę ⁊ lubricū: et
angelus dñi coartās eos. Jtem difficilis ē ab effectu ꝓpē dif/
ficilē pęnam/ quę eſt in fine vię: ſicut dictum eſt Eccj. xxj. b.
Via peccantiū complantata eſt lapidibus: et in fine illorum
Ps. 13. inferi et tenebrę et pęnę. Et propter hoc dicit Ps. Contri/
tio et infęlicitas in vijs eorum. Et Eccs. x. c. Labor ſtul/
torū affliget eos: qui neſciunt in vrbem ꝑgere. Et Hiere. ix.
b. Vt inique agerēt laborauerūt. Ecōtrario via chriſti ſplē/
dida eſt: contra primum. Unde Prouerb. iiij. c. Semita iu/
ſtorū quaſi lux ſplendēs ꝓcedit ⁊ creſcit vſcꝫ ad ꝑfectū diem.
Jtem plana ē/ ꝯ ſecūdū. Vñ Prouerb. xv. c. Via iuſtorum
abſcꝫ offendiculo. Jtē pulchra ē/ ꝯ tertiū. Vñ Prouer. iij. c.
Vię eius pulchrę ⁊ oēs ſemitę ei⁹ pacificę. Vere dicūt impij
in inferno: f Laſſa/
ti ſum⁹ in via ini/
q̄tatꝭ ⁊ ambulaui/
m⁹ vias difficiles:
viā aūt dñi igno/
rauimus. Pertinēt
aūt hęc ad q̄ttuor ge/
Ar. facere nera hoīm. i. iudęos/
hereticoſ/ phos/ ⁊ ma
los chriſtianos. Ju/
dęi laſſati ſūt ſub one
C legaliū obſeruātiarū.
Vñ Petr⁹ Actꝭ. xv.
c. Hoc eſt on⁹ q̄d necꝫ
nos necꝫ pr̄es nr̄i por
tare potuim⁹. Hereti
ci laſſati ſūt ambulan/
tes ꝑ deuia errorum.
Vñ Ps. Orta ē ꝯtē/ Ps. 106.
tio ſuꝑ ꝑncipes eorū
errauerūt i inuio ⁊ nō i
via. Philoſophi laſſati ſt ſb̄ iutiliū curioſitate iueſtigationū:
q̄ vt dicit Rab. ratiocinādo mundi machinā diuino honore
ſubleuātes/ creaturę poti⁹ q̄ȝ creatori ſeruierūt: iō in exq̄ſitio
ne ſua defecerūt: nō ſalutē ſed ꝑditionē inuenietes. Mali chri
ſtiani laſſati ſūt via triplici ambulātes. Alij q̄dē viā montuo
ſam vadūt: vt ſuꝑbi ⁊ ambitioſi. Alij viā lapidoſam: vt aua/
ri ⁊ ꝯtentioſi. Alij viā lutoſā: vt guloſi ⁊ luxurioſi. Sequitur
adhuc de querimonia impiorum. k Quid nobis pro/
fuit ſuꝑbia. i. honores mūdi/ q̄s comitat ſuꝑbia. q. d. nihil
ꝓfuit: ⁊ mō nocet: l Aut diuitiarū iactātia quid cō/
tulit nobis: Nihil niſi pęnā. Laborē in acq̄rēdo/ timorē in
poſſidēdo/ dolorē in deſerēdo. Unde Eccs. v. c. Quid ꝓdeſt
poſſeſſori niſi q꜡ cernit diuitias oculis ſuis: Qr autē nihil ꝓ/
fuerint etiā in ꝑſenti diuitię vel honores hui⁹ mūdi/ oſtendit
q̄ncꝫ ſimilitudinib⁹/ q̄bus oſtendit liq̄de breuitas ⁊ vanitas
illorū. Prima ſumitur ab vmbra: ſcđa a nuncio: tertia a na/
ui: quarta ab aue: q̄nta a ſagitta. Jſta q̄ncꝫ ita cito tranſeunt
q꜡ etiā poſt/ nullū veſtigiū relinquent. Dicūt ḡ: m Trāſ/
ierunt omnia illa/ diuitię. ſ. atcꝫ honores et voluptates:
n Tancꝫ vmbra/ quę nullā habet ſtabilitatem/ ⁊ lucē ſo/
lis abſcōdit: ſic tpalia. o Et tancꝫ nūci⁹ ꝓcurrēs. i. qui
ꝑmittit ad parandū hoſpitiū/ ⁊ iō nō patit moram. p Et
tancꝫ nauis quę ꝑtrāſit fluctuantē aquā cui⁹ cum
ꝑterierit nō eſt veſtigiū inuenire/ necꝫ ſemitā cari/
nę illi⁹ i fluctib⁹. Carina ē media pars nauis q̄ latior ē: et
ideo melius deberet eius veſtigium inueniri q̄ȝ ꝓrę vel pup/
pis. q Aut auis. i. aut tancꝫ auis: r Quę trāſuolat
in aere ⁊ nullū inuenit argumētū itineris illius. i.
ſignum. s Sed tm̄ ſonitus alarū verberans leuē
ventū: id ē aera leui alarū agitatiōe cōmotū. t Et ſcin/
dēs ꝑ vim. i. ꝑ violentiā: v Jtineris aera. i. aerē per
quem volat. x Cōmotis alis tranſuolauit: et poſt
hoc nullum ſignū inuenit itinerꝭ illi⁹. i. auis volantꝭ.
y Aut tācꝫ ſagitta emiſſa in locum deſtinatū. i. de/
terminatū: ſupple quę nullum relinquit ſui veſtigiū: Quia
z Diuiſus aer continuo in ſe recluſus eſt/ ita/ vt
ignoretur tranſitus illius: id eſt ſagittę: a Sic et
nos nati cōtinuo deſinimus eſſe: quia tendimus ſta/
tim ad non eſſe. Unde. ij. Corꝭ. iiij. c. Quotidie morimur.
b Et virtutis quidem nullum ſignum valuimus
oſtendere. Hoc eſt expoſitio ſuperiorum Jn ꝑſona iſto/
rū dicit Job. j. d. Nudus egreſſus ſū de vtero matris meę:
id eſt indumento virtutū: et nudus reuertar illuc: et ideo ex/
pelleris a nuptijs nō habēs veſtē nuptialē: Matth. xxij. b.

Jn malignitate aūt noſtra

a In malignitate aūt nr̄a/ nō aliena: b Conſumpti ſumꝰ/ nō ipſa in nob: qḋ meliꝰ eēt. Breuit̄ ꝗ ſic dic̄ Rabanꝰ: Per vmbrā/ obliuio mētis vel mors carnis deſignat̄: ꝗbus humana vita obnoxia ē. De qua dicit̄ Job. xxxiiij.c. Nō ſūt tenebre ⁊ nō eſt vmbra mortꝭ vt abſcōdant̄ ibi iniꝗ. Per nūciū precurrentē/ ſignificāt̄ paſſiōes aīe ⁊ corpis/ que pcedūt mortē. Taleſ nūcios oportet hilariter vel ad minꝰ patienter recipere ⁊ hoſpitium preparare: vt quādo mors venerit: inueniat hoſpitiū preparatū: alioqn male erit nob: Et dominꝰ nos admonet/ Matth. xxiiij.d. Jō ⁊ vos eſtote parati: qr neſcitꝭ ꝗ hora filiꝰ hoīs venturꝰ ē. Jllos nūcios mittit dn̄s ad humiliandū ſupbos: ſicut dicit̄ Judicꝭ. vij.g. Miſit gedeon.i. chriſtꝰ/ nūcios ī oēꝫ mōtē ephraim/ dicēs: Deſcēdite p hūilitatē/ ī occurſū madian.i. diabolo: et occupate aq̄s delitiarū ⁊ diuitiaꝝ/ vſqꝫ bethbera atqꝫ iordanē. Et de h̄ nūcio dr̄/ Prouer. xxv.d. Aq̄ frigida aīe ſitiēti/ nūciꝰ bonus de terra longinq̄. Per nauē ſignificat̄ humane mētꝭ leuitas: ꝗ p aq̄s.i. huiꝰ mūdi curas flatibꝰ demonū agitat̄. De hac dicit̄

Al. ✝Gad Judicꝭ. v.c. ✝Galaad trās iordanem q̇eſcebat: ⁊ dan vacabat nauibꝰ. Galaad interp̄tat̄ aceruus teſtimonij: et ſignificat illos qui cōtemplatiōi et orōni vel lectioni dimiſſa mūdi cura intendūt. Dan interpretatur iudicium: et ſignificat illos qui alios iudicāt. Unde galaad quieſcente in cōtemplatiōe: dan vagat̄ mēte alios iudicādo. Per auē ſignificat̄ ſupbia. Que ale eiꝰ/ ſciētie ſeculares ⁊ diuitie tpales. Sciētia enim inflat: vt dr̄.j. Corꝭ. viij.a. Et diuitie ſilit̄.j. Timoth. vj.d. Precipe diuitibꝰ nō alta ſape: Ubi dic̄ Augꝰ. Uermis diuitū ſupbia ē. De hac aue dicit̄ Prouerb. xxvij.a. Sicut auis trāſmigrās de nido ſuo: ſic vir qui relinqt locū ſuū. Per ſagittā ſignificat̄ doloſitas iniqrū: ꝗ delōge veniēs vulnerat neſciētem. Et de hac ſagitta dr̄ Hiere. vj.f. Ecce pp̄ls venit de terra aqlonis: ⁊ gens magna ↄſurget a finibꝰ terre: ſagittā ⁊ ſcutū arripiet: crudelis ē ⁊ nō miſerebit̄. Hec qnqꝫ ī mūdo verſant̄/ vt dicit Rab. ſed tādē poſſeſſoribꝰ ſuis īfructuoſā relinquēt penitētiā. Sequit̄: c Talia dixerunt ⁊c̄. Adhuc q̄ttuor ſimilitudines introducit: qbꝰ ſtultā ſpem iniquorum demōſtrat: ꝗ bona p̄ſentia māſura putant vel ſe impunitos euadere. Prima ſimilitudo ē de lanugine: ꝗ cito vēto tollit̄. Scd̄a eſt de ſpuma: ꝗ ſtatim a pcella diſpgit̄. Tertia eſt de fumo: ꝗ ſubito in ventū diffundit̄ ⁊ annihilat̄. Quarta eſt de hoſpite vnius diei: ꝗ ſtatim obliuioni tradit̄: ſic omīa tpalia cito euaneſcūt. Dicit ḡ: c Talia dixerūt ī inferno: q̄lia p̄miſſa ſūt: d Hi ꝗ peccauerūt/ abutēdo diuitijs ⁊ honoribꝰ/ aut male acq̇rēdo/ aut male retinēdo/ aut expendēdo. Et reuera peccauerūt. e Qm̄ ſpes impij tanꝙ̄ lanugo eſt.i. flos cardui: f Que a vēto tollit̄.i. modico flatu. g Et tanꝙ̄ ſpuma gracilis ꝗ a pcella diſpgit̄ et ānihilat̄. h Et tanꝙ̄ fumꝰ ꝗ a vēto diffuſus ē: qui quāto magꝭ diffundit̄: tāto citiꝰ ānihilat̄. i Et tāꝙ̄ memoria hoſpitꝭ vniꝰ diei p̄tereūtꝭ/ non morā facientis.

Moraliter Moralit̄ c Talia dixerūt ⁊c̄. Quattuor h̄ notant̄ circa ꝗ vertit̄ hoim ſpes ⁊ deſideriū. Primū eſt carnal̄ voluptas: ꝗ ſignificat̄ p lanuginē: Nā ſic lanugo modo ē et ſtatim modico vēti flatu tollit̄: ſic carnis voluptas/ ꝗ ſignificat̄ p lanuginē/ modica egritudine vel moleſtia tollit̄ ⁊ tabeſcit. Eſa. xl.b. Oīs caro fenū/ ⁊ oīs gl̄ia eiꝰ q̄ſi flos agri vl̄ feni: Exiccatū eſt fenū ⁊ cecidit flos.i. infirmat̄ caro ⁊ ceſſat voluptas. De h̄ vēto dr̄ Job. xiij.d. Cōtra foliū qḋ a vēto rapit̄ oſ̄ndis potētiā tuā. Secūdū ē appetitꝰ fauoris vel gl̄ie tēporalis ꝗ p ſpumā ḡcilē deſignat̄: Nā ſic ſpuma ex colliſiōe aqꝝ generat̄: ita fauor vl̄ gl̄ia tpalis ex ↄcurſu diuerſaꝝ ḡrarū. Uerbi ḡra. Si aliqs bn̄ cantat/ vel bn̄ p̄dicat/ vel ſi pulcher eſt/ aut fortis

a in malignitate autem noſtra
b c conſumpti ſumus. Talia di-
d xerunt in inferno/ hi qui pec
e cauerūt: qm̄ ſpes impij tanꝙ̄
f lanugo eſt que a vento tolli
g tur: et tanꝙ̄ ſpuma gracilis
que a procella diſpergitur:
h et tanꝙ̄ fumus qui a vento
i diffuſus eſt: et tanꝙ̄ memo-
ria hoſpitis vnius diei pre-
k tereuntis. Juſti autem in p-
l petuum viuent et apud do-
m n minū eſt merces eoꝝ: ⁊ cogi-
tatio eorū apud altiſſimum.
o p Jō accipient regnū decoris
q r et diadema ✝ſpeciei d̄ manu
ſ t ✝dn̄i: qm̄ dextra ſua teget eoſ
v x et in brachio ✝ſuo defendet

aut diues/ aut ſapiēs: gl̄iat̄ ⁊ laudē appetit. Cōtra qḋ Hiere. ix.g. Non gloriet̄ ſapiēs in ſapiētia ſua: ⁊ non gloriet̄ fortꝭ in fortitudine ſua: ⁊ non gloriet̄ diues in diuitijs ſuis: ſed in hoc glorietur qui gloriat̄: ſcire ⁊ noſſe me: quia ego ſum dn̄s qui facio miſcdiam ⁊ iudiciū ⁊ iuſticiā in terra. Sed ſpuma tēpeſtate diſpergit̄: ⁊ gl̄ia tpalis temptatiōe vel diſcuſſione iudicij diſſoluit̄ vel diſpergit̄.i. ꝙ̄ breuiſ ſit pbat̄. De hac ſpuma dr̄ Oſee x.b. Tranſire fecit ſamaria regē ſuū quaſi ſpumā ſuper faciem aque. Tertiū eſt am- Al. ſpei bitio dignitatū: ꝗ per Al. ſoci fumū deſignat̄: Naꝫ Al. ſtancis ſicut fumus ipſo aſcēſu deficit: ita ambitio ſub ipſo aſcēſu dignitatis cadit ⁊ deficit ī ſp̄ualibꝰ. Un̄ Pſ. Deieciſti eos dum alleuarent̄. Et alibi: Deficiētes quemad- Pſ. 72. modū fumus deficit. Quartū eſt pſperitas tpalis: ꝗ per ho- Pſ. 36. ſpitem vnius diei deſignatur: Nam ſicut hoſpes hodie venit ⁊ cras recedit: ita pſperitaſ tpalis modo venit ⁊ modo recedit: Nam rota fortune ↄtinue voluit̄: ⁊ qui in ea ſūt cū ea traſeūt. Unde Augꝰ. Ue his qui heſerūt tranſeūtibꝰ: qm̄ ſimul cum illis tranſeūt. Hic hoſpes receptores ſuos ſp fallit. Un̄ de ip̄o dic̄ Ecc̄ꝰ. xxix.d. Uita nequā hoſpitādi de domo in domū: ⁊ vbi hoſpitat̄ non fiducialit̄ aget. k Juſti autē in perpetuū viuent. q.d. taliter impij in inferno ſero penitentes ↄquerunt̄: quoꝝ gloria tam ſubito ⁊ inutilit̄ tranſit: ſicut oſtenſū ē. k Juſti aūt in perpetuū viuēt/ vita glorie: que nūꝙ̄ deficiet: qr nec iuſticia eoꝝ in vita eoꝝ defecit. l Et apud dn̄m/ in quē ſolum ſperauerūt ⁊ cui ſeruierūt: m Eſt merces eoꝝ: imo ipſe dn̄s eſt p̄miū laboris eorū. Gen̄. xv.a. Ego ſum merces tua magna nimis: dixit dn̄s ad abraaꝫ. Et Pſ. Filij merces fructꝰ ventris. Numeri. xviij. Pſ. 126. c. Ego pars ⁊ hereditas tua in medio filiorū iſrael. n Et cogitatio eorū apud altiſſimū: quia vbi ē theſaurꝰ tuꝰ ibi eſt ⁊ cor tuū: Matth. vj.c. Et ideo dicit Pſ. Jacta cogi- Pſ. 54. tatum tuū in dn̄o: et ipſe te enutriet. Et.j. Pet. vltꝭ.b. Omnem ſollicitudinē veſtram pijcientes in deum: quoniam ipſi cura eſt de vobis. o Ideo accipient iuſti/ qui ponunt omnes cogitatiōes in dn̄o: p Regnū decoris: id eſt regnum decorū. q.d. ſoli decori poſſidebūt/ qui decorem innocentie ſeruauerūt/ vel maculas contractas aqua lachrymaꝝ vel proprio ſanguine lauerūt/ vt martyres. q Et/ non ſolū regnum accipient iuſti: ſed diadema ſpeciei: vel ſpei alia littera: id eſt inſigne regni: qḋ ſolum victoribus datur.i. iuſtis qui per fidem vicerunt regna mundi/ carnis ⁊ diaboli. Jdeo ter dicitur Cantꝭ. iiij.c. Ueni de libano ſpōſa mea: veni de libano: veni coronaberis/ propter victoriā triplicis regni. Jſtud inſigne dicitur diadema: quaſi duo demens: ſcilicet labores ⁊ miſerias corporis/ ⁊ ſollicitudines ⁊ paſſiones mentis. Sed a quo accipiēt iuſti diadema: Nūquid a mundo vel ſaltē ab aliquo angelorū: Nō. Sed/ r De manu domini: id eſt a chriſto: qui manus domini ⁊ brachium dn̄i quia pater per illum operatur. De qua dicitur Deut. xxxij. f. Leuabo ad celum manū meam. Et vere de manu domini accipient diadema: s Quoniam dextera ſua: id eſt gratia ſua: vel chriſtus qui manꝰ ⁊ dextera dei p̄ris: t Teget eos. Unde Pſ. Dominus ptectio tua ſuper manum Pſ. 120. dexteraꝫ tuam. Et Eſa. xlix.a. In vmbra manus ſue ptexit me. v Et/ nō ſolū teget eos dextera ſua: ſed/ in brachio ſuo: id eſt chriſto: x Defendet illos/ hic ⁊ in futuro. Teget/ dicit: contra iram patris ſeipſum opponens/ ne ictus veniret ad nos. Unde Eſa. liij.b. Jpſe vulneratꝰ eſt pp̄t iniquitates noſtras: attritꝰ eſt pter ſcelera noſtra: diſciplina pacis noſtre ſup eū ⁊ liuore eius ſanati ſumꝰ. Defendet ꝯo dicit: ↄtra demones: ꝗ ſūt ī aere ſup̄ nos: vt dr̄ Eph. ij.a. Et ↄtra malos hoīes ꝗ ſunt iuxta nos: Et ↄ noſtrā carnē que ē circa nos ⁊ pꝑe nos.

nos ⁊ ſpe nos. Et ſignanter ⁊ breuiter tangit tria beneficia domini. Primū eſt tam ſpiritualiū ꝗ̄ eterno:ū bonoꝝ col/latio: qđ notat̃ cum dicit: Accipient diadema de ma/
Pſ.144. nu dñi. Unde Pſ. Aperis tu manū tuā: ⁊ imples oē ani/
Pſ.103. mal bñdictiōe. Et alibi: Aperiēte te manū tuā/ oia implebūt̃ bonitate. Secundum eſt a pena ⁊ a culpa li/beratio: qđ notat̃ ibi: Et dextera ſua te/get/ extenſa i cruce ꝯ furorē patrꝭ eius/ ict⁹
B eī⁹ in ſe recipiēs. Un/de Zach. xiij. c. Fra/mea ſuſcitare ſup pa/

a b c d e f g h i k l
illos. Et accipiet armaturā
çelus illius: et armabit crea/
turam ad vltionē inimicoꝝ.
Induet pro thorace iuſtici/
ciam: et accipiet pro galea

m n o p q r s
iudiciū certū. Sūmet ſcu/
tum inexpugnabile equita/
tem: acuet autem diram irā
in lanceam: et pugnabit cū
illo orbis terrarū ꝯ inſenſa/

ſtorem: ⁊ ſuper viꝝ coherentē mihi dicit dñs exercituū: per/cute paſtorem ⁊ diſpergent̃ oues. Et hoc eſt qđ rogat Pſ.
Pſ.145. Emitte manū tuā de alto/ eripe me ⁊ libera me. Eripe me a pena: et libera me a culpa. Tertiū eſt cōtra hoſtes defenſio: qđ notat̃ ibi: Et i brachio ſuo defendet illoſ. De qua etiam defenſione ſubdit: a Et accipiet. i. accipi faciet: b Armaturā/ virtutū ⁊ bonoꝝ opeꝝ ⁊ ſancte ꝑdicatiōis: c Zelus illius. i. deus çelans creaturā ſuā. d Et ar/mabit/ illis armis: e Creaturā. i. hominē: qui antono/maſice dicit̃ creatura. f Ad vltionē inimicoꝝ. i. ad ſu/mēdū vltionē de inimicis. Et poſtea ſpecificat magis de ar/matura: innuēs duo genera armoꝝ/ que neceſſaria ſūt omni bellatori. i. arma impugnatiōis: vt eſt lancea/ ſagitta/ gladi⁹: et arma ꝓtectiōis: vt eſt lorica/ galea/ ſcutum. Et quia magꝭ conſonat chriſtiane religioni vti armis ꝓtectionis ꝗ̄ impu/gnationis: ideo primo agit de illis dicens: g Induet. i. induere nos faciet çelus dñi: h Pro thorace. i. pro lori/ca: i Juſticiā/ que totam aiam ornat ⁊ ꝓtegit ſm̄ omēs vires eius: ſicut lorica totū corpus. Unde ⁊ iuſticia veſtimē/to cōparat̃. Job. xxix. c. Juſticia indut⁹ ſū ⁊ veſtiui me ſicut veſtimento. Et Eſa. lix. d. Indut⁹ eſt iuſticia vt lorica ⁊ ga/lea ſalutis in capite eius. Sequit̃: k Et accipiet. i. acci/pere nos faciet: l Pro galea/ qua caput tegit̃: m Ju/diciū certū/ vel/ rectū/ q̄ recte iudicet: ṗmo ſe: deinde ali/os: Nō de dubijs: qꝛ illō iudiciū nō eſſet certū vel rectū/ ſed temerariū: et iō nō dicit ſimplicit̃: Accipiet ꝓ galea iu/diciū/ ſed addit certum vel rectū. Et iterū n Sumet vel accipiet. i. accipi faciet: o Scutum inexpugnabile/ equitatē. Nota ꝙ dic̄ galeā ⁊ ſcutū. Galea caput tegit: ſcu/tum pendet a latere. Et circa hec duo mēbra ſunt due plage letales in nobis. Una in capite: altera circa latus ſiue in cor/de. Galea tuet̃ contra primū: ſcutū contra ſecundū. Spiri/tualiter i capite vuln⁹ habet: qui male ſentit de fide. In cor/de ṽo vuln⁹ habet: qui male ſe habet in volūtate. Plaga igi/tur capitis eſt leſio intellect⁹: contra quā neceſſaria eſt galea recti ſiue certi iudicij: qđ fide ⁊ ſpe iformat̃: Rectitudinē eni habet a fide: certitudinē a ſpe. Plaga igitur cordis eſt leſio affectus: contra quā neceſſariū eſt ſcutum inexpugnabile eq/tatis. Unde Prouerb. iiij. b. Ducam te per ſemitas equita/tis: quas cū ingreſſus fueris/ nō artabunt̃ greſſus tui. Hoc ē de armis ꝓtectionis. Et poſtea ſubdit de armis impugnati/onis. p Acuet autem. q. d. non ſolū hec arma accipiet: ſed acuet diram iram i lanceam. i. pro lancea dabit mi/litibus ſuis acutum gladium ſpirit⁹: qđ eſt verbū dei/ ire dei cōminatū: qđ dicit̃ acutū: quia penetrat vſq; ad intima cor/dis/ cōminādo penas eternas. Unde Heb. iiij. c. Uiuus eſt ſermo dei ⁊ efficax ⁊ penetrabilior omi gladio ancipiti: ptin/gens vſq; ad diuiſionē anime ac ſpūs: compagum quoq; ac medullarum: ⁊ diſcretor cogitationū ⁊ intentionum cordis. q Pugnabit cum illo. i. cū dño. r Orbis terra/rum. i. eccleſia. s Cōtra inſenſatos. i. contra errores iniquoꝝ/ ꝑdicādo vel diſputādo. Uel/ r Orbis terraꝝ: id eſt vniuerſitas creaturarū: pugnat/ s Cōtra inſenſa/tos/ cōuincēdo eos/ vel de malicia/ vel de ignorātia. Omniſ enim creatura ſine errore ⁊ ceſſatiōe/ officium ſuū explēdo ſer/uit deo creatori ſuo preterꝗ̄ homo inſenſat⁹. Propt̃ qđ di/cit dñſ Job. xij. b. Interroga iumēta ⁊ docebūt te: volatilia celi ⁊ indicabūt tibi: loq̄re terre ⁊ rñdebit tibi. Sic exponit̃ de pñti. De futuro aūt exponit̃ ſic: ſm̄ qđ innuūt Gloſe. a Et Aliter
accipiet armaturā çel⁹ illi⁹. i. ipſe dñs çelās accipiet ar/matura veniēs ad iudiciū. In ṗmo aūt venit ipſe ſine hac ar/matura: ⁊ iō vulnerat⁹ ē ꝓpt̃ iniqtates nr̄aſ: ⁊ Al. rectū
attrit⁹ ē ꝓpt̃ ſcelera nr̄a: Eſa. liij. b. Un̄ admi/rātes angeli dixert̃ ei: Quid ſunt iſte plage i medio manuū tuarū: Et dixit: His plaga/tus ſū in medio eoꝝ q̄ diligebāt me: Zach. xiij. c. Et Eſa. lxiij. a. Quare rubꝝ eſt indumētū tuū: ⁊ veſtimētū tuū ſic̄ calcantiū i torculari. Ille rñdit: Torcular calcaui ſolus: ⁊ de gentib⁹ nō eſt vir mecū. Et nō ſolū ipſe erit armat⁹: ſed etiā d Armabit creatu/rā. i. oia elemēta. f Ad vltionē inimicoꝝ/ demonū et maloꝝ hoim. Que eni fuerūt in oblectamētū/ vertent̃ eis in tormētū. Un̄ Ezech. xiij. b. Erūpere faciā ſpm̄ tēpeſtatū in idignatiōe mea/ ⁊ imber inūdans i furore meo erit: ⁊ lapides grādes in ꝯſumptionē. Uel/ d Armabit creaturā. i. an/gelos: q̄s mittet: f Ad vltionē inimicoꝝ: ſic̄ dr̄ Mat. xiij. f. Mittet fili⁹ hoīs angelos ſuos ⁊ colligēt de regno ei⁹ oia ſcādala: ⁊ eos q̄ faciūt iniqtatē: ⁊ mittēt eos i caminū ig/nis. Et Eſa. xviij. a. Ite angeli veloces ad gentē ꝯuulſam et dilacerată: ad populū terribilē: p⁹ quē nō ē ali⁹: ad gentē ex/pectantē ⁊ ꝯculcatā. Seq̄t̃. g Induet/ dñs. ſ. h Pro thorace iuſticiā: qꝛ reddet vnicuiq; ſm̄ opa ſua ſine pſona/rū acceptiōe. Un̄. i. vi. b. Nō ſubtrahet pſonā in iudicio dñſ qui eſt dñator omniū: nec verebit̃ magnitudinē cuiuſq;. Et
Pſ. Juſticia ante ipſū p̄cedet: ⁊ inflāmabit i circūitu inimi/cos eius. Pſ.96.
k Et accipiet ꝓ galea iudiciū certū: qꝛ ſi/ne errore iudicabit: Sicut legit̃ Prouer. xvi. b. Diuinatio i labijs regis: i iudicio nō errabit. Al/ Rectū: qꝛ iuſte ⁊ recte iudicabit. Et iteꝝ: n Sumet/ vel/ accipiet ſcutū iexpu/gnabile eq̄tatē: qꝛ non eſt iuſticia in dulcore miſcōie tem/perata: Ipſe eni iuſte iudicabit ⁊ miſericordit̃: quia vniuerſe Pſ.24.
vie dñi miſcōia ⁊ ṽitas: que ſimul mixta faciūt equitatē: ſm̄ quam iudicabit. Unde Eſa. xi. a. Nō ſm̄ viſionē oculoꝝ iu/dicabit: neq; ſm̄ auditū auriū arguet: ſed iudicabit in iuſticia paupes: ⁊ arguet in eq̄tate pro māſuetis terre. p Acuet aūt dirā iram in lanceā. i. vindictā pungentē. ſ. i ſentētiā dānationis vel incendiū ignis infernalis: quā quotidie acuit ꝯtra malos ad penitētiā expectādo: ſed tunc acuit exercendo ad vindictā. Que dicit̃ dira/ ad differētiā ire p̄ſentis q̄ ſuauit̃
iraſcit̃. Unde Pſ. Irat⁹ es ⁊ miſert⁹ es nobis. Abacuk. iij. Pſ.59.
a. Cum iratus fueris miſericordie recordaberꝭ. Sed ira iudi/
cij dira erit ſine miſericordia liberāte. Unde Pſ. Dñe ne in Pſ.6.et.57.
furore tuo arguas me: neq; i ira tua corripias me. Et de hoc gladio dic̄ dñs Ezech. xxi. a. Egrediat̃ gladi⁹ de vagina ſua . i. de miſericordia: ad oēm carnē ab auſtro vſq; ad aq̄lonē: vt ſciat omnis caro: quia ego dñs eduxi gladiū meū de vagina ſua irreuocabilē. Et poſtea ſequit̃ paꝝ. i. b. Gladius exacut⁹ eſt ⁊ limat⁹: vt cedat victimas exacut⁹ eſt: vt ſplendeat lima/tus ē. q Et pugnabit cū illo orbis terrarū ꝯtra in/ſenſatos. i. oīs creatura ꝯq̄rit̃ de ipſis qꝛ abuſi ſūt ea. Pi/ſces aque letant̃ comedert̃: ⁊ aues aeris: ⁊ beſtias terre. Si/milit̃ de igne nihil accepert̃: et ideo ignis eos ſuſcipiet: cū di/cetur eis: Ite in ignem eternū: Matth. xxv. d. Terra eni ex/cutiet eos a ſe/ mouēs ſe vndiq;: aqua infra alueum ſuū ſe col/liget/ ita vt nec guttā hr̄e poſſint ad refrigerium ardoris ſui. Sol ⁊ luna ⁊ ſtelle retrahent radios ſuos ne luceant. Aer ful/gura ⁊ grandines ⁊ tonitrua mittet ꝯ eos: Et ſic oīs creatu/ra pugnabit ꝯtra malos. Un̄. i. xvi. d. Creatura tua tibi fac/tori deſeruiēs excandeſcit i tormentū aduerſus iniuſtos. Itē Judicꝭ. v. c. De celo dimicatū eſt ꝯtra eos: ſtelle manētes in ordine et curſu ſuo/ aduerſus ſiſaram pugnauerunt. Qui igi/tur non pugnat ꝯtra malos ꝓ dño/ vel poti⁹ cū dño: non eſt de orbe terrarū. Un̄

a b tos. Ibūt directe ēmiſſio/
c nes fulgurū: et tāꝗ a bene
d e curuato arcu nubiū extermi
f nabunt: et ad certum locum
g h inſiliēt. Et a petroſa ira plē/
i ne mittent grādines: et ca̅n
deſcet in illos aqua maris:
k et flūmina cōcurrēt duriter.
l Contra illos ſtabit ſpiritus
m virtutis: et tāꝗ turbo ven/
n ti diuidet eos: et ad heremū
o p perducet oēm terrā iniqui/
q tas illoꝝ: ⁊ malignitas euer/
tet ſedes potentiū. ¶ Ca. VI.
r s t Melior ē ſapia ꝗ virēs: et vir prudēs ꝗ fortꝭ.

de orbe terrarū. Vñ Luc. xj. c. Qui nō eſt mecū ꝯtra me ē: ⁊ ꝗ nō colligit mecū/ diſpergit. Similit ⁊ ꝗ nō pugnat mecū/ impugnat me. Vñ ⁊ hieu ꝓpha de hoc reprehendit ioſaphat regem iuda. ij. Paral. xix. a. vbi dr: Impio ꝓbes auxilium: et his ꝗ oderūt dñm amicitia ꝯiūgeris: idcirco irā ꝗdem dñi merebarꝭ. De hac pugna orbis trarū ꝯtra inſenſatos in die iudi/ (Al. habena) cij/ dicit Greg' i mo/ (Al. habene) raľ. Quō anguſte vie erūt reprobiſ vndiꝗ: ſuperiꝰ erit iudex ira/ tus: ſubtus horrendū (Al. ſcādeſcet) chaos: a dextris pctā accuſātia: a ſiniſtrꝭ in/ finita demonia ad ſupplicīū trahētia: intus vrens ꝯſcientia: foris mūdꝰ ardēs: miſer pctōr ſic dephenſus quo effugiet? Latere impoſſibile: apparere itolerabile. Si ꝗris: ꝗs te accuſet? Dico ꝙ totꝰ mūdꝰ: qꝛ offenſo creatore/ oīs creatura habet odio ꝑditū. De h dictū eſt plenꝰ Prouerb. iiij. d. ſup illud: Omi cuſtodia cuſtodi cor tuū. Seqt. a ¶ Ibūt directe emiſſiones fulgurū. Iſtud ſiliť exponit Glo. de ꝑſenti et de futuro. De ꝑſenti ſic: a ¶ Ibūt directe/ ꝑ voto ductoris vľ actoris: ad vtilitatē electoꝝ vel ad dānationē reproboꝝ. b ¶ Emiſſiōes fulgurū. i. tonitrua ꝑdicationū vel coruſcatiōes miraculoꝝ ꝑdicātiū: ꝗ nubes dicunt: qꝛ coruſcāt miraculis/ tonāt minis et pluūt doctrinis. Et de his fulguribꝰ directe eūtibꝰ dr Iob. xxxviij. d. Nūꝗd mittes fulgura ⁊ ibūt/ ⁊ reuertētia dicēt tibi/ aſſumꝰ? c ¶ Et tanꝗ a bñ curuato arcu nubiū extmiabūt. Metaphorice h loqt philo: reſpiciēs ad naturā arcus materialis: ꝗ ꝗnto plꝰ curuat: tāto violentiꝰ emittit ſagittā ⁊ efficaciꝰ ꝑcutit: Sic arcus ſpūalis: id eſt ſacra ſcriptura: quāto ampliꝰ curuatur manu poſita ad mediū arcus. i. ad moralia faciēdo: tanto violentiꝰ ⁊ efficaciꝰ ꝑcutit pctōreſ ⁊ vulnerat ad ſalutē. Quidā dicūt/ habene: ⁊ exponūt ꝓ datiuo ſingulari vľ noīatiuo plurali. Alij dicūt ꝙ nō debet eē habene ſꝫ habena/ ablatiui caſus: ſꝫ ꝗſi oēs libri habēt habene numeri pluralis. Et legit ſic: a ¶ Ibūt emiſſiones fulguꝝ directe et tāꝗ habene. i. ac ſi regerent habenis: et ē ibi punctꝰ. Et poſtea ſeqt: d ¶ Curuato arcu nubiū. i. ſacra ſcptura/ ad iaculandū fulgura ꝑdicatiōis: e ¶ Extminabūt/ aduerſarij. f ¶ Et ad certū locū inſiliēt/ aduerſarij. i. ad infernū. Vel ad certum locum inſilient emiſſiōes fulguꝝ: qꝛ certū eſt ꝙ ꝑdicāt ſancti: ⁊ ita eueniet vt dicūt: Non enī pōt eſſe ꝯfuſum qđ diuina ſapia eſt ordinatū. g ¶ Et a petroſa ira plene mittent grādines: id eſt plene increpatiōes mittent ꝯ malos: hoc ē ab ira ſctōꝝ ꝗ ē per celū non ꝑ vitiū: ꝗ petroſa dicit. Quia ſicut petre ſūt diuerſarū qualitatū ⁊ quātitatū: ita ſancti pro ꝗlitate ⁊ quātitate meritoꝝ dū malis ꝑdicant. i ¶ Et cādeſcet in illos aq̄ maris. i. doctrina vel ꝑdicatio ſūpta de amaritudie ſuppliciōꝝ inferni/ ꝗ cōminat/ vel pctōꝝ ꝗ rephēdit k ¶ Et flumina/ ſcpturaꝝ: k ¶ Cōcurrēt. i. ſimul veniēt i cōminatiōe maloꝝ: qꝛ de nouo ⁊ veteri teſtamēto adducūt predicatores cōminatiōes. l ¶ Cōtra illos ſtabit ſpūs v̄tutis. i. fortis vindicta vltimi iudicij: ꝗ ſtare dicitur: qꝛ nunꝗ deficiet. m ¶ Et tanꝗ turbo vēti diuidet eos/ a iuſtis: ſicͭ palee ſepant a granis turbine venti. De hac turbine dr Nañ. j. a. Dñs i tempeſtate/ ⁊ turbine vie eiꝰ. Et Eſa. vlt. c. Ecce dñs in tēpeſtate ⁊ turbine veniet: ⁊ ꝗſi turbo ꝗdriga eius. n ¶ Et ad heremū/ ętne deſolatiōis. i. ad infernū: o ¶ Perducet oēm terrā. i. oēs terrenos: ꝗ dicunt terra ꝓpt vnionem affectus ad ipſam. p ¶ Iniꝗtas illoꝝ. i. merito iniꝗtatū ſuarū ꝑducent ad inferos oēs terreni. q ¶ Et malignitas (Aliter) euertet ſedes potētiū. i. erit cā euerſiōis eoꝝ. Itē de futuro exponit ſic: a ¶ Ibūt directe emiſſiōes fulgurū vel/ fulguroꝝ/ dño ad iudicium veniēte. Iuxta illud Ps. (Ps. 96.) Ignis ante ipſum ꝑcedet: et inflāmabit in circūitu inimicos

eius. Bonos autē purgabit ſi ꝗd purgandū eſt in eis. Et hē ꝙ dicit Interl. h. a ¶ Ibūt directe/ ad vtilitatē electoꝝ et dānationē reproboꝝ c ¶ Et tanꝗ habene curuato arcu nubiū extminabūt/ impij. Metaphorice loquit h auctor. Arcū nubiū vocat h iridem: ꝗ fit ex repcuſſiōe radiorū ſolis ⁊ nubiū. Habenas vocat illas lineas diuerſoꝝ colorum que ſunt in iri ſiue iride: que ſole irradiante facile diſſoluunt: ita mali dño apparente in (Al. tin…) iudicio facile extermi/ nabunt. i. extra terminos ſctōꝝ expellent. (A) Et hoc ē ita: directe (Al. fu…) ibūt emiſſiōes fulguꝝ/ vľ fulguroꝝ. Et tūc impij: c ¶ Tāꝗ habene. i. tanꝗ linee iridis: e ¶ Extminabunt/ cū arcus nubiū curuat. i. cum iris depīnit ſole ſupueniēte. f ¶ Et ad certum locū inſilient/ impij. i. i inferno: qui paratꝰ eſt diabolo ⁊ angelis eius: Mat. xxv. d. g ¶ Et a petroſa ira. i. ab ira petre. i. chriſti. i. ab ipſo irato: h ¶ Plene grādines. i. ponderoſe increpatiōes mittentur in malos: Eſuriui ⁊ non dediſtis mihi mādu care ⁊c. Math. xxv. d. i ¶ Et candeſcet in illos aqua maris. i. amara tribulatio inferni. Et loquit ꝑ ſimilitudinē ferri calidi: qđ quādo proijcit in aquam facit ipſaꝫ candeſcere ⁊ ſtridere: ita infernalis aqua ſtridebit ⁊ candeſcet/ quādo impij proijcient in ſtagnū ſulphuris ardentis. Unde Eſa. xiiij. c. Infernꝰ ſubter te cōturbatꝰ eſt i occurſū aduerſarij ſui. i. regis babylonis et exercitꝰ ſui. k ¶ Et flumia/ anguſtiarū: k ¶ Cōcurrēt duriter/ cōtra malos. Tres afflictiōes cōcurrēt i quelibet: dolor/ pudor/ timor. Dolor de bonis omiſſis: pudor de malis cōmiſſis: timor de ſupplicio iminenti. l ¶ Contra illos ſtabit ſpiritꝰ virtutis. i. ſententia iudicis. De quo ſpiritu dicit Eſa. xj. a. Spiritu oris eius interficiet impiū. m ¶ Et tanꝗ turbo venti diuidet eos. i. impios a bonis. De qua diuiſione magis dolebūt impij/ ꝗ de ipſa ſuſtinētia ſupplicij gehennalis: vt dicit Augꝰ. De hac diuiſione horrenda dicitur Oſee. xiij. d. Conſolatio abſcondita eſt ab oculis meis: quia ipſe inter fratres diuidet. Et Math. xxv. c. Separabit eos ab inuicem ſicut paſtor ſegregat oues ab hedis: ⁊ ſtatuet oues quidem a dextris: hedos autē a ſiniſtris. n ¶ Ad heremū perducet omnem terram: id eſt omnes terrenos: p ¶ Iniquitas illorum/ non aliena. Unde Eſa. l. d. Ambulate in lumine ignis veſtri: ⁊ in flāmis quas ſuccēdiſtis: de manu mea factū eſt h vobis: id eſt ipſa pena: in doloribus dormietis. q ¶ Et malignitas euertet ſedes potentium: id eſt potentes de ſedibus dignitatum quibus abuſi ſunt: vt ſunt doctores in docendo: iudices i iudicando: reges in regendo. Et de omibus iſtis dicit Ecclj. x. b. Sedes ſuperborum ducum deſtruxit dominꝰ ⁊ ſedere fecit mites pro eis. ¶ Expoſitio Ca. VI.

r Melior eſt ⁊c. Sic dicit Rabanꝰ: i hoc capitulo monet philo rectores eccleſie: vt iuſticiā ⁊ veritatem ſeruēt: ⁊ diſcrete intelligere feſtinēt: quia accepta poteſtate a deo/ iudices ⁊ magiſtri facti ſūt fratrū ſuorū: vt iudicēt eos ſm ęꝗtatē ⁊ doceāt regulā vere fidei cū opibꝰ bonis: Iuxta illđ. j. Pet. iij. c. Parati ſimilit ad ſatiſfactionē oi poſcēti vos rationem de ea ꝗ in vobis eſt ſpe: et ipſi quoꝗ iudiciū dei expectāt: qui nec fallit nec fallitur: qꝛ non ſolū opera/ ſed etiā cogitationes et voluntates iudicabit. Et quia ſapiētia informat iudiciū rectoꝝ ſiue prelatoꝝ eccleſiarū: ideo in principio laudat ſapientiam dicens: r ¶ Melior eſt ſapientia/ que ſic regit animam: ⁊ qua ſapiūt res prout ſunt: s ¶ Qz vires/ corporis: ꝗ ſepe ꝑcipitāt in peccatū. t ¶ Et vir prudens/ animo: ē melior/ ꝗ fortis/ corpore. q. d. melior eſt ſapientia et prudentia mentis/ ꝗ fortitudo corporis. Eccs. ix. d. Melior eſt ſapiētia ꝗ arma bellica. Et cū ita ſit:

Audite ergo reges

a Audite ꝗ reges.i.rectores eccleſiarū. b Et intel/ligite/audita:qꝛ audiēs ſapiens ſapiētioꝛ erit:et intelligens gubnacula poſſidebit: Prouerb.j.a. c Diſcite iudices finiū terrę.i.maloꝝ:q̄ ſunt fines terrę ſanctę.i.eccleſię/non
Pſ.18. intra ſū pti ſed extra. Vñ Pſ. In oēʒ terrā exiuit ſonꝰ eoꝝ.i. in bonos q̄ ſunt intra eccleſiaʒ/quę eſt terra ſancta:et in fines oꝛ/bis terrę verba eoꝝ.i. in malos q̄ ſunt extra. Similiť accipiť Pro/uerb.xvij.d. Oculi ſtultoꝝ in finibꝰ terrę.
Ro.13.a. d Prębete aures: cordis ⁊ corpiſ. Aureſ corpis ad audiendū: aures cordis/vnaʒ ad ītelligēdū/⁊ alterā ad

a b Auditē ꝗ regeſ et itēlligite:
c diſcitē iudices finium terrę.
d e Prębēte aures vōs q̄ ꝯtine
f tis multitudines/et placētis
g vobis in tūrbiſ nationū:qm̄
h i dāta ē a dño ptās vobis: et
k l virtūs ab āltiſſimo: q̄ intēr/
m n rogabit ōpera veſtra/et cō/

obediēdū. Apoc.ij.b. Qui hʒ aures audiēdi audiat q̄d ſpi/ritus dicat eccleſijs. Et nota ꝙ dicit:pbete aures/nō aurem. Item pbete non vendite:in quo notať pfecta attētio cū pfe/cta obediētia. e Vos q̄ cōtinetis multitudines/ ſub ditoꝝ/accepta ptāte a deo. Nec dicit:q̄ regitl vel cuſtoditis vel docetis multitudines:ſed q̄ cōtinetl:ptāte dñantes/nō charitate ſeruiētes. Vñ ſequiť: f Et placetis vob/non deo:qꝛ q̄ ſibi placet/deo diſplicet: vt dicit Augꝰ. g In turbis nationū.i.in multitudine ſubditoꝝ vel diſcipuloꝝ: non in bonitate vel ſctītate eoꝝ. Eccī.xvj.a. Non iocūderis in filijs impijs ſi multiplicenť: nec oblecteris ſup ipſos ſi nō eſt timoꝛ dei in illis. De his dicit dñs Matth. xxiij.a. Oīa opa ſua faciūt vt videanť ab hoībꝰ: dilatant enim philateria ſua ⁊ magnificāt fimbꝛias:amant aūt pmos recubitꝰ in cęniſ et pmas cathedras in ſynagog̃ ⁊ ſalutationes in foꝛo ⁊ voca ri ab hoībꝰ rabbi. Audite inquā/ h Qm̄ data ē a dño ptās vob/iudicādi i terra. i Et xtus/puniēdi malicio/ſos reos/vel coercēdi: k Ab altiſſimo.i.a deo:a q̄ ē oīs ptās:ſicut dꝛ Ro.xiij.a. Nō eſt ptās niſi a deo. Sʒ cōtra.ij. Corl.x.c. Nā etſi amplꝰ gloꝛiatꝰ fuero de ptāte nr̄a quā de/dit nobis dñs in ędificationem nō in deſtructionē vr̄am/nō erubeſcā. Ibi dicit Glo. Qui aliť agūt non habent ptātem a dño. Sol.i.vſum ptātis:q̄ malus eſt/nec eſt a deo:ſed boni ⁊ ptātem et vſum ptātis habēt a deo dante. Sed mali habent poteſtatē a deo dante:ſic dixit dñs pilato/Ioh.xix.b. Nō haberes ptātem aduerſū me vllā/niſi tibi datum eſſet deſup. Vſum vero a deo habēt pmittente. Vñ Iob.j.b.ait ſathan ad deū:Extēde manū tuam paululū.i.relaxa me ⁊ permitte vſum ptātis. l Qui īterrogabit/in iudicio vero vbi ni/hil negari vel abſcondi poterit. m Opa vr̄a/quę ferent teſtimonia contra vos. Opa eni illoꝝ ſequunť illos: Apocl. xiiij.c. n Et cogitatiōes ſcrutabiť:qd̄ terribilius eſt. Soph.j.c. Scrutaboꝛ hieruſalem in lucernis: ⁊ viſitabo ſup viros defixos in fęcibꝰ ſuis. o Qm̄ cū eſſetl miſtri re/gni illꝰ.i.ecclię:nō dñi/vt dꝛ.j. Pet.v.a. Non vt dñantes in clerl. Filꝰ eni hoīs nō venit miſtrari/ſed miſtrare: Mat. xx.d. p Nō recte iudicaſtl.i.nō recto oꝛdie:qꝛ primo
Pſ.57. debuiſtis voſipſos iudicare ꝗ̄ alios hoīes. Vñ Pſ. Si ve/re vtiqȝ iuſticiā loq̄mini:recte iudicate filij hoīm.i.hoīeſ voſ eſſe attēdite/nō deos vel dños. Vñ Augꝰ ait. Apl's loquēs carnalibꝰ:nōne hoīes eſtis/deos facere volebat:qbꝰ ꝙ erant hoīes exprobꝛabat? Prouerb.xviij.c. Iuſtꝰ pꝛoꝛ accuſatoꝛ ē ſui. Et Origeñ. Opoꝛtet vnūquēqȝ d̄ ſua ꝯſcia iudicare pꝰſ:
Al.ſgeſta diſcernere et poſteaqȝ iudicauerit ſ gr̄a cōdeſcēdere. Si ita facerēt plati/boni eēnt ſubditi:ſicut dꝛ Eſa.xxvj.b. Cū feceris iudicia tua in terra:iuſticiā diſcēt oēs habitatoꝛes oꝛbis. Itē/ Nō rec/te iudicaſtl.i.nō recta intētiōe:ſed curua.i. ex auaricia. A minoꝛi q̄ppe vſqȝ maximū/⁊ a pꝓheta vſqȝ ad ſacerdotē oēs auaricię ſtudēt:cuncti faciūt dolū: Hiere.vj.c. Et ꝙ h̄ ſit ve rum/patet:qꝛ paupes ⁊ viduas nolūt iudicare:qꝛ pauper eſt cauſa eoꝝ. Vñ Hiere.v.g. Cauſā vidue nō iudicauerť:cauſā

pupilli non direxerūt:⁊ iudiciū pauperum non iudicauerūt. q Neqȝ cuſtodiſtl legē iuſticię: q̄ in duobꝰ ꝯſiſtit: in nō faciēdo alijs qd̄ ſibi nō vult fieri:et in faciēdo alijs qd̄ ſibi ab alijs vellet fieri. De pmo dꝛ Tob.iiij.c. Qd̄ ab alio ode/ris tibi fieri/vide ne tu aliquādo alteri facias. De ſcd̄o diciť

o gitatiōes ſcrutabiť:qm̄ cūm
p cētl miſtri regni illꝰ:nō rēcte
q iudicaſtl:neqȝ cūſtodiſtl le/
r gē iuſticię:nēqȝ ſm volūtatē
s dei ambulaſtl. Hōꝛrēde et
t cito apparebit vob:qm̄ iūdi
v cium duriſſimum in his qui
x y pręſunt/ fiēt: Exigūo ēnim

Matth.vij.b. Omia quęcūqȝ vultis vt vo bis faciāt hoīes/ea dem ⁊ vos facite illis. Et quia pręlati non cuſtodiunt legem iu/ſticię:ideo nec ſubdi/ti:ideo perit iuſticia. Vnde conqueriť dñs Eſa.lix.c. Conuerſū eſt retroꝛſū iudiciū/et iuſticia lōge ſtetit:qꝛ coꝛruit in platea veri/tas:⁊ ęq̄taſ nō potuit īgredi. Oſee.iiij.a. Nō eſt veritas:nō eſt miſericoꝛdia:non ē ſcia dei in ťra. r Neqȝ ſm volū/tatē dei āmbulaſtis: de ꝟtute i ꝟtutē:vel de dignitate i di/gnitatem:ſed ſm ꝓpꝛiam cupiditatem. Oſee.viij.a. Ipſi re/gnauerunt ⁊ non ex me:pncipes extiterūt ⁊ nō cognoui. Iō dicit Eccꝰ.v.a. Non ſeq̄ris in foꝛtitudine tua cōcupiſcentiā coꝛdis tui. Et ideo/ s Hoꝛrēde ⁊ cito apparebit vo bis/dñs. Vñ Apocl.ij.c. Age pęnitentiā:ſi quo minꝰ veniā tibi cito. Et Iaco.v.b. Ecce iudex aū ianuā aſſiſtit. Soph. .j.c. Iuxta ē dies dñi magnꝰ:iuxta ⁊ velox nimis. Verū eſt malis. Sed bonis q̄ habēt moꝛtē in deſiderio ⁊ vitā in patiē tia/ tardat nimis. Hoꝛrende/dicit:qꝛ terribilis eſt malis ⁊ apparebit dñs intātū vt ſolo viſu eiꝰ ťreanť incōpabiliť: Sic legitur Apocl.vj.d. Dicēt montibꝰ ⁊ petris:cadite ſup noſ: et abſcōdite nos a facie ſedentis ſup thꝛonū. Malach.iij.a. Ecce venit deus dñs exercituū:⁊ quis poterit cogitare dieʒ aduentus eius:aut quis ſtabit ad videndū eum? Ideo dicit apl's Heb.x.c. Terribilis quidē eſt expectatio iudicij ⁊ igniſ ęmulatio quę ꝯſumptura eſt aduerſarios. Et poſtea ſubdit: Hoꝛrendū eſt incidere i manꝰ dei viuētl. Et q̄re? t Qm̄ iudicium duriſſimū in his quę pręſunt/⁊ non ꝓſūt: v Fiet a dño. Potētes eni magis ⁊ grauiꝰ punienť ſi malit fuerint:quia cui plus cōmittiť:plus ab eo exigiť. Lucl.vij. f. Itē in eodem.xij.f. Seruꝰ qui cognouit volūtatē dñi ſui ⁊ non fecerit voluntatē eiꝰ/vapulabit mľtis. Ideo valde timē/dū eſt ⁊ hoꝛrēdū plationē accipe:ſʒ deteſtabiliſſimū eſt am/bire. Vñ cū ait Iacobꝰ.iij.a. Nolite pluref magiſtri fieri fra tres mei:ſcientes ꝙ maius iudiciū ſumitis:ſubdit: In mul/tis eni offendimus omnes. Eccī.vij.a. Noli quęrere fieri iu dex: Quia pro oībꝰ pctis ſubditoꝝ reſpōdebit pręlatꝰ. Vn/de Nume.xxv.a.legitur: Initiatus eſt iſrael beelphegoꝛ: et iratus eſt dñs ad moyſen/dixit: Tolle cūctos pncipes popu li:⁊ ſuſpende illos contra ſolem i patibulis. Vbi dič Gregꝰ. Hęc ſi homines attenderēt/pręlationes nō ambirent. Sup/latiuo vtitur philo dicens: Duriſſimū iudicium fiet in his qui pręſunt:quia malis pręlatis fiet iudiciū durum/durius/duriſſimū:quia male rexerunt. Vnde de illis fiet q̄/ſtio i die iudicij:quō intraſti? quō rexiſti? quō vixiſti? De p/ma diciť Matth.xxij.b. Quomodo huc intraſti/non habēs veſtem nuptialem? De ſecūda dicitur Eſa.xxij.c. Quid tu h:facis/dicit Glo.aut quaſi quis hic:quia excidiſti tibi h̄ ſe/pulchꝛum. De tertia dicitur Hiere.xiij.d. Vbi eſt grex qui datus eſt tibi:pecus inclytum tuū? Et ne crederet aliquis ꝙ dominꝰ quęreret de grege ouium/ vel capꝛarū /vel huiuſmo di: dicit Ezech.xxxiiij.g. Vos autem greges mei / greges paſcuę meę homines eſtis:et ego dominꝰ veſter. Has quę/ſtiones ſimul habemus Iudicl.xviij.a. vbi dixerūt filij dan ſacerdoti michę: Quis te huc adduxit? quid hic facis? ꝗ̄ ob cauſam huc venire voluiſti? x Exiguo enim ⁊c. q.d.ita fiet iudiciū duriſſimū i his qui pręſunt. y Enim pro ſed: x Exiguo:id eſt humili. Vel/ Exiguo: id eſt

 ei qui per ignoꝛantiā

ei qui per ignorantiam aut fragilitatem aut neceſſitatem pec cauit/ et humili penitētia poſtea deleuit: a Conceditur miſericordia: id eſt remiſſio peccatoꝝ: que dicitur miſcdia ſpecioſa. Scda miſericordia eſt collatio donorum ſpūaliū: q̄ dr miſcdia ſpacioſa: tertia ē collatio celeſtiū bonoꝝ: q̄ dicit miſcdia p̄cioſa. b Potētes aūt/ i malo: c Potēter tormēta patient. Quāto eni q̄s potētior fuit i iniqtate: tāto fortiora tormēta patiet gehēne. Vn̄ Apoc. xviij. b. Quātū glorificauit ſe et i delitijs fuit: tantū date ei tormentū et luctū. Jō dic Eſa. v. c. Ve q̄ potētes eſtis ad bibendū vinū: et viri fortes ad miſcendā ebrietatē. Et vere/ potent. i. grauit punientur. d Nō enim ſubtrahet/ a tormē to q̄tūcūq; fuerit magnus: vel a miſcdia/ q̄tumcūq; deſpectus fuerit. e Perſonā cuiuſq; dn̄s q̄ ē oim dn̄ator. Nō eni eſt acceptor pſonarū de᷒: Act. x. c. ſed eq̄lit iudicat oēs: vnū quēq; ſm opera ſua.

B

Al. non habet: q̄ ē oim dn̄ator

a b ꝯcēdit miſcdia: potētes aūt
c potent tormēta patiet. Nō
d e eni ſubtrahet pſonā cuiuſq;
f dn̄s/ q̄ eſt oim dn̄ator: nec
verebitur magnitudinē cu-
g iuſq;: qm̄ puſillū et magnum
h ipſe fecit: et eq̄liter cura eſt
i illi de oīb᷒. Fortiorib᷒ au-
tem fortior inſtat cruciatio.
k l Ad vos ergo reges ſunt hi
m ſermones mei: vt diſcatis ſa
n o pientiā et nō excidatis. Qui
p eni cuſtodierit iuſticiā/ iuſte
q iudicabunt: et q̄ didicerint
r iuſta: inuenient quid reſpō-
s deant. Cōcupiſcite ergo ſer-
t mones meos: et diligite illos
v x et habebitis diſciplinā. Cla-
ra eſt et que nunq̄ marceſcet
y ſapientia: et facile videtur
ab his qui diligunt eam: et
z inuenitur ab his qui querūt
a illā. Preoccupat qui ſe cō-
cupiſcunt: vt illis ſe prior
b oſtendat. Qui de luce vigi-
c lauerit ad illā/ nō laborabit.

f Nec verebitur magnitudinē cuiuſq;: ſiue ſit magnitudo potentie/ ſiue ſcie/ ſiue ſapie nobilitatis/ ſiue diuitiaꝝ. g Qm̄ puſillū et magnū ipſe fecit/ cū nō eēnt. h Et eq̄lit cura ē illi de oib᷒/ vt eq̄lit reddat cuilibet ſm opa ſua: ſiue magnus/ ſiue paruus fuerit. Vn̄ Eſa. xxiiij. a. Et erit ſic pp̄ls/ ſic ſacerdos: et ſicut ſeru᷒/ ſic dn̄s ei᷒: et ſicut ācilla/ ſic dn̄a ei᷒: ſicut emēs/ ſic ille q̄ vēdit: ſic fenerator/ ſic ille q̄ mutuū accipit: ſic q̄ repetit/ ſic ille q̄ debet. Vbi dic Glo. Nulla diuerſitas maloꝝ int nobilē et ignobilē/ ſacerdotē et laicū/ ſeruū et dn̄m: Omēs eni ex eq̄ ſtabunt ante tribunal chriſti. ij. Cor. v. b. Nec erit acceptio pſonaꝝ apud deū: Act. x. c. Vn̄ Job. x. d. Paru᷒ et magn᷒ ibi ſunt: et ſeru᷒ liber a dn̄o ſuo. i Fortioribus aūt fortior inſtat cruciatio. i. q̄ forti᷒ peccauerūt/ forti᷒ punient. Et bn̄ dicit/ inſtat: q2 infern᷒ ſequit pctōres. Vnde Apoc. vj. b. Ecce equus pallidus: et q̄ ſedebat ſup eū nomē illi mors: et infern᷒ ſeq̄bat eū. k Ad vos ḡ reges etc. Increpata duricia potētū/ et oſtēſo quātū periculū illis imineat: couertit exhortationē ſuā auctor ad p̄latos eccleſie: ſapientiā nimis extollēs p̄conijs: vt ſic ad ei᷒ ſtudiū eos valeat ꝓuocare. Et vocat eos reges: vel q2 ſe et alios regere deberet ex officio: vel ſubſannatiōe: q2 ſic ſe i regimie tenuerūt: nō tanq̄ eis ſit creditū miſteriū/ ſed traditū regnū vl' imperium. Dicit ḡ: k Ad vos ḡ reges. i. o rectores eccl'iarū/ vel q̄cūq;/ q̄b᷒ aiaꝝ cōmiſſū ē regimē: l Sūt hi ſmones mei/ q̄ dicti ſūt et q̄ ſequūt. Et q2: m Vt diſcatis ſapiaꝫ: nō mūdanā q̄ inflat: ſꝫ diuinā que edificat/ q̄ ſapiūt res ꝓut ſūt. n Et/ ſic habita ſapia/ non excidatis/ a gr̄a in pctm̄: de peccato in infernū. Dico vt diſcatis ſapiam. o Qui eni cuſtodierint iuſticiā: que locū facit ſapiētie: ſicut dictum ē in p̄ncipio: p Juſte iudicabunt. i. p̄miū ſue iuſticie accipiēt. In quo eni iudicio iudicaueritis/ iudicabimini: in qua menſura mēſi fueritis/ remetiet vobis: Matth. vij. a. q Et q̄ didicerint iuſta/ non ſolum per auditū: ſed etiaꝫ per expimentū. i. rectam fidem et opa: que addiſcunt non ſolū audiēdo ſed etiam faciēdo: r Inuenient quid reſpondeant/ in iudicio: quia fides et opera ferēt eis teſtimoniū veritatis. Vnde Job. xxxj. d. Quis mihi tribuat auditoreꝫ vt deſideriū meum audiat ops deus: et librum ſcribat ipſe q̄ iudicat/ vt in humero meo portē illū et circundem illū quaſi coronam: per ſingulos gradus meos ꝓnūciabo eū: et quaſi p̄ncipi offeram illum: vt ꝓ me ferat teſtimoniū. Et Abacuk. ij.

a. Contēplabor vt videam quid dicatur mihi: et quid reſpondeam ad arguentē me. Et h̄ monet Ecc᷒. xviij. c. Ante languorem adhibe medicinam: et ante iudiciū interroga teipſū. Et cū ita ſit: s Cōcupiſcite ergo ſermones meos: id eſt cum omni ꝯcupiſcētia audite et inueſtigate. t Et diligite illos. i. exhibitione operū diligere vos oſtēdite. Exhibitio enim operis/ ꝓbatio eſt dilectionis: vt dicit Greg᷒. Sic dilexit ſermones dn̄i dauid/ qui dicebat: Dilexi mandata tua ſup aurum et topazion. Et ſimiliter Hieremias. xv. d. Inuēti ſūt ſermones tui et comedi eos: et factū eſt verbum tuū in gaudium mihi et in leticiā cordis mei. Gaudium et leticiam dicit: ꝓpter duo que ꝓmittit ſacra ſcriptura facientibus illā: Liberatio pene: collatio venie. Pſ. Pax multa diligentib᷒ legem tuā dn̄e: et nō eſt illis ſcādalū. v Et habebitis diſciplinaꝫ: id eſt ordinatam morum correctionē. q. d. ſi diligitis ſapientiaꝫ: ſeruabitis in moribus diſciplinā. Nō eni amat ſapientiā: q̄ nō ſeruat diſciplinā/ dic Rabanus. Unde Joh. xiiij. c. Si quis diligit me/ ſermoneꝫ meum ſeruabit. Sed poſſet aliquis querere: que eſt ſapiētia quā mones diſcere et amare: nūq̄d terrena vel animalis ſiue diabolica: Jaco. iij. d. Non dicit philo: ſed/ x Clara eſt et que nunq̄ marceſcet ſapiētia: Ab effectu: id ē claros facit et nō marceſcibiles/ participes ſui. Et hoc verū eſt: ſiue de ſapiētia creata ſiue increata intelligat. De vtraq; eni dicitur Prouerb. iij. c. Lignū vite eſt his qui apprehēderint eam. Hoc eſt lignū d̄ quo Ezech. xlvij. c. Non deflvet ex eo folium et non deficiet fructus eius: per ſingulos menſes afferet p̄mitiua: quia aque ei᷒ de ſanctuario egredient: et erūt fructus eius i cibum et folia ad medicinā. y Et facile videtur ab his qui diligunt eam. Oia eni facilia ſūt amāti. Et quanto quis amplius diligit ſapiētiā: tanto citius et facilius videt eam. Sicut eni verum eſt/ q᷒ in maliuolā animaꝫ non intrat ſapientia: ita verū eſt q᷒ beniuole ſe infundit. Unde Prouer. viij. b. Ego diligentes me diligo: et qui mane vigilauerint ad me/ inuenient me. Nec ſolum videtur ſapiētia: imo/ z Et inuenit ab his qui querunt illā: vbi debent/ quō debent/ quādo debēt. Vbi debēt querere: In penitentia: quia non inuenit in terra ſuauiter viuētiū: dic Job. xxviij. b. Reſtat ergo q᷒ inuenitur in terra aſpere viuentiū. i. in penitētia. Sic inuenit eam daniel per tres pueros: qui tm̄ panem et legumina comedebant contempto cibo regio: De quibus dicitur Daniel. j. c. Porro malaſar tollebat cibaria et vinū potus eorum dabatq; eis legumina: pueris autē dedit deus ſcientiam et diſciplinam in omni libro et ſapientiam: danieli autem intelligentiā omniū viſionū et ſomnioꝝ. Quomodo debet queri: Humiliter: quia ſupbis deus reſiſtit: humilibus autem dat gratiam: Jaco. iiij. b. Quando debet q̄ri: Cito: quia q̄ mane vigilauerint ad me: iuenient me: Prouerb. viij. b. Et Eccl. vj. b. Fili a iuuentute tua excipe doctrinam: et vſq; ad canos inuenies ſapiētiaꝫ. a Preoccupat q̄ ſe cōcupiſcūt: vt illis ſe prior oſtendat: q̄ inueniat ꝓprio ſtudio. Vn̄ dicit Bern̄. Queri pōt chriſt᷒ et inueniri: nō tn̄ p̄ueniri. b Qui de luce vigilauerit/ venit/ ad illā: id eſt ꝓpt illā habendā. c Non laborabit/ inuacuū: quia cito iueniet eā. Eccl. vj. c. In ope illi᷒ exiguū laborabis: et cito edes de generatiōib᷒ illi᷒. Duob᷒ aūt modis dr q̄s de luce vigilare. Primo i ortu lucētis fidei: ſm q̄d dicit Glo. De hoc

Pſ. iij.

†Pſ. iij.

C

Pſ.61. dicit Glo. De h̄ dicit Pſ. De⁹ de⁹ me⁹ ad te de luce vigilo. Secũdo modo de luce vigilare/eſt in puericia ſapiẽ ſtudere. Illa eñi ętas capax eſt ſapiẽ dei. Cũ eñi aīa imbuta eſt fęcibus ſeculi/ multum eſt ei laborãdũ anteq̃ʒ ſapientiã percipere valeat. Unde Aug⁹ repꝛehendit ſe in libro confeſſionũ dicens: ꝙ nimis intentus alijs negocijs/tarde veniat ad ſapiaʒ dei/ dicẽs: Non erant alia in quib⁹ exercerẽt ingeniũ meum niſi laudes tuę deus meus: laudes tuę ſuſpenderũt palmites cordis mei. Imbuti eñi diu alijs factꝭ/aut faſtiditi reſipiũt/ vel conſumpti cito deficiunt. Utroq̃ʒ modo: qui de luce vigilauerit ad illam/ non laborabit/diu vł in vacuũ.

a Aſſidentem/ vł aſſiſtẽtem enim illam foribus ſuis inueniet/⁊ ſemꝑ paratam auxiliari/⁊ pulſantem vt intret. Unde Apoc. iij. d. Ego ſto ad oſtiũ/ liberi arbitrij/⁊ pulſo: ſi quis aperuerit mihi intrabo ad eũ ⁊ cęnabo cũ illo ⁊ ipſe mecum. Fores animę ꝑ quas intrat ⁊ quibus aſſidet/ ſũt amor ⁊ timor. De qb⁹ dic̄ Aug⁹. Quicũq̃ʒ tempale timet vł

a aſſidentem enim illam fori/
b bus ſuis inueniet. Cogitare
c ergo de illa/ſenſus eſt con/
d ſummatus: et qui vigilaue/
e f rit propter illam/cito erit ſe/
g curus. Quoniam dignos
h ſe ipſa circuit querens: et in
i k vijs ſuis oſtendet ſe illis hi/
l m lariter: et in omni†prudentia
n occurret illis. Initium eni
o illius veriſſima ē diſciplinę
p cõcupiſcentia. Cura ꝗ̄ diſci/
q r plinę/dilectio eſt: et dilectio
s cuſtodia legũ illi⁹ eſt: Cuſto/
ditio aũt legũ/cõſũmatio in/
t corruptiõis eſt: incorruptio
v autẽ facit eſſe proximũ deo.
x Concupiſcentia itaq̃ʒ ſapiẽ
deducet ad regnũ ꝑpetuũ.
y z Si ergo delectamini†ſedib⁹
a b et ſceptris o reges populi:
c d diligite ſapientiaʒ/vt in per/
e petuum regnetis. Diligite
f lumen ſapientię: omnes qui

Et prudentia

Al. †ſenſib⁹ et ſtematibus

cupit/portas cordis diabolo apit ⁊ deo claudit: q̃ ſꝑo ſola ętna cupit ⁊ timet/portas cordis deo aperit ⁊ diabolo claudit. Aperite ergo portas ꝑncipes veſtras: ⁊ introibit rex glorię. Quõ aperies vt nihil timeas vel cupias tempale: Prouerb. viij. d. dicit ſapiẽtia: Qui vigilat ad fores meas quotidie inueniet me: et qui inuenerit me/inueniet vitam. Ibi innuit̄ ꝙ vigilare debem⁹ ad fores ſapiẽtię: hic dicit̄ ꝙ ſapiẽtia aſſidet forib⁹ noſtris. Utrũq̃ʒ verũ eſt. Ad fores ſapiẽtię vigilare debem⁹: id eſt ad doctores quos vigilant̄ debem⁹ imitari: qui dicunt̄ fores ſapiẽtię: quia per eos intratur ad ſapientiã. Sapiẽtia autem aſſidet foribus noſtris vt radius ſolis ad feneſtram clauſaʒ: quę ſi aperiat̄/ ſtatim radius intrat. Aſſidet eñi quaſi cuſtos: ne diabolus intret ꝑ portas noſtras. Unde Pſ. Niſi dñs cuſtodierit ciuitatẽ: fruſtra vigilat qui cuſtodit eã. Ecce tres cauſas poſuit philo: quare ſapientia diligenda eſt: quia clara eſt: quia facile inuenit̄: qꝛ ꝑoccupat ſe quęrentes. Et cum ita ſit: b Cogitare ergo de illa/habẽda: c Senſus eſt conſũmatus: id eſt perfectus. i. qui ſtudet ſapiẽtię vt ſꝫm normam diſciplinę eius viuat/iam ſapiens eſt. d Et qui vigilauerit/ intentione mentis: e Propter illam/habendã vel habitam cuſtodiendam: f Cito erit ſecurus: quia eius adeptio vera ſecuritas eſt: qꝛ ſapia facit eẽ ſine cura ⁊ ſollicitudine. Quare: g Quoniam dignos ſe: id eſt mũdos corde: h Ipſa circuit: id eſt vndiq̃ʒ munit: ne in aliq̃ pte pateat ingreſſus hoſti i Quęrens illos. k Et in vijs ſuis: id eſt ꝑceptis ſapientię: l Oſtendet ſe illis hilariter: id eſt qui hilariter implet pręcepta ſapiẽtię videat eam. Unde Pſ. Intellect⁹ bonus oibus faciẽtib⁹ eũ. Ecce pręcepta ſunt vię/per quas venitur ad ſapientiã: Sed conſilia ſunt ſemitę ꝑ quas venitur ad illã compendioſi⁹. Et de his dicit̄ Prouerb. iij. c. Vię eius vię pulchꝛę: ⁊ ſemitę eius pacificę. Eodem. iiij. b. Uiam ſapientię monſtrabo tibi: ⁊ ducam te per ſemitas ęquitatꝭ: quas cũ ingreſſus fueris/non artabunt̄ greſſus tui: ⁊ currẽs non habebis offẽdiculũ. m Et in omni prouidẽtia/ſiue/prudẽtia occurret illis/quaſi adiutrix. Hoc eſt: ſapiẽtia ĩ occurſu ſuo dabit ꝓuidẽtiã de futuris: quę multũ ad cuſtodiendam ſapientiam valet. n Initium enim illius. q. d. vere ſapientia pręoccupat eos qui ſe concupiſcũt: quia/initiũ illius: id eſt ſapientię: o Veriſſima eſt diſciplinę cõ/cupiſcẽtia: id eſt qui veriſſime ꝯcupiſcit habere ſapientiã: iam habet initium. Unde Seneca. Pars ſanitatis/velle ſanari. Siue/ veriſſima cõcupiſcẽtia/ dicit: ꝓpt̄ tres. Pigros: qui tepide ꝯcupiſcũt: qui vellẽt habere ſapiẽtiã ſed nolunt laborare vt habeant. Unde Prouerb. xiij. a. Uult ⁊ nõ vult piger: anima autẽ impinguabit̄ opantiũ. Itẽ ꝓpter curioſos: q̃ multũ laborãt/ſʒ magis ad apparẽtiã q̃ʒ ꝓpt̄ ſapiaʒ. De q̃bus dicit̄. ij. Timoth. iij. b. Semꝑ diſcẽtes ⁊ nunq̃ʒ ad ſcientiã veritatis ꝑuenientes. Item ꝓpter cupidos: qui nõ ſapientiam ſed lucrũ tpale in ſapia ꝯcupiſcũt. Propt̄ quos dicit̄ Prouer. iij. b. Melior eſt acq̃ſitio eius negociatiõe auri ⁊ argenti. Null⁹ ergo iſtoꝝ veriſſime ꝯcupiſcit ſapiaʒ: ſed q̃ feruẽter ⁊ pie ⁊ pure quęrit eam/ille veriſſime cõcupiſcit. p Cura ꝗ̄ diſciplinę. i. ꝯcupiſcẽtia diſciplinę: q Dilectio ē. Bñ ſequit̄: Sed mediã ꝓpoſitionẽ pręmittit philo q̃ſi notã. ſ. ꝙ dilectio ē initiũ ſapię: Iuxta illud Eccĩ. vj. d. Si dilexerꝭ audire ſapiẽs eris. Eſt ergo talis ſyllogiſmus. Initiũ ſapiẽtię eſt dilectio: ſed ꝯcupiſcẽtia ſiue cura diſciplinę ē initium ſapientię: ergo cura diſciplinę eſt dilectio. r Et dilectio cuſtodia legum illius eſt. Unde Roma. xiij. c. Plenitudo legis eſt dilectio. Quõ in apl'o vocat̄ plenitudo: h̄ dicit̄ cuſtodia. s Cuſtoditio autem legũ cõſũmatio incorruptiõis eſt. i. ad incorruptionẽ ĩmortalitatis ꝑducit. Unde Eccſ. viij. a. Qui cuſtodit ꝑceptũ non experietur quicq̃ʒ mali. t Incorruptio autem/ĩmortalitatis: v Facit eſſe proximũ deo. i. ſimilẽ. Unde. j. Ioh. iij. a. Scimus qm̃ cum apparuerit ſimiles ei erimus. x Concupiſcentia itaq̃ʒ ſapientię deducet ad regnũ perpetuũ/ qđ eſt in cognitiõe diuinitatis: vt dicit Glo. Un̄ Ioh. xvij. a. Hęc eſt vita ętna vt cognoſcãt te ſolũ verũ deũ ⁊ quẽ miſiſti ieſum chꝛiſtum. Et nota ꝙ ſꝫm debitã deductionẽ aut ꝯſtructionẽ deberet cõcludere ita. Dilectio ſapiẽtię deducet ad regnũ: ſed idem eſt dilectio ſapientię qđ ꝯcupiſcentia ſapientię: Ecce q̃ʒ vtilis ⁊ q̃ʒ neceſſaria eſt ꝯcupiſcẽtia ſapientię quę ducit ad regnum. Sed quõ haberi poſſit ꝯcupiſcẽtia ſapientię: non docet philo. Sed Eccĩ. vj. d. docet̄ h̄: vbi dicit̄: Cogitatũ tuũ habe in ꝑceptis dei: ⁊ ĩ mãdatis illius maxime aſſiduus eſto: ⁊ ipſe dabit tibi coꝛ/⁊ ꝯcupiſcẽtia ſapiẽtię dabit̄ tibi. y Si ergo. q. d. quia ſapia ꝯfert regnũ perpetuũ. Ergo ſi/ z Delectamini ſedibus. i. cathedris doctoꝝ vel ꝑlatoꝝ vel tribunalib⁹ iudicũ. i. ſi appetitꝭ vel delectat vos eſſe ꝑlatos vł doctores vel iudices. a Et/ſi delectamini/ſceptris/ regalibus: b O reges populi: id ē q̃ regitis vel ꝑeſtis populis: c Diligite ſapiam vt in ꝑpetuũ regnetis. i. ſi appetitꝭ regnare tpalit̄: diligite ſapientiã vt regnetis ęternalit̄. Alia littera habet: y Si ergo delectamini ſenſib⁹ ⁊ ſtematib⁹. i. in ſapia mũdana et nobilitate generꝭ: b O reges populi. i. o rectores ⁊ doctores ⁊ iudices eccleſię: c Diligite ſapiam/ veram: d Ut in ꝑpetuũ regnetis/in cęlo cũ dño. e Diligite lumẽ ſapiẽtię. i. ſapiam illuminãtẽ/ vel elucidationẽ ſapientię: f Oẽs q̃ pręeſtis ꝑplis. i. oẽs ꝑlati eccleſiaꝝ. Utrũq̃ʒ neceſſariũ eſt ꝑlatꝭ: vt diligãt ſapiaʒ ad habẽdum: ⁊ vt diligãt lumẽ ſapię ad ꝑdicãdũ. De his duob⁹ dicit̄ Eccĩ. xxiiij. c. Qui opant̄ in me nõ peccabũt: ⁊ q̃ elucidãt me/vitaʒ ęternã habebũt: dicit ſapia. Et poſſent rectores r̃ndere philoni. Tu mones oẽs diligere ſapiam ⁊ vigilare ad ipſam: ne/

ſcimus quid ipſa

ſcimus quid ipſa/ vel vnde ſit. Et ideo dicit ipſe: a Quid
eſt aũt ſapientia: id ē quę ⁊ q̃lis: b Et quemadmo/
dum facta ſit/ vel generata/ vel creata: referam. Uel ſic:
a Quid eſt ſapientia: id eſt q̃ꝫ vtilis. b Et quem/
admodum facta ſit: id eſt qualiter opera ſapientię fiant:
c Referã et nõ abſcondã a vobis ſacramẽta dei:
id eſt ſacra myſteria
q̃ aliqñ vel aliquibus
ſunt abſcondita: ſicut
dicit Tob. xij. b. Sa/
cramentum regis ab/
ſcõdere bonũ ē: ope/
ra autem dei reuelare
et confiteri aliquibus
et aliquando ſunt re/
uelanda/ ſicut dicitur
hic. Quando vero et
quibus abſcondẽda:
et quando ⁊ quib9 re/
uelanda ſũt/ inuenies
ſuper illud Prouerb.
xxv. a. Gloria dei eſt
celare verbum: ⁊ glo/
ria regum inueſtigare ſermonem.

a preeſtis populis. Q̃uid eſt
b autem ſapientia/ ⁊ q̃uemad/
c modum facta ſit/ referam: et
d nõn abſcondam a vobis ſa/
e cramenta dei: ſed ãb initio
f g natiuitatꝭ inueſtigabo: ẽt po
h nam in lucem ſciẽntiam illi/
i us: ẽt non preteribo verita/
k tem: nẽcꝫ cum inuidia tãbe/
l m n ſcente itẽr habebo: q̃uoniaꝫ
o talis homo nõn erit parti/

d Non abſcondam
inq̃ꝫ/ ſacramenta dei: ſed ab initio natiuitatis/ homi
nis/ non ſapientię: f Inueſtigabo/ ſapientiam/ quid ſit:
et quemadmodum facta ſit. Et ideo philo deſcribit originẽ
hominis: vt vnuſquiſqꝫ ſciat quid ex dei munere ſit: ⁊ quid ex
ſua origine: et ſic optime inueſtigabit ſapientiaꝫ. Homo enĩ
ex ſe nihil eſt. Qr autẽ aliquid eſt / ex dei munere eſt. Unde
Eſa. xl. d. Omnes gentes quaſi non ſint ſic ſunt coram deo:
et quaſi nihilũ ⁊ inane reputatę ſũt ei. Ubi dicit btũs Berñ.
Sic domine ſꝫm iudicium veritatis tuę: ſed non ſic in affectu
pietatis tuę. Uel/ e Ab initio natiuitatis/ illi9 de vir/
gine: f Inueſtigabo: quare nat9 / ⁊ q̃re paſſus. g Et
ponam in lucem: id eſt in euidenti: h Scientiam il/
lius: id eſt ſapientię: id eſt faciam ſapientiam cognoſci: id eſt
chriſtum: vel ſapientiam creatam: quę magis ſenſu experien/
tię q̃ꝫ verborum relatione cognoſcitur. i Et nõ preter/
ibo veritatem: quin aperte ⁊ integre et diſcrete dicam:
k Necꝫ cũ inuidia tabeſcente: id eſt tabeſcere facien/
te: Iuxta illud Prouerb. xiiij. d. Putredo oſſium inuidia.
m Iter habebo: id eſt ſine inuidia cõmunicabo ſcientiã:
nec alijs inuidebo ſapientiam ⁊ doctrinã. Sicut moyſes/ Nu
meri. xj. f. Quid inquit ęmularis pro me: quis tribuet vt oĩs
pp̃ls prophetet: et det eis dominus ſpiritum ſuum. Uel ſic.
k Necꝫ cum inuidia: id eſt non cũ inuido: l Tabe/
ſcente iter habebo: id eſt nõ ero familiaris inuido: nec cõ
municabo ei ſcientiam. Unde Prouerb. iij. d. Ne ęmuleris
hominem iniuſtum/ nec imiteris vias eius. Item Prouerb.
xxiij. a. Non comedas cum homine inuido/ nec deſideres de
cibis eius. n Quoniam talis homo: id eſt inuidus:
o Non erit particeps ſapientię: et ideo non eſt ei cõ
municanda: nec ego etiam particeps eſſem ſapientię ſi alijs
inuiderem. De hoc dicitur Prouerb. xxiij. b. Ne loquaris ĩ
auribus inſipientium: quia deſpiciẽt doctrinam eloquij tui.
Inuidus nõ eſt particeps ſapię — Quare autem inuidus non eſt particeps ſapientię: triplex ē
ratio. Prima: quia in maliuolam animam non intrat ſapi/
entia. ſ. j. b. Unde Eccj. xv. a. Homines ſtulti nõ apprehen/
dent eam: longe enim abeſt a ſuperbia eorum ⁊ dolo. Secũ/
da eſt: quam ponit Rabanus: quia per ĩuidiã intrauit mors
in orbem terrarum. ſ. ij. d. et per ſapientiam liberatur ab ea
genus humanum. Tertia eſt: quia inuidia deſtruit fundamẽ
tum in quo fundata eſt ſapientia: id eſt virtutes animę. Un/
de Prouerb. xiiij. d. Putredo oſſium inuidia. p Multi/
tudo autem ſapientium: Quaſi bonũ eſt participare ſa
pientiam: q Autem: id eſt quia. p Multitudo ſa/
pientium ſanitas eſt orbis terrarum: Ad litterã. Un
de Prouerb. xxiiij. a. Cum diſpoſitione itur ad bellum: ⁊ erit
ſalus vbi multa cõſilia. Myſtice ſꝫm Rabanũ. p Mul — Myſtice
titudo ſapientiũ: id eſt cętus p̃dicator. r Sanitas ē
orbis terrarũ: id eſt cauſa coadiuuãs ſanitatis ſpiritualis:
quia per eorum doctrinam ad fidem conuerſus. Prouer. xj.
b. Ubi nõ eſt gubernator/ populus corruet: ſalus autem vbi
multa conſilia. s Et rex ſapiens: id eſt chriſtus vel q/
libet bonuſ rector: t
Populi ſtabili/
mentum eſt. Eccj.
x. a. Iudex ſapiens iu
dicabit populuꝫ ſuũ:
et principatus ſenſa/
ti ſtabilis erit.

p ceps ſapientię. Mũltitudo
q r aũtem ſapientium/ ſãnitas ẽ
s orbis terrarũ: et rẽx ſapiens
t ppli ſtãbilimẽtũ eſt. Ca. VII
v Ergõ accipite diſci/
plinã per ſermones
x meos: ⁊ p̃dẽrit vob.
y Sũ quidẽ ⁊ ego mortal' hõ/
z a ſilis †õib9 / et ẽx genere†terre/
b ni illi9 q̃ prĩor fact9 ẽ: et ĩ vẽ/
c d trẽ matris figũrat9 ſũ caro:

Expoſitio Ca. VII — A
Ergo acci/
pite. Septi/
mũ ē capitu/
lũ: in q̃ philo originẽ — Al. hominib9
humanę conditionis — Al. terren
deſcribit: vt ſciat ho/ — Al. terre
mo quid ex carnis ori
gine/ ⁊ quid ex dei mu
nere habeat: ponens
ſe in exemplum: vt nemo de adipiſcenda ſapientia deſperet:
cum ipſe qui ſimilis conditionis eſt vt alij homines/ tantam
adeptus fuerit ſapientiam. Similiter facit ſalomon in Pro/
uerb. iiij. a. vbi dicit: Legẽ meã ne derelinquas: nã et ego fui
filius patris mei tenellus ⁊c. Et dicit Rabanus q' in perſona
ſapientię: id eſt chriſti loquiꝫ philo: et qd̃ de ſe dicit/ de chri/
ſto intelligit. Dicit ergo ita: Quid eſt ſapientia: ⁊ quẽ
admodum facta ſit referam: ⁊ non abſcondam ſa/
cramenta dei: ſed ab initio natiuitatis inueſtiga/
bo: ⁊ ponam in lucem ſcientiam illi9 ⁊c. v Ergo
accipite diſciplinam per ſermones meos: id eſt ſu/
ſcipite ⁊ acceptã habete. x Et proderit vobis. Aliter
enim parum p̃deſſet niſi accepta ſit doctrina magiſtri. Do/
ctrina enim nunq̃ꝫ accepta erit niſi vita doctoris prius acce/
pta fuerit. Unde Greg9. ſuper Ezechielẽ. Sermo dulcedinẽ
non habet: quem vita reproba intra conſciẽtiam remordet.
Item qui verbum dei loquiꝫ/ prius ſtudeat qualiter viuat: ⁊
poſtea colligat quę ⁊ qualia doceat. Item ibideꝫ. Ad hoc vt
ſeruetꝫ veritas predicãdi: teneatur/ neceſſe eſt/ altitudo viuẽ/
di. y Sum quidẽ et ego mortalis homo ſimilis
omnib9/ dicit philo: vel ſapientia per philonẽ. Unde dicit
Interl'. Formatũ p̃ ſe inducit loquẽtẽ/ forma ſapientẽ. For/
ma enim antonomaſice dicitur ſapientia: ⁊ ſapiens formatꝰ.
a Et ex genere terrę/ vel terreni illius: alia littera:
b Qui prior factus eſt: vel/ fictus: alia lrã: id eſt adã.
c Et ĩ vẽtre matris figurat9 ſũ caro/ q̃ntũ ad corp9.
Decem menſiũ tempe
Myſtice vel moraliꝫ: in p̃ſona cuiuſlibet ſapiẽt'. y Sũ — Myſtice moraliter
q̃dẽ ego mortalis hõ: id ē potẽs mori in aĩa p̃ peccatũ.
Caro enĩ cõcupiſcit aduerſus ſpiritũ: vt deijciat in peccatũ:
Gal'. v. c. In h̃ reprimiꝫ ſuperbia ⁊ p̃ſumptio quorũdã: q̃ ni/
mis de ſe preſumunt/ quaſi peccare non poſſint. z Simi
lis omnib9. In hoc reprehenditur ſingularitas hypocri/
tarum: qui dicũt cum phariſeo: Deus/ gratias tibi ago: quia
non ſum ſicut ceteri hominũ: Luc'. xviij. b. In hoc etiam re/
primitur vel reprehẽditur elatio ſuperborũ prelatorũ: quo/
rum quidam non ſe homines putant/ ſed ſupra homines: pa/
rum citra deum. Quibus dicitꝫ Eccj. xxxij. a. Rectorem te
poſuerũt ⁊c. a Ex genere terreni illius/ notabilis: id
eſt chriſti. b Qui prior factus ē/ de terra: id eſt de bea
ta virgine: Nã domin9 dedit benignitatẽ: ⁊ terra noſtra da/ — pſ. 84.
bit fructus ſuos: Et ita verbũ caro factũ eſt ⁊ habitauit ĩ no
bis. Prior dicit/ non tempe/ ſed dignitate. Unde Ioh. j. d.
Hic eſt de quo dixi: qui poſt me venturus eſt: ante me fa/
ctus eſt: quia prior me erat. c Et in ventre matris: id
eſt eccleſię: d Figuratus ſum caro/ per gratiam bap/
tiſmalẽ. Ibi enim

a Decē mēſiū tēpore coagulatus ſū in ſanguine/ matris/ſcilicet. c Ex ſemine hois: id eſt patris. d Et delectamēto ſomni cōueniētis.i.ex cōmunicatiōe viri ⁊ fẹmine/ei⁹ volūtas cito trāſit vt ſomnū: nec ē vera/ſic ſomni. Vñ Rabanus dicit/ꝙ per hoc ꝙ dicit philo: decem menſium tempe ſe eſſe coagulatum in ſanguine ex ſemine homis: demōſtrat vtriuſqꝫ ſex⁹: id eſt maſculini et fẹminini differentiam: Nam vt dicunt phyſici/ſemē mulierꝭ ſanguinolentū/ſemē viri candidum ē: quorū permixtiōe certis ſpacijs formatur corpus/donec aīatum perueniat ad partum: ⁊ alij ſeptimo menſe/alij octauo/alij nono naſcuntur: qui vero ī decimo naſcuntur/ꝑfectiores ſunt ⁊ vitales ⁊ ſanatiui dicūtur

T. ſomnij conueniente

a Decem menſium tempore co
b agulatus ſum in ſanguine:
c ex ſemine hominis et delec
d tamento ſomni conuenien
e tis. Et ego nat⁹ accepi cō
f munē aerem: et ſimiliter de
g cidi in terrā factā: ⁊ primām
h vocem ſimilem omnib⁹ emi
i ſi plorans. In inuolumen
k tis nūtrit⁹ ſū ⁊ curꝭ magnis.
l Nemo enī ex regibus aliud
m habuit natiuitatis initium:
n

e Et ego natus/de muliere: f Accepi cōmunem aerem: id eſt natus veni in aera/cōmunem oīb⁹/etiam animalib⁹. g Et ſimiliter decidi/naſcēdo/ in terrā factam: id eſt in terram de terra compactam/ſicut omnes qui naſcuntur. Vel notat ꝙ homo reſoluitur in terram/vnde factus eſt: ſicut dicitur Geñ.iij.d. Tñ corp⁹ chriſti nunqꝫ

Ps.15. fuit reſolutū ī terrā: ſm ꝙ dicitur in Ps. Nec dabis ſanctū tuum videre corruptionem. Vel ſic vt loquatur ſynecdochice quo ad animam quẹ carni infundit. g Et ſimilit/alijs

R. fabanus ⁊animalib⁹: h Decidi in terrā factā/vt prius. i Et primā ſimilem/alijs naſcentib⁹: k Emiſi plorans: Nā clamant e vel a quotqt naſcunt ab eua. l In inuolumentis/pannorum et cunabulorum: m Nutritus ſum/ ſicut alij infantes: et curis magnis. Ecce quattuor hic poſſunt videri notanda circa natiuitatē hominis. Immundicia in conceptione: onus in matris portatione: dolor ī partus emiſſione: ſollicitudo in educatione. A tribus primis īmunis fuit beata virgo: ſed nō a quarto. Habuit enī curam magnā et ſollicitudinē filiū nutriēdi: licet pauper eſſet ipſa et vir eius ioſeph. Nec mirū ſi ita nat⁹ ſū: n Nemo enī ex regibus aliud habuit natiuitatꝭ initium/ ꝗꝫ vt dixi.

☞ Vnus ergo eſt oibus

ꟓ tiſmalem. Ibi enī figuramur: quia chriſto cōfiguramur. Vnde Phil.iij.c. Configuratus morti eius ſi quo mō occurrā ad reſurrectionē quẹ eſt ex mortuis. Roma. vj.a. Quicūqꝫ baptiçati ſumus in chriſto ieſu: in morte ipſius baptiçati ſumus: Cōſepulti enī ſumus cum illo per baptiſmū in mortē. a Decem menſiū tempore coagulatus ſum ī ſanguine ex ſemine hominis. Decem mēſes ſunt virtutes vel opera virtutuꝫ: quibus decalogus impletur. De quibus dicitur Iob.iij.a. Dies illa nō computet in diebus āni/ nec numeretur in menſib⁹. Sanguis eſt fides paſſionis dñicẹ: ſemen verbum prẹdicatiōis. Ex his duob⁹ concipit homo ſpiritualiter. Vnde ſignāter dicit: b Coagulatus ſum ex ſanguine hominis: id eſt in fide ex verbo prẹdicationis. a Decem menſiū tempore: id eſt decalogi obſeruatione: quẹ neceſſaria eſt ad perfectā conceptionē. Et nota quattuor quẹ dicꝫ philo: quẹ ſpūaliter ītellecta/ neceſſaria ſūt ad ſpiritualē generationē: id eſt ſanguis matris: ſemē hominis: tempus decem menſiū: delectatio ſomni conueniētis. Sanguis matris eſt compaſſio prẹdicantis de peccatis aliorum. Hanc habebat eçechiel: qñ ſeptē diebus ſedit mẹrēs in medio iudeoꝝ: Eçech.iij.d. Hāc habuit apl's q dicebat. Quis infirmat et ego nō infirmor: ⁊c.ij.Corꝭ.xj.g. Semē hois ē inſpiratio verbi: qd neceſſariū ē ꝑdicatori anteqꝫ pariat: Alioquin conqueret dñs p Hiere.xxiij.d. Non mittebā ꝓphetas et ipſi currebant: non loquebar ad eos ⁊ ipſi ꝓphetabāt.q.d. non inſpirabā eis ſemen.i. verbū: ⁊ ipſi volebāt parere vl' generare. Tempus decem menſiū/eſt impletio decalogi: quẹ ſimilit neceſſaria ē ꝑdicatori anteqꝫ pariat: Alioqn faciet abortiuos. De hoc tēpore dicitur Iob. xxxix.a. Nunquid noſti tempus partus ibicū in petris: Et in Ps. dicit prẹdicator Ps.1.
tanqꝫ lignum quod plantatum eſt ſecus decurſus aquarum: qd fructum ſuum dabit ī tempore ſuo. Et beatus Berñ. dicit: Quorum fructus nimis proſpere veniunt/minus proſpere oriuntur. Nec iſta tria ſufficiunt niſi adueniat delectamentum ſomni conueniētis: id eſt contemplatio: Ibi enī prẹdicatores hauriūt qd poſtea in prẹdicatione effundent. De quo ſomni delectamento dicitur Eccs.v.c. Dulcis eſt ſomnus operanti ſiue parum ſiue multum comedat. Et bene dicit: dulcis eſt operāti: quia contemplatio ſequitur actionem. Vnde beatus Berñ. Non expedit alicui vt vſurpet ſibi contemplationem/ niſi prius infuderit actionē. Ideo dicit primo philo/decem menſes: ⁊ poſtea delectamentū ſomni. Sequitur: e Et ego natus accepi communem aerem: id eſt ego natus p pẹnitentiam et confeſſionē in nouitate vitẹ: f Accepi cōmunem aerem: id eſt chriſtū per cōmunem euchariſtiẹ participationem. Et dicitur chriſtus cōmunis aer: quia omnes ſpirat: id eſt viuificat: ⁊ inſpirat quos vult. Vnde Threñ.iiij.d. Spirit⁹ oris noſtri chriſtus dñs captus eſt ī pctis noſtris: cui dixim⁹ in vmbra tua viuem⁹ in gentib⁹. g Et ſimilit decidi ī terrā factā.i. humiliat⁹ ſū cōſideratiōe natiuitatis chriſti: in q verbū caro Ioh.1.b.
factū eſt. i Et pmā vocē ſimilē oib⁹ emiſi plorās: id eſt cōfeſſionē: quẹ ē pma vox in natiuitate ſpūali. De qua dicitur Cantꝭ.ij.c. Vox turturis audita eſt in terra noſtra. Et nota ꝙ dicit: primam vocem emiſi plorās: nam ſecundā emittet gaudēs. Prima vox eſt cōfeſſio peccati: hẹc plorando emittitur. Secunda eſt confeſſio laudis: hẹc cum gaudio emittitur. De qua dicit Hiere.xxxj.c. Quieſcat vox tua a ploratu tuo et oculi tui a lachrymis. Ideo dixit: qẹſcat: qr parum ante dixerat de altera voce: ſcilicet ploratus: Vox in excelſo audita eſt lamētatiōis ⁊ fletus ⁊ luctus. Triplex ponit nomē luctus: propter tria genera peccatorum: quẹ in cōfeſſione dicuntur: cordis/oris/et operis. Et hoc dicitur cōtra multos qui peccata ſua ridendo confitētur. Prima vox eſt in via: ſecunda erit in patria. Vnde Eſa.lj.b. Gaudium ⁊ leticia inuenietur in ea: gratiarūactio ⁊ vox laudis. Ecce duẹ voces notabiles quẹ erunt in patria: gratiarum ſcilicet actio et vox laudis. Similiter ī via duplex eſt vox: flebilis oratio: et confeſſio. Orationi ſuccedet gratiarūactio: Nā in illa die non interrogabitꝭ me quicqꝫ dicit domin⁹: Ioh.xvj.c. Confeſſioni peccati ſuccedet vox laudis. Sequit: l In inuolumentis nutritus ſum ⁊ curis magnis. Prẹdicatores ſunt nutrices eorum quos conuertunt ad pẹnitentiā vel ad fidem: ſicut dicit apoſtolus de ſeipſo.j. Theſſalꝭ.ij.b. Facti ſumus paruuli in medio veſtrum: tanqꝫ ſi nutrix foueat filios ſuos. Inuolumēta qbus inuoluere ⁊ nutrire debent filios ſuos prẹdicatores/ſunt exēpla ſctōꝝ: quẹ ꝑdicatores debēt pẹnitētib⁹ ad ꝯſolationē narrare: nā ꝑ hẽ maxie extrahūt pctōres d lacu pctōꝝ. Vñ Hieremias.xxxviij.d. legit ſic extract⁹: vbi dr: Pone veteres pānos: ⁊ hẽ ſciſſa ⁊ putrida ſb cubito manuū tuaꝝ ⁊ ſup funes: fecitqꝫ ſic hieremias: ⁊ extraxerūt eū funib⁹ ⁊ eduxerūt eū de lacu. De cura autē ⁊ ſollicitudine quā debet habere prẹdicator de conuerſis ſuis: legit Geñ.xxxj.e. vbi dic iacob ad laban: Viginti ānis fuiui tibi: oues tuẹ et caprẹ ſteriles non fuerūt: arietes gregis tui non comedi: nec captū a beſtia oſtēdi tibi: ego damnū oē reddebā: qcqd furto perierat/a me exigebas: die noctuqꝫ ẹſtu vrebar ⁊ gelu/fugiebatqꝫ ſomn⁹ ab oculis meis. n Nemo enī ex regibus aliud habuit natiuitatis initiū.i. omnes iuſti qui reges dicunt/qr ſe bene regūt: hoc modo nati ſunt.

☞ a Unus ergo eſt omibus introitus ad vitam/ na/
turę. b Et ſimilis exitus: id ē ſimilis mors. Unde ver/
ſus. Mors dominũ ſeruo: mors ſceptra ligonibus equat.
Diſſimiles ſimili cõditione trahit. In his verbis ſicut dicit
Rabanus oſtendit philo ꝙ omnis homo terrenus ex viri et
mulieris ſemine ortꝰ/
temporalis vitę ſorti/
tur exordium/ et per
mortẽ ð mũdo trãſit.
Sed cęleſtis adam. i.
chriſtus q̃ ſine ſemine
virili ð matre virgine
natus ē/ ꝓpriũ habet
natiuitatis modũ: q̃ ⁊
mortis ſuę ordinauit
occaſũ. Decimo men
ſe poſt conceptionem
chriſti natiuitas eius

b Unus ergo introitus eſt oĩ/
b bus ad vitam: et ſimilis exi/
c tus. Propt̃ h̃ optaui et dã/
f tus ē mihi ſenſus: et iũocaui
g et venit ĩ me ſpũs ſapię: Et
h ꝑpoſui illã regnis ⁊ ſedibꝰ:
k et diuitias nihil eſſe dixi ĩ cõ
l paratione illius. Nec com/

celebratur a chriſtianis: ⁊ ab octauo kalẽ. aprilis quãdo cõ/
ceptus creditur/ vſq; ad octauas kalẽ. ianuarij quando na/
tus tradit̃/ numerant̃ ducẽti ſeptuagintaſex dies: q̃ faciũt no
uem mẽſes ⁊ ſex dies. Et ita verum ē qđ dicit̃ Joh. ij. d. ſ. ꝙ
q̃dragintaſex annis templũ corpis ſui ędificatũ eſt. i. ducẽtis
ſeptuagintaſex diebꝰ: qui q̃drageſieſſepties ſenariũ habẽt: q̃
eſt numerꝰ ꝑfectus. Unde patet: ꝙ ſicut chriſtus ꝑfectꝰ ē de/
us: ita ꝑfectꝰ eſt homo. Et dicũt ꝙ in ſacra ſcṗtura nõ inue/
nitur natiuitas alicuꝰ ſancti niſi in decimo mẽſe a ꝯceptione
ſua. Dñs enĩ chriſtus in decimo mẽſe natus eſt: vt dicit̃ hic:
et beata ꝟgo ſimilit̃: ſed duobꝰ vel tribꝰ diebꝰ minꝰ fuit ĩ vte
ro matris q̃ chriſtꝰ. In quo patet ꝙ chriſtꝰ ꝑfectiſſimꝰ ⁊ ve
riſſimus homo fuit ſꝫ naturam.

Myſtice ☙ a Unꝰ ẽ itroitꝰ ē oibꝰ ad vitã/ grẽ. b Et ſilis exitꝰ/
a pctõ. c Propt̃ hoc. ſ. quia cognoui ꝙ vnꝰ eſt introi
tus oibus ad vitam ⁊ vnus exitꝰ: d Optaui/ ſapientiã.
Uñ. j. ix. a. Da mihi ſediũ tuarũ aſſiſtricẽ ſapientiã. e Et
datꝰ eſt mihi ſenſus. i. intellectꝰ bonus ad intelligẽdũ ve/
Ps. 118. ritatem. De q̃ dicit Ps. Da mihi intellectũ vt diſcam man/
Ps. 110. data tua. Et alibi. Intellectꝰ bonus oibus facientibꝰ eũ. Et
nota ꝙ dicit/ datꝰ ē mihi ſenſus: ꝯtra mltos q̃ gloriant̃ de
ingenio ſuo vel ſtudio ſapiẽtiã adipiſci. De q̃bus dicit apl's
. j. Corĩ. iiij. b. Quid habes qđ nõ accepiſti: ſi autẽ accepiſti
q̃d gloriaris q̃ſi non accepis: f Et inuocaui/ orãdo do/
minũ vt daret mihi ſapiam: iuxta ꝯſiliũ Jaco. j. a. Si quis
indiget ſapiẽtia/ poſtulet a dño. g Et venit in me ſpi/
ritus ſapiẽtię/ et intellectꝰ. i. ſpũſſctũs dator ſapiẽtię: cuiꝰ
grã ſapiẽs ſum. Uel ſpũs ſapiẽtię: id ē ſapia inſpirata a deo.
Et loquit̃ philo in ꝑſona ſui/ vľ cuiuſlibet ſapientis: ⁊ pręci/
pue ſalomonis: q̃ poſtulãs a deo ſapiaꝫ. iij. Regĩ. iij. b. pręe/
tulit illam oibus rebꝰ: et ideo diuitias ⁊ gloriã meruit cũ illa.
Unde ſubdit: h Et prepoſui illã regnis ⁊ ſedibꝰ. i.
potẽtijs ⁊ dignitatibꝰ. k Et diuitias/ tpales/ nihil eſſe
dixi in cõparatiõe illiꝰ. Unde Glo. Oia p̃cioſa in com/
paratiõe eius vileſcũt. Uñ ipſemet ſalomon Prouerb. viij.
b. Mecũ ſt̃ diuitię ⁊ glia/ opes ſupbę ⁊ iuſticia. Uñ cũ ſpõſa
Cantĩ. ij. dixiſſet: Introduxit me rex in cellã vinariã: ſtatim
poſt ſubdit: Fulcite me floribꝰ: ſtipate me malis: qꝛ amore
langueo. q. d. omia poſtpono dulcedini quã in cella vinaria
deguſtaui. Et nota tria q̃ ponit hic philo circa q̃ potiſſimũ
verſant̃ humana deſideria. ſ. qđ decet/ qđ delectat/ qđ expe/
dit. In regnis intelligit̃ quod decet. i. honor: In ſedibus qđ
delectat. i. quies vľ voluptas. In diuitijs quod expedit: id ē
vtilitas. Omnia hęc quęrenti ſapientiaꝫ non ſolum vilia ſed
nihil reputantur. l Nec comparaui: id eſt adequaui:
m Illi lapidem precioſũ: ad litterã. Unde Prouerb.
iij. b. Precioſior eſt cũctĩ opibꝰ ſapiẽtia: ⁊ oia q̃ deſiderant̃
huic nõ valẽt cõpari. Itẽ Mat. xiij. f. Inuẽta aũt vna p̃cio/
ſa margarita. i. ſapiẽtia ſiue ĩtelligẽtia verbi dei: abijt homo
et vendidit oia quę habebat et emit eam. i. omnia emolimẽ/
ta pręſentis vitę deſpexit: vt diuinę ſapientię vacare poſſet.

n Qm̃ omne aurũ in cõparatione illius arena eſt
exigua. i. vile et contemptibile eſt aurũ reſpectu ſapientię.
o Et tanq̃ lutum ęſtimabitur argentũ in conſpe/
ctu. i. in cõparatione/ illius. Augꝰ. Aurũ et argentum non
nihil eſt: et ideo mundus ea in morte retinet: peccatũ autem
nihil eſt: et ideo nulla
foraminis anguſtia re
tinere poteſt. Uel per
aurũ intelligit̃ huma/
na ſapiẽtia: per argẽ/
tum eloquentia: quę Job. 28. c.
cõpata diuinę ſapię/
nihil ſunt niſi lutũ: qꝛ
magĩ coinq̃nãt aĩaꝫ q̃ B
iuuent. Uñ Abacuk.
ij. b. Uſq; q̃ aggrauat
ꝯ ſe deñſũ lutũ: p

m parauí illi lãpideꝫ precioſũ:
n qm̃ omne aurum in compa/
ratione illius arena eſt exi/
o gua: et tanq̃ lutum ęſtima/
bit̃ argentũ in ꝯſpectu illiꝰ.
p Sup ſalutẽ et ſpeciẽ dilexi
q eã: ⁊ ꝓpoſui ꝓ luce hře illã:
r qm̃ ĩextiguibile ē lumẽ illiꝰ.
s
t

p Sup ſalutẽ/ corpo
ris: q Et ſpeciẽ/ corpaliũ rerũ: r Dilexi eaꝫ: qꝛ iſta
deficiũt: illa nõ. s Et ꝓpoſui ꝓ luce hře illã: Et meri
to: qꝛ mãdatũ lucerna eſt ⁊ lex lux: Prouerb. vj. c. t Qm̃
inextiguibile ē lumẽ illiꝰ/ ex ſe. Nunq̃ enim lumẽ ſapię
deficeret/ niſi pctm̃ inueniret. Myſtice/ ð chriſto: d Op Myſtice
taui ⁊ datꝰ eſt mihi ſenſus: inuocaui ⁊ venit ad me
ſpiritus ſapię. Primo dicit: Optaui/ et poſtea: iuocaui:
qꝛ p̃us ē deſideriũ cordis/ ⁊ poſtea petitio oris: et tunc ē effi/
cax ⁊ veri nois iuocatio. i. abintꝰ vocatio. De q̃ iuocatiõe dr
Johel. ij. g. Et erit: q̃cũq; iuocauerit nomẽ dñi ſaluus erit.
Item duo dicit: Datus eſt mihi ſenſus: ⁊ poſtea: venit ĩ me
ſpiritꝰ ſapientię: in quo notat̃ duplex effectus ſapiẽtię. Pri/
mo illuminat intellectũ: Et h̃ eſt: datꝰ eſt mihi ſenſus. Dein/
de accendit affectum ad diligendum: Et hoc eſt: venit ad me
ſpũs ſapientię. Hic eſt duplex ſpiritus helię: de quo dr. iiij.
Regĩ. ij. b. Obſecro vt fiat ſpiritus tuus duplex in me/ dicit
heliſęus. h Et ꝑpoſui illã. ſ. ſapiẽtiã. i. chriſtũ: i Re/
gnis ⁊ ſedibꝰ: et diuitias nihil eẽ dixi in cõpatione
illiꝰ: Hoc eſt/ ꝓpt̃ chriſtũ oia q̃ in mũdo ſũt cõtempſi: diui/
tias/ delitias ⁊ honores nihil reputãs. Uñ paulꝰ Philĩ. iij. b.
Exiſtimo oia detrimẽtũ eẽ ꝓpt̃ eminẽtẽ ſciaꝫ ieſu chriſti dñi
mei: ꝓpt̃ quẽ oia detrimẽtũ feci/ ⁊ arbitror vt ſtercora vt chri
ſtũ lucrifaciã ⁊ iueniar ĩ illo. Nec ſufficit iſta ꝓpt̃ chriſtũ ꝯtẽ/
nere: imo p̃rem ⁊ m̃rem ⁊ filios ⁊ vxores: etiã ꝓpriã volũtatẽ
oportet dimittere ⁊ ꝯtẽnere ꝓpt̃ chriſtũ. Uñ Lucĩ. xiiij. f. Si
q̃s venit ad me ⁊ nõ odit p̃reꝫ ſuũ ⁊ m̃rem ⁊ vxorẽ ⁊ filios et
frẽs ⁊ ſorores: adhuc aũt ⁊ aĩaꝫ ſuã: nõ põt meꝰ eẽ diſcipulꝰ.
Nec iſta ſufficiũt diſcipulĩ chriſti ad ꝑfectionẽ/ niſi ꝯtumelias/
moleſtias/ iiurias: nõ dico patient̃/ ſ; libent̃ ⁊ lętant̃ ſuſcipiãt
ꝓ noie eiꝰ. Heb. x. g. Rapinã bonoꝝ vroꝝ cũ gaudio ſuſcę/
piſt̃. Prouerb. xij. d. Qui negligit dãnũ ꝓpt̃ amicũ/ iuſtꝰ eſt.
Actĩ. v. g. Ibãt apłi gaudentes ⁊c. l Nec cõpaui illi:
id ē chriſto. m Lapidẽ p̃cioſũ. i. chriſto nõ adęq̃ui quẽ/
libet ſctm̃: ſicut iudęi: quoꝝ q̃dã dicebãt ipſũ eſſe heliam/ alij
hieremiã/ alij iohãnẽ baptiſtã/ alij vnũ ex ꝓphetĩ. i. heliſęum:
Mat. xvj. b. Et h̃ eſt qđ legit̃ Job. xxviij. c. Nõ ꝯfert̃ tin/
ctis indię coloribꝰ. i. mũdi ſapiẽtibꝰ: nõ lapidi ſardonico p̃cio
ſiſſimo. i. alicui patrũ veterĩ teſtamẽti: non ſaphiro. i. alicui
ſctõ noui teſtamẽti: non adęq̃bit̃ ei aurũ vel vitrũ. i. aliquis
cęleſtis patrię/ cuiꝰ mentẽ ab alteriꝰ oculis corpulentia non
abſcondet: vt dicit Gregꝰ. n Omne aurũ in cõpara/
tione illius arena eſt exigua. i. omnis ſanctus reſpectu
chriſti/ ē quaſi arena exigua reſpectu auri. i. vilis vľ inutilis.
Job. xxv. a. Nunquid iuſtificari põt homo comparatus deo:
q. d. nõ. o Et tanq̃ lutum ęſtimabit̃ argentum. i.
mũdi ſapientes ⁊ eloquentes: in cõſpectu illius. Hiere.
xviij. a. Ecce ſicut lutũ in manu figuli: ſic vos in manu mea
domus iſrĩ. p Sup ſalutem ⁊ ſpeciem dilexi eaꝫ. i.
chriſtũ: quia in ipſo eſt vera ſalus ⁊ decor et ſpẽs aiarũ. Uñ
Ps. Dñs illũiatio mea ⁊ ſalꝰ mea quẽ timebo s Et pro/ Ps. 26.
poſui ꝓ luce hře illam: quia in veritate ipſe eſt lux vera
quę illuminat omnẽ

que illuminat omnem hominem venientem in hũc mũdum:
Joh.j.a. Unde in eodem.viij.b. Ego ſum lux mũdi: qui ſe/
quitur me/non ambulat in tenebris: ſed habebit lumen vite:
qđ eſt inextinguibile: ſicut dicitur hic. Sequitur. a Uene/
runt aũt mihi.q.d. ꝓpter hec ita honoro ſapientiã: q2 ve/
nerũt mihi oĩa bo
na/gratuita/ c Cũ
illa. Hoc expertus ē
ſalomon qui a deo pe
tens ſapientiaꝫ/regni
ſulimitatem/ diuitias
et gloriaꝫ cum illa ob/
tinuit.iij.Reg.iij.b.
d Et innumera/
bilis honeſtas per
manus illius: id ē
per opera ſapientie.
Unde.j.x.b. Hone/
ſtauit illum in labori/
bus ſuis. e Et le/
tatus ſum in om/
nibꝰ: tam pſperis ꝗ̃
aduerſis: f Quo/
niaꝫ antecedebat

a Uenerunt autem mihi om/
c nia bona pariter cum illa: et
d innumerabilis honeſtas per
e manus illius: ⁊ letatus ſum
f in omnibus: quoniam ante/
cedebat me iſta ſapientia: et
g h ignorabam/ quoniã omniũ
i bonorum mater eſt: Quam
k ſine fictiõe didici: et ſine in/
l m uidia cõmunico: ⁊ honeſta/
n tem illius nõn abſcondo.
o p Infinitus enim theſaurus ē
q hominibus: quo qui vſi ſũt/

me iſta ſapiẽtia/docens ⁊ preparãs viam ſalutis/pericu/
la remouẽs ꝯtra hoſtes/auxilium prebens/vitam cuſtodiẽs.
Unde Eccĩ.iiij.b. Sapiẽtia filijs ſuis vitam inſpirat: ⁊ ſuſci/
pit exquirẽtes ſe/⁊ preibit in via iuſticie. g Et ignorabã
quoniã omniũ bonoꝝ mater eſt/ſapiẽtia: ſicut ipſe di
cit Eccĩ.xxiiij.c. Ego mater pulchre dilectionis ⁊c.q.d. an/
teꝗ̃ veniret mihi ſapiẽtia: ignorãs fui reſpectu ſcie quã po/
ſtea habui: ita ꝙ priorem ſcientiã poſteriori cõparando igno
rantiã reputaui. Hoc modo locutꝰ ē iohãnes baptiſta/ Joh.
Aliter j.c. Et ego neſciebã eum/ſupple ita vt modo. Aliter de chri/
ſto: qui eſt ſapia patris: vt dicit.j.Cor.j.d. a Uenerũt
mihi oĩa bona parit cũ illa: q2 quicunꝗ̃ noticiã chriſti
ꝑcipit/oĩm virtutũ gr̃aꝫ recipit ĩ pſenti: ⁊ in futuro ꝑcipit vi/
tam eternã. Cuius arra eſt ipſa gr̃a. Ro.viij.f. Qui ꝓprio fi/
lio ſuo nõ pepercit: ſed ꝓ nob oĩbꝰ tradidit illũ: quõ vero nõ
oĩa nob donauit cũ illo: q.d. Immo dedit. Unde.j.Cor.iij.
d. Oĩa vr̃a ſunt: vos aũt chriſti/chriſtꝰ aũt dei. d Et in/
numerabilis honeſtas ꝑ manꝰ illiꝰ/quas ꝓ nobis ex/
tendit in cruce ꝓpter vitam eternã: quia oĩa bona que ꝯſecuti
ſumus/ ꝑ manꝰ eius ſanctas ⁊ venerabiles accepimꝰ. Unde
Ps.103. Ps. Aperiẽte te manũ tuã oĩa implebũtur bonitate. Propter
Ps.142. qđ dicebat Ps. Et ĩ factis manuũ tuaꝝ meditabar. e Et
letatus ſũ in oĩbꝰ/tã pſperis ꝗ̃ aduerſis. f Quoniam an/
tecedebat me iſta ſapia. Michee.ij.d. Aſcẽdit pandẽs
iter ante eos: diuidet et trãſibunt portã ⁊ egredientur ꝑ eam: et
trãſibit rex eoꝝ corã eis/⁊ dñs in capite eoꝝ. Et hoc ē qđ di/
cit Joh.x.a. de bono paſtore: Cũ ꝓprias oues emiſerit/ante
eas vadit ⁊ oues illum ſequuntur. g Et ignorabã.i. non
plene ſciebã: h Quoniam oĩm bonoꝝ mat eſt/ ſapia: q̃m
ex ipſo ⁊ ꝑ ipſum ⁊ in ipſo ſunt oĩa: Roma.xj.d. Sequitur.
i Quã ſine fictione didici: q2 ſpũſſctũs diſcipline effu
giet fictũ.S.j.b. k Et ſine inuidia/q̃ ē ꝯtraria largitati
ſapiẽtie: l Cõmunico/illã. m Et honeſtatẽ illiꝰ nõ
abſcõdo. Honeſtas ſapie ĩ h eſt: q2 ē pudica/modeſta/ſua/
dibilis/bonis ꝯſentiẽs/plena miſcdia/⁊ fructibꝰ bonis/⁊ iudi
cans ſine ſimulatiõe: Jaco.iij.d. Sine fictiõe ꝟo diſcere/eſt
ſapiam nõ ob aliud niſi amore ipſiꝰ q̃rere ⁊ inueſtigare. Si/
ne iuidia cõmunicare/ē dei gloriã ⁊ ꝓximi vtilitatẽ in doctri/
na ſua q̃rere/ꝟitatẽ nudã pura intẽtiõe ⁊ ꝯgruo ſmone dice/
re. Unde Eccĩ.iiij.c. Nõ retineas ꝟbũ ĩ die ſalutis: nõ abſcõdas
ſapiam tuã in decore ſuo. Uel/ m Honeſtatẽ illiꝰ.ſ.ſa/
pientie.i.chriſti: n Non abſcõdo.i. honeſta facta nul/
lo modo abſcondenda ſed reuelãda. o Infinitus enim
theſaurꝰ ē hoĩbꝰ.q.d. ideo nõ abſcõdo honeſtatẽ ſapiẽtie:
q2 infinitꝰ.i. inexhauſtꝰ: p Theſaurus eſt hoĩbꝰ.i. vtẽ/
tibus ratione. q Quo q̃ vſi ſunt/ operantes ſm eam.

r Participes facti ſũt amicitie dei.i. facti ſunt amici
dei. Unde Joh.xv.b. Uos amici mei eſtis ſi feceritis q̃ ꝑcipio
vob. Quidã habẽt ſapiaꝫ ĩ corde tm̃: q̃dã in codice: q̃dam in
ore: q̃dã in oꝑe: hi ſoli ꝑticipes ſunt amicitie dei: s Pro/
pter diſcipline dona: q̃ ſine iuidia cõmunicãt. t Cõ
mẽdati/deo.i. cõmẽ
dabiles facti. Uel/ s
Propter diſcipline
dona.i. ꝓpter flagella
diuine correctiõis/q̃ in
ſe cuſtodiũt. t Cõ/
mẽdati.i. cõmẽdabi
les facti deo ⁊ hoĩbꝰ.
v Mihi aũt dedit
deꝰ dicere ex ſnĩa
.i. dñs dedit mihi ſa/
piẽtiã eloquẽtie dig/
gnam.i. dedit ſapiam
et eloquẽtiã. Et verũ
eſt h/ſiue loq̃tur philo
ꝓ ſe/ſiue ꝓ ſapiẽtia.i.
chriſto: cui dedit deꝰ
pr̃ ſapiaꝫ ⁊ eloquẽtiã:
ſicut ipſemet ꝑ Eſa.l.

r pãrticipes facti ſunt amici/
s tie dei: propter diſcipline do/
t v na cõmmendati. Mihi au/
tem dedit deus dicere ex ſen
x y z tentia/et pſumere dignã ho/
a rum que mihi dantur: quo/
niam ipſe ſapientie dux eſt
b et ſãpientum emẽdator. In
c mãnu enim illius ⁊ nos ⁊ ſer
mones noſtri/ et omnis ſa/
pientia/et operũ ſciẽtie diſci
d e plina. Ipſe enim dedit mihi
f horum que ſũt ſciẽtiã verã:

C

b. teſtatur/dicẽs: Dñs dedit mihi linguã eruditã: vt ſciã ſuſtẽta
re eũ qui lapſus ē verbo. Uel/ v Mihi dedit deꝰ dice/
re ex ſnĩa.i. ex affectu cordis: qđ ꝓpriũ eſt eoꝝ q̃ de deo lo/
quuntur: vt dic Gregꝰ ſup Ezech. in ꝑnci. Unde Prouer.xvj.c.
Cor ſapiẽtis erudiet os eiꝰ: ⁊ labijs eiꝰ addet gr̃aꝫ. Eccĩ.xxj.
d. In corde ſapiẽtũ os eoꝝ. Ps. Os iuſti meditabitur ſapiaꝫ: Ps.36.
et lingua eiꝰ loquetur iudiciũ. x Et/etiam dedit mihi/pſu/
mere digna hoꝝ q̃ mihi dãtur.i. dedit mihi gr̃aꝫ pſumẽ/
di facere opa digna donis mihi datis.i. vt nec amplꝰ nec mi/
nus: ſꝫ iuxta mẽſurã gr̃e mihi date pſumerẽ facere. Et h do/
cet Petrꝰ.j.ca.iiij.b. Unuſq̃ſꝗ̃ ſic accepit gr̃aꝫ ĩ alterutrũ il/
lã admiſtrãtes. Ecce duo dic ſibi data a deo: dicere ex ſnĩa/ĩ
q̃ notatur affectio cõpaſſiõis ĩ docẽdo: ⁊ pſumere digna hoꝝ:
in q̃ notatur diſcretio ĩ opãdo. Et nota ꝙ ſignãter loquitur philo:
Nõ dic: Et dedit mihi pſumere digna hoꝝ q̃ mihi data ſũt:
ſ hoꝝ q̃ mihi dantur: ĩ q̃ notat ꝯtinuationẽ largitatis diuine: Ex
q̃ enĩ dñs ĩcipit bñfacere/ ꝯtinuat ſua dona ſꝑ augẽdo/niſi ip
ſe hõ impediat. Unde Noemi dixit nurui ſue: Ruth.iij.d. Ex/
pecta filia/donec videamꝰ quẽ res exitũ habeat: neꝗ̃ enĩ ceſ/
ſabit hõ niſi cõpleuerit q̃ locutꝰ ē. Uel ſic/ y Dedit mihi
deꝰ pſumere.i. ꝓus ad faciẽdũ ſumere. y Digna hoꝝ
ꝟboꝝ vł donoꝝ/ z Que mihi dãtur.i. dedit mihi dona h/ñ
ſolũ ad dicẽdũ ſ ꝓus ad faciẽdũ. Et rectꝰ ē ordo iſte. Priꝰ enĩ
dꝫ hr̃i ꝟbũ ĩ corde ꝑ intellectũ ⁊ affectũ: deide ĩ manu ꝑ effe/
ctũ: tãdẽ ĩ ore ꝑ doctrinã. a Quoniam ipſe ſapie dux ē.q.d.
mihi dedit deꝰ dicere ex ſnĩa: q̃m ipſe ſapie dux ē.i. auc/
tor. b Et ſapiẽtũ emẽdator.i. corrector: q2 ipſe ſapiẽtes
corrigit ne pſumãt plꝰ facere vel dicere ꝗ̃ ſm gr̃am acceptã.
Unde Malach.iij.a. Sedebit ꝯflãs ⁊ emũdãs argẽtũ ⁊ purga
bit filios leui ⁊ colabit eos q̃ſi auꝝ. Duo dixerat philo ſm ꝙ
deꝰ dedit ſibi dicere ex ſnĩa ⁊ pſumere digna: ⁊ nunc alia duo
dicit q̃ rñdẽt illis: dux ⁊ emẽdator. Dux reſpicit dicere: emẽ/
dator pſumere. Et vere ipſe ē dux ⁊ emẽdator: c In ma
nu enĩ illiꝰ ⁊ nos ⁊ ſermões nr̃i/⁊ oĩs ſapia ⁊ opeꝝ
ſciẽtie.i. moꝝ/diſciplina. Prouer.xvj.a. Hoĩs ē pparare
animũ: ſed dñi ē gubnare linguã. Itẽ Prouerb.xxj.a. Si/
cut diuiſiones aq̃ꝝ: ita cor regis ĩ manu dñi: quocũꝗ̃ volue/
rit inclinabit illud. d Ipſe enĩ.q.d. vere ipſe ē dux ⁊ emẽ
dator ⁊ auctor ſapie: Ipſe enim dedit mihi horũ que
ſũt.i. oĩm creaturarũ: f Sciaꝫ verã/nõ vanã. Illa enĩ
ſcĩa ſola ꝟa ē: q̃ ad ꝟitatẽ eterne vite ꝑducit: oẽs alie vane ſũt.
Ut ſciã diſpoſitionẽ
d Ipſe enĩ ⁊c. Myſtice exponitur h d chriſto: cui dedit deꝰ Myſtice
pater ſapiam ſup oẽs q̃ fuerũt: cui omnia ſũt nuda ⁊ aperta:
Heb.iiij.d. Dicit q̃ chriſtꝰ: d Ipſe.i. deꝰ pater: e De
dit mihi hoꝝ q̃ ſũt ſciam verã/ tã celeſtiũ ꝗ̃ tpalium:
Ut ſciam diſpoſitionẽ

a vt ſciām diſpoſitionē orbis
b terrarum/et virtutes elemē
c torum:initium ⁊ cōſumma
e tionē et medietatē/temporū
g viciſſitudinū ꝑmutatiōeſ/et
h ꝯſūmatiōes tēpoꝝ†anni cur
i ſus/⁊ ſtellarum diſpoſitio/
k nes:naturas aīalium/⁊ iras
m beſtiarum/vim ventorum/⁊
n cogitatiōes hoim/ differen/
p tias †virgultorū/et virtutes
q radicum: et queçunq; ſunt
r †abſcōſa ⁊ improuiſa didici.
s Omniū eni artifex docuit
t me ſapiētiā. Eſt enim in illa
v ſpiritus intelligentię ſanctꝰ/

B a Ut ſciam diſpoſitionez orbis terrarū: ad litteram. b Et ꝟtutes elemētoꝝ.i.ignis/aeris/ aquę/terrę:q̄ ꝓpri/as ꝟtutes habēt q̄bꝰ agūt et patiunt̃ adinuicē. Et determinat q̄d eſt: vt ſciā diſpoſitionē orbis terrarū.ſ.vt ſciā/ c Initiū omniū.i.totiꝰ mundi: d Et conſummationē: id eſt finem: et medie/tatem. Et vt ſciam f Tempoꝝ viciſ/ſitudinū ꝑmutati/ones.i.rōnes et cāſ quare tp̄a ꝑmutant̃: quare.ſ. modo frigꝰ/ modo calor/ modo di/es magni/modo par/ui: quare modo dies/ modo nox. g Et vt ſciā/ ꝯſūmationes tēpoꝝ.i.q̄ñ cōſūma/tur ſiue terminat̃ eſtas/q̄ñ autūnus/q̄ñ hyems/quando ver. Et vt ſciam/ h Anni curſus: id eſt planetaꝝ: quoꝝ cur/ſu diſtinguit̃ annꝰ. Quilibet enim planeta habet ānum ſuū: et oēs ſtellę parit̃: ⁊ planetę inſimul vnū ꝑficiūt annum/qui dicitur magnus annꝰ/continēs q̄ndecim milia ānoꝝ: vt dicit Macrobius. i Et ſtellarum diſpoſitiones: id eſt qualiter ſint in firmamēto diſpoſitę: vtrum fixę vel mobiles: et quo ordine ſint diſpoſitę. k Naturas animalium: iras beſtiarum: vim ventorum/ et cogitationes hominum: quales ſint: quia vanę. o Differentias virgultorum: id eſt arborum. p Et virtutes radi/cum: et quęcunq; ſunt abſconſa/aliis: et improui/ſa didici: non per inuentionem/ſed per reuelationem. s Omniū enim artifex docuit me ſapientiā/per quam datur cognitio veritatis. Propter iſta quę modo ſūt dicta: dicunt quidam ꝙ ſalomon hunc librum compoſuit. De ipſo enim legitur.iii. Reg.iiii.d.ꝙ deus dedit ei ſapiētiam ⁊ pru dentiam multam nimis: ⁊ latitudinem cordis quaſi arenam quę eſt in litore maris: ⁊ pręcedebat ſapientia ſua/ſapientiaz omniū orientaliū ⁊ ęgyptiorum/⁊ erat ſapientior cūctis ho/minibus: Et locutus eſt ſalomon tria milia parabolarum: et fuerunt carmina eius q̄nq; milia: et diſputauit ſuper lignis a cedro quę eſt in libano vſq; ad hyſopum q̄ egreditur de pa/riete/⁊ diſſeruit de iumēt. ⁊ de reptilibꝰ ⁊ volucribꝰ ⁊ piſcibꝰ. Sed h̄ ſolutū ē.ſ. in ꝓlogo. Nā philo h̄ ꝟba ſalomonis reci/tat/ſicut ꝓſper ī libro ſuo recitat verba auguſtini.

Al. ⁊et morū mutationes: diuiſiones tē/porum

Myſtice ⁂ Cant.6.d. a Ut ſciam diſpoſitionē orb terrarū.i. eccleſię: quę ē vt caſtroꝝ acies ordinata. In ꝓmitiua eni ecclia fuerūt for/tiſſimi milites.ſ.apl̄i ⁊ martyres: in fine ſimilit̃.ſ. in tp̄e anti/chriſti erunt fortiſſimi: modo q̄ſi in medio ſunt debiles. Et h̄ rep̄ſentat ordo ꝓceſſionis q̄ fit in eccleſia. Primū eni proce/dit crux ⁊ duces ꝓceſſiōis induti: in fine maiores pſonę: ī me dio minores q̄ſi imbecilles. b Et ꝟtutes elemētoꝝ.i.p̄/ceptoꝝ: q̄ dicunt̃ q̄ſi alimēta hoīſ interioris: et q̄ſi ꝓma. Vñ Gal.iiii.a. Cū eſſemꝰ paruuli/ ſub elemētis mundi eramus. c Initiū/ꝯditionis humanę: d Et ꝯſūmationem/re/tributiōis ęternę. e Et medietatē/ fragilitat̃ per pctm̄ ꝯtractę. Vel/ c Initiū ⁊ ꝯſūmationē ⁊ medietatez/ vniuſcuiuſq; hoīs.i. introitū/mediū/⁊ extremū. Introitꝰ eſt ī mundꝰ: ꝓgreſſus laborioſus: exitꝰ ꝑiculoſus. Et ideo cōtra hęc tria/tria remedia adhibuit dn̄s. Nobis natꝰ ē: vt nobis non imputet̃ immūda natiuitas. Nobiſcū ꝯuerſatꝰ ē: vt nos inſtrueret ⁊ laborē nr̄m alleuiaret. Pro nob̄ mortuus eſt: vt mortis periculū remoueret. Hęc tria tāgit Job.xiiii.a. Hō natus de muliere/ecce natiuitas īmūda: breui viuēs tp̄e/ ec/ce ꝯſūmatio ſiue mors ꝑiculoſa: replet̃ multis miſeriis/ ecce medietas laborioſa. Jō dicit btūs Bern̄. Vide hō vñ ve/nis/⁊ erubeſce: vbi ſis/⁊ īgemiſce: q̄ vadis/⁊ ꝯtremiſce. f Tē poꝝ viciſſitudinū ꝑmutatiōes. Tria ſūt tp̄a. Ante le/gem/ſub lege/in grā: et h̄ eſt vltimū: poſt q̄d non erit tp̄s: ſed informis ſtatꝰ: bonis dico. Unde Apoc.x.b. Jurauit ange/lus ꝑ viuētē ī ſecula: ꝙ tp̄s iā nō erit: poſt ꝑmutatiōes iſtorū tpoꝝ. Et rōnes ꝑmutationū tpoꝝ/q̄re tātū q̄dlibet durauit ſolꝰ chriſtꝰ nouit. Pñt etiā dici viciſſitudines tpoꝝ/ſex ętates mūdi. Prima ab adā vſq; ad noe: ſcd̄a a noe vſq; ad abraā: tertia ab abraā vſq; ad dauid: q̄rta a dauid vſq; ad tranſmi/grationē: q̄nta a trāſmigratiōe vſq; ad chriſtū: ſexta a chriſto vſq; ad finē mūdi: ſe/ptima eſt q̄eſcentiū/⁊ curret ſimul cū ſexta: octaua erit reſurgētiū. Permutatiōes iſtarū ętatū ⁊ rōneſ eaꝝ/ſolꝰ dn̄ſ nouit. Similit̃ ſex ętates hoīs ſt: q̄ꝝ ipſe ſolꝰ dn̄ſ viciſſitudines et ꝑmutatiōes nouit. Prima ē īfantia: ſcd̄a pueritia: tertia adole/ſcētia: q̄rta iuuētꝰ: q̄n/ta ſenectꝰ: ſexta decrepita ętas ſiue ſeniū. Vel dicat̃ q̄nta vi/rilſ ętas: ſexta ſenectꝰ: ſeniū vero ⁊ ętas decrepita ꝯſeq̄ntia ſt. Et hę ſūt ſex hydrię lapideę/in q̄bꝰ aq̄ vt legit̃ ꝯuerſa ē in vi/nū: Joh.ii.b. Quia mūdꝰ in ſuis ętatibꝰ ꝑficit/⁊ hō ſimilit̃. h Anni curſus. Hic ānꝰ grę: De q̄ dr̄ in Pſ. Bn̄dices coronę āni benignitat̃ tuę. Hic ānꝰ habet q̄ttuor tp̄a. Hye/mē penitētię: in q̄ abūdāt imbres lachrymarū ⁊ gelicidiū ti/moris: ⁊ intēdū lucet ſol ętnę ꝯſolatiōis. Habet ⁊ ver iuſticię: in q̄ flores bonoꝝ operū pullulāt: Et tūc ꝓmo dicit ſpōſus: Surge ꝓpera amica mea ⁊ veni: iā eni hyems trāſiit/imber abiit ⁊ receſſit: Cāt.ii.c. Habet ⁊ ęſtatē/ſtatū ꝑfectiōis: in q̄ fructꝰ matureſcūt: vt ſuo tp̄e colligant̃. Habet ⁊ autūnū mor/tis: in q̄ fructꝰ maturi ī horrea dn̄i recōdunt̃. i Et ſtella/rū diſpoſitiōes.i. iuſtorū diſtinctiōes: q̄ ſic diſpares me/ritorū q̄litate: ita et ꝓmiorū q̄ntitate. Vñ.i.Cor.xv.f. Dif/fert ſtella a ſtella ī claritate. k Naturas aīaliū.i. hoim carnaliū: q̄rū natura ē circa terrā tm̄. Vñ.i.Cor.ii.d. Aialis hō nō ꝑcipit ea q̄ ſūt ſpūs dei. l Et iras beſtiarū.i. dęmo nū: q̄ dicūt̃ beſtię q̄ſi vaſtię: q̄r oīa bona q̄ pñt vaſtāt. De q̄/bus dr̄ Job.xl.c. Oēs beſtię agri ibi ludent.i. maligni ſpiri/tus: quoꝝ iras paucoꝝ eſt cognoſcere. Apoc.xii.c. Vę ter/rę ⁊ mari: q̄r deſcendet ad vos diabolus habēs iram magnā ſciens quia modicū tp̄s habet. m Uim vētoꝝ.i. ſuper/borum: De quibꝰ dicit̃ Eſa.xxv.a. Spūs robuſtoꝝ q̄ſi tur/bo impellēs parietē. Et Prouerb.x.d. Quaſi tēpeſtas trāſi/ens nō erit impiꝰ. n Et cogitatiōes hoim: q̄d ſoli deo cōuenit: qui ſcit cogitatiōes hoim q̄m vanę ſunt. Hō eni tm̄ videt ea quę parent: deus autem intuet̃ cor.i.Reg.xvi.b. o Differētias virgultoꝝ.i. hoim: q̄ꝝ differētia ꝓmio/rū ⁊ meritoꝝ ſoli chriſto manifeſta ē. Differētias ꝓo cōpleti/onū hoim/nouerūt etiam et phyſici: ſed nō plene. Differen/tiā hoꝝ virgultoꝝ/dicit dn̄s Matth.vii.c. Oīs arbor bona fructus bonos facit: mala aūt arbor fructꝰ malos facit: non poteſt arbor bona fructꝰ malos facere: nec arbor mala fructꝰ bonos facere. p Et virtutes radicū: Quę ſunt multę. Radix eſt cogitatio: radix ē et deſideriū: De q̄bꝰ dictū eſt.ſ. iiii.a. Adulterinę plātationes non dabūt radices altas. Eſt et radix naturę humanę infirmitas. Radix eſt etiaz culpę cu/piditas. Unde.i.Timoth.vi.b. Radix omniū malorum eſt cupiditas. Radix eſt etiam mala voluntas. Eſt ⁊ radix ſapi/entię timor domini. Unde Eccl.i.c. Radix ſapiētię ē timor domini: ⁊ rami eius longęui. Virtutes omniū radicum harū nouit dominꝰ: qui in die iudicii malas eradicabit: bonas au/tem cōſolidabit. Vñ Malach.vlt.a.dicit. Veniet dn̄s exer/citui q̄ non relinquet eis radicem et germen. q Et quę/cunq; ſūt abſconſa ⁊ improuiſa/ hoibꝰ/ r Didici/ ſm̄ ꝙ homo. s Omniū eni artifex docuit me ſapiē/tiā/dei. Et bñ potuit me docere: t Eſt eni in illa ſpūs ītelligētię.i. ipſa ē ſpūs dator ītelligētię: ⁊ oīa ītelligēs. v Sctūs.i. ſāctificās oīa. Sctūs eñ idē ē q̄d agios.i. ſine ter/ra. Jō igit̃ ſpūs dei ſctūs dr̄: q̄r ſine tra.i. ſine amore trenoꝝ facit illos q̄s ſctificat. Vñ Leuit.xix.a. Scti eſtote q̄r ego ſanctꝰ ſum. Multiplex

Al. ⁊arbo

Al. ⁊abſcō

Pſ.64.

Pſ.93.

ſanct⁹ ſū. a Multiplex/ dās grās mltiplices. b Unic⁹ .i. electos vniens duplici vnitate.ſ. fidei et charitatis. De q̄ dicitur Act. iiij.f. Multitudinis autem credentiū erat cor vnū ⁊ anima vna. Cōtra vnitatē fidei eſt hereſis: Cōtra vnitatē charitatis eſt ſchiſma. Propt̄ qd̄ dicit apl's Eph. iiij.a. Sollicitī ſeruare vnitatem ſpūs in vinculo pacis: vnū corp⁹ ⁊ vn⁹ ſpiritus / ſicut vocati eſtis in vna ſpe. Uel Multiplex/ i donis: vnic⁹ in eſſētia. Un de .j. Cor. xij.b. Hec oīa operat̄ vnus atq̄ idem ſpūs diuidēs ſingulis prout vult. c Subtilis.i. penetratiuus pſcrutās occultiſſima cordiū.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s

multiplex/ vnicus/ ſubtilis/ modeſt⁹/ diſertus/ mobilis/ incoinq̄nat⁹/ certus/ ſuauis/ amans bonū † actū/ qui nihil vetat bn̄facere/ huma nus/ benign⁹/ ſtabilis/ cert⁹/ ſecur⁹/ omnē habēs virtutē/ omnia proſpiciēs/ et qui ca

Un̄ Heb. iiij.c. Uiuus eſt ſermo dei ⁊ efficax et penetrabilior oī gladio ancipiti. Hanc ↄcordantiā ponit Interl. ſed h̄ magis ↄuenit verbo. De ſpū q̄ ſit penetratiu⁹ ſiue ſubtilis/ dicit̄. j. Cor. ij.c. Omia ſcrutat̄ etiam pfunda dei. Et Prouerb. xx.d. Lucerna dn̄i ſpiraculū hoīs/ q̄ inueſtigat oīa ſecreta ventris.i. mētis. Subtilis ergo dicit̄ ſpūs et in ſe ⁊ ab effectu: qm̄ facit ipſum quē inſpirat ſubtilē in cogitatione. d Modeſt⁹: id ē modeſtos nos faciēs i ſermone. Unde modeſtia vnus ē de fructib⁹ ſpūs. Gal. vj.d. Itez Phil. iiij.a. Modeſtia veſtra nota ſit oīb⁹ hoīb⁹. Modeſtia nō ſolū modū lectioni imponit: ſed etiam loquacitatē repaimit: ⁊ tp̄s aptū obſeruat. Un̄ Prouerb. xxix.b. Totū ſpiritum ſuū pfert ſtult⁹: ſapiens differt ⁊ reſeruat illud vſq̄ ad tp̄s. e Diſertus.i. diſertos nos faciēs in loquendo.i. diſcretos ⁊ affabiles. f Mobilis.i. oīa moueri faciēs: ſicut dicit Boeti⁹. Stabiliſq̄ manens dat cuncta moueri. Uel Mobilis: q̄ mobiles facit.i. ſtrenuos ad bn̄ opandū. Unde ſuper illud Act. ij.a. Factus eſt repēte ⁊c. dicit Glo. Neſcit tarda rerū molimina ſpūſſcti gratia. g Incoinq̄natus.i. ſine macula. Uel ab effectu: quia incoinq̄natos facit. h Certus: q̄ nec fallit/ nec fallit̄. Uel ab effectu: q̄ certos fac duplici certitudine.ſ. fidei ⁊ ſpei. De qua Roma. viij.g. Certus ſū: q̄ neq̄ mors neq̄ vita ⁊c. i Suauis.i. mitis et miſericors.i. mites ⁊ miſicordes faciēs. k Amans bonū actū: vel actus alia lr̄a: et eſt genitiui caſus. Et eſt idem ſenſus.i. nō gaudet ſup iniq̄tate: ↄgaudet autē veritati .j. Cor. xiij.b. l Qui nihil vetat bn̄facere: etſi bonū aliq̄n facere vetet, ꝓpt̄ melius/ ꝓpt̄ bonū obediētie.ſ. ꝓpter quā aliq̄n intermitti debet bonū: ſed malum nūq̄ fieri/ dicit Greg⁹. Un̄ Prouerb. iij.d. Noli ꝓhibere bonū facere eum qui pōt: ſi potes ⁊ ipſe benefac. m Human⁹.i. cōmunis oībus. Uel Human⁹.i. hoībus compatiēs. Unde Heb. iiij.d. Non habem⁹ pontificē qui nō poſſit compati infirmi Ro.8.c. tatib⁹ noſtris ⁊c. Item ſpūs adiuuat infirmitatē nr̄am. Uel Human⁹.i. hoīes diligens. Prouerb. viij.d. Delitie mee eſſe cum filijs hominū. n Benign⁹/ innata bonitate: vel natura. Uel ab effectu: humanus vel benignus dicit: q̄ facit hoīes cōpaſſibiles in affectu: ⁊ benignos.i. cōpaſſibiles in effectu. Utrūq̄ placitū eſt corā deo. Un̄ Eſa. lviij.c. Cū effuderis eſurienti aīaz tuā/ ecce humanitas: et aīam afflictā repleueris/ ecce benignitas: orie̅t lux tua i tenebris. o Stabilis: in ſe. Uel ſic dicit Rab. ops ſpūs vt vbiq̄ pſens ſignet̄/ dr̄ ſtabilis ſimul ⁊ mobil': ꝓpt̄ duos effect⁹ q̄s fac i ſanctis: facit eni eos in bono pficere/ ꝓpter qd̄ dr̄ mobil': ⁊ i ſcti Ps.56. tate pſeuerare/ ꝓpt̄ qd̄ dr̄ ſtabil'. Et de h̄ dic̄ Ps. Statuit ſupra petrā pedes meos/ ecce ſtabilitas: ⁊ direxit greſſ⁹ meos/ ecce mobilitas. Jō ſpūs fluuio cōpat̄: qm̄ ſp mouet̄ ⁊ nunq̄ mutat alueū ſuū. Ul' f Mobil'/ dr̄ i ſctis q̄ ad ꝓphetiā ⁊ miracula: o Stabilis/ q̄ ad grāz: Nā recedēte ſpū ꝓphetie remanebit grā/ nunq̄ recedens. Uel f Mobilis/ in via: o Stabil'/ in patria. Uel f Mobil'/ in actiuis. o Stabil'/ in ↄtēplatiuis. Uel f Mobil'/ in alijs ſctis. o Sta

bilis/ i chriſto. Un̄ Joh. j.e. Sup quē videris ſpm̄ deſcēdētē ⁊ manētē ſup eū: h̄ ē q̄ baptiçat i ſpūſctō. p Secur⁹.i. ſecuros faciēs ſecuritate ſpei i via: ⁊ i patria ſecuritate rei. De pma dr̄ Prouerb. xxviij.a. Juſt⁹ q̄ſi leo ↄfidēs: ad nulli⁹ pauebit occurſū. Itē Prouerb. xv.b. Secura mēs q̄ſi iuge cōuiuiū. De ſcd̄a dicit̄ Eſa. xxij.d. Erit opus iuſticie pax: ⁊ cult⁹ iuſticie ſilentiū ⁊ ſecuritas vſq̄ i ſempit̄nū.

t piat omnes ſpiritus intelli v gibiles/ † mundus/ ſubtilis. x y Omnibus eni mobilib⁹ mo z bilior eſt ſapientia. Attingit a autem vbiq̄ propter ſuam b c mundiciā. Uapor ē eni vtu d tis dei: ⁊ emanatio quedam eſt claritatis oīpotentis dei

Al. ꝑmūdos ſubtiles

q Omē habēs virtutē.i. pzi cooperātē. Uel Omē habēs virtutē/ ad dādū infirmis. Eſa. xl. g. Qui dat laſſo virtutē: ⁊ hīs q̄ nō ſūt fortitudinē. r Oia pſpiciēs.i. a longe aſpiciēs.i. ab et̄no. Heb. iiij.d. Nō eſt vlla creatura inuiſibil' in ↄſpectu ei⁹. Uel vt dic̄ Glo. q Omēz hn̄s virtutē: q̄ oīa p naturā ↄtinet. r Oia pſpiciēs: q̄ oīm lumē ē. Ul' Oia pſpiciēs/ ab effectu: q̄ oīa pſpicere facit: pterita/ pſentia ⁊ futura. De pterit̄ dat cautelā: de pſentib⁹ circūſpectionē: de futur̄ puidētiā. s Et q̄ capiat oēs ſpirit⁹ intelligibiles.i. cui ſubditi ſūt oēs ſpūs āgelici tā boni q̄ mali. Un̄ Phil. ij.b. Ut i noīe ei⁹ oē genu flectat̄ celeſtiū/ terreſtriū ⁊ ifernoꝝ. Ul' alit̄: s Qui capiat.i. q̄ capere faciat: t Oēs ſpūs itelligibiles.i. ſeptē dona ſpūs: q̄b⁹ hō intelligit ſe ⁊ deū. v Mūd⁹. Uidet̄ q̄ idē dixerit ſ. incoinq̄nat⁹. Dicim⁹ q̄ differentia eſt. Incoinq̄nat⁹ dr̄ q̄ fac declinare a malo: mūdus/ q̄ fac opari bonū. Ul' incoinq̄nat⁹: q̄ lauat a pterit̄ pctīs: mūd⁹: q̄ ſanat a futuris. Ul' incoinq̄nat⁹: q̄ in pſenti purgat a culpa p grāz: mūd⁹ q̄ i futuro mūdabit ab oī miſeria p glīaz. x Subtilis. Idē dixerat. ſ. ſed repetit h̄: vt notet duplicē ſubtilitatē ſpūs/ quā opat̄ i nob: Unā i affectu q̄ ad donū ſapie: alterā i intellectu q̄ ad donū itelligētie. Ul' vna ſubtilitas ē grā natural': altera gratuita. Primā dat i creatiōe: ſcd̄am i recreatiōe. y Oib⁹ eni mobilib⁹ mobilior ē ſapia. q.d. vere ſubtilis ē ſpūs ſapie: Oib⁹ eni mobilib⁹ mobilior ē ſapia: q̄ creauit ⁊ regit oīa ⁊ ordinauit. Et nota q̄ nō dic̄: mobilior ē oīb⁹ ſpūs ſapie: cū tn̄ pu⁹ oīa dixerat d̄ ſpū ſapie.ſ. q̄ mobil' ē: q̄ mūd⁹ ē: q̄ ſubtilis ē. Et h̄ fecerat auctor ne crederet aliq̄s aliō eſſe ſapiētiā: aliud ſpm̄ ſapiētie. Et vere mobilior ē oībus ſapia: a Autē.i. q̄. z Attingit vbiq̄ ꝓpt̄ ſuā mūdiciā: id ē ꝓpt̄ ſuā puritatē q̄ caret materia ⁊ oī materiali diſpoſitione: propt̄ que duo/ res dicit̄ locabilis. Uel ſic: z Attingit vbiq̄ ꝓpt̄ ſuā mūdiciā.i. ꝓpter lucē ſuam/ q̄ oīa illuminat ⁊ videt. q.d. oīa attingit ꝓpter oīmodā ſcientiā quā nil latet. Hoc eſt dicere: vbiq̄ eſt oīb⁹ per pſentiā/ vel oīb⁹ vbiq̄ eſt p potentiā/ vel per eſſentiā. Et vere vbiq̄ attingit. b Uapor eſt eni.i. calor: c Uirtutis dei.i. dei pz̄is. q.d. ſic calor ē ab igne: ita fili⁹ ē a patre. Et dicit̄ fili⁹ a pr̄e/ ſic calor ab igne: q̄ expellit frig⁹ nr̄e infidelitatis ⁊ calefacit nos ad amorē dei. d Et emanatio q̄dā ē claritatis oīpotētis dei.i. claritas emans ab oīpotēte deo.i. a deo pr̄e.i. lumen de lumine. Quedā dicit/ ad notādū improprietatē/ q̄ creatura creatori compatur. Uel ad notādū incōprehēſibilitatē illius eterne emanatiōis: qua filius emanat a patre: ſicut dicit Eſa. liij.c. Generationē ei⁹ q̄s enarrabit: Et nota q̄ ſubtiliter deſcenſum ad inferos ⁊ aſcenſum chriſti ad celos oſtendit auctor. Riuus eni emanēs a fonte deorſum tendit: vapor vero ab igne veniens aſcendit ſurſū: Ergo per emanationez deſcenſum ad terras ⁊ ad inferos: per vaporem aſcenſum in celum dedit auctor intelligere. Unde Eph. iiij.b. Qui deſcēdit ipſe ē ⁊ qui aſcendit ſuper omnes celos. q.d. q̄ eſt emanatio: ipſe ē ⁊ vapor. Itē in vapore ignis illuminatio ignorantie: ⁊ in emanatione fontis intelligit̄ ablutio culpe. Iſta duo bn̄ficia cōtulit nob chriſt⁹: ⁊ tenebras nr̄e ignorātie illuminauit ⁊ maculas culpe lauit. Que duo notauit Ps. cū dixit:

Qm̄ apud te ē fons vite

Ps. 35. Quoniã apud te eſt fons vite: ⁊ in lumine tuo videbim⁹ lu/
men. a Sincera/ ſine omni admixtione pctĩ actuali vel
potẽtiali vel itellectuali. b Et ideo nihil inq̃natũ i illã
incurrit. Nihil eñ patit niſi a ſimili vel diſſimili: ſed ſapiẽ/
tie nihil ẽ ſimile vel diſſimile: cũ ſit oĩmoda ſimplicitate ſim/
plex: ꝓpter qd̃ a nullo
eſt paſſibilis: ⁊ iõ ico/
De cele. miſſ. c. ſane inq̃nabilis: et ideo ni/
hil coinq̃natũ icurrit
in eã. Et vere ſincera
eſt: c Candor ẽ
eni lucis eterne. i.
ſapia. i. chriſtus ẽ lux
ꝑ quã videt lux eter/
na. i. pater. Vñ Joh.
xiiij. b. Philippe q vi
det me/ videt ⁊ patrẽ.
In h ꝙ dicit: candor
lucis eterne/ notat co/
eternitas filij cum pr̃e:
Candor eni ſiue ſplẽ/
dor coeuus eſt luci: et ideo ſi lux eterna/ ⁊ candor eternus.

a b ſincera: et ideo nihil inqui/
c natum in illã incurrit. Can/
dor eſt enim lucis eterne: et
d ſpeculũ ſine macula dei ma
e ieſtatis: et imago bonitatis il/
f g lius. Et cũm ſit vna/ omnia
h poteſt: et in ſe permanens/
i k omnia innouat: et per natio
l nes in animas ſctãs ſe trans
m n fert: amicos dei et prophe/
o tas conſtituit. Nemine eni
diligit deus/ niſi eum qui cũ
p ſapientia inhabitat. Eſt eni
q r hec ſpecioſior ſole: et ſuper
s omnem diſpoſitionẽ ſtella/
t v rum luci comparata iuenit
x y z por: Illi eñ ſuccedit nox.

Ca. VIII.

SApiẽ/ Ca. VIII.
a tiã autẽ nõ vincit
b malicia. Attingit er
c d go a fine vſq ad finem forti
e ter: et diſponit omia ſuauit.

d Et ſpeculũ ſine macula dei maieſtatis. i. dei pr̃is:
e Et imago bonitatis illi⁹. i. plena repſentatio ipſi⁹. i.
per oĩa ei ſimilis eſt. Et nota ꝙ filius dicit ſpeculũ ⁊ imago
patris: cum tñ in rebus inferioribus imago ſit in ſpeculo: ad
notandũ ꝙ idẽ eſt ſpeculũ ⁊ imago. Et ſicut in rebus inferio/
ribus i ſpeculo videt imago rei/ ⁊ per imaginẽ res: ſic in filio
et per filiũ videt pater. In filio videt/ q2 eſt ſpeculũ: per fi/
lium/ quia eſt imago. Item filius non ſpeculũ ſimplicit/ ſed
ſpeculũ ſine macula dicit: ad differentiã faciendã inter h ſpe/
Tria ſunt ſpecula dei culum ⁊ alia ſpecula. Tria ſiqdem ſunt ſpecula dei. Vnũ eſt
mẽs humana/ facta ad ſimilitudinẽ dei: ſed nõ ẽ ſine macula.
Aliud eſt quelibet creatura: in qua relucet veſtigiũ trinitatis
toti⁹: vt dicit Aug⁹. In eſſe/ potentia: i vero modo/ ſapia: in
vſu/ bonitas. Potẽtiſſime ſiqdem oĩa ex nihilo: ſapiẽtiſſime
pulchra: benigniſſime vtilia fecit deus: dicit btũs Berñ. De
iſto ſpeculo dicit. j. Cor. xiij. d. Videm⁹ nunc per ſpeculũ in
enigmate ⁊c. Sed nec illud ſpeculũ verum eſt. Speculũ eſt
chriſtus: ⁊ illud eſt ſine macula oĩno. f Et cũ ſit vna. i.
vnũ cum patre. Vel cum/ filius: ſit vna/ ſapiẽtia cum pr̃e:
g Omnia pot/ ſicut pater/ qui eſt oĩpotẽs. h Et in ſe
pmanẽs. i. pfecte. i. oĩno manens imutabilis/ actu ⁊ poten/
tia: i Omnia inouat: rationabilia regẽdo: ⁊ irrõnabilia
ordinãdo. Vel/ Omnia inouat. i. hoĩem ꝓpter quẽ facta
ſunt oĩa: et qui habet cum oĩbus participationẽ: ipſum inno/
uat in pſenti ꝑ grãm: in futuro ꝑ gloriam. Apoc. xxj. b. Ecce
noua facio oĩa. k Et ꝑ natiões. i. in oĩ gente ſine accep/
tione pſonarũ: l In aĩas ſctãs ſe trãſfert/ grãm infũ/
dendo: quas nõ ſctãs inuenit: ſed ſuo aduentu ſctãs facit: Et
m Amicos dei. i. amantes deũ ⁊ amatos a deo. n Et
ꝓphetas ꝯſtituit: hoc ẽ/ accendit ad amorẽ dei ⁊ illumiat
ad cognitionẽ. Et vere ſapia trãſferẽdo ſe in aĩas ſctãs/ ami/
cos dei ⁊ ꝓphas ꝯſtituit: o Neminẽ eni diligit de⁹ niſi
eũ qui cũ ſapia inhabitat. i. q die ac nocte meditat in le
ge dñi/ q ſapiam docet. Et merito diligit de⁹ illũ q cũ ſapia
inhabitat. i. cũ chriſto fide/ ſpe ⁊ charitate ⁊ ſcẽ cõuerſatio/
nis imitatiõe. p Eſt eni hec ſpecioſior ſole/ materiali:
qui ẽ lumẽ oculoꝝ corpaliũ: ſed chriſt⁹ eſt lumen mentiũ pur
gatarũ. r Et ſup oẽm diſpoſitionẽ ſtellarũ luci/ ſo/
lis/ cõpata/ inuenit prior. i. dignior. q. d. philo: luci ſolis
pfert ſapia: mlto forti⁹ ⁊ oĩb⁹ ſtellis. Et hoc ꝓbat: x Illi
eni. i. luci: y Succedit nox: ſed nõ ſapie. Sapia enim
nunq̃ occidit: ſed ſol orit ⁊ occidit ⁊ ad locũ ſuũ reuertit: vt
Myſtice dicit Eccs. j. a. Myſtice: Sapientia dei pr̃is. i. chriſtus.
q Specioſior ẽ ſole. i. qcũq maiore ꝑlato eccle. r Et
ẽ ſup oẽm diſpoſitionẽ ſtellarũ. i. ſup oẽm ꝯgregationẽ
ſctõꝝ: q ſunt diſpoſiti in eccleſia ſm ꝓprias dignitates. Vn/
de Cant. ij. a. dicit ſponſa: Sicut malus int ligna ſiluarũ: ſic
dilect⁹ me⁹ int filios. s Luci. i. pdicatoꝝ claritati/ cõpata:

v Inuenit por. i. dignior. Vel/ s Luci. i. iohãni bap/
tiſte: t Cõpata iuenit por/ ipo iohãne teſtãte/ Joh. i. d.
Poſt me venit q ante me fact⁹ eſt: q prior me erat. Vel/ Lu
ci. i. angelice nature. t Cõparata/ ſapia. v Inueni
tur prior/ dignitate. x Illi eni ſuccedit. i. ſuccedere
põt: z Nox/ pctĩ.

Expoſitio Ca. VIII

a SApiaz aũt
non vincit
malicia. Di
xerat auctor i fine ca/
pituli pcedẽti ꝙ ſapiẽ
tia luci cõparata pri/
or. i. dignior inuenit:
et ſubiũxit rationẽ: q2
luci ſuccedit nox ipas
exterminãs: ſapientiã
aũt nulla malicia vin
cit: vnde patet ꝙ ſapi
entia ſimplicit por lu
ce inuenitur. Sapien/
tia eni eſt ſapor boni: vt dicit btũs Berñ. que cum trãſierit i
affectũ cordis/ deo facit ſeruire grãtuito: etiã ſi nullũ inde ſpere
tur pmiũ. Vnde dicit btũs Berñ. Et ſi gratis nõ poſſit dili/
gi deus: eſt tñ ſine intuitu pmij diligendus. Sed videt ꝙ ra/
tio philonis falſa ſit: Nã ſicut luci tempali nox ſuccedit: ita
et luci ſapiẽtie ſuccedit nox culpe. Sol. Hic agit philo de ſa
pientia increata: cui nec actu nec potentia nox aliqua ſuccede
re poteſt. Preterea nox tempis oĩno extinguit lucẽ tẽpora/
lem: ſed nox culpe non põt penit⁹ extinguere lucem ſapiẽtie:
Nõ eni poteſt facere qn luceat lux in tenebris: q2 tenebre. i.
mentes tenebroſe eam non cõprehendũt: et in h ſapiẽtia vin/
cit maliciam: quia ſemp lucet lumen ſapiẽtie etiam i tenebris
malicie. Dicit ergo ita: Luci ſuccedit nox: a Sapientiã
aũt/ increatam nõ fecit: nec inuentus eſt dolus in ore eius. 1. Pet. 2.
b Non vincit malicia: quia ſemp lucet etiã in tenebris.
Aliqui libri habent: In ſapientiã autem non incidit
malicia. i. in chriſto nõ cadit peccatũ: Et idem eſt. Igit cũ
talis ſit ſapientia omnib⁹ nobilior/ ſole prior: c Attin/
git ergo a fine vſq ad finem fortiter. i. a pncipio mũ/
di vſq ad aduentũ ſuũ: qui fuit in fine ſeculi: ſicut dicitur. j.
Joh. ij. d. fortitudinẽ ſuã exercuit/ grauiter peccata puniẽs.
e Et/ nihilominꝰ/ diſponit oĩa ſuauiter: quia quicquid
agit/ fac miſericordit: Eteni vniuerſe vie dñi miſericordia et Ps. 24.
veritas. Miſericordia: ecce ſuauiter. Veritas: ecce fortiter.
Vel ſic: c Attingit a fine vſq ad finem. i. ab eterno Aliter
vſq in eternũ: et vbiq ſemp perfecte agit. Finis eni notat ꝑ/
fectionẽ. d Fortit/ ſine reſiſtẽtia: q2 eſt dei virt⁹. e Et
diſponit omnia ſuauit. i. eq̃liter: quia dei ſapientia eſt.
Vnde paulus. j. Cor. j. d. Nos autem pdicam⁹ chriſtũ dei
virtutem ⁊ dei ſapientiã. Vel ſic ſm beatũ Berñ. c At/ Aliter
tingit a fine vſq ad finem fortiter. i. a ſũmo celo vſq
ad imũ inferni. d Fortit/ in celo deijciẽdo ſupbũ. For/
titer/ in inferno ſpoliando animas. Fortit/ in medio. i. i mũ
do ſuperando malignum. e Et/ idem/ diſponit omnia
ſuauiter. i. in celo ſtantes angelos cõfirmãdo: ⁊ i inferno ca
ptiuos a diabolo liberãdo: in mundo venũdatos ſub pecca/
to redimẽdo. Vel melius. Septem ſunt gradus quibus ma/
licia accedit ad expugnandum ſapientiam: ſed per alios ſep/
tem gradus fortiores et ſuauiores ſapientia impugnat mali/
ciam ⁊ expugnat: Attingens a fine vſq ad finem/ a primo
gradu vſq ad vltimum/ fortiter: et diſponens omnia ſuaui/
ter. Vnde ergo: Primus gradus malicie eſt negligentia ſui.
Secũdus eſt curioſitas: qua homo ſe neglecto/ aliena iueſti/
gat. Tertius eſt torpor: quem et duo primi generãt. Quar/
tus eſt ꝯcupiſcentia: quam terti⁹ parit. Quintus eſt conſuetu
do: quam quartus gignit. Sextus eſt cõtemptus: quẽ quin/
tus inducit: Iuxta illud Prouerb. xviij. a. Impius cum in
pfundum venerit peccatoꝝ contẽnit. Septimus eſt malicia:
qua mala ſapiunt et bona deſipiũt: que ex oĩbus pcedentib⁹
generat. Primũ gradũ

Ar. ſpurio A

generaꝛ. Primū gradū expugnat ſpūs timoris. Vñ Eccꝰ. vij.c. Qui timet deū nihil negligit. Secūdū impugnat ſpūs pietatis. Vñ .j. Timoth. iiij.b. Ineptas ⁊ inanes fabulas de uita: exerce autē teipſum ad pietatē. Tertiū ſupat ſpūs ſciē/tię: qui docet bene ꝯuerſari in medio prauę ⁊ ꝑuerſę nationis huius: vt dicit Augꝰ.

a Hanc amaui et exquiſiui eam b a iuuētute mea/ c et quęſiui ſpō/ d ſam mihi eā aſſumere ⁊ ama e tor factꝰ ſū formę illiꝰ. f Gene g roſitatē illiꝰ glorificat contu h bernium habēs dei: ſed ⁊ oim i dñs dilexit illam. k Doctrix l

m eni eſt diſciplinę dei et elec/ n trix operū illiꝰ. Et ſi diuitię o appetuntur in vita: quid ſa/ pientia locupletiꝰ/ quę omia p operaꝛ: Si aūt ſenſus ope/ q raꝛ: quis hoꝝ q̄ ſūt magl' q̄ r illa ē artifex: Et ſi iuſticiam s t v

Quartum expugnat ſpūs fortitudinis/ cor/pus ꝓpriū fortiꝛ ſub/jciens ſuiruti. Quin/tū vincit ſpūs conſilij diuiniꝰ iſpirati. Sex/tū excludit ſpūs intel/ligentię. Septimū ex/pugnat ſpūs ſapię: q̄ bona ſape ⁊ mala deſi/pere facit. Et ita pa/tet qualiꝛ ſapia vincit maliciā: attingēs a fine vſq̄ ad finē for/titer/ vitia expellēdo: ⁊ diſponit oīa ſuauiꝛ/ virtutes ꝯtrarias infundēdo. Et iō q2 ſic opatur ſapia: amabilis facta eſt mihi dicit philo: tā pro ſe q̄ ꝓ q̄libet iuſto. Vñ ſequiꝛ: a Hac

Notabile ⁊ amabilē ſapiam: b Amaui/ corde. c Et exquiſiui eā/ ſtudio ⁊ oꝛone ⁊ ope. d A iuuētute mea: Qd̄ ē ꝯ mul/tos: cū q̄ ſenuerint i ſciētia ſeculari: tūc ꝑmo incipiūt ſtudere ſapiētię. Threñ. iij.d. Bonū eſt viro cū portauerit iugū do/mini ab adoleſcētia ſua. Prouerb. v.d. Letare iuuenis cum muliere adoleſcētię tuę. e Et quęſiui ſponſam mihi eā aſſumere .i. illā amore caſto ⁊ fructuoſo ⁊ iſeꝑabili mihi co/pulari. Vñ Cāt' .iij.a. In lectulo meo ꝑ noctes quęſiui quē dili/git aīa mea: Quę ſpūali amore diligit/ nō carnali. Sed nōne loquiꝛ philo de ſapia increata/ quę ē filiꝰ dei: Conſtat q̄ ſic. Ergo deberet dicere: quęſiui ſponſū meū/ nō ſponſaꝫ. Chri/ſtus eni ſpōſus ē: ⁊ eccleſia vel aīa ſponſa. Sol'. Tāta ē vnio capitis ⁊ corꝑis .i. chriſti ⁊ eccleſię/ vt ſepe ſpōſus noīe ſpon/ſę nomineꝛ: ſic patet Eſa. lxj.d. vbi dicit ꝓpha in ꝑſona dñi: Induit me veſtimēto ſalutꝭ ⁊ idumēto iuſticię circūdedit me quaſi ſponſum decoratū corona: ⁊ q̄ſi ſponſam ornatā moni/libꝰ ſuis. Item ſicut deꝰ diciꝛ creator: trinitas creatrix: quia eſt generꝭ femini: ⁊ tñ oīno eſt idem deꝰ ⁊ trinitas: ita filꝰ di/citur ſponſus ⁊ ſapia ſponſa: q2 eſt generis feminini: et ꝓpter ſenſum moralē: quo de ſapiētia morali theologice exponiꝛ: quā multi nō vt ſponſam ſed vt adulterā ſibi aſſumūt: q2 nō fructū ſpūalem in ea quęrūt/ ſed voluptatē tempalē. f Et amator factꝰ ſum formę illius .i. formoſę: q2 ipſa ē can/dor lucis ęternę/ ⁊ ſpeculū ſine macula dei maieſtatis. S. vij.d. Vel/ Amator factꝰ ſū formę illiꝰ .i. veritatꝭ: q̄ eſt ꝑncipi/um intelligēdi ipſam/ ſicut forma ī naturalibꝰ. Preter h̄ aūt chriſtus quattuor formas habet: quarū amatores ſunt iuſti. Prima ē ꝯuerſatio chriſti: q̄ fuit in vilitate et pauꝑtate. Se/cunda ē vita ſctōꝝ: q̄ chriſtū nobis repreſentat. Tertia ē ſacra ſcriptura: q̄ ⁊ ipſum nobis demōſtrat. Quarta ē rerū vniuer/ſitas: in qua nō ſolū ſapiētię/ ſed totiꝰ trinitatꝭ relucet veſtigi/um. Hęc amāda ē/ nō ꝓpꝛ ſe/ ſed ꝓpꝛ illū cuiꝰ eſt forma .i. cuiꝰ benignitatē demōſtrat. Vñ Augꝰ. in li. ꝯfeſ. Vę illis q̄ dili/gūt nutus tuos pro te. Vel pro ſapia creata pōt intelligi: cu/ius forma ē ſpūalis intelligētia: materia ꝟo eiꝰ hiſtorialis ſi/ue lr̄alis intelligētia. Et iō bñ dicit: Amator factꝰ ſū for/mę illiꝰ .i. ſpūalis intelligētię/ nō materię: q2 lr̄a occidit/ ſpi/ritus aūt viuificat. ij. Cor' .iij.b. De pulchritudine huiꝰ ſapi/entię d2 Zach. ix.d. Quid bonū eiꝰ ⁊ q̄d pulchꝝ eiꝰ niſi fru/mentū electoꝝ: ⁊ vinū germinās ꝟgines .i. ſapia efficiens ca/ſtas mētes. g Generoſitatē illiꝰ glorificat ꝯtuber/niū habēs dei. Generoſitas ſapię eſt deꝰ pater: a quo ge/nita eſt ab ęterno: ſicut ipſe dicit Prouer. viij.c. Ab ęterno or/dinata ſum ⁊ ex antiq̄s/ anteq̄ terra fieret: nōdū erāt abyſſi et ego iam cōcepta eram. Et Eccꝰ. xxiiij.b. Ab initio ⁊ ante ſe/

Pſ.109. cula creata ſū .i. genita. Et in Pſ. Ante luciferū genui te. Et eſt ſūma ſentētię: q̄ filꝰ gloriā pr̄is q̄ſiuit nō ſuā: ſicut ipſe di/cit Ioh. viij.f. Ego gloriā meā non quęro: eſt q̄ quęrat ⁊ iudicet. Sic aūt ꝯſtrue lr̄am. h Habēs cōtuberniū dei .i. ſapia

ſiue filius habēs ꝯuenientiā ęqlitatis cū pr̄e: g Glorifi/cat generoſitatē illiꝰ .i. pr̄is. Hoc ē: glorificat pr̄em q̄ ge/nuit eū. Ioh. viij.f. Ego honorifico pr̄em meum. Vel ſic: h Sapia habēs ꝯtuberniū dei .i. humilitatē in q̄ ha/bitat plenitudo diuinitatꝭ corꝑaliꝛ: Col' .ij.b. g Glorifi/cat generoſitatē il/lius .i. deū pr̄em q̄ ip/ſam genuit. Et hanc duplicē expoſitioneꝫ Interl. inuit: q̄ dicit/ In ꝑncipio erat ꝟbū et ꝟbū erat apud deū et deꝰ erat ꝟbū: Hic notaꝛ ęqlitas filij cū pr̄e: et ꝑtinet ad ꝑmā expoſitionē. Et ꝟbū caro factū ē ⁊ habita/uit in nob: Hic notaꝛ incarnatio ſapię: et ꝑtinet ad ſecūdā ex/poſitionē. Tertio mō exponiꝛ ſic. Vir iuſtꝰ/ h Habens cōtuberniū dei .i. aīam bonā: quę ē ꝯtuberniū dei ſiue tē/plū: ſicut d2 .j. Cor' .iij.d. Templū dei ſctm̄ eſt qd̄ eſtꝭ vos. g Glorificat generoſitatē illiꝰ .i. ſapię: ore ⁊ ope ꝑdicā/do ipſam. Vñ .j. Cor' .vj.d. Glorificate ⁊ portate deū in cor/pore vr̄o. Et nō ſolū ſapia glorificat pr̄em: i Sꝫ ⁊ oim dñs .i. deꝰ pater: k Dilexit illā/ ſapiam .i. filiū. Vel/ di/lexit illam .i. delectabilem genuit. Et merito dilexit illam: l Doctrix eni eſt diſciplinę dei .i. docet diſciplinā per quā veniꝛ ad deū .i. ordinatā moꝝ correctionē. De q̄ Pro/uerb. iij.b. Diſciplinā dñi fili mi ne abijcias. Vel diſciplinā de q̄ deꝰ diſciplinaꝛ. De q̄ d2 Eſa. liij.b. Diſciplina pacꝭ nr̄ę ſuꝑ eū. Vel ſic: l Doctrix eni eſt diſciplinę dei .i. di/ſciplinam quā recepit a deo patre docuit in mūdo. Vñ Ba/ruch .iij.d. Hic adinuenit oēm viā diſciplinę ⁊ dedit eā iacob puero ſuo/ ⁊ iſrael dilecto ſuo. m Et electrix operū illi/us. q2 de malis eligit deꝰ bona/ de bonis meliora/ de melio/ribꝰ optima/ ⁊ illa facit. Vñ Dionyſiꝰ. Optimi ē optima ad/ducere. Et ſm hoc d2/ electrix operū illius .i. dei pr̄is: q2 electa opa eius facit. Oīa eni opaꝛ in ſapia: non q̄litercunq̄ ſed electe. Vel diciꝛ electrix operū illius: quia nos facit eligere opera illius ad imitandū. n Et ſi diuitię appe/tunꝛ in vita/ pręſenti vel futura: o Quid ſapiētia lo/cupletius q̄ oīa operaꝛ: q.d. ſi quis diuitias appetit ha/bere: quęrat ſapientiā quę omnibꝰ abundat diuitijs. In ipſa eni ſunt oēs theſauri ſapiētię ⁊ ſciētię abſconditi: Col' .ij.a. Unde diciꝛ h̄ Interl'. Virtutū diuitias ꝯtinet ſapiētia: ⁊ ama/toribꝰ ſuis offert. Unde Prouerb. viij.b. Mecū ſunt diuitię et gloria: opes ſupbe ⁊ iuſticia: vt ditem diligētes me ⁊ the/ſauros eorū repleam. Augꝰ. Nimis diues ē chriſtiana reli/gio: cui datū eſt in omniū poſſeſſore oīa poſſidere. p Si autē ſenſus operaꝛ: quis hoꝝ quę ſunt magis q̄ illa eſt artifex: Dupliciꝛ legiꝛ h̄. Uno modo ſic. Vere ſa/pientia operaꝛ omnia. p Autem/ pro quia. q Si ſen/ſus operatur: ipſa eni ſanam ⁊ ꝓfundam intelligentiā ope/ratur. r Quis ē artifex hoꝝ quę ſunt: id eſt virtu/tum ⁊ operum virtutū: s Magis q̄ illa: q.d. vere om/nia operaꝛ ſapientia. Operatur eni ſenſus: id eſt occultas in/telligentias. Si autem ſenſus operaꝛ: ergo ⁊ virtutes ⁊ ope/ra virtutum/ quę ad verum eſſe perducūt. Ita exponit Glo. Tñ non videꝛ cōpetens expoſitio: q2 qd̄ maius ē ſupponit: operari eīn ſenſus: id eſt intelligentias q̄ virtutes: qd̄ non videtur verum. Secūdo modo exponiꝛ ſic: vt hęc dictio/ ſen/ſus/ ſit nominatiuꝰ ſingularis: Si diuitię appetunꝛ in vita/ quid locupletiꝰ ſapiētia: p Si autē ſenſus/ ſupple appetatur: r Quis operatur/ illū ſcilicet ſenſum: s Magis q̄ illa: ſcilicet ſapientia: q.d. nullus. Illa di/co/ t Eſt artifex horum quę ſunt: id eſt virtutum et operū virtutū. q.d. ſapiētia operaꝛ virtutes: ergo multo fortius operatur ⁊ ſenſus. Si igitur ſenſus appetitur/ quęraꝛ ſapien/tia quę ipſum operatur. v Et ſi iuſticiam quis dili/git: id eſt virtutem: quia cōmuniꝛ hic accipitur iuſticia pro

†Ioh.i.a.

5 omni virtute ſiue ꝑ

om̄i v̄tute/ſiue ꝑ gr̄a iuſtificāte. a ❡Et labores huius: id eſt ſapiētię vel dilectiōis: q̄ ē venerabilis ſapia: magnas habent virtutes. q.d. ſi quis appetat v̄tutem/ accedat ad opa ſapię: et in illis exerceat ſe: qꝛ ꝯferunt magnas v̄tutes. ſ. quattuoꝛ cardinales. Opa ſapię vocat auctoꝛ labores: quia oīs v̄tus ī arduo ſita eſt. Vñ dic̄ Glo. Ni‑hil īers/nihil deſidio‑ſū in opibus eius: ſed q̄cūq; ſūt vera/q̄cūq; pudica/quęcūq; iuſta agit/⁊ agēda ſuis cō‑mittit. Et licet opa ſa‑pientię labores ſint: parū tñ̄ oportet labo‑rare ad ipſam haben‑dam. Aſſidētē eñi forti‑

B

Ar.†ſapientiā

Ar.†ſi multitudinem

a quis diligit/ et labores hui⁹ magnas habent virtutes.
b Sobrietatē enim et prudē‑
c d tiā docet et iuſticiā ⁊ vtutē:
e f g quib⁹ vtilius nihil ēſt in vita
h hominib⁹. Et †ſimilitudinē
i k ſciētię dēſiderat q̄s/ſcit p̄tē‑
l rita ēt de futuris ęſtimat: ſcit
m n vērſutias ſermonū ēt †diſſo‑
o lutiones argumentoꝝ: ſignā et monſtra ſcit anteq̄ȝ fiant: et euentus temporum ⁊ ſe‑
p culoꝝ. Propoſui ḡ hāc ad‑ducere mihi ad ꝯuiuandū:

bus ſuis illā inueniet. ſ. vj. c. Et Eccī. vj. c. Exiguū in opere eius laborabis: ⁊ cito edes de generationib⁹ illi⁹. b ❡Sobrietatē eñi. q.d. vere labores ei⁹ magnas habent v̄tutes. Sobrietatē eñi. i. temperantiā. c ❡Et prudētiā docet/ſapiam. ſ. d ❡Et iuſticiā: hic accipit̄ ſpecialit̄ ꝑ v̄tute cardinali. e ❡Et v̄tutē. i. fortitudinē. f ❡Quib⁹ vtilius/ad vitā ęternā: g ❡Nihil ē in vita/ p̄ſenti vel in via hoib⁹. Vñ Rab. Qui temperās eſt ⁊ prudēs/fort̄ ⁊ iuſt⁹: q̄d illi deeſt: q.d. nihil. Tñ̄ has v̄tutes nemo habet niſi cui v̄tutū oīm origo de⁹ ꝯtulit. Et videt̄ dicere Rab. q̄ hę v̄tutes ſolum p̄ infuſionē habent̄ a deo. Phi tñ̄ dicūt q̄ habeātur p̄ acquiſitionē: Nā bona faciētes/boni ſumus: dicit Ariſtoteles. Ad hoc ſoluūt q̄dā dicētes: aliud eſſe iuſticiā politicam/aliud theologicā: ſimilit̄ aliud prudentiā politicā/aliud theologicā: et de aliȷ̄s duab⁹ ſimilit̄ dicunt: ⁊ q̄ politicę p̄ acquiſitionē habent̄: et de his loquunt̄ phi: Theologicę v̄o p̄ infuſionē obtinent̄: ⁊ de illis loq̄t̄ Rab. et aliȷ̄ ſancti: et ita nō eſt ibi ꝯtrarietas. Aliȷ̄ dicunt q̄ idē eſt habit⁹ iuſticia politica et theologica: ſed q̄ habit⁹ ille ſit virt⁹ p̄fecta: h̄ eſt a deo per infuſionē: ipſe autē habit⁹ habet̄ per acquiſitionē. Itē videt̄ q̄ fides ſpes ⁊ charitas ſint vtiliores quattuoꝛ cardinalib⁹. Ad h̄ dicim⁹ q̄ iſtę tres ſub illis quattuoꝛ ꝯtinent̄. Fides ſub prudentia: ſpes ſub fortitudine: charitas ſub iuſticia. Vel h̄ ideo eſt: quia quattuoꝛ cardinales magis ꝯſiſtūt in vſu opeꝝ q̄ȝ iſtę. h ❡Et ſimilitudinē ſciētię deſiderat q̄s/ſcit p̄terita. q.d. ſi quis appetit ī vita p̄ſenti h̄re ſcientiā/ merito debet querere ſapientiā: quia ip̄a ꝯfert oīm p̄ſentiū/ preteritoꝝ ⁊ futuroꝝ ſcientiā. Philo v̄o ſciētiā vię vocat ſimilē ſcię illi⁹ quę erit in patria. Hęc eñi eſt ęnigmatica: illa vera. Hęc ex p̄te: illa p̄fecta: Et cū venerit q̄d p̄fectū eſt/deſtruet̄ q̄d ex parte eſt. Et h̄ eſt: h ❡Similitudinē ſciētię. i. ſcientiā ī p̄ſenti: i ❡Deſiderat q̄s/habere/ q̄rat ſapientiam. Quia ip̄a/ k ❡Scit p̄terita. i. ſcire facit: quia reuelat ea ſuis/ vt moyſi qui ꝓphetauit de p̄teritis. i. de creatione mūdi/⁊ cęteris quę fuerūt ante ipſum. l ❡Et de futuris ęſtimat: id eſt ęſtimare ſiue ꝯiecturare facit. Et non mirū ſi ſcire facit p̄terita ⁊ futura: qꝛ ip̄a ē initiū ⁊ finis: Apoc̄. j. c. m ❡Scit v̄ſutias ſermonū. i. occultos modos loquēdi itelligit vel ſentētias. Et accipit̄ in bono v̄ſutias h̄: ſic̄ Eccī. xxxix. a. vbi dr̄: Sapiēs narrationē viroꝝ noīatoꝝ ꝯſeruabit: et ī v̄ſutias parabolarum ſimul introibit. Et hoc eſt planum de chriſto: Nam cum q̄rerent herodiani miſſi a phariſęis: Licet cenſū dari cęſari an nō: nouit eoꝝ v̄ſutias: Matth. xxij. b. Vel ſic. m ❡Scit v̄ſutias ſermonū. i. ſcire fac̄ dādo ⁊ ſapiāȝ ⁊ modū loquēdi. Vñ Luc. xxj. c. Ego dabo vobis os ⁊ ſapiāȝ cui non poterūt reſiſtere oēs aduerſariȷ̄ v̄ri. n ❡Et diſſolutiones argumētoꝝ. i. ſolutiōes argumētoꝝ ſcire facit. Vel/ Diſſolutiones argumētoꝝ. i. poſitiōes: ſicut dicit Glo. Et accipit̄ h̄ poſitio ſic̄ alibi dr̄: Poſitio eſt extranea opinio alicui⁹ notoꝝ ſ̄m phiam. Habet eñi mūdus ſuas poſitiones et diabol⁹ ſuas/⁊ chriſt⁹ ſuas. Mūdus ponit q̄ nihil mouet̄: id ē diuitias delitias ⁊ honores vitę p̄ſent̄ fingit ęternas et nunq̄ȝ deficere. Chriſt⁹ ecōtrario ponit q̄ oīa mouentur. ſ. q̄

1.Corī.13.c.

iſta cito deficiēt. Luc̄. xxj. f. Cęlū ⁊ terra trāſibūt: v̄ba autē mea nō trāſibūt. Diabol⁹ ponit q̄ b̄ti ſint potētes ⁊ diuites hui⁹ mūdi. Sȝ chriſt⁹ ꝯ̄trio. Matth. v. a. B̄ti paup̄es ſpū: q̄m ipſoꝝ ē regnū cęloꝝ. Chriſt⁹ argumētat̄. Tu es paup̄: ḡ b̄tūs. Diabol⁹ ꝯ̄trio. Tu es paup̄: ḡ miſer. Facit etiā diabol⁹ ſyllogiſmū ſuis. Proponit verum/ aſſumit bonū/cōcludit malū. Verbi gr̄a. Cū aliq̄s vocat̄ ad p̄bēdas vel dignitates: dicit diabol⁹: Nō ē malū h̄re b̄nficiū: inde aſſumit abundātiā diuitiarū: et ex his cōcludit gulā/luxuriā. Ita fec̄ ſalomō. Vñ Eccī. xlvij. c. Collegiſti q̄ſi aurichalcū auꝝ ⁊ vt plūbū cōpleſti argentū. Et p⁹. Inclinaſti femora tua mulierib⁹. Sȝ hui⁹ argumēti ſolutionē dic̄ dñs ī Pſ. Diuitię ſi affluāt nolite coꝛ apponere. Et Luc. xiiij. f. Si q̄s venit ad me ⁊ ñ odit p̄rē ſuū ⁊c. nō pōt me⁹ eē diſcipul⁹. o ❡Signa ⁊ mōſtra ſcit anteq̄ȝ fiāt ⁊ euent⁹ t̄poꝝ ⁊ ſęculoꝝ. Vñ p̄dixit diſcipulis ſuis: Erūt ſigna ī ſole ⁊ luna ⁊c. Luc̄. xxj. e. Signa dic̄ minora/mōſtra maiora: euēt⁹ tēpoꝝ ⁊ ſęc̄loꝝ dr̄ ſcire: qꝛ docet q̄d eueniet ī ſęculo futuro ꝑ his q̄ gerūt̄ ī t̄pe: ⁊ ꝑ mal̄ pęna/ ꝑ bonis glīa eueniet. Vñ Ioh. v. e. Procedēt q̄ bona fecerūt ī reſurrectionē vitę: q̄ v̄o mala ęgerīt ī reſurrectionē iudiciȷ̄. Vñ dic̄ b̄tūs Bern. Scti vitę hui⁹ ñ ſolū angelicū vel ap̄licū/ſȝ ⁊ ꝓphticū ſpm̄ ſortiti ſūt. Angelicū q̄dē/q̄ntū ad vitę mūdiciā: qꝛ ī carne p̄ter carnē viuere angelicū eſt nō humanū. Ap̄licū v̄o: qꝛ oīa reliq̄rūt ꝑ chriſto. Propheticū aūt: qꝛ ipſa vitę ſuę auſteritas ꝓphetat retributionē maloꝝ ⁊ bonoꝝ. Eſa. xx. a. Sicut ambulauit ſeru⁹ me⁹ eſaias diſcalciat⁹ ⁊ nud⁹ triū annorū ſignū erit ⁊ portētū ſup̄ ęgyptum ⁊ ſup̄ ęthiopiā. Hiere. xxv. f. Ecce ī ciuitate in q̄ inuocatū eſt nomē meū: ego incipio affligere: ⁊ vos q̄ſi inocētes ⁊ imunes erit̄: q.d. nō erit̄ imunes: gladiū eñi voco ſup̄ oēs habitatores terrę. Et quia talis ē ſapiētia. p ❡Propoſui ergo hāc adducere mihi ad cōuiuādū. i. vt cū illa ſimul viuā vita grē/et tandeȝ vita glorię. Vel/ Ad cōuiuādū. i. vt cum ea epuler ⁊ ipſa mecū: ſicut dicit̄ Apoc̄. iij. d. Ego ſto ad oſtiū ⁊ pulſo: ſi q̄s audierit vocem meaȝ ⁊ aperuerit mihi ianuā/ intrabo ad illū et cęnabo cū illo ⁊ ipſe mecū. Et loquit̄ philo in p̄ſona cuiuſlibet iuſti: ſic̄ dicit Interl̄. Nā ſapia cuiuſlibet iuſti cōuiua ē et coepulatrix. Vñ ſponſa inuitat eā ad cōuiuādū. Cant̄. v. a. Veniat dilect⁹ meus in hortū ſuū: vt comedat fructū pomoꝝ ſuoꝝ: quaſi puer. Paruul⁹ eñi natus ē nobis: ⁊ fili⁹ datus eſt nobis: Eſa. ix. b. Sed qꝛ nobiles hoſpites nō ſolent p̄ nūcios vocari ad ꝯuiuiū: ſed ab ipſo dño hoſpitiȷ̄. Iō dicit ſponſa Cant̄. iij. a. Surgam ⁊ circūibo ciuitatē per vicos ⁊ platęas: quęrā quem diligit aīa mea. Sicut Heſter. v. a. nō mandat ad regem aſſuerum q̄ veniat: ſed ipſa venit ad eum. Talis hoſpes vocari debet ad ꝯuiuiū: quia pauper: quia iuſtus: quia de tribu noſtra: hmōi eñi docet ſacra ſcriptura debere inuitari. De iuſto habes Eccī. ix. d. Viri iuſti ſint tibi conuiuę. De paupere inuitādo habes Luc̄. xiiij. c. Cum facis conuiuiū: voca pauperes/debiles/claudos/cęcos: ⁊ b̄tūs eris. De ꝯtribulo inuitādo legitur Tob. ij. a. vbi dixit tobias filio ſuo: vade ⁊ adduc aliq̄s de tribu noſtra timentes deū vt epulentur nobiſcū. Quęrēdus eſt autem dñs ⁊ inueniendus/ vocandus/adducēdus ad cōuiuiū. Sed quis quęrit/q̄s inuenit/quis vocat/quis adducit: Meditatio quęrit: ꝯtemplatio inuenit: oratio vocat: humilitas adducit. Vnde dicit ſponſa Cant̄. j. d. Dum eſſet rex in accubitu ſuo: nard⁹ mea dedit odorem ſuū: id eſt humilitas effudit orationē ſuam/ vt vocaret ⁊ adduceret ſponſum ad ꝯuiuādū nobiſcū in terris: qui cum patre ⁊ angelis ei⁹ ꝯuiuat̄ in cęlis. Duo fercula ſunt ad quę inuitat⁹ libenter venit ⁊ libenter comedit. Primū eſt vitę mūdicia. Vnde Cant̄. ij. d. Dilectus meus mihi et ego illi: qui paſcit̄ inter

ar.†diſpoſi

Pſ.61.

mi: q̄ paſcit̃ int̃ lilia. Secūdū ē vera pnia. Vñ Geñ. xxvij. b. dixit rebecca ad iacob: Pergens ad gregem affer mihi duos hedos optimos/ vt faciā ex eis eſcas pr̄i tuo q̄bus libent̃ ve/ ſcitur. Si hec duo fercula chriſto parauerís: parabit ⁊ ipſe ti/ bi alia duo meliora: q̄ dat ſuis inuitat̄. ſ. grāz in p̄ſenti ⁊ glo riā in futuro. Et hec q̄ttuor fercula cōplectit̃ Ps. vno v̄ſicu/

a Sciēns quoniā mecum com/
b municabit de bonis: ēt erit
c allocutio cōgitationis ⁊ te/
d dij mei. Habebo propt̃ hāc
e f claritatem ād turbas/ ⁊ hō/
g norez āpud ſeniores. Iuue/
h nis ⁊ acutus inueniar in iu/
i dicio: ēt in ꝯſpectu potentiū
k †admirabilis ero: et fācies
l p̄ncipū mirabūt̃ me. Tacē/
m tē me ſuſtinebunt: ⁊ lōquen/
n tem me reſpicient: ēt ſermo/
o cinante me plura: man⁹ ōri
p ſuo imponēt. †Pretērea ha
q bebo per hanc imōrtalitatē:
r et mēmoriā eternam his q̄ui
s poſt me futuri ſūt relinquā.
t v Diſpōnam populos: ⁊ nā/
x tiones mihi ērunt†ſubdite.
y Timēbunt me audientes re
z ges horrendi: ēt in multitu/
a b dine vidēbor bon⁹ et in bēl/
c lo fortis. Intrāns in domū
meam/ conquieſcā cum illa.
d Nōn enim habet amaritu/
e dinē cōuerſatio illi⁹: nēc te/
f diū cōuict⁹ illi⁹: ſēd leticiā ⁊
g gaudiū. Hec cōgitās apud
h me: ⁊ cōmēmorans in cōrde
i k l meo: q̄m†imōrtalitas ē i cō/

Ps. 83. lo. Veritatē ⁊ miſeri/ cordiā diligit de⁹/ ec/ ce duo p̄ma ex p̄te no/ ſtra: gratiā ⁊ gloriam dabit dñs/ ecce alia duo ex parte dñi. Et hoc eſt qd̄ h̄ ſequitur: a Sciēs q̄m me/ cū cōmunicabit d̄ bonis. q. d. id volo eā h̄re cōuiuā: q2 ſi cō municauero ei mea/ cōmunicabit ⁊ ip̄a mi hi ſua. Si tu ꝑpinas cinerē penitētie ⁊ po/ tū lachrymarū: et ip/ ſe ꝑ his dat tibi coro/ nam glorie ⁊ gaudiū ſempit̃nū. Vñ Eſa. lxj. a. Dabo eis coro nam ꝓ cinere/ et oleū gaudij ꝓ luctu/ ⁊ palliū laudis pro ſpū merroris. Et nō ſolū cōmunicabit mecū de bonis ſuis: ſed/ b Et erit allocu/ tio. i. alleuiatio. c Cogitatiōis ⁊ tedij mei: Iuxta il/ lud: Vehiculū in via facūdus comes. Cogitatiōes ⁊ tediū al loquit̃ dñs: dū cogitatiōes ad ſe eleuat: ⁊ tediū releuat: qd̄ fit ꝑ interiorē ꝯſolationē: q̄ñq3 ꝑ exteriorē tribulationē. Ibi eni ſunt duo ſtimuli q̄bus ⁊ cogitatiōes eleuat/ ⁊ tedium releuat. Adhuc pl⁹ mihi facit ſapia. d Habebo ꝓpt̃ hāc cla ritatē/ boni nois: e Ad turbas/ ꝑloꝝ: f Et hono/ rē/ reuerētie. g Apud ſeniores: ſicut Iob dicit de ſe xxix. b. Videbāt me iuuenes ⁊ abſcondebant̃: ⁊ ſenes aſſurgē tes ſtabāt. h Iuuenis ⁊ acut⁹ inueniar i iudicio: id eſt fortis ⁊ ſapiēs/ oīa diiudicās ſm̄ legē. i Et i cōſpe ctu potētiū admirabilis ero/ ꝓpt̃ ſapientiam loquendi. k Et facies principū mirabunt̃ me/ laudādo loquen/ tem. l Tacentē me ſuſtinebūt. i. expectabunt. Vnde Iob. xxix. d. Expectabāt me ſic̄ pluuiā: et apiebāt os ſuū ſi/ cut ad imbrē ſerotinū. m Et loquētē me reſpiciēt/ at/ tēti ad ſermones meos. n Et ſermocinātē me plura: man⁹/ ſuas: o Ori ſuo iponēt: nō audētes reſiſtere mi hi. Iob. xxix. b. Qñ ꝓcedebā ad portā ciuitat̄/ i platea pa/ rabāt cathedrā mihi: ⁊ p̄ncipes ceſſabāt loq̄ ⁊ digitū ſuppo/ nebāt ori ſuo. p Preterea habebo ꝑ hāc imortali tatē. q. d. ꝑ ſapiaz habebo i p̄ſenti bona p̄taxata/ et i futuro. p Preterea habebo ꝑ hanc. i. per ſapiam: q Im/ mortalitatē. i. gloriā imortalē: quā iuſti habēt ſpe. Vñ. ſ. iij. a. Spes illoꝝ imortalitate plena ē. r Et memoriam eternā/ meoꝝ operū ⁊ ꝯtutū: s His q̄ poſt me futuri

Ps. 111. ſūt relinquā: Iuxta illud Ps. In memoria eterna erit iu/ ſtus. Et Prouer. x. b. Memoria iuſti cū laudib⁹. Eccl. xlix. a. Memoria ioſie in cōpoſitiōe odoris facta ē. t Diſpo/ nā ppl̄os/ erudiēdo fidei veritatē ⁊ morum cōpoſitionem. v Et natiōes/ quas docebo: x Mihi erūt ſubdite: q2 nō pmittā eos exorbitare a ſemita veritatis. Et exponit h̄ totū Glo. de p̄dicatorib⁹/ ⁊ de chriſto: qb⁹ ⁊ cui ſubditi erant

Ps. 46. ꝯuerſi ad fidē ꝓpt̃ deū. Iuxta illd̄ Ps. Subiecit ꝑpl̄os nob: et gentes ſub pedib⁹ nr̄is. y Timebūt me audiētes reges horrēdi/ aliȷ̄s: victi patientia mea: dic̄ Interl̄. et vi/ dētes chriſti miracl̄a q̄ ait: Cōfidite: q2 ego vici mūdū: Ioh

Ps. 101. xvj. g. Vñ Ps. Timebūt gentes nomē tuū dñe ⁊c̄. z Et i multitudie/ bonoꝝ: a Videbor bon⁹. i. benign⁹. b Et in bello/ aduerſarioꝝ: vl̄ i iudicio/ vbi pugnabit cū illo tot⁹ orb terraꝝ ꝯ inſenſatos. ſ. v. d. fortis. q. d. chriſt⁹ in iudicio

blādus iuſtis ⁊ crudelis impijs apparebit: vt timeat̃ ⁊ amet̃. Vnde Exo. xiij. d. Dñs aūt p̄cedebat eos ad oſtēdendā viā ꝑ diem in colūna nub: ⁊ ꝑ noctē in colūna ignis. In igne ter/ ror: i nube māſuetudo deſignat̃. Idē ſignificat angel⁹ ſepul/ chri: de q̄ loquit̃ Matth. xxviij. a. Et erat aſpectus ei⁹ ſicut fulgur: ⁊ veſtimentū eius ſicut nix. Tales debēt eſſe p̄lati et p̄dicatores: pctōribus terribiles cōminādo: et iuſtis blandi vitam eternā ꝓmittēdo. S3 iterū/ ne pctōres de/ ſperēt ex nimia incre/ patione/ debēt p̄dica/ tores aliq̄n eſſe blādi ꝯſolādo et ſi peniteāt veniā ꝓmittēdo: et iu ſtis ne inanit̃ extollan tur/ debēt eſſe terribi/ les: caſum poſſibilem eis oſtēdēdo: ſicut di/ cit̃ Roma. xj. c. Tu aūt fide ſtas: noli altū ſapere ſed time. Et. j. Corī. x. c. Qui ſe exi/ ſtimat ſtare/ videat ne cadat. c Intrans i domū meā ꝯq̄e/ ſcam cum illa: id eſt in ſecretū conſciētie mee ſiue mentis conquieſcā cum ſapientia vacando contēplationi. Sic enim debet facere p̄dicator: vt dicit Raban⁹: Poſt predicationez veritatis/ poſt laborem operis: quibus auditorib⁹ ſolatium prebuit/ ad ſe rediens/ diuine contēplationi vacans: ſuperne dulcedinis quietem inuenit. Aliter enim inanis eſt cōtēpla/ tio: quā non preceſſerūt exercitia ſanctarum actionū. Vnde Prouerb. xxiiij. d. Prepara foris opus tuū/ ⁊ diligenter ex/ erce agrum tuū: ⁊ poſtea edifices domū tuam. Et iacob/ ra/ chelis amplexus nō meruit/ donec liam p̄mo cognouit. Nec iſrael vocatus eſt donec cum angelo luctat⁹ eſt. Et merito cō quieſcam cum illa: d Non enim habet amaritudi/ nem conuerſatio illius: imo ſaporem dulcedinis: iuxta qd̄ noiat̃ ſapientia/ ſapida ſciētia. e Nec tedium con/ uictus illius/ quo conuiuat vel cōuiuit nobiſcū. f Sed leticiam ⁊ gaudiū. Leticiā affectus: ⁊ gaudiū intellect⁹. Et dicit Rabanus: q̄ corporales delitie corpus grauāt: ſpi/ rituales ꝯo mentem releuant: ⁊ tanto amplius eſuriunt̃: q̄to amplius comedunt̃. Vnde Eccl. xxiiij. c. Qui edunt me ad huc eſurient. Corpaliū delitiaꝝ appetit⁹ placet: expiētia diſ/ plicet. Ecōtrario appetit⁹ ſpiritualiū grauis eſt: expiētia pla/ cens. Vnde Ps. Guſtate ⁊ videte quoniam ſuauis eſt dñs. Ps. 33. g Hec cogitans apud me: ideſt predictas vtilitates ſapientie. h Et cōmemorans: id eſt ſepe memorans. i In corde meo/ gaudens ⁊ admirans: ſicut legit̃ de bea/ ta virgine. Lucē. ij. c. Maria autem ꝯſeruabat omnia verba hec: conferens in corde ſuo. Qd̄ ꝓprie eſt ſapientū/ conferre i corde audita anteq̄3 loqui. Vnde Eccl. xxij. c. Cogitat⁹ ſen/ ſati in omi tēpore vel metu non deprauabit̃. Cōmemorans inquā: k Qm̄ imortalitas eſt. i. ad imortalitatez pdu/ cēs: l In cogitatiōe/ affectuoſa: qd̄ noīe cordis innuit̃. Vñ dic̄ btūs Berñ. Anima in ſciētia/ cor i affectu ſonat. Iu ſti in corde cogitant de ſapientia. i. ex affectu. Vñ Eccl. xiiij. d. Btūs vir q̄ in ſapia morabit̃: ⁊ q̄ i iuſticia ſua meditabit̃: et in ſenſu cogitabit circūſpectionē dei: q̄ cogitat vias illi⁹ in corde ſuo. Sic ⁊ impij mala cogitāt i corde ſuo: q2 afficiūt̃ i ipſa cogitatiōe maloꝝ. Vñ Mat. ix. a. Vt q̄d cogitat̃ mala i cordib⁹ vr̄is: Dicit ḡ: h Cōmemorās i corde meo. i. i intellectu cogitās ⁊ affectu: k Quō imortalitas ē in cogitatione ſapiētie: id eſt q̄ cogitatio ſapientie cauſa ē imortalitat̄. Vnde. ſ. vj. c. Cogitare de illa ſenſus eſt con/ ſummatus. Vel cogitatio ſapientie immortalis eſt: id eſt q̄c/ quid cognoſcit̃ de natura eius/ totū eſt imortale: et ſemp vi/

Al. ſubiecte

B

Al. īmortalis

ʒ 2 uere inuenit̃. Et i amicitia

uere inuenit. a ¶Et ĩ amicitia illi⁹ delectatio bona.
Actiue ꝛ paſſiue verũ eſt: Nã ꝛ q̃ amat ſapiam: ꝛ q̃ amat ab
ea/delectat. Utrũq; eni dulce ẽ et amare et amari/dic̃ Aug⁹.
Amicitia ṽo ĩ ſolo amore ↄſiſtit: vt dicit Tulli⁹. Uñ ille ami
citiã habet erga ſapiaʒ: q̃ illã diligit ꝓpt ipſaʒ/ nõ ꝓpt aliud: ꝛ
tũc ĩ ipa delectationẽ
hʒ. Uñ Eſa. lxvj. d.
Letamini cuʒ hieru/ (Al. ſapiẽtia)
ſaleʒ/ et exultate in ea
oẽs q̃ diligit̃ eã: gau/
dete cũ ea gaudio vni
uerſi qui lugetis ſup
eã. b ¶Et ĩ opib⁹
manuũ illi⁹ hone/
ſtas ſine defectio/
ne. i. opa ei⁹ honeſta/
tẽ habẽt indeficientẽ.
Opa dicit tam creati/
onis q̃ȝ recreationis.
Sed opa recreatiõis
nõ ſolum habẽt hone/

a gitatiõe ſapię/ ẽt ĩ amicitia il
b lius delectatio bona: ẽt ĩ opi
bus manuũ illi⁹ honeſtas ſi
c ne defectione: et in cẽrtami/
d ne loquelę illius ſãpiẽtia: et
e pręclãritas in cõmunicatio/
f ne ſmonũ ipſius: circũibãm
g qũęrens/ vt mihi illãm aſſu/
h i k merem. Puer ãutem eram
l ingenioſus: ẽt ſortitus ſum
m n ãnimã bonã. Et cũm eſſem

ſtatẽ in ſe/ſed etiã ↄferũt honeſtatẽ indeficientẽ. i. vitã ęternã
credentib⁹ ꝛ imitãtib⁹ ipſam. c ¶Et ĩ certamĩe loq̃lę il/
lius. i. ſapię: eſt/ d ¶Sapia: hoc ẽ ĩ locutiõe ſanctę ſcrip/
turę vbi loquit nobis ſapia/ẽ ſapia: vel ĩ oꝛone vbi cũ ſapia
nos loq̃mur/eſt ſapia: vel ĩ p̃dicatiõe moꝝ et fidei vbi de ſa/
piẽtia loq̃mur/ẽ ſapia. Hoc ẽ triplex certamẽ ſapię: in q̃ ẽ ſa/
piẽtia intus reficiẽs ꝛ erudiẽs coꝛ/ꝛ exteri⁹ regẽs linguã: ſm
q̃ dꝛ Luc. xxj. c. Dabo vob os ꝛ ſapiam: cui nõ poterũt re/
ſiſtere et ↄ̃dicere oẽs aduerſarij vr̃i. De p̃mo certamine dicit
Eccĩ. vlt. c. Colluctata ẽ aĩa mea cũ illa/ꝛ faciẽdo illã ↄfirma
tus ſũ. De ſecũdo dicit Oſee. xij. b. In fortitudine ſua dire/
ctus ẽ iacob cũ angelo/ꝛ ĩualuit ad angelũ ꝛ ↄfortat⁹ ẽ: fleuit
ꝛ rogauit eũ/ in bethel inuenit eũ. Tangit hic qd̃ legit Geñ.
xxxij. f. Remanſit ſolus iacob: ꝛ ecce vir luctabat cũ eo vſq;
mane: q̃ cũ videret q̃ eũ ſupare nõ poſſet/tetigit neruũ femo
ris eius ꝛ ſtatim emarcuit: dixitq; ad eũ: dimitte me: iam eni
aſcendit auroꝛa: Rñdit: Nõ dimittã te niſi bñdixeris mihi.
De tertio dr̃. ij. Timoth. iiij. b. Bonũ certamen certaui: cur
ſum ↄſũmaui/fidẽ ſeruaui ꝛc̃. Et. j. Cor. xv. b. Si ſm hoĩeʒ
ad beſtias pugnaui ephesi/q̃d mihi prodeſt: e ¶Et p̃clari/
tas ĩ cõmunicatiõe ſmonũ ipſi⁹: Quę cõmunicatio fit
in doctrina ꝛ p̃dicatiõe ꝛ ſacrę ſcpturę expoſitiõe: q̃ doctria
vel p̃dicatio debet fieri in exq̃ſitis ꝛ politis ṽbis/ſed cõib⁹:
q̃ magis elucidãt ſapiam. Et h̃ notat philo p h̃ q̃ dicit: p̃cla/
ritas in cõmunicatiõe ſermonũ illi⁹. Decoꝛ eni verboꝝ ẽ ab/
ſcõſio ſapię. Uñ Eccĩ. iiij. d. Nõ abſcõdas ſapiaʒ in decoꝛe
(Quinq; neceſ/ſaria p̃dicatori) ei⁹: ĩ lingua eni ſapia dinoſcit/ꝛ ſenſus ꝛ doctria. Ecce q̃nq;
ponit philo: quę opoꝛtet oẽm p̃dicatoꝛẽ vl' doctoꝛẽ hr̃e ad h̃
vt p̃dicare vel docere poſſit ſapiam. Primũ eſt cogitatio ſa/
piẽtię: qd̃ tangit h̃: Hęc cogitãs apud me. Secũdũ eſt
amoꝛ ſapię: qd̃ tãgit ibi: In amicitia illius delectatio
bona. Tertiũ ẽ op⁹: qd̃ tangit ibi: In opib⁹ manuũ il/
lius honeſtas ſine defectiõe. Quartũ ẽ ſtudiũ: qd̃ tan/
git ibi: Et ĩ certamĩe loq̃lę illi⁹ ſapia. Quintũ eſt doc/
trina ſiue p̃dicatio: qd̃ tãgit ibi: Et p̃claritas ĩ cõmuni/
catiõe ſermonũ ipſi⁹. Hęc ſũt q̃nq; lapides: q̃s aſſũpſit
dauid ↄ̃ goliã pugnatur⁹. j. Reg. xvij. e. vbi legit: Elegit ſi/
bi dauid q̃nq; lapides limpidiſſimos de toꝛrẽte: ꝛ miſit eos ĩ
petrã paſtoꝛalẽ quã ſecũ habebat: ꝛ fũdã manu tulit ꝛ p̃cuſſit
aduerſus philiſteũ. Et q̄ talẽ cognoui eſſe ſapiam. f ¶Cir/
cũibã/diligent ꝛ ſtudioſe: g ¶Quęrens/ſtudio/oꝛone/et
ope: h ¶Ut mihi illã aſſumerẽ/p̃mo: ꝛ poſtea alijs: Iu/
xta illud. j. Timoth. iiij. d. Attẽde tibi ꝛ doctrinę: inſta ĩ illis:
hoc eni faciẽs/ꝛ teipſũ ſaluũ facies/et eos q̃ te audiũt. Quę/
renda ẽ q̃ ſapia quouſq; ĩueniat: et inuẽta tenẽda ne amittat:
ſm qd̃ dicit Cant. iij. a. Surgã ꝛ circũibo ciuitatẽ p vicos ꝛ
platęas/quęrã quẽ diligit aĩa mea: Tenui eũ nec dimittam.
Sʒ vt firmit teneri poſſit/appõnẽda ẽ vtraq; man⁹. Siniſtra
ponit: cũ ĩ aduerſis foꝛtit patiẽtia cuſtodit. Dextra apponit:
cũ in ꝓſperis pietas exercet. Sed nos etiaʒ difficile ſapiam

ĩuenim⁹: difficil⁹ inuentã apprehẽdim⁹: facillime dimittim⁹
apprehẽſã. Sed poſſet aliq̃s q̃rere: quõ quęrẽdo poteras ſa/
pientiã circũire: Et rñdet. k ¶Aũt. i. q̄. i ¶Puer eram
ingenioſus/in naturalib⁹. l ¶Et ſoꝛtit⁹ ſũ/ſoꝛte gratię:
m ¶Aiaʒ bonã. i. bonã volũtatẽ. q. d. duo habebã/p q̃ poſ/

o magis bon⁹/ vẽni ad coꝛpuſ
p ĩcoinq̃natũ. Et vt ſciui q̃m
aliter non poſſum eſſe cõti/
q nens niſi deuſ det: ẽt hoc ip/
ſum erat ſapientię/ ſcire cu/
r ius eſſet hoc donũ: ãdij do/
s minũ ꝛ dẽpꝛecatus ſum illũ
t ẽt dixi ex totiſ p̃coꝛdijſ meis:

¶Capitulũ. IX

v d D Eũs patrum meoꝝ
ẽt dñe miſericoꝛdię

ſit ſapia eit⁹ inuenirt:
intellectũ acutũ p na/
turã: ꝛ volũtatẽ bonã
p grãm. n ¶Et cũ
eſſem magiſ bon⁹:
id ẽ cũ volũtas boni/
tatis p̃mineret in me (Al. ſapiẽ)
acumine ſiue ingenio
naturali: o ¶Ueni
ad coꝛpus ĩcoin
q̃natũ. i. ad culmen
ṽtutũ ꝛ ↄgeriẽ bono/
rũ operũ. Sic accipit
coꝛp⁹ Mat. vj. c. Si
ocul⁹ tu⁹ fuerit ſimplex
totũ coꝛp⁹ tuũ lucidũ (A)
erit. Uel alit: n ¶Cũ eſſem magiſ bon⁹. i. magiſ ꝓficerẽ
in bono: o ¶Ueni ad coꝛp⁹ ĩcoinq̃natũ. i. mũdiciã coꝛ
poꝛis ſeruaui. Et ꝓpter h̃ dicit Glo. q̃ licet iſta quę hic dicũ/
tur videãt ↄuenire ſalomoni: q̃ ĩ puericia ſua ſapiẽtiã poſtu/
lauit/ vt iuſte populũ iudicaret: et ſoꝛtitus eſt animã bonam:
quia coꝛ habuit ſapiens/intelligẽs ſup omnes: vt legitur. iij.
Reg. iij. b. tñ non venit ad coꝛpus ĩcoinq̃natũ: quia alieni/
genas duxit vxoꝛes: ꝛ idolis templa ędificauit: vt legitur. iij.
Reg. xj. a. p ¶Et vt ſciui q̃m aliter nõ poſſum eſſe
cõtinens. Expoſitio: niſi deus det/continentiã. q ¶Et
hoc ipſum erat ſapię/ſcire cuius eſſet hoc donũ. i.
dei: a quo omne datũ optimũ ꝛ oĩe donũ pfectũ: Iaco. j. c.
Cum inq̃ã h̃ ſciui. r ¶Adij dñm: paſſibus mentis/oꝛati/
onibus: s ¶Et dep̃catus ſum illum/pro habẽda ſapiẽ/
tia. t ¶Et dixi ex totis p̃coꝛdijs meis. i. de ꝓfundo
coꝛdis/non ex ſũmitate labioꝝ ad deum clamaui: ſicut dicit
in Pſ. De ꝓfundis clamaui ad te dñe. Et alibi: Clamaui in (Pſ. 129.)
toto coꝛde meo: exaudi me dñe. q. d. ideo exaudi me: quia cla/ (Pſ. 118)
mo toto coꝛde meo. Toto eni coꝛde clamat: qui omnes cogi/
tationes ꝛ cuncta deſideria in deũ dirigit. ¶Expo. Ca. IX

D d Eus patrũ meoꝝ ꝛc̃. Nonũ capitulũ eſt: ĩ quo
ponit auctoꝛ oꝛonẽ: de qua in fine capituli p̃cedentis
dixit: Adij dñm et dep̃catus ſum illũ. Et poteſt legi
hęc oꝛo in pſona triũ. i. ſalomonis/ vel chꝛiſti/ vel cuiuſlibet
iuſti. Si in pſona chꝛiſti legat: tũc fit ſermo ad deũ pr̃eʒ. Si
in pſona ſalomõis vel cuiuſlibet iuſti: tũc fit ſmo ad trinitatẽ
totã/ vel ad chꝛiſtũ: ſine q̃ nec regeſ regnãt/nec ſacerdotes iu/
ſta decernũt: Sic dꝛ Prouer. viij. b. Per me reges regnãt: ꝛ
legũ ↄditoꝛes iuſta decernũt. Quia ṽo tędioſũ eẽt exeq̃ oẽm
expoſitionẽ: exponem⁹ tñ d̃ viro iuſto: q̄ p hãc ſat̃ patebũt
alię expoſitiões. Captans q̃ p̃mo beniuolentiã vir iuſtus il/ (De viro iuſto)
lius quẽ depꝛecat dic̃: v ¶De⁹ patrũ meoꝝ: q̄ nõ de⁹
recens. Uel/ De⁹ patrũ meoꝝ. i. abꝛaã/ iſaac/ et iacob: q̄
ſpecialit de⁹ dr̃/ ꝓpter tres ṽtutes q̃ p eos ſignant. i. fidẽ/ſpẽ
et charitatẽ: a quib⁹ oĩs oꝛatio pond⁹ habet. Et iõ bñ ponit
in p̃ncipio oꝛationis. Uel/ Deus patrũ meoꝝ/ quos de
ęgypto mirabilit vt verus deus eduxiſti. Et non dixit: deus
me⁹: ſed de⁹ patrũ meoꝝ: q̄ fauoꝛe parentũ ſępe miſericoꝛ/
dit agitur cũ filijs. Uñ dñs ꝓpt dauid ſuũ ſuũ noluit auferre
regnũ ſalomoni. x ¶Et dñe miſcdię/largitoꝛ ſiue auctoꝛ.
Uel intrãſitiue: Dñe miſcdię. i. domie/q̃ es miſericoꝛdia.
Qui feciſti

Uel ſic: v ¶Deus patrum meoꝛum: id eſt qui potens (Aliter)
es. x ¶Et domine miſericoꝛdię: id eſt qui benign⁹ es
Qui feciſti oĩa verbo tuo
v ¶Deus patrũ meoꝝ ꝛc̃. Gloſę oẽs ꝛ poſtillę exponũt h̃ (De chꝛiſto)
d̃ chꝛiſto/ſic loquẽte ad pr̃eʒ. v ¶De⁹ patrũ meoꝝ. i. abꝛaã
iſaac/et iacob: q̃ ſt̃ mei: ꝛ a q̃b⁹ ſm carnẽ nat⁹ ſũ. x ¶Et dñe
miſcdię. i. dñe miſericoꝛs/potẽſ q̃ñ ꝛ cui voluerſ miſereri: ſic
dꝛ Exo. xxxiij. d. Miſerebοꝛ cui voluero ꝛ clemẽſ ero in quẽ
mihi placuerit. Qui feciſti

a qui feciſti oīa v̄bo tuo: et ſa-
b pientia tua ꝯſtituiſti hoīem:
c vt dn̄aret creature q̄ a te fa-
d cta ē: vt diſponat orbē terra-
e rū in equitate ⁊ iuſticia: et in
f directiōe cordis iudiciū iu-
g dicet: da mihi ſediū tuarum
h aſſiſtricē ſapiam: et noli me
i reprobare a puerꝭ tuis: quo-
k niā ſeruus tuus ſum ego: et
l filius ācille tue: homo infir-
m mus et exigui tpis: et minor
n ad intellectū iudicij ⁊ legū.
o Et ſi quis erit ꝯſūmatꝰ inter
p filios hoīm: ſi ab illo † fuge-
q rit ſapientia tua/ in nihilum
r ꝯputabiẗ. Tu autē elegiſti
s me regē pp̄lo tuo ⁊ iudicem
t ...
v ...
y ...
z ...

a Qui feciſti omnia verbo tuo: ita faciliter/ vt q̄s verbum profert: Juxta illud Pſ̄. Quoniā ipſe dixit ⁊ facta ſūt: ipſe mādauit ⁊ creata ſunt b Et ſapiētia tua ꝯſtituiſti hominē/ vel feciſti: alia littera. Sed meliꝰ ē: ꝯſtituiſti .i. in bono ſtatu ſtatuiſti. d Ut dn̄aret creature que a te facta eſt .i. omnibus terrenis: Sicut dicit Gen. j.d. Creſcite et multiplicamini ⁊ replete terram: et ſubijcite eā: ⁊ dominamini piſcibus maris ⁊ volatilibus celi ⁊ vniuerſis animātibꝰ que mouētur ſuper terram. e Ut diſponat orbē terrarū in equitate/ quo ad deum. f Et iuſticia/ quo ad proximū. g Et in directione cordis .i. recta intentiōe. h Judicium iudicet/ quo ad ſeipſum.

Aliter ※ a Qui feciſti oīa verbo tuo: ⁊ idō facile potes † dare q̄d peto. b Et ſapiētia tua ꝯſtituiſti .i. in plenitudine chariſmatū ſtabiliſti: c Hominē .i. chriſtū dn̄m. De q̄ dr̄ in Pſ̄. Nunq̄d ſion dicet hō: ⁊ hō natꝰ eſt in ea ⁊c. d Ut dn̄aret creature que a te facta eſt: qui etiam dn̄abatur oīm creature anteq̄ fieret homo. Sed ſm̄ q̄ homo factus ē dn̄s creature ſimiliter diciẗ. Actꝭ. ij. f. Certiſſime ſciat oīs domus iſrael: quia ⁊ dn̄m eum et chriſtū fecit deus hunc ieſū quem vos crucifixiſtis. e Ut diſponat orbem terrarū: id eſt eccleſiam: in equitate et iuſticia: et in directione cordis iudiciū iudicet. Et notat tria q̄ ſūt neceſſaria cuilibet p̄ſidenti: Eq̄tas .i. ſine ſeueritate iuſticia: iuſticia .i. miſericordia ſine remiſſiōe: directio cordis .i. intētiōis rectitudo. Tu igiẗ dn̄e qui talis es .i. potēs et benignꝰ. i Da mihi/ toto corde petenti: k Sedium tuarū aſſiſtricē ſapiētiam .i. da mihi ſapientiā que aſſiſtit ſedibꝰ tuis .i. angelis: in quibꝰ ſedes: Sicut diciẗ in Pſ̄. Qui ſedes ſup cherubin ⁊c. Uel ſedes dn̄i ſūt anime iuſtorū: Sicut dic̄ Interl. Anima iuſti ſedes eſt ſapiētie. Unde Eſa. lxvj. a. Celū ſedes mea: et terra ſcabellū pedum meorū. Et eſt ſenſus: i Da mihi ſediū tuarū aſſiſtricē ſapiētiā .i. fac vt ſapia ſanctorꝫ aſſiſtat mihi in omnibꝰ factis meis. Optimꝰ eſt h̄ aſſeſſor: quia nihil male/ nihil ſtulte conſulit. l Et noli me reprobare a pueris tuis .i. noli me quaſi reprobū repellere a numero puerorꝫ tuorum: hoc eſt: da mihi vt ſim vnuſ de pueris tuis .i. vt ſim humilis purus ⁊ ſimplex. Hec eni tria ſunt in pueris. Humilitas ꝯtra ſuperbiā. Puritas cōtra carnis ꝯcupiſcentiā. Simplicitas contra ꝯcupiſcentiā oculorū. Et de iſtis pueris dicitur Eſa. viij. d. Ecce ego ⁊ pueri mei quos mihi dedit dn̄s in ſignū ⁊ in portentū iſrael. Et Lucꝭ. xj. a. Noli mihi moleſtus eſſe: iam eni oſtiū clauſū eſt: ⁊ pueri mei mecū ſūt i cubili. Noli inquā me reprobare: n Quī ſeruꝰ tuꝰ ſū ego: non a ſeruitute ſed a ſeruitio vel a ſeruatiōe: Sicut dr̄ Lucꝭ. xij. f. Beatꝰ ſeruūs quē cū venerit dn̄s eius inuenerit eū ſic facientē. o Et filius ancille tue: ad lr̄aꝫ: Uel eccl̄ie tue: que dn̄o ancillaẗ .i. ſeruit fideliẗ vt ancilla. Un̄ dicit abigail ad dauid .i. eccleſia ad chriſtū. Cū bn̄fecerit dn̄s dn̄o meo recordaberis ancille tue: et tu bn̄facies ei. j. Regꝭ. xxv. e. Uel/ Filius ancille tue .i. gratie tue: q̄ tibi facit iuſtorꝫ animas ancillari. Ego dico: p Homo infirmus/ mente et corpe. q Et exigui tempis: quia hō natus de muliere breui viuens tempe/ repletur multis miſerijs: Job. xiiij. a. r Et minor ad intellectū iudicij et legum .i. inſufficiens ad intelligendū iudicia legis veteris et noue. Ecce tria notat hic auctor/ que ſūt in hoīe. Infirmitas cōditionis/ vbi dicit: Homo infirmus. Breuitas temporis/ vbi dic̄: Exigui tpis. Obtuſitas mētꝭ/ vbi dic̄: Minor ad intellectū iudicij ⁊ legū. v Et ſi q̄s erit ꝯſūmatꝰ .i. pfectꝰ: x Inter filios hoīm .i. in iudicio hoīm. y Si ab illo

fugerit ſapia tua .i. fugata fuerit. Nūq̄ eni diuina gratia p̄us fugit ab homie niſi p̄us fugeẗ. z In nihilū ꝯputabiẗ: id eſt pro nihilo reputabiẗ eius pfectio: vel ipſe quaſi imperfectus videbitur.

※ mihi placuerit. a Qui feciſti oīa v̄bo tuo .i. per me q̄ ſū v̄bū tuū. b Et ſapia tua .i. p me q̄ ſū ſapia tua. c Cōſtituiſti hoīeꝫ/ quelibet vl̄ me feciſti hoīeꝫ d Ut dn̄aret creature q̄ a te facta ē .i. vt oīm eēt dn̄s etiā inq̄tū hō: Juẋ illud Pſ̄. Oīa ſubieciſti ſb pedibꝰ eiꝰ. e Ut diſponat orbē terrarꝫ .i. eccl̄iā quā vt caſtrorū aciē ordinauit: ponēs p̄mo martyres fortiſſimos: vltio fortiſſimos p̄dicatoreſ: i medio debiliores pctōres. In eq̄tate ⁊ iuſticia et i directiōe cordis iudiciū iudicet. Hoc nō mutaẗ. Tu g̃ q̄ talis es: i Da mihi ſediū tuarꝫ aſſiſtricē ſapiaꝫ .i. da meis ſapiam q̄ tibi aſſiſtit .i. fac me ꝯſuatorē ⁊ ꝯſultorē meorū. l Et noli me .i. meos: m Reprobare a pueris tuis .i. excere a numero angelorꝫ tuorꝫ: q̄ ſūt puri ⁊ humiles et ſimplices vt pueri. n Quī ſeruꝰ tuꝰ ſū ego/ inquātū hō tibi ſeruiēs. Un̄ Eſa. xliiij. a. Noli timere ſerue meꝰ iacob et rectiſſime quē elegi. o Et filiꝰ ancille tue .i. ſynagoge ſm̄ carnē: vl̄ beate marie q̄ dixit: Ecce ancilla dn̄i: fiat mihi ſm̄ v̄bū tuū: Lucꝭ. j. d. p Hō infirmꝰ/ ex aſſūpta carne et infirmitate: q2 dolores nr̄os ipſe portauit: Eſa. liij. b. q Et exigui tpis: ad lr̄am/ trigītatriū ānorꝫ: vel quātū eſt a natiuitate vſq̄ ad paſſionē. Un̄ Job. xiiij. a. Hō natꝰ ō muliere breui viuēs tpe: repleẗ multꝭ miſerijs. r Et minor: ſm̄ q̄ hō: s Ad intellectū iudicij/ futuri. t Et legū/ eternarū/ pcipiendū. Chriſtꝰ eni licet pfectiſſimꝰ hō fuerit: tn̄ inquātū hō non poſſet attingere ad intelligēdū iudiciū futurū: ⁊ leges eternas q̄bus deus ab eterno i ſua diſpoſitione mūdū gubernauit .i. gubnādū p̄uidit. Un̄ exclamat apl̄s: O altitudo diuitiarū ſapientie ⁊ ſcientie dei ⁊c. Roma. xj. d. v Et ſi q̄s erit ꝯſūmatꝰ inẗ filios hoīm .i. ſi q̄s habuerit quātū pōt hō hīe in via: y Si ab illo fugerit ſapia tua: diuia .i. filiꝰ: z In nihilū ꝯputabiẗ .i. nihil poterit facere. Un̄ Joh. xv. a. Sine me nihil poteſtꝭ facere. a Tu aūt ⁊c. Hoc exponūt Glo. de ſalomone: q̄ p p̄re ſuo dauid tēplū dn̄o edificauit: et electꝰ fuit in regē p̄p̄lo iſrl̄: qui dr̄ pp̄ls dei: q̄ cōmemoraſ dei bn̄ficia p̄caẗ vt dei ſapia ſecū pmaneat et i oībꝰ dirigat. Exponūt h̄ etiā Glo. de chriſto ⁊ de p̄dicatoribus: q̄ tēplū dn̄o edificauerūt .i. eccleſiā. Nos p̄mā expoſitionē de ſalomone p̄mittimꝰ: q2 plana ē: et exponimꝰ p̄mo de chriſto: ⁊ poſtea d̄ p̄dicatoribꝰ. Dic̄ g̃ chriſtꝰ dn̄s ad patrē ita: Hō infirmꝰ ſū et minor ad intellectū iudicij et legū: ſed/ a Tu/ o deꝰ pr̄: q̄/ b Elegiſti me regē pp̄lo tuo .i. ad regēdū p̄p̄lm vt fieret tuꝰ. Un̄ Pſ̄. Ego aūt ꝯſtitutus ſū rex ab eo ⁊c. c Et iudicē filiorꝫ tuorꝫ ⁊ filiarū id eſt maiorꝫ ⁊ minorꝫ. Et eoſdem dic̄ filios ⁊ filias. Propter ※ fortitudinē mentis

Exponitur etiam de p̄dicatoribus et p̄latis ſic. a Tu aūt elegiſti me regē pp̄lo tuo/ acq̄ſitiue. Ad hoc eni eligitur p̄dicator ad officiū p̄dicatiōiſ/ ⁊ p̄latꝰ ad officiū p̄latiōis: vt p eos pp̄ls acq̄raẗ dn̄o. Un̄ ⁊ pp̄ls ꝯuerſꝰ ad dn̄ꝫ/ pp̄ls acq̄ſitiōiſ dr̄. j. Pet. ij. b. Uos eſtꝭ genꝰ electū: regale ſacerdotiū: gens ſctā: pp̄ls acq̄ſitiōis. In h̄ aūt q̄ dicit/ elegiſti: innuiẗ q̄ nō eſt bonꝰ vel verꝰ rex: q̄ nō p canonicā electionē/ ſ3 p p̄p̄riā intruſionē p̄ficiẗ. Un̄ Deut. xvij. c. Cū dixeris: ꝯſtituā ſup me regē ſic oēs hn̄t p circūitū natiōes/ eū ꝯſtitues quē dn̄s deꝰ tuꝰ elegerit de numero fratrū tuorꝫ: nō poterꝭ alterꝰ gētꝭ hoīem facere regē q̄ nō ſit fraẗ tuꝰ. Et Heb. v. a. Nec q̄ſq̄ aſſumit ſibi honorē: ſ3 q̄ vocaẗ a deo tāq̄ aaron. c Et iudicē filiorū tuorū et filiarū

Marginalia: Pſ̄. 23. — Gl. tollgne q̄d poteris — Pſ̄. 86. — Pſ̄. 79. — De chriſto — Pſ̄. 115. — Al. tanfugerit — Pſ̄. 8. — 1. Paral. 28. a. — 2. Paral. 1. b. — De chriſto — Pſ̄. 2. — De p̄latis et predicatoribꝰ

De chriſto ⁓ fortitudinē mentis/vocat filios: ꝓpt̄ fȩcũditatem opis/filias.
a Et dixiſti.i.iuſſiſti me: b Edificare tēplũ in mō/
te ſancto tuo.i.in meipſo: qui ſum mons: de quo dꝛ Eſa.
ij.a. Erit in nouiſſimis dieb⁹ pręparatus mons domus dñi in
vertice montiũ. Et dicit/tuo: ad differētiā montiũ ſupboꝝ
qui non ſunt dei ſ͠ dia
boli. De quibus dicit
ij. Regl.j.d. Mōtes
Al.ſine gelboe nec roſ nec plu
uia veniant ſup vos.
Et Eſa.lxiiij.a. Uti/
nã dirũperes cȩlos ⁊
deſcēdereſ: a facie tua
Prouer.8.c. montes defluerēt. c
Al.nō h̄z ſua Et/iuſſiſti ȩdificare/
in ciuitate habi/
tatiōis tuȩ.i.in ec/
cleſia in qua habitas:
Pš.131. ſicut dꝛ in Pš. Qm̄

a filioꝝ tuoꝝ ⁊ filiarũ. Et dixi/
b ſti ⁺ȩdificāre templũ in mon/
c te ſctō tuo: ēt ĩ ciuitate habi/
d e tatiōis tuȩ āltare: ſimilitũdi/
nē tabnaculi ſctĩ tui: qđ ꝑpa
f g raſti āb initio: ⁊ tēcum ſapia
h i ⁺tua q̃ nōuit opa tua: quȩ et
affuit tũc cũ oꝛbē terrarũ fa/
k ceres: et ſciēbat q̇d placitũ

elegit dñs ſion: elegit eam in habitationē ſibi. d Altare:
id eſt fidē: De q̃ dixit Eſa.xix.c. In die illa erit altare dñi in
medio t̄rȩ ȩgypti. Altare dico: e Similitudinē tabna/
culi ſ͠cti tui qđ ꝑparaſti/ꝑ moyſen. f Ab initio: cũ
educeres filios iſrael de ȩgypto.q.d.iuſſiſti me ȩdificare ĩ ec/
cleſia altare fidei/figuratũ per illud altare qđ fecit moyſes in
deſerto. Pręparaſti inquã tu: g Et tecũ ſapia tua q̃ no/
uit opa tua.i.filius qui nouit patrē ⁊ opa eius: ſm̄ qđ dici/
tur Matth.xj.d. Neq3 patrē q̃s nouit niſi fili⁹: ⁊ cui volue/
rit filius reuelare. Et loquit chriſtus h̄ et alibi de ſe quaſi de
alio/ad exēplũ iactātiȩ cauēdȩ. i Quȩ ⁊ affuit tũc cũ
oꝛbē terrarũ faceres. Unde Prouerb.viij.d. Qñ appē/
debat fundamēta terrȩ/cum eo eram cũcta cōponēs. k Et
ſciebat qđ/vel q̇d placitũ eēt oculis tuis: qꝛ ſapiētia
tua eſt/quȩ oīa nouit. l Et q̇d directũ.i.rectum et iuſtũ
in pręceptis tuis. Et cum talis ſit ſapientia: n Mit/
te illam de cȩlis ſanctis tuis.i.deſurſum. o Et a ſe/
de maieſtatl̄ tuȩ.i.a teipſo: qui oīa gubernas ſedens ⁊ q̇e/
tus. p Et mecũ ſit.i.cũ meis fidelib⁹. q Et mecũ la/
boret.i.cum meis operet qui laborãt: hoīes enim coopant
deo. Unde.j.Corl.iij.b. Dei adiutores ſumus. r Et ſciã:
in membꝛis meis: s Quid acceptũ ſit apud te: vt ni/
hil contra te faciam.i.cōtra voluntatem tuã. t Scit eni
illa omnia/ duplici ſcientia/et creata et increata. v Et
itelligit.i.intelligere facit. x Et deducet me.i.meos:
vel me hominem. y In opibus meis ſobꝛie.i.humi/
lit ⁊ prudent. Sic accipit ſobꝛietas Eccl.xxxj.a. Infirmitaſ
grauis ſobꝛiam facit animã.i.cautam ⁊ humilem. Uel/So/
bꝛie.i.ſine offendiculo. Unde Hiere.xxxj.b. In fletu veni/
ent ⁊ in ꝑcibus deducam eos: ⁊ adducam eos per toꝛrentem
aquarũ in via recta ⁊ nō impingēt ĩ ea. z Et cuſtodiet/
ab aduerſarijs: a Me: id eſt meos. Uel/me/hominem.
b In ſua potentia: cui nemo vel ꝯdicere vel reſiſtere pt.
⁓ Et erunt accepta
De pręlatis et pręedicatoꝛib⁹ * rum tuoꝝ ⁊ filiarũ.i.ad h̄ elegiſti me/vt hoīes quib⁹
pręfectus ſũ/iudicarē quaſi filios tuos ⁊ nō q̃ſi ſeruos: hoc ē
vt blande nutrirem ⁊ cuſtodirez. Unde Eccl.vij.c. Filij tibi
ſunt/erudi illos ⁊ cura illos a puericia eoꝛũ: filiȩ tibi ſunt ſer/
ua coꝛpus illarũ. Noīe filioꝛũ/intelligunt fortiores in eccle/
ſia: noīe filiarũ infirmiores. Utroſq3 habet curare pręlatus:
Illos vitȩ ſ͠ctitate: iſtos aũt fidei cō feſſiōe. a Et dixiſti
ȩdificare templũ in monte ſancto tuo.i. iuſſiſti me ec
cleſiam congregare ⁊ fundare in eminentia virtutũ. De quo
dicit Eſa.xl.b. Sup montē excelſum aſcende tu qui euãgeli/
ças ſion. c Et in ciuitate habitatiōis tuȩ altare: id ē
in mente fidē. Mens eteni dicit ciuitas/quaſi ciuiũ vnitas.
Ciues eni mentis.i.cogitatiōes ⁊ deſideria ad vnũ tendere
Pš.26. debēt: ſm̄ qđ dicit Pš. Unam petij a dño. Et tũc ē ciuitas
habitatiōis dei. Uñ dicit Eſa.xxxiij.c. Reſpice ſion ciuita/
tem ſolēnitatl̄ nrȩ: oculi tui videbũt hieruſalē habitationem
opulentam. Et nota ꝙ altare aliq̃n dicit mens humana: in q̃

offert deo thus deuotiōis. Uñ Pš. Lauabo inter innocētes Pš.25.
⁊c. Aliq̃n dicit altare/coꝛp⁹ chꝛiſti. Uñ Exo.xx.d. Altare de
terra facietis mihi. Aliq̃n altare dicit eccleſia triũphãs. Uñ
Pš. Tũc acceptabis ſacrificiũ iuſticiȩ ⁊c. Aliq̃n dicit alta/ Pš.50.
re ipſa trinitas. Uñ Exo.xx.d. Nō aſcēdes ꝑ gradus ad alta

l eſſet oculis tuiſ: ēt q̇d direc/
n tũ in pręceptis tuis. Mittē
o illã de cȩlis ſctis tuis: ēt a ſe
p de ⁺maieſtatis tuȩ: vt mēcũ
q r ſit et mēcũ laboret: et ſciām
s q̇d āceptũ ſit apud te. Scit
t v ēni illa omnia ⁊ intēlligit: et
x y dēducet me in ōpib⁹ meis ſo
z a b bꝛie: ⁊ cũſtodiet mē ĩ ſũa po/

re meũ. Aliq̃n dicit al
tare fideſ accenſa igne
charitatis vt h̄. Et ſic
in altari mētis/ꝑ alta/
re fidei offerim⁹ alta/
re coꝛpis chꝛiſti ad al/ Al.magnitudinis
tare trinitat/vt ꝑueni
amus ad altare eccle/
ſiȩ triũphãtis. Altare
dico: e Similitu/
dinē tabernaculi
ſancti tui qđ ꝑpa/
raſti ab initio.i.ta/
le altare iuſſiſti me ȩdi
ficare: q̃le fuit altare tabnaculi moyſi. Nã fides modernoꝛũ
ſimilis oīno ē/imo eadē fidei antiquoꝝ: vt dicit Aug⁹. Tab.
naculũ eſt ecclia: altare tabnaculi/fides ē credentiũ. g Et
tecũ ſapia tua.i.fili⁹ tuus. h Quȩ nouit opa tua.i.
rōnes operũ tuoꝝ/tam creatiōis q̃ recreatiōis. De quibus
Abacuk.iij.a. Cōſideraui opa tua ⁊ expaui. i Quȩ ⁊ af/
fuit tũc cũ oꝛbē terrarũ faceres.i.ecclia/vel hoīez quē
fecit pater potētiã ꝯferēdo: ⁊ fili⁹ ſapiam inſpirãdo: ⁊ ſpũſ/
ſanct⁹ benignitatē pręſtãdo. k Et ſciebat q̇d placitũ
eēt oculis tuis.i.chꝛiſti humilitas. Uñ Luc.iij.e. Tu es
fili⁹ me⁹ dilect⁹: in te mihi cōplacuit. l Et q̇d directũ
in ꝑcepti tuis: quib⁹ ꝑcepiſti diligi deũ ex toto coꝛde: et
ꝓximũ ſicut noſipſos. Matth.xxij.d. In his duob⁹ mãda/
tis tota lex pendet ⁊ ꝓphetȩ. n Mitte illã de cel ſan
ctis tuis.i.angelis vel ꝓphetl. Illi p⁹ fruitionē habebãt: iſti Al.ſinceritas ſionem
ꝑ ꝓmiſſionē: vtriq3 celabãt eã nobis: ⁊ ideo cȩli dicunt. Sed
tũc ſapia miſſa ē nobis: cũ per icarnationē viſibilis facta eſt
nob. Uñ Eſa.lxiiij.a. Utinã dirũperes cȩlos ⁊ deſcēderes.
o Et a ſede magnitudis tuȩ.i.a te magno. p Et me/
cũ ſit/eiuſdē naturȩ. q Et mecũ laboret/eiuſdē foꝛtitu/
dinis.q.d.hō iuſt⁹: Diabol⁹ appetiuit maieſtatē ⁊ q̇etē qñ di
xit: Sedebo ĩ mōte teſtamēti: ſiliſ ero altiſſimo.i.chꝛiſto: Eſa.
xiiij.d. In ſimili eni appetijt magnitudinē: in ſedēdo q̇etem.
Et ꝯtra hec duo petit hō filiũ dei/paulomin⁹ ab angelis mi/
noꝛari: cũ dicit: Ut mecum ſit. Et ad laborē parari: cũ di/
cit: Et mecum laboret. Et vtrũq3 impetrauit hō. Unde
Eſa.vij.c. Ecce virgo ꝯcipiet ⁊ pariet filiũ: ⁊ vocabit nomē
eius emanuel.i.nobiſcũ deus. Ecōtrario filius rogat patrem
ꝓ hoīe: vt aſcendat ad quietē ⁊ gloꝛiã. Unde Ioh.xvij.d.
Pater quos dediſti mihi: volo vt vbi ſũ ego ⁊ illi mecũ ſint
vt videãt claritatē ⁊c. Alia aũt ratio ē/ q̃re hō petat vt dei fi/
lius ſecũ veniat ĩ laboꝛe: vt.ſ. vidēs dñm ſuũ laboꝛãtē/ facili/
us ferat laborē ſuũ: ⁊ foꝛti⁹ ⁊ ſecuri⁹ animet ad pugnandũ.
Uñ dicit apl's Heb.xij.a. Curram⁹ ad ꝓpoſitũ nobis certa/
men/aſpiciētes in auctoꝛē fidei ⁊ ꝯſũmatoꝛez ieſum. r Et
ſciam q̇d acceptũ ſit apud te: per illã ſiue ꝑ illũ. Ipſe
eni dei fili⁹ ſeipſum nobis q̃ſi libꝝ ꝓpoſuit: in quo plus poſſu
mus legere laboꝛis q̃ quietis. Ioh.xiij.b. Exēplũ dedi vob
vt quēadmodũ ego feci: ⁊ ita vos faciatis. t Scit eñ illa
oīa et intelligit: et his duob⁹ indigebat hō.ſ.ſcientia ⁊ in/
tellectu. Sciētia ad bñ ꝯuerſandũ in medio prauȩ ⁊ peruerſȩ
natiōis huius inferioꝛis. Intellectu ad inueſtigãda ⁊ cogno/
ſcēda bona regiōis ſupioꝛis. Et hȩc ſũt duo magna lumiaria
in microcoſmo q̃ facit ſapia: qꝛ ſcit ⁊ intelligit oīa.i.ſcire ⁊ in/
telligere facit/ dãs ſciētiã ⁊ intellectũ. x Et deducet me
in opib⁹ meis ſobꝛie.i.in bonis opib⁹: q̃ ꝓꝑie ſũt opa ho Pš.103.
minis bñ ꝯdita. Uñ Pš. Exibit hō ad op⁹ ſuũ ⁊ ad opationē
ſuã vſq3 ad veſperã. Sobꝛie dic.i.moderate: ne hō nimis ꝯ/
ſumat/ſicut faciunt q̃ſq3 nouitij: vel min⁹ faciat/vt faciũt ac/
cidioſi. z Et cuſtodiet me/ab omib⁹ aduerſarijs meis: Pš.43.
b In ſua potētia/nō in mea. Iuxta illud Pš. Nō in arcu
* meo ſperabo ⁊ gladi⁹

chriſto ✝ a Et erunt accepta/coram deo. b Opera mea: id eſt meorum/vel mei hominis. c Et diſponam: id eſt regam: d Populum tuũ iuſte: cuilibet reddens qđ ſuũ eſt. e Et ero dignus ſediũ patris mei: id eſt remuneratiõe celeſtis regni. Similiť Luc. j. c. Et dabit illi dñs de⁹ ſedem dauid pris eius. f Quis eñi hominum poterit ſcire conſiliũ dei: q.d. merito rogo patrem meũ vt ſapientiam mittat ad docendum quid placitũ eſt: quia quis hominũ poterit ſcire conſilium dei: q.d. nemo ex ꝓprio ſenſu niſi a ſapiẽtia reueleť ei. Unde Mat. xj. d. Nemo nouit prẽ niſi fili⁹: et cui voluerit fili⁹ reuelare. g Aut q̇s poterit cogitare q̇d velit de⁹: q.d. nullus/etiã iuſtus vel ſapiens. Qđ patet in catone: de q̃ diť Interl. Uictrix cã diis placuit/ſ victa catoni. Ideo diť Job. ix. d. Uerebar oĩa opa mea/ſciens q̄ nõ parceret delinquenti. Et vere nemo ſcit quid velit deus: h Cogitationes eñi mortaliũ timide: q̄ fragiles ⁊ deficiẽtes anteq̄ cõphendant plene: vnde non audent ſe ad maius extollere. i Et incerte prudentie noſtre: quia tota die falluntur in ſerie futuroꝝ. Homo eñi ꝓponit qđ vult: ſed de⁹ diſponit qđ placet ſibi. Unde Prouerb. xvj. b. Cor hoĩs diſponit viam ſuam: ſed dñi eſt dirigere greſſus eius. Et non eſt mirũ ſi cogitationes noſtre timide ⁊ incerte prouidẽtie: k Corpus enim quod corrumpiť: id eſt corpus corruptibile eo q̄ corruptibile eſt/non eo q̄ corpus: l Aggrauat animã: quia ad ſe ꝓcurandũ trahit: et ideo ad cogitandum de terrenis impellit. m Et terrena inhabitatio .i. corpus terrenũ vel terreũ qđ inhabitat anima: n Deprimit ſenſum multa cogitantẽ: id eſt tempalia: que multa ⁊ variabilia ſunt. Unde Ecc̄j. xj. b. Fili ne in multis ſint actus tui. o Et difficile eſtimam⁹ que in terra ſunt: quia non recte cõphendim⁹. p Et que in proſpecto ſunt: id eſt in aperto: q Inuenimus cum labore: id eſt cognoſcim⁹. Ergo/ r Que in celis ſũt/quis inueſtigabit: q.d. nemo. Unde Eccĩ. j. b. Cuncte res difficiles: nõ põt hõ eas explicare ſmone. Sʒ etſi cũcta difficilia ſint/⁊ mẽtes hoĩm timide ſiť: nõ tñ deſperãdũ: q̄ p auxiliũ dei põt iuuari noſtra ſcientia. Unde dicit Raban⁹. Ne deſperem⁹ ex premiſſis/ſubiungit ꝯſolationẽ ſpũſſancti. Et hoc eſt: s Senſũ autem tuũ quis ſciet: q.d. que in celis ſunt nemo poteſt inueſtigare: ſed ſenſũ tuũ q̇s ſciet: Nemo/ t Niſi tu dederis/ei/ſapientiã: que int⁹ docet et reuelat myſteria. v Et miſeris ſpiritũſanctũ tuũ de altiſſimis. q.d. ſi dederis ſapientiã ⁊ ſpiritũſanctũ miſeris/põt hõ ſcire illa occulta. Diť Glo. Nemo ſcit q̃ ſiť i corde hoĩs niſi ſpũs hoĩſ/⁊ nemo nouit q̃ ſiť dei niſi ſpũs dei. Spũs aũt oĩa ſcrutať etiã ✝ profunda dei:

Eſa. 40. c.

Ro. 11. d.

a tentia. Et erũt accepta opa
b mea: et diſponã pópulũ tuũ
c iuſte: et ero dign⁹ ſediũ pris
f mei. Quis eñi hoĩm poterit
g ſcire cõſiliũ dei: Aũt q̇s poterit cogitare q̇d velit deus:
h Cogitatiões eñi mortaliũ timide: et icerte ꝓuidẽtie nr̃e.
k Corpus eñi qđ corrumpiť/
l m aggrauat aĩaʒ: et terrena in-
n habitatio deꝑmit ſenſũ mul
o ta cogitantẽ. Et difficile eſti
p mam⁹ q̃ i t̃ra ſũt: et q̃ i ꝓſpe
q ctu ſũt inuenim⁹ cũ labore:
r Que i celis ſiť aũt/q̇s iueſti-
s gabit: Senſũ aũt tuũ q̇s ſci-
t et niſi tũ dederis ſapiẽtiã: ⁊
v miſeris ſpm̃ſctm̃ tuũ de altiſ-

* meo ſperabo ⁊ gladi⁹ me⁹ non ſaluabit me. Ecce tria bñficia chriſti: eruditio/deductio/cuſtoditio. Erudit/q̄ lux. Deducit q̄ dux. Cuſtodit/q̄ dñs. Et hec tria erãt nob neceſſaria: q̄ via in q̃ ambulam⁹ tenebroſa ẽ ⁊ lubrica ⁊ ꝑiculoſa. Que tria imprecatur Pſ. Fiãt vie illorum tenebre ⁊ lubricum: et angelus dñi perſequens eos. Contra primum indigemus luce. Contra ſecundum duce. Contra tertiũ domino ⁊ defenſore. a Et erunt accepta opera mea: Nam ab eruditiõe diſcretionem: a deductione rectitudinẽ: a cuſtodia ſecuritateʒ. Hec tria reddunt opera noſtra accepta coram deo. c Et diſponam populum tuũ iuſte. Hoc bene ſequiť: quia non eſt dignus habere regimen animarũ/cuius opera nõ ſũt accepta coram deo: cuius auteʒ opera ſunt accepta/neceſſario iuſte diſponet populũ dei. e Et ero dignus ſediũ patris mei: cũ duo predicta fecero. Et nota q̄ dicit: ſedium/pluraliť: quia tres ſũt ſedes quas debet habere prelat⁹.

ꝑlatis et edificatorib⁹

Pſ. 34.

Tribunal/thronus/⁊ cathedra. Tribunal eſt iudicii. Thronus regum. Cathedra doctorum. Et prelatus debet eſſe iudex/malos coercendo: et rex/infirmos regẽdo: et doctor/imperitos docẽdo. Hec eñi ſunt tria peccata quib⁹ hoĩes grauati triplici remedio indigẽt. Impotẽtia/pctm̃ i patrẽ. Ignorantia/pctm̃ i filiũ. Malicia/pctm̃ in ſpiritũſctm̃. Si igiť vis eſſe ꝑlat⁹/ſis rex infirmoꝝ q̃ peccãt i patrẽ: ſis doctor imperitoꝝ q̃ peccãt in filiũ: ſis iudex malignoꝝ qui peccãt i ſpm̃ſanctũ. Et iõ tria habuiſti ſup̃ p q̃ hec fieri poſſũt. Eruditionẽ a filio: deductionẽ a ſpũſancto: cuſtodiã a patre. Unde dictũ eſt: Scit illa oĩa: deducet me: cuſtodiet me. Sequiť: f Quis eñi hoĩm poterit ſcire cõſiliũ dei: aut q̇ſ poterit cogitare q̇d velit de⁹: Nemo ꝑ ſe. Unde diť Eſa. xl. d. Quis adiuuit ſpm̃ dñi: aut q̇ſ ꝯſiliari⁹ ei⁹ fuit: Et Ro. xj. d. Quis nouit ſenſũ dñi: aut q̇s cõſiliari⁹ ei⁹ fuit: Sed miſſus ẽ chriſtus/⁊ docuit nos cõſiliũ patris: ⁊ ſpũſſanct⁹/⁊ docuit nos volũtatẽ patris. Chriſt⁹ illuminauit intellectum: Spũſſanct⁹ inflãmauit ſiue accendit affectum. h Cogitationes eñi mortaliũ timide: ⁊ incerte ꝓuidentie noſtre: ſupple ⁊ voluntates peruerſe. Et hec tria mala a primis parentib⁹ contraxim⁹: in quibus noſtra trinitas creata .ſ. ratio/memoria/voluntas: a trinitate cecidit increata: id eſt potentia/ſapientia/beniuolentia. Ratio cecidit a ſapientia in ignorantiam: Memoria a potentia in impotẽtiam: Uolũtas a beniuolẽtia in maliciã. Sequiť: k Corpus eñi qđ corrumpiť aggrauat animã: ⁊ terrena inhabitatio deprimit ſenſũ multa cogitantẽ. Ecce duo dicit: Corpus corruptũ corrũpit affectũ inani volũtate: Terrena cogitatio deꝑmit intellectum vana curioſitate: vt iam non liceat cogitare vtilia: id eſt que ante ſũt ⁊ que retro: que ſupra ſũt ⁊ que infra. Retro ſũt peccata: ante mors: ſupra p̃mia: infra ſupplicia. o Et difficile eſtimamus que in terra ſunt: quia ea nõ bene itelligim⁹/⁊ ideo male eſtimamus: ea tempalia ſpiritualib⁹ preponentes: vnde incurrimus illam imp̃cationẽ prophete: Ue qui dicitis bonũ malum ⁊c. Eſa. v. c. p Et que in ꝓſpectu ſunt: id eſt ſubiecta ſenſibus: q Inuenimus cum labore. Quare: Quia nõ bene querimus. Primũ eñi querendũ eſt celũ: et poſt q̃ i terra ſunt: ſm̃ qđ dr̃ Matth. vj. d. Primũ q̃rite regnũ dei ⁊c. r Que in celis ſunt aũt/q̇s inueſtigabit: Nõ diť: q̇s cõphendit: q̄ illa q̃ in celis ſũt inueſtigari quidẽ poſſũt: cõprehẽdi nõ poſſũt i via. Unde Eſa. lxiiij. b. Ocul⁹ nõ vidit deus abſq̄ te q̃ preparaſti expectãtib⁹ te. Et que ſunt illa: Lux imarceſſibilis/que ꝑficiet intellectũ: Pax incõphenſibilis/que ſuperat omnẽ ſenſũ: Fons inexhauſtibilis/qui irrigat affectum. Unde paul⁹ tria ponit .j. Cor. ij. c. Oculus non vidit/nec auris audiuit/nec in cor hoĩſ aſcẽdit: q̃ preparauit de⁹ diligẽtib⁹ ſe. Oculus nõ vidit: q̄ lux imarceſſibiľ. Auris nõ audiuit: q̄ pax icõprehẽſibilis. Nec in cor hoĩs aſcẽdit: q̄ fons iexhauſtibilis. Quare eñi: Quia nõ aſcẽdit altius q̄ᷓ oratur: ⁊ ideo cor hoĩs/q̄ ſupra dñm aſcẽdere voluit ſupbiẽdo: merito in ipſum fons ſapie nõ aſcẽdit. Sed ſi q̇s cor ſuũ humiliauerit/creature ſe ſubiiciẽs ꝓpť deũ: tũc aſcẽdit i ipſũ fons ſapie: q̄ vbi humilitas/ibi ⁊ ſapiẽtia: dicit ſalomon Prouer. xj. a. s Senſũ aũt tuũ q̇s ſciet: q.d. nec te nec celeſtia poſſum⁹ cõprehẽdere: m̃lto min⁹ ea q̃ latẽt i corde tuo .i. ꝯſiliũ ⁊ volũtatẽ tuã. Cõſiliũ d̃ futuris: voluntatẽ de p̃teritis ⁊ p̃ñtib⁹. Uult eñi dñs vt mala p̃terita deleam⁹: bona p̃ñtia faciam⁹: ꝯſulit vt futura ſupplicia fugiam⁹: et futura p̃mia requiram⁹. Et h̃ ẽ qđ ſup̃ dixit: Quis hoĩm poterit ſcire cõſiliũ dei: aut q̇s poteſt cogitare q̇d velit de⁹: q.d. Nemo/ t Niſi tu dederis ſapiaʒ/et miſeris ſpm̃ſctm̃ de altiſſimis: vt ſapia ꝯſiliũ dei reuelet: ⁊ ſpũs volũtatem

B

Al. faut

 demõſtret. Et loquiť

a b ſimis: ēt ſic cōrrecte ſūt ſemi
c d te eoꝝ q̄ i terris ſūt: ēt q̄ tibi
e placēt didicerūt hoieſ. Nāꝫ
ꝑ ſapientiā ſanati ſūt q̄cūq̄ꝫ
f placuerūt tibi dn̄e a ꝑncipio.
g h HEc illum q̄ ¶Ca.X.
i primus formatꝰ eſt
k a deo pater orbiſ ter
l m rarū: cū ſolus eſſet creatꝰ cū/
n ſtodiuit: ⁊ eduxit illū a delic
o to ſuo. Et eduxit illum de li/
p mo terre: et dedit illi virtutē
q r ꝯtinēdi oīa. Ab hac†nō re/
s ceſſit īuſtꝰ in ira ſua/per irā
t homicidij fraternitas depe/
v x rijt. Ꝓpt qd cūm aq̄ dele/
y ret terram: ſanauit iterū ſapi
entia/per ꝯtemptibile lignū
z a iuſtum gubernans. Hec ēt i
b cōſenſu†ſupbie cūm ſe nati/
c d ones extuliſſēt/ ſciuit iuſtū:
e f et ꝯſuauit ſine querela deo:
g h et in filijs miſericordiā for/
i k l tem cuſtodiuit. Hec iuſtum
m a pereuntibꝰ impijs libera/
n uit fugientem/ deſcendente
o p igne in pentapolim: quibus
q i teſtimoniū neq̄tie fumiga/
r s būda ꝯſtat deſerta t'ra: ⁊ icer/
to tpe fructꝰ hn̄tes arbores:

De chriſto ꝓfunda dei: q̄ illuminat corda ſctoꝝ. Sūpta ē de .j. Cor. ij.c.
a ¶Et ſic.i.ꝑ ſapiam dei ⁊ ſpm̄ſctm̄: b ¶Correcte ſūt.i.
directe. c ¶Semite/ſiue/ſnie eoꝝ q̄ in t'ris ſūt.i.hoim.
d ¶Et/ etiam ſic/ q̄ tibi placēt didicerūt hoies/ facti rō/
nabiles. Vn̄ Joh.xiiij.d. Spūſſctūs quem mittet pr̄ in noie
meo ille vos docebit
oīa. Et h̄e ſic didicerūt
hoieſ oīa q̄ tibi placēt
e ¶Nā ꝑ ſapiaꝫ ſa/
nati ſt/a morbo pcti
tā actuali q̄ꝫ originali.
f ¶Quicūq̄ꝫ placu
erūt tibi dn̄e a ꝑnci
A pio/mūdi. Sic expo
Gen.1.d. nit h̄ de chriſto.
De ꝑdicatoribus * demōſtret. Et loq̄t ꝑ
phetice philo. Nā filiꝰ
datꝰ ē nob. Eſa.ix.b.
Gen.2.b. Puer natꝰ ē nob/⁊ fi/
lius datꝰ ē nob. Sed
ſpūſſctūs dr̄ miſſus.
†Ps.103. Ps. Emitte ſpm̄ tuū
Al. †vt et creabunt. Et Joh.
Gen.4.b. xvj.b. Si abiero mit/
tā eū ad vos. Datꝰ ē
aūt filꝰ captiuis/in ꝑ/
ciū redēptiōis: pegrinis/i viaticū pegrinatiōis: iuſtꝭ i p̄miū
remunerationis. Vn̄ q̄dā q̄n corpꝰ dn̄i eleuat i altari dicūt:
Aue ꝑncipiū nr̄e creatiōis: aue p̄ciū nr̄e redēptiōis: aue via/
ticū nr̄e pegrinatiōis: aue p̄miū nr̄e remunerationis. Spūs
h̄o ſctūs miſſꝰ ē calefacere frigidos/ꝯſolidare timidoſ/purga
re imūdos. Vn̄ in igne miſſuſ ē: q̄ calefacit frigida/ꝯſolidat ti
mida/purgat imūda. a ¶Et ſic correcte ſūt ſemite eo
rū q̄ ſūt i terris: ⁊ q̄ tibi placēt didicerūt hoies. Per
filiū hūilitatē ⁊ māſuetudinē: q̄ dic Mat.xj.d. Diſcite a me
qꝛ mitis ſū ⁊ humiꝉ corde: Per ſpm̄ charitatē et fortitudinē.
e ¶Nā ꝑ ſapiaꝫ ſanati ſūt q̄cūq̄ꝫ placuerūt tibi dn̄e a
ꝑncipio.i.ꝑ fidē incarnatiōis. Vnde.j.xvj.b. Neq̄ꝫ herba
neq̄ꝫ malagma ſanauit eos: ſꝫ tuꝰ ſmo dn̄e q̄ ſanat omnia. Et
Matth.xxj.a. Qui p̄cedebāt ⁊ q̄ ſeq̄bant clamabāt dicētes:
oſanna filio dauid. Ubi dicit Glo. ꝙ nemo ſaluādus fuit niſi
i fide incarnationis explicita vel implicita. ¶Expo.Ca.X
HEc illum qui p̄mus formatus eſt. Cedit au/
ctor ramos de arboribꝰ vt ſternat i via. Dixerat enī
ante ꝑ ſapiam ſanatos eē q̄cūq̄ꝫ a ꝑncipio placuerūt
deo: qd mō pluribꝰ oſtēdit exēplis. Et p̄mū eſt de adā: ⁊ re/
citat plures liberatos a malis ꝑ ſapiam/ et multos punitos:
incipiēs ab adā et diſcurrēs vſq̄ꝫ ad poſteros: ait: g ¶Hec
.i.ſapia: h ¶Illū.i.adā: i ¶Qui p̄mꝰ formatꝰ ē a deo:
nō generatꝰ. k ¶Pr̄ orb terrarū.i.dn̄ans oibꝰ aīantibuſ
terre. l ¶Cum ſolꝰ eēt creatus/p̄mo anteq̄ꝫ eſſet mulier:
m ¶Cuſtodiuit/a diabolo. Sed videt h̄ falſū eē: qꝛ pecca/
uit hō. Solutio ē/ꝙ cuſtodiuit q̄ꝫtū in ſe ē. Et ē ſimile Hie/
re.lj.a. Curauimꝰ babylonē/et nō eſt ſanata. n ¶Et eduxit
illū a delicto ſuo.i.redemit ꝑ chriſtū a limbo/vbi erat ꝓ de
licto ſuo. Vel/Eduxit illū a delicto ſuo: grāꝫ pnie ꝯferē
Ps.17. do. Vn̄ Ps. Et eduxit me i latitudinē: ſaluū me fecit q̄m vo/
luit me. o ¶Et eduxit illū de limo t're/formādo de terra
corpꝰ eius. Vel/Eduxit illū de limo terre.i.de agro da
maſceno: vbi de limo formatꝰ fuerat: ⁊ trāſtulit i padiſū. Et ē
ordo p̄poſterꝰ: qꝛ ꝑus fuit eductꝰ d̄ limo terre vtroq̄ꝫ modo
q̄ꝫ a delicto. Vꝉ ſic: Eduxit illū de limo terre.i. de vilita
te ⁊ tenacitate pcti. Limus enī dr̄ pctm̄: qꝛ ſicut aq̄ admixta
terre facit limū: ſic ꝯcupiſcētia admixta terrenis fac pctm̄ te/
Ps.68. naciſſimū ⁊ viliſſimū. Vn̄ Ps. Infixꝰ ſū in limo ꝓfundi:
⁊ nō eſt ſuba. Et ſicut dn̄s educēdo adā de limo terre/inſpira
uit in faciē eiꝰ ſpiraculū vite naturaꝉ: ſic educēdo de limo cul/
pe/inſpirauit ſpiraculū vite ſpūalis. Et ſm h̄ nulla ē p̄poſte/
ratio: qꝛ ꝑus eduxit eū a delicto q̄ ad culpā: ⁊ poſtea a limo
Ps.39. t're q̄ ad miſeriā. Vn̄ Ps. Eduxit me d̄ lacu miſerie ⁊ de luto
fecis. p ¶Et dedit illi v'tutē ꝯtinēdi oīa.i.naturā habē
tē ꝯueniētia cū oi natura. Vn̄.S.j.b. dr̄ de hoie: Et h̄ qd cō/
tinet oīa ſciaꝫ hꝫ vocꝭ. Vꝉ/Dedit illi v'tutē ꝯtinēdi oīa
.i. dignitatē et ptātēꝫ oibꝰ dn̄andi. Vel/Dedit illi v'tutē
ꝯtinēdi oīa.i. dedit grāꝫ ꝑ quā aīe iuſte oīa ſubijciāt. Oīa
enī ſūt iuſtoꝝ.ſ.ſupi/
ora/ media/inferiora.
Supiora ad fruēdū: Gen.7.d.
media ad ꝯuiuēdū/in/
feriora ad vtēdū. Fru
imur q̄dē deo: vtimur
mūdo: viuimꝰ cū an/ Al. ſnequic
gelis. Vn̄ dic apl's.j. Gen.11.a.
Cor.iij.d. Oia vr̄a
ſūt. Et non diſtinguit
Glo. q̄ omia. q ¶Ab
hac.i.a ſapia. r ¶Nō B
receſſit iniuſtꝰ in ira
ſua.i.cain: q̄ i ira ⁊ in/ Gen.19.e.
uidia ſua iniuſte pemit
frēm ſuū abel. q.d. ſic
adam cuſtoditus ē ꝑ
ſapiaꝫ: ita cain punitꝰ.
Juſta enī eſt ſapia ſic
et miſericors. Adā qꝛ
pēnituit cuſtoditꝰ eſt:
cain qꝛ deſperauit punitꝰ. Et vtrūq̄ꝫ fecit ſapia ꝓpter nos: vt
ſciamꝰ poſt pctm̄ ſi pēnituerimꝰ nos eē cuſtodiēdos: ſi deſpe
rauerimꝰ puniēdos. Vꝉ ſic: q ¶Ab hac nō receſſit iniu/
ſtus in ira ſua/oino: qꝛ ſic an̄ pctm̄ ſapia cain creauit: ita
poſt pctm̄ i eſſe cōſeruauit. Lr̄a verior ē. q ¶Ab hac vt re/
ceſſit iuſtꝰ i ira ſua/nō dei. s ¶Per irā homicidij.i.
ꝑ homicidiū ex ira ꝓueniēs: t ¶Fratnitas deperijt/ int
ipſū ⁊ abel: qꝛ vno relatiuoꝝ deſtructo/neceſſe ē deſtrui ⁊ reli
quū. Vel/Fratnitas deperijt.i.frat vel amicitia q̄ dꝫ eē
int frēſ. Et ſignāt dic: Ab hac vt receſſit iuſtꝰ i ira ſua:
qꝛ ab illa nemo recedit niſi ꝑ iniuſticiā: ⁊ ipa a nemine recedit:
ſicut lapis ſtabilis a nullo recedit: ſꝫ recedit ab illo. v ¶Pro
pter qd/homicidiū.ſ. x ¶Cum aq̄ deleret terrā.i.ſup/
ficiem terre: que ꝑuata eſt fertilitate ſua. Vel/Terrā.i. ea q̄
erant ſup terram/metonymice. y ¶Sanauit iterū ſapia
ꝑ ꝯtēptibile lignū.i.ꝑ arcā: ꝓpt quā deridebat noe q̄n fa/
bricabat eā. z ¶Juſtū gubernāſ.i. noe: Gen. vij.q.d. phi/
lo. Sapia p̄mo cuſtodiuit adā: ⁊ iterum ſanauit.i.cuſtodiuit
noe: quē ad repationē generꝭ humani elegit de ſtirpe ſeth/q̄n
totꝰ mūdꝰ perijt diluuio: ꝓpt pctm̄ cain et alia pctā q̄ poſtea
emerſerūt: ſicut dr̄ Gen. vj.a. a ¶Hec ⁊ i cōſenſu ſup/
bie.i.in†ꝯſenſū ſupboꝝ. b ¶Cū ſe natiōes.i.gigātes. c Al. tcōſili
Extuliſſet/edificare volētes turrim altiſſimā vſq̄ꝫ ad celū
attingētē: Gen.xj.a. d ¶Sciuit.i.cog̃uit cuſtodiēdo: e ¶Iu
ſtū.i.abraam: qui credidit deo: ⁊ reputatū eſt ei ad iuſticiā. Gen.15.b.
f ¶Et ꝯſeruauit eū ſine q̄rela deo.i.ita ꝯſuauit eū ꝙ dꝫ
de eo nō cōquerebat: nec ipſe d̄ deo: nec de ipo aliꝰ apd deū.
g ¶Et i filijs/eiꝰ.i.abrae. h ¶Miſcdiā fortē cuſtodi
uit: qꝛ miſertus eoꝝ/ hoſtes eoꝝ fortit ꝯculcauit. Vel/miſe
ricordiā fortē/dicit.i.ꝑſeuerātem. i ¶Hec.i. ſapientia.
k ¶Juſtū.i.loth: l ¶A pereūtibꝰ impijs.i.a ſodomitꝭ:
m ¶Liberauit fugiētē: Gen.xix.e. n ¶Deſcēdēte ig/
ne/de celo. o ¶In pentapolim.i.i q̄nq̄ꝫ ciuitates.ſ. ſodo/
mā/gomorrā/ſegor/ ſeboim/adamam. p ¶Quibꝰ.i.ꝯ q̄s.
q ¶In teſtimoniū neq̄tie/earū/fumigabūda.i. emit/
tes fumū: r ¶Cōſtat deſerta t'ra.i.remanet. Vn̄ Greg.
Qualitate vltiōis inotuit macꝉa criminis. Et.ij. Pet.ij.b. Ci
uitates ſodomoꝝ ⁊ gomorreoꝝ in cinerē redigēs euerſiōe dā
nauit: exemplū eoꝝ q̄ impie acturi ſūt ponēs: ⁊ iuſtū loth op
preſſū a nefandoꝝ iniuria ac luxurioſa cōuerſatione eripuit.
s ¶Et/ iterū in teſtimoniū illius cōſtat/in certo tpe fructꝰ
habētes arbores: nō ſicut alie arbores: vt ipſa incertitu/
do ꝯ neceſſariā aliarū arboꝝ demōſtrarēt enormitatē pcti ꝯ
naturā. Dicit enī ibi eē arbores fructꝰ pulcherrimos exterꝰ
habentes: q̄ cū manu

ſtrangunt habentes:qui cum manu tanguntur ſ inclinant:⁊ fetoꝛ ⁊ fum⁹
exit:per qđ ſignificat ꝙ anime damnatoꝝ/⁊ maxime ſodomi
tarum carentes penitētia fructuoſa/ſine fine ardebūt igne fe/
Pſ.10. tenti. Unde Pſ. Ignis fulgur ⁊ ſpirit⁹ procellarū pars cali/
cis eoꝛum. a Et/iterum cōſtat in teſtimoniū illis/incre/
dibilis anime: id ē
vxoꝛis loth icredule:
b Memoꝛia ſtās
figmentū:id eſt ſta/
tua/ſalis: Conuerſa
enim eſt in eam:quia
noluit credere angelo
vt nō reſpiceret p⁹ ter
gum ſuū: Geñ.xix.e.
Uel quia vix poteſt
credi:⁊ tūc ē/icredibi/
lis/noīatiui caſus/ad/
iectiuū hui⁹ noīs me/
moꝛia. Et merito ita
puniti ſunt ſodomite. c Sapientiā enim/quā debuerūt
habere ducē: d Pretereūtes:id eſt negligētes vel cō/
temnētes. e Non tm̄ in hoc lapſi ſunt vt ignoꝛa/
rent bona/ faciēda: ⁊ mala nō faciēda: f Sed ⁊ inſipi
entie ſue reliquerūt hominib⁹:id eſt ratione vtentib⁹:
h Memoꝛia/cautele per exemplū. i At in his que
peccauerūt/nec latere potuiſſēt.q.d.pena ſodomitarū
duo fecit:quia ⁊ eoꝛum peccatū latere non permiſit: et alijs
exemplū cauendi talia reliquit:vt audita pena eoꝛum caueāt
ſibi a tali peccato vt coꝛrigant. Unde Prouerb.xix.d. Pe/
ſtilente flagellato ſtultus ſapiētioꝛ erit. Et.xxj.b. Multato
peſtilente ſapientioꝛ erit paruulus. Uel in malo. g Reli
querūt memoꝛiam hoīb⁹:id eſt humū ſapiētibus:qꝛ
ipſi ſimiliter damnabunt. k Sapientia autem. Quaſi
ita puniti ſūt:qui ꝑterierūt ſapiētiā. Sapiā autem hos
qui ſe obſeruant a doloꝛib⁹ liberabit:ad litteram:vt
patet in ſubiectis exēplis:et i ꝗete pacis eterne/perpetuo cō
Moꝛaliter ſeruabit:vt dicit Interl. Moꝛalit autem per ꝗnqꝫ ciuitateſ
pentapolis:ſignificant ꝗnqꝫ ſenſus coꝛpoꝛis:qui aliquando
dicuntur ꝗnqꝫ poꝛte moꝛtis:quia per illos ſepe intrat moꝛs
ad animam:vt dicitur Hiere.ix.f. Loth interꝑtat declinās:
et ſignificat illos qui ab īmundicijs voluptatū carnalium de
clināt. Sodomite/ſignificāt deditoſ voluptati carniſ:ꝗ recte
igne ſulphureo puniunt:qꝛ ignis luxuriā ⁊ ardoꝛē et feruoꝛē
comitant. Unde ipſa qualitas pene:qualitatē culpe oſtēdit:
Iuxta illud qđ dicit.ſ.xj.c. Per que quis peccat/per hec et
toꝛquet. Sodomite etiam interꝑtant muti:quia tales maxi/
me ſunt muti in laude dei. Unde Eccꝉ.xv.c. Non eſt ſpecio/
ſa laus i oꝛe peccatoꝛis. Uxoꝛ loth/ſignificat illos qui a pec/
catis ad hoꝛam exeunt:ſed mente protinus ad eadem reuer/
tuntur. De quibus dicit Luc.ix.g. Nemo mittēs manū ſuā
ad aratꝝ ⁊ reſpiciens retro aptus ē regno dei. Hec in ſtatuā
ſalis cōuerſa eſt:qꝛ alios ſalit et docet exēplo ſuo. Uñ Luc.
xvij.g. Mementote vxoꝛis loth. Sequit: l Hec aūt ⁊c.
Hic oſtendit auctoꝛ quō ſapiētia fugiētē iacob eſau fratrem
ſuū deduxit et reduxit de meſopotamia/vbi eū multis dita/
uit:⁊ a fratris ⁊ auūculi ſui laban ꝑſecutiōe liberauit. Uñ di
cit: l Hec autem:id eſt ſapiētia: m Profugum
ire fratris:id ē iacob fugiētē iram fratris ſui eſau. n Iu
ſtum:id eſt quia iuſtus erat: o Deduxit per vias re/
ctas/vſqꝫ meſopotamiā. p Et oſtendit illi regnū dei:
id eſt ſcalam in celū erectā:⁊ angelos aſcendētes ⁊ deſcendē/
tes per eā:⁊ dñm innixū ſcale/dicentē ſibi:Ego ſū dñs de⁹
abraā patris tui ⁊ de⁹ iſaac ⁊c. Geñ.xxviij.c. q Et dedit
illi ſcientiā ſanctoꝝ. Neutri generis:id ē de ſanctis:id ē
de eccleſia triūphante. Uel maſculini:id eſt ſciētiā talem ꝗlē
decet habere ſanctos:id eſt ſcientiā cūm operib⁹:id eſt ſcien/
tiam bene ↄuerſandi in medio praue ⁊ peruerſe nationis.
r Honeſtauit illum in laboꝛib⁹/ſuis:id eſt ditauit il/
lum pro laboꝛib⁹ quos ſuſtinuit in paſcēdis gregibus auūcu
li ſui laban:Geñ.xxxj. Similiter accipitur honeſtare/Eccꝉ.

a ēt incredibilis anime mēmo
b ria ſtans figmentum ſalis.
c
d Sāpientiā enim ꝑtēreunteſ
e nōn tm̄ in hoc lapſi ſunt vt
f ignoꝛarent bona: ſed ⁊ inſi/
g pientie ſue rēliquerūt homi/
h
i nibus mēmoꝛiam: ūt in his
ꝗ peccauerūt/nec latere po/
k tuiſſent. Sāpientia autem
hos qui ſe obſeruant a dolo
l ribus liberabit. Hēc āutem
m
n profugum ire fratris iūſtum
o
p dēduxit ꝑ vias rectas:⁊ ōſtē
q dit illi regnū dei:⁊ dēdit illi
r ſcientiaꝫ ſanctoꝝ. Hōneſta/
s uit illū in laboꝛib⁹ ēt cōple/
t uit laboꝛes illi⁹. In frāude
v
x circūuenientium illi āffuit:

xiij.a. Pondus ſup ſe tollit:ꝗ honeſtioꝛi ſe cōmunicat. i.di/
tioꝛi ſe. Et eodē.xj.c. Facile eſt in oculis dei ſubito honeſta
re paupem.i.ditare. Et ecōtra ſoꝛdidū ponit ꝓ vili vel pau/
pere. Iaco.ij.a. Si intrauerit paup in ſoꝛdido habitu.i. vili
et pauꝑe ⁊c. s Et cōpleuit laboꝛes illi⁹.i.remunera/
uit i pſenti ⁊ i futuro.
t In fraude circū
uenietiū.i. laban et
filioꝝ ei⁹: v Illi.i. Geñ.28.b.
iacob: x Affuit/ſa
pientia/nō ꝑmittēs il
☞ lū circū.
Hec autem ⁊c. Moꝛaliter
Moꝛalit/per iacob ꝗ
lenis fuit/ ſignificatur
ſpūs:ꝗ leniſ ⁊ mitꝉ na
turalit eſt creat⁹: per
eſau piloſū/ſignificat
caro:qꝛ ſupflua ꝗrit.
Et bñ eſau maioꝛ natu ē:qꝛ pri⁹ generat caro ꝙ aia īfūdat.
Hi pugnāt i vtero mr̄is:qꝛ caro ↄcupiſcit aduerſus ſpm̄/et
ſpūs aduerſus carnē:Gal.v.c. Sꝫ maioꝛ ſeruit minoꝛi.i.ca/
ro ſpūi. Et ipſa rebellio carnis ſeruitiū eſt impēſum ſpūi:qꝛ
ſtimulat eū ad patriā ꝓperare. Uñ ⁊ paulus carnis rebellio/
nē ſtimulū vocat. Dat⁹ eſt inꝗt mihi ſtimul⁹ carnis ꝗ me co/
laphiçet.ij.Coꝛ.xij.b. Meſopotamia interꝑtat eleuatio cu
iuſdā vocatiōis:et ſignificat celeſtē patriaꝫ: in ꝗ eleuati ſunt
ſcti:ad quā ⁊ nos vocamur. Illuc fugit ſpūs a pſecutiōe car/
nis/⁊ in itinere doꝛmit:qꝛ a ſtrepitu mūdi conꝗeſcit:⁊ doꝛmi
ens celeſtia ↄtemplat. Sup lapidē caput ponit:qꝛ fundamē/
tum mētis chꝛiſtū ↄſtituit. Scalā quā vidit erectā in celū/et
dñm innixū ſcale/eſt penitētia:per quā in celū aſcendit. Cu/
ius tres ſunt gradus. Coꝛdis ↄtritio/oꝛis ↄfeſſio/ opis ſatiſ/
factio. Duo latera/ſūt ſpes ⁊ timoꝛ. Huic ſcale domin⁹ ini/
xus eſt:qꝛ penitētes expectat ⁊ vocat: Uenite ad me oēs qui
laboꝛatis ⁊ onerati eſtis ⁊ ego reficiā vos: Matth.xj.d. An
geli aſcendētes ⁊ deſcendētes/ſunt cogitatiōes penitentiū:ꝗ
ad penas inferni deſcendūt:nūc ad paradiſi gaudia aſcēdūt.
Iux illđ Eſa.xxxviij.b. Ego dixi i dimidio dieꝝ meoꝝ:va/
dam ad poꝛtas inferi:ſupple/et i alio dimidio ad poꝛtas celi.
Et Cantꝉ.iiij.b. Ibo ad montē myrrhe ⁊ ad collem thuris.
Iacob doꝛmiēti i via dixit dñs: Terrā in ꝗ doꝛmis dabo ti/ Geñ.28.c.
bi:qꝛ ꝗ hic i celeſtib⁹ ꝑ ↄtēplationē reꝗeſcit: in futuro ꝑ poſ/
ſeſſionē reꝗeſcit in eis. Due filie laban ꝗs duxit iacob: ſunt
due vite:actiua.ſ.⁊ ↄtēplatiua. Cū āgelo luctat iacob:⁊ ob/
tinet bñdictionē pctōꝝ/ſꝫ claudus efficit:qꝛ ſpūs penitēs cū
dño ꝗ eſt ↄſilij angelus penitētiā faciēdo luctat:⁊ pſeueran/
do obtinet bñdictionē/pctōꝝ remiſſionē:⁊ etne glie ⁊ future
ꝓmiſſionē. Terrā inꝗt i ꝗ doꝛmis dabo tibi:ſꝫ claud⁹ efficit:
qꝛ pede voluptatꝭ a terra ſuſpēſo/ſolo pede neceſſitatꝭ terre
innitit. Dicit ꝗ: l Hec.i.ſapia. m Profugū ire fra
tris.i.ſpm̄ fugientē irā carnis. n Iuſtū deduxit ꝑ vias
rectas.i.ꝑ vias iuſticie:ꝗ recte dicunt: qꝛ directe ducūt ad
patriā. Uñ Eſa.xxvj.b. Semita iuſti recta ē:rect⁹ callis iuſti
ad ambulandū. p Et oſtēdit illi regnū dei/ꝑ grāꝫ ꝑ/
libantē ſpe gaudia future iocūditatꝭ: ſicut legit feciſſe petro
et iacobo ⁊ iohāni in trāſfiguratiōe: Matth.xvij.a. q Et
dedit illi ſciētiā ſctōꝝ:ꝗ ſancti eligūt tpalit cruciari/⁊ in
eternū gloꝛiari:vt dicit btūs Berñ. r Honeſtauit illū
in laboꝛib⁹/ſuis:⁊ cōpleuit laboꝛes illi⁹.i.in hac vita
honeſtos fecit laboꝛes illi⁹ ⁊ i futuro remunerabit. Et tangi/
tur h triplex grā. Opans/coopans/⁊ cōſūmans. Opans de/
duxit:coopās laboꝛes honeſtauit:ↄſūmās laboꝛes cōpleuit.
Et hāc triplicē grām nob inſinuat paulus.j. Coꝛ.xv.b. vbi
dic: Grā dei ſum id qđ ſum/ecce pma:et grā ei⁹ in me vacua
nō fuit/ecce ſcđa.ſ.coopans:⁊ grā dei mecū eſt/ecce tertia.ſ.
ↄſūmās. t In fraude circūuenientiū.i.eſt demonū:
ꝗ circūuenire ſpm̄ moliunt penitētis. v Illi affuit.i.ſapia
illuminās oculos ei⁹ ad videndū ⁊ cauēdū laqueos eoꝝ. Uñ
Pſ. dic: Cū ipſo ſū i tribulatiōe/eripiā eū ⁊ gloꝛificabo eū. Pſ.90.

lũ circũuenirí in pacẽ mutatiõe: ſed potꝰ econtra illi circũ-
uenti fuerũt: vt legiť Geñ. xxxj. a Et honeſtũ fecit illũ/
diuitijs ⁊ morib⁹ refertũ. b Cuſtodiuit illũ ab inimicis
.i. eſau ⁊ paleſtinis. Geñ. xxxiij. et. xxxiiij. c Et a ſeducto-
rib⁹: id ẽ filijs laban et eſau: q̃ volebãt eũ ſeducere. d Tu-
tauit illũ: id eſt tutuz
fecit illũ. e Et cer-
tamen forte: id ẽ for-
titudinem certandi: id
eſt luctãdi cũ angelo:
dedit illi: f Ut vi-
ceret .i. p̃miuz victo-
rie obtineret: id eſt bñ-
dictionẽ: Geñ. xxxij. f.
Geñ. 39. g Et ſciret: iacob .ſ.
expertuſ in tot neceſſita-
tib⁹. h Quoniam
omniũ potentior
eſt ſapiẽtia: que eũ
ab oib⁹ liberauit.
Moraliter * a Et boneſtũ fecit
illũ .i. purgatum per
temptationes demo-
num: ſicut aurum in
fornace purgať. Eccĩ.
ij. a. In igne probať
aur ⁊ argentũ: hoĩes
vero receptibileſ in ca-
Exo. 1. b. mino humiliationis.
al. † cõprimebãt b Cuſtodiuit illũ
ab inimicis/ exteri-
oribus et manifeſtis:
Al. † dñi id eſt detractorib⁹/ he-
reticis/ ⁊ tyrannis: q̃-
rum primi famã: ſecũdi fidẽ: tertij vitã auferre conať. c Et
a ſeductoribus tutauit illum: id eſt ab occulte inſidian-
tibus: id eſt mũdo/ carne/ demonib⁹: quorum primus pieta-
tem: ſecũdus caſtitatem: tertius humilitatẽ auferre conatur.
Ecce ſex atrociſſimi inimici: Et ſeptim⁹ eſt per quem omẽs
alij pugnant: et ſine quo alij nihil valẽt: id eſt ꝓpria volũtas.
Et hę ſunt ſeptem gentes: quę ſemper filios iſrael impugna-
bant. e Et certamen forte dedit illi: id eſt patientiã:
f Ut vinceret: et haberet coronam/ quę victorib⁹ eſt pro-
miſſa. Iaco. j. b. Beatus vir q̃ ſuffert tẽptationẽ ⁊c. g Et
ſciret/ per experientiã: h Quoniã omniũ potentior
eſt ſapiẽtia. Uñ. s. viij. a. Sapiẽtiã nõ vincit malicia. Se-
quitur: i Hec venditum iuſtum: id eſt ioſeph ven-
ditum hiſmaelitis a fratribus ſuis: Geñ. xxxvij. f. l Nõ
dereliquit: ſed cũ eo fuit ſemper. m Sed a peccato-
ribus: id eſt a fratribus: n Liberauit eum/ ne interfice-
rent eum. Uel/ m A peccatorib⁹: id eſt ab vxore puti-
pharis et famulis eius: n Liberauit eum: cũ accuſaſſẽt
eum de adulterio erga putipharẽ. o Deſcenditq; cum
illo/ p tuitionẽ ⁊ ꝯſolationẽ: p In foueã/ ciſterne vel car-
ceris. q Et in vinculis: quib⁹ vinctus fuit in carcere:
r Non dereliq̃t illum/ ſolum: ſed cũ eo fuit: s Do-
nec afferret illi/ per expoſitionem ſomnij pharaonis.
t Sceptrum regni: id eſt principatũ egypti quo p̃tulit
eum pharao ſuper totã egyptũ: Geñ. xlj. e. v Et/ afferret
illi: potentiam aduerſus eos: id eſt fratres vel accuſa-
tores de adulterio. x Qui eum deprimebãt: id eſt de-
p̃mere volebant iniuſte. y Et mendaces oſtendit: cõ-
ſeruãdo iuſticiã: eos z Qui maculauerũt eũ/ accuſan-
do eum de adulterio. a Et dedit illi claritatẽ eternã:
Moraliter per ꝓmiſſionẽ: ⁊ poſtea per ſolutionẽ. Moraliť de quoli-
bet iuſto: qui venũdat⁹ eſt in adam pro eſu pomi exponi põt:
Sed ſapiẽtia patris .i. chriſtus liberauit eũ p iuſticiã crucis.
Uñ Ioh. viij. e. Si fili⁹ vos libauerit/ vere liberi eritĩ. Di-
cit ḡ: i Hec .i. ſapia. k Iuſtũ venditũ/ diabolo in
p̃mis parẽtib⁹: l Nõ dereliq̃t/ ſolũ: etiã ad horã tribulatio-

a et hõneſtũ fecit illũ. Cuſto-
c diuit illũ ab inimicis: et a ſe-
d ductoribus tutauit illum.
e Et certamen forte dedit illi
f vt vinceret: et ſciret quoniã
h omnium potentior eſt ſapiẽ-
k tia. Hec venditum iuſtum
m non dereliquit: ſed a pecca-
o toribus liberauit eum: deſcẽ-
q ditq; cum illo in foueam: et
r in vinculis nõ dereliquit il-
t lum: donec afferret illi ſcep-
v trum regni: et potentiam ad-
x uerſus eos qui eum depri-
y mebant: et mendaces oſten-
z dit qui maculauerũt illum:
a et dedit illi claritatem eter-
c nam. Hec populum iuſtum
e et ſemen ſine querela libera-
f uit a nationib⁹ que illũ op-
h primebant. Intrauit in ãni-
k mam ſerui dei: et ſtetit con-
l tra reges horrendos in por-
m tentis ⁊ ſignis. Et reddidit
n iuſtis mercedem labor ſuo-
p rum: et deduxit illos in viã
q mirabili: et fuit illis in vela-
r mento diei: et in luce ſtella-
s rum per noctem. Et tranſtu-
t lit illos per mare rubrum: et
t tranſuexit illos per aquam
v nimiam: Inimicos autem il-
x lorum demerſit in mare: et
z ab altitudine inferorũ edu-
z xit illos. Ideo iuſti tulerunt
c ſpolia impiorum: et decan-
tauerũt domine nomẽ ſan-
d ctum tuum: et victricem ma-
num tuam laudauerunt pa-
e riter: Quoniam ſapientia
f aperuit os mutorum: et lin-
guas infantium fecit diſer-
h tas. Direxit opera eorum
i in manib⁹ prophete ſancti.

hĩ expoſuit: m Sz a pctõrib⁹ .i. demõib⁹: n Libera-
uit eũ/ i baptiſmo. o Deſcẽditq; cũ eo i foueã/ tribula-
tiõis. q Et i vinculis/ pctõr: r Nõ dereliq̃t illũ/ s
eripuit cũ eo ſp exiſtens: s Donec afferret illi ſcep-
trũ regni/ ꝑpetui i morte: v Et potẽtiã aduerſus eos
q̃ eũ dep̃mebant.
Hoc erit in die iudicij
quãdo iuſti iudicabũt
B eos q̃ ſe anguſtiauerĩt:
vt dictũ eſt. s. v. a. y
Et mẽdaces oſtẽ-
dit eos q̃ macula-
uerũt illũ .i. macula-
tũ oſtendere voluerũt
accuſãdo apud deum
.i. demões qui iuſtos
accuſãt: Apoc. xij. c.
Uel/ Maculauerĩt
eum/ malas cogita-
tiones immittendo per
occaſionem offerẽdo
imagines q̃ ſunt mu-
ſcę morientes: q̃ pdũt
ſuauitatem vnguenti:
Eccs. x. a. b Hec
.i. ſapia. c Popu-
lũ iuſtũ .i. pp̃m iſrae-
liticũ/ fidẽ vni⁹ dei ha-
bentẽ. d Et ſemẽ
ſine q̃rela .i. populũ
iſraeliticũ/ q̃ fuerunt
ſemẽ p̃triarcharũ: qui
ſine querela vixerũt.
e Liberauit a na-
tiõib⁹ .i. ab egyptijs: q̃ dicũť natiões .i. tales nati: q2 nõ cir-
cũciſi nec bapticati. f Quę illũ opp̃mebãt: i luto ⁊ la-
tere ſeruire cogẽtes: Exo. j. c. Quõ liberauit eũ ſapia/ oñdit
auctor. g Intrauit/ ſapia .ſ. h In aiam ſerui dei/ p
inſpirationẽ grẽ. i Et ſtetit/ ſapia vel moyſes. k Cõtra
reges horrẽdos/ .i. 3 pharaonẽ ⁊ alios p̃ncipes egypti. Et
quõ ſtetit: l In portẽtĩ ⁊ ſignis .i. i ſignis q̃ potenť fecĩ
egypto: Exo. vij. et. viij. et. ix. et. x. m Et reddidit/ ſapia:
iuſtĩ .i. iſraelitĩ credẽtib⁹: n Mercedẽ labor ſuor .i. trã-
ꝓmiſſiõis: vel vaſa aurea ⁊ argẽtea ⁊c. q̃ mutuo ab egyptijs
accẽperĩt: ⁊ ꝓ laborib⁹ q̃s ſuſtinuerĩt i egypto i luto ⁊ latere/
auctate dñi retinuerĩt: Exo. xj. o Et deduxit illos .i. de
egypto eduxit. p In via mirabili/ p deſertũ. q Et fu-
it illis i velamẽto diei .i. nubẽ 3 eſtũ diei p velamie de-
dit. r Et in luce ſtellarũ p noctẽ .i. dedit eis columnã
ignis/ quę per noctem lucebat eis vt ſtellę. s Et tranſtu-
lit illos p mare rubr/ ſicco veſtigio: Exo. xiiij. g. t Et
trãſuexit illoſ p aquã nimiã .i. p iordanẽ: quẽ ſicco pede
trãſierũt: Ioſue. iij. d. Et dr aq̃ nimia: q2 ſupra ſolitũ inũda-
uerat tũc. v Inimicos aũt illor .i. egyptios: x De-
merſit i mare/ rubro: Exo. xiiij. g. y Et ab altitudine
inferor eduxit illos .i. de ꝓfũdo maris: q2 oẽ mortuũ a
ſe abijcit. Uel/ Ab altitudie inferor .i. de ꝓfũditate tri-
bulationũ ⁊ ineffabiliũ afflictionũ z Eduxit illos .ſ. he-
breos. Et q2 ſapia ita deducebat eos: a Ideo iuſti .i. iſraeli-
tę: b Tulerĩt ſpolia impior .i. vaſa aurea ⁊ argẽtea egy-
ptior: q̃ impie egerãt i eos: vel ſpolia ſubmerſor. c Et de-
cãtauerũt/ dñe nomẽ ſctm̃ tuũ .i. tibi notabile canticũ
cãtauerũt. Cãtem⁹ dño: gl̃ioſe enĩ magnificat⁹ ẽ: Exo. xv. a.
d Et victricẽ manũ tuã laudauerĩt piť/ i eodẽ cãtico.
Uñ miſiſti manũ tuã q̃ deuorauit eos ſicť ſtipulã. Et merito
laudauerĩt. e Qm̃ ſapia apuit os mutor .i. hebreor:
q̃ pat⁹ p̃ timore nõ audebãt apire os. f Et linguas in-
fantiũ fecit diſertas .i. linguas iſraelitar: q̃ p̃us nõ pote-
rant fari/ fecit diſerte loq̃ laudes dei. g Direxit/ ſapiẽtia:
h Opa eor .i. iſrlitar. i In manib⁹ ꝓphẽ ſctĩ .i. moyſi.
Iter fecerũt per

a Iter fecerũt ꝑ deſerta/ ſin ⁊ cades ⁊ alia loca: b Que non habitabantur: ab hominibus: Unde et locus hor/ roris et vaſte ſolitudinis dicũtur/ Deut. xxxij.b. c Et in locis deſertis fecerunt caſas: id eſt tabernacula. Un/ de Heb. xj.b. Abraam fide demoratus eſt in terra ꝓmiſſio/ nis tanq̃ in aliena: in caſulis habitando cũ iſaac et iacob co/
Myſtice heredibus ſuis repromiſſionis eiuſdem. Hoc totum myſti/ ce exponitur de chriſto: qui per adam ⁊ abel et noe et abraã et iſaac ⁊ iacob et ioſeph ⁊ moyſen ſignificatur. Adam eñi de terra v̓gine formatus eſt ope dei: et chriſtꝰ de virgine natus eſt operatione ſpiri/ tuſſancti. Unde Pſ.
Pſ.84. Dñs dabit benignita
Al. fixerũt tem ⁊ terra noſtra da/ bit fructuꝫ ſuuꝫ. Abel
A a fratre ſuo ꝑ inuidi/ am eſt occiſus: ⁊ chri/ ſtus per inuidiaꝫ a iu/ deis ẽ crucifixus. Uñ Apocl. xiij.b. dicit: Agnus qui occiſus ẽ ab origine mundi: id eſt prefiguratus occidi. Noe rector ar/ ce/ per arcam ſaluauit familiam ſuam: ⁊ chriſtus per crucem ſuam ſaluauit eccleſiã/ cuius rector erat. Abraã ſeruato iſaac arietem immolauit: et chriſtus in diuinitate nihil paſſus/ hu manitatẽ ſuã mactauit ĩ cruce deo patri. Loth inter ſodomi/ tas iuſtus permanſit: ⁊ chriſtus inter peccatores inocẽs om/ nino vixit. Iacob/ eſau frater ſuus pſecutus eſt: et iudei chri/ ſtum ſimiliter. Ioſeph a fratribꝰ eſt venditus: et chriſtꝰ a di/ ſcipulo ſuo eſt venditus. Moyſes populũ iſraeliticũ de egy/ pto liberauit: et chriſtus populũ chriſtianoꝝ de tenebris pec catorũ eduxit. Iuxta illud collige myſtice curſum totius ca/ pituli: qḋ tangitur in Glo. in parte. Expoſitio Capi. XI.

STeterunt contra hoſtes ⁊c̃. Quõ venerint filij iſrael de egypto in deſertum ducente eos ſapiẽtia di ctum eſt. ſ. in capitulo precedenti: Nũc que ⁊ qualia ſuſtinuerũt in deſerto oſtendit philo dicẽs: d Steterũt/ iſraelite: e Contra hoſtes/ amalech ⁊ alios. Exo. xvij.c. f Et de inimicis ſe vindicauerunt: vt legitur ibi/ dem. Et Nume. xxv.b. de madianitis. g Sitierunt/ fi/ lij iſrael in deſerto. h Et inuocauerũt te: qui om̃ia po tes/ moyſes ⁊ aaron. i Et data eſt illis aqua de petra altiſſima: id eſt abundantiſſima: Nume. xx.b. k Et re/ quies ſitis de lapide duro: id eſt aqua de lapide duro: ꝑ quã ceſſauit ſitis eorũ. l Per que eñi ⁊c̃. Cõmemo/ ratis beneficijs populo iſraelitico datis/ reuertitur auctor et narrat penas egyptioꝝ: quas in morte ꝓmogenitoꝝ ⁊ multiſ alijs cladibus paſſi ſunt. Primo dicens/ ꝙ cũ filij iſrael abũ/ darent aquis dulcibus in egypto/ in terra ieſſen: egyptij ob defectum aquarum affligebantur/ aquis eorum conuerſis i ſan guinẽ. Et hoc ẽ: l Per que eñi penas paſſi ſunt ini/ mici illorum: id ẽ egyptij. n A defectione potꝰ ſui in eis/ vel/ in eo/ cuꝫ abũdarent filij iſrael/ letati ſũt: per hec cum illis deeſſent/ bene cum illis actũ eſt. Ita ɔſtrue. Data ẽ aqua filijs iſrl' de petra altiſſima: Et me/ rito: l Per que eñi: id per aquas: per quas/ m Pe/ nas paſſi ſunt inimici illorũ: id eſt egyptij: n A de/ fectione potus ſui: id eſt ob defectũ aquarum ad potan/ dum. s Per hec: id eſt per eas aquas: v Bene ac/ tum eſt cum illis: id eſt cum filijs iſrael. t Cum illis deeſſent: id eſt egyptijs. q Filij iſrael letati ſunt cũ abundarẽt in eis/ aq̃s: vel/ in eo/ potu: q2 cũ oẽs aq̃ egy/ pti cõuerſe eſſẽt ĩ ſanguinẽ: in terra ieſſen vbi erãt filij iſrl'/ aq̃ dulces ⁊ clare iueniebant abundanter: Exo. vij.d. Uel ſic: l Per q̃ penas paſſi ſũt inimici illorũ a defectiõe potꝰ ſui: id ẽ ꝑ aq̃s quibꝰ deficientibꝰ ad potũ/ puniti ſunt egyptij. s Per hec bñ actũ eſt cum illis: id eſt cum filijs iſrael. t Cũ deeſſent illis: id ẽ filijs iſrael aque: cũ ꝓus defuiſſent eis in deſerto. o Et in eis/ aquis. p Cũ abundarent/ poſtea exauditi a domino: r Letati ſunt/ filij iſrael: quia aqua fluebat de petra. Et vere paſſi ſũt egyptij a defectione potus ſui. r Nam pro fonte ſem/ piterni fluminis: id eſt nili/ quo prius vtebantur ſemper. Humanũ ſanguinẽ

a Iter fecerũt ꝑ deſ'ta q̃ nõ ha/ b bitabãt: c ⁊ in locis deſertis fe/ cerũt caſas. Ca. XI.
d STeterũt ɔtra hoſtes e et de inimicis ſe vindi/ f cauerũt. g Sitierũt et h inuocauerũt te: i et data ẽ illis k aq̃ d' petra altiſſima: ⁊ reqes l ſitis de lapide duro. Per m q̃ eñ penas paſſi ſunt inimi n ci illoꝝ: o a defectiõe potꝰ ſui q in eis cũ abũdarẽt filij iſrael/ r letati ſũt. s Per hec cum illis t deeſſẽt/ v bñ cũ ill' actũ ẽ: Naz

Moralit̃ d Steterũt contra hoſtes. Tres ſunt ho Moraliter
ſtes ɔtra quos ſtare debemꝰ. Caro/ mũdus/ diabolus. Pri/ mus pugnat ɔtra nos duplici manu: gula ⁊ luxuria. Sꝫ p̓mã manũ amputare debemꝰ per abſtinentiã: ſecundã per conti/ nentiam. Secũdus ſimilit̃ pugnat duplici manu: ambitione honoꝝ/ ⁊ amore parẽ tum Sꝫ primã ampu tat timor iudicij: nam iudiciũ duriſſimũ fiet in his q̃ preſunt. ſ. vj b. et ſecũdaꝫ amputat amor chriſti: Iuxta il Al. tco
lud/ Math. x.d. Qui amat patrem aut ma/ trem plus q̃ꝫ me: non eſt me dignus. Terti/ us hoſtis pugnat ſimiliter duplici manu: occulta ſuggeſtio/ ne ⁊ aperta impugnatione. Primam euadimꝰ per prudẽti/ am/ que metitur rerum exitus: ſecundã vincimus per patien/ tiam: que fortit̃ ſuſtinet hoſtis ictus. In verbo ſtandi ſignifi/ catur perſeuerantia. Dicit ergo de martyribus ⁊ penitenti/ bus: d Steterũt contra hoſtes: perſeuerãdo vſq̃ ad mortem. f Et de inimicis/ ſuis/ ſe vindicauerũt: vt dictum eſt expugnãdo. g Sitierũt/ aquam ſapiẽtie. De qua Eccj. xv.a. Aqua ſapiẽtie ſalutaris potabit illos. h Et Pſ.35.
inuocauerũt te. Quoniã apud te eſt fons vite. Et chriſtꝰ ĩ bello ſuo ſitiuit. Unde dixit: Sitio: Ioh. xix.e. Cui ꝓpina/ Triplex potus
tus eſt triplex potus: myrrhe/ fellis ⁊ aceti. Et ſignificat hic chriſti ĩ paſſiõe
chriſti potus triplicẽ amaritudinẽ triplicis temptatiõis. Po tus myrrhe eſt temptatio auaricie: que nimiam habet amari tudinẽ. Potus fellis eſt temptatio carnis: que ſub ſpecie dul cedinis amaritudinẽ tenet mortiferã. Potus aceti eſt ambi/ tio ſeculi: que dentes ſtupeſcere facit. Hos potus guſtat: qui temptat̃: ſed bibit qui ſuccũbit. Dñs autẽ cum guſtaſſet no/ luit bibere/ dans nobis exemplũ vt nos ſimilit̃ faciamꝰ. Su ſtare neceſſe eſt: quia neceſſe eſt vt veniant ſcandala tempta/ tionum: ſed bibere ꝓhibemur. Prouerb. j.b. Fili ſi te lacta/ uerint peccatores ne acquieſcas eis. Contra hunc triplicem potum mortifeꝝ/ dedit nobis dñs in paſſione triplicem po/ tum ſalutiferũ. Primũ in ſudore ſanguinis: ſecũduꝫ in aqua lateris: tertum in effuſione lachrymarũ. Sudorẽ ſanguinis/ contra eſtum auaricie. Aquã lateris/ contra ardoreꝫ carnis. Lachrymarũ effuſionem/ contra ſeculi ambitioneꝫ. i Et data eſt illis aqua de petra altiſſima: ⁊ requies ſitis de lapide duro. Chriſtꝰ petra eſt. j. Cor. x.a. Petra au/ tem erat chriſtus. Item chriſtus lapis eſt. Unde Pſ. Lapi/ Pſ.117.
dem quem reprobauerũt edificantes: hic factus eſt in caput anguli. Petra duritateꝫ habet/ ſed lapis politionẽ. Uñ chri/ ſtus in paſſione petra fuit: in reſurrectione lapis duriſſimus. Aqua de petra tibi datur: cum cogitans de chriſti paſſione cõpateris. Aquã de lapide bibis: ſi cogitans gaudia reſurre/ ctionis reſurgenti congratularis. Igitur aqua de petra ẽ aq̃ doloris ⁊ compaſſionis: ſed aqua de lapide eſt aqua gaudij et exultatiõis. Prima eſt aqua marath: que ligno poſito dul corata eſt: Exo. xv.d. Secunda eſt aqua de ciſterna bethleẽ quã ſitiebat dauid. ij. Reg. xxiij.c. De prima dicitur: Sup Pſ.22.
aquam refectionis educauit me. De ſecũda dicitur Ioh. iiij b. Qui biberit de aqua quam ego dabo ei: non ſitiet in eter num. Uel aqua de petra ẽ conſolatio de conſideratione hu/ manitatis: aqua de lapide duro/ eſt conſolatio vel gaudi/ um de contemplatione diuinitatis. l Per que enim penas paſſi ſunt inimici illoruꝫ a defectione potꝰ ſui ⁊ in eis cum abundarẽt filij iſrael letati ſunt: ꝑ hec cũ illis deeſſent bñ actũ eſt. Per penas q̃s chriſtꝰ

* in cruce ſuſtinuit